

Biblioteka Jagiellońska.



4436/i

436





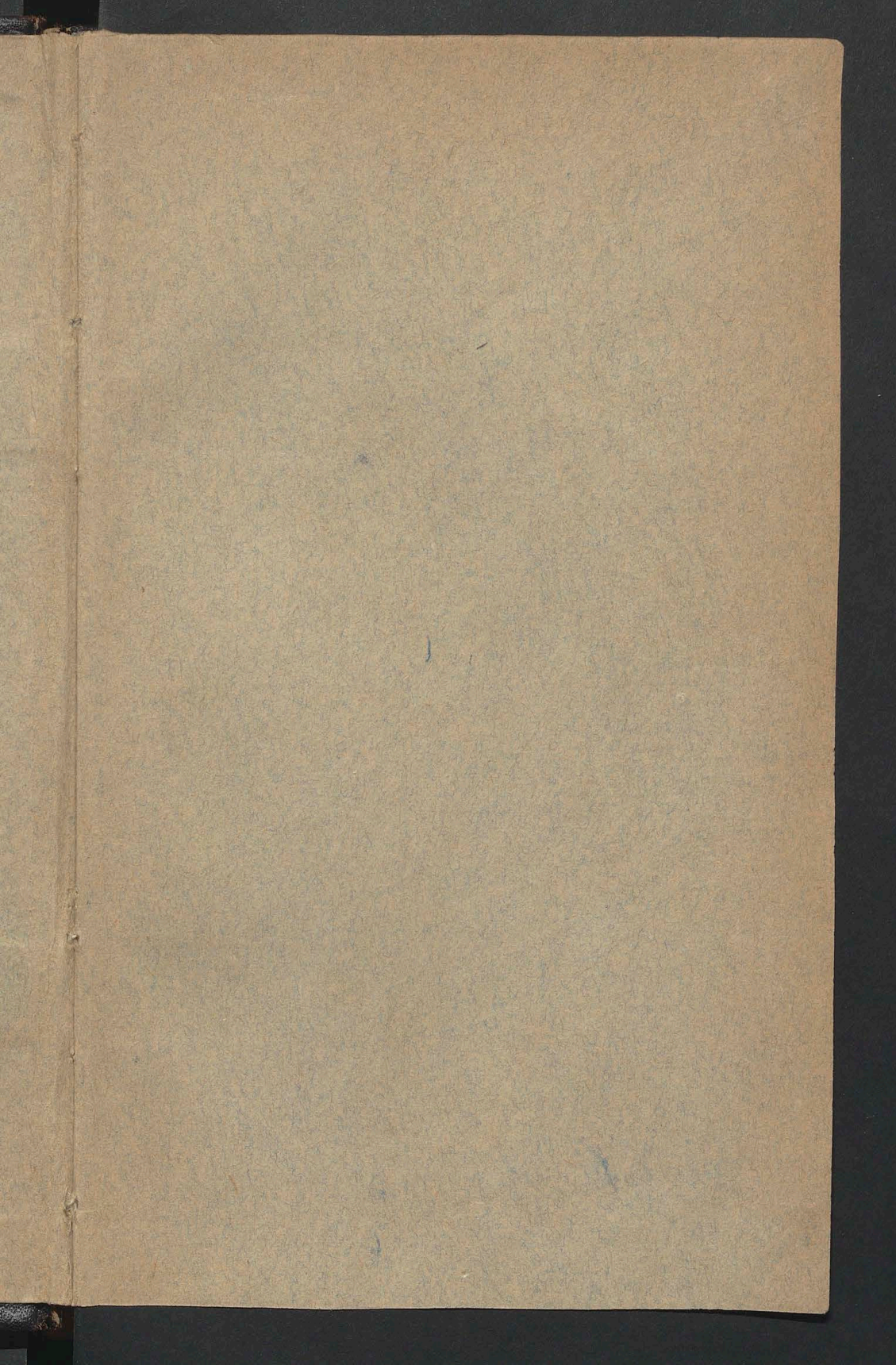
N<sup>o</sup> 4436

tomus I

folia continens 203

compactura minutus  
m. Julio 1904







73

1.



Natalia

Nicka

Generałowa

436

1.

Materiały historyczne  
zebrane y uporządkowane chronologicznie

N. N.

Czesi — Pierrora —

od Roku 1734 do 1735 —

ditto Rok — 1767 —

— 1791 —

— 1792 —

— 1793 —

4436

1.

N. Inw. 4436/1.



W 4436/1.



Wstep

ed 7436/1.



ost  
pot  
w w  
b s  
terti  
Ed  
ty  
kuj  
lwe  
fak  
rum  
nieg  
n  
lum  
poz  
w le  
daba  
nieg  
nat  
byfa  
i dla  
mze






Wielu pisze nad tem zastanawiało, co by to  
ostatecznie przychylną upadku Pałki w drugiej  
potowis 1870 wieku. Jedni przychylniej szukają  
w wadliwym ustroju państwa ówczesnym, drudzy w te-  
kosciami i niedostatkami narodu, inni w niedo-  
statkach i złej woli Wielu.

Odrożniać należy pozornie przychylny od przy-  
chylny rzeczywistych. Pozornie przychylny myśla-  
ją ościenne mocarstwa, aby nieprzewidliwie-  
łwe nieprawie postępowanie: dla nich Potacy byli  
jakobinami i pięćdziesięciami w stosunku  
umniejszenia, chociaż Potacy w trakcie czterolet-  
niego sejmku postanowili dźwiedzić o wolności tron  
na całym świecie nie było takiej wolności  
umniejszenia, jaka widzimy w Polsce. Te to były  
pozornie przychylny, najlepszym dowód  
w tym, że ościenne mocarstwa w wszelkim spo-  
sobami nieważny postanowienia czterolet-  
niego sejmku, poradzając się świadomością gościnie  
nad naprawę tego. Właśnie to naprawa  
byłaby rozumieć to zamiary ościennych mocarstw  
i dla tego to okazywały się one tak skrajnie  
wzecznościami, niekiedy spracy narodu.





Repnucii narodu nie było przysięga, jego  
upadku, bo nie cały naród był repnucy, ale  
tylko jego część, a to przy rozumnym usta-  
waniu sejmu interstedniego tatwo by bez dala  
naprawii. Chociaż nie cały naród bierze  
udział w sejmie, wdzetako widziemy tam  
reprezentowaną szlachtę i szlachtę i szlachtę  
narodu, a to szlachta szlachty krzyżowatej  
szlachty, na niepodległości narodu i szlachty  
pochodze, owe niechże do postanowien sejmii.

W ostatnim charakterze podjęto myśl o wyroku  
na króla szlachty: Szlachta to bardzo  
trudne a nawet może patkiem, nie daje ce-  
lesz przeprowadzi. Jeżeli obok gotowego  
i dawno przygotowanego postanowienia  
potężnych dwu mocarstw, wina na kogośkol-  
wiek po stronie narodu spada, to wina  
to ciężka najbardziej na króla, któremu  
można przewziąć na to, że nie umiał po-  
kierować narodem w trudnym niebezpiecznym  
potwierzeniu, ale któremu nigdy nie było tego  
nie wymaga, że nie umiał umrzeć w obro-  
nie swego tronu, bo gdyby się na to postano-  
wienie był zgodził, naród paty szlachty przy-  
nim jak jeden mąż i nie pokonały go na-  
mą armije trzech mocarstw. Na nieskończoność



Kochanek Katarzyny był tylko babę, kiedy szota-  
tany narodo potrzebował pitarznego męża.

Główną przyczyną upadku narodu był  
niecierpliwość szatański plan, ościenych,  
ale plan ten można było wykonać tylko wobec  
takiego króla, jakim był Stanisław August.

Przywódcy tej dowody uważają, że taką  
rolę odegrał w tej niefortunnej katastro-  
fie Stanisław August: nim potępił  
paty narodo, który gośliwie porocował nad  
swem odrodzeniem, wydamy raczej wyrok  
na króla figuranta, co umiał tylko od-  
grywać rolę króla materialnego, ale nie  
pajmował ani swego własnego państwa,  
ani najłepszych części swego narodu.



de  
dure  
repu  
Thron  
za p  
nieta  
moga  
na. b  
dany  
Stan  
ting  
u. du  
dator  
iz od  
do q  
wies  
cespy  
zet



Wstęp

Exoriate aliquis nostri ex  
offibus Altor!  
Napis Nadgrobia Łosiewskiego  
w Łosiu —

Od wstąpienia na tron Stanisława Augusta R. 1764. te skierowane pod wpływem Gosygi, najszlachetniejsze władze państwa i seria dotaków, przetworzyły się, w błąd i absurdum. Wierście republikańskiej równości, przybrało barwę swawoli lub dawny. Stronictwa rżano przechowaniem. Chyba przedsiębiorstwo uważano za przywilej stolicy Wolności. Wawa i kucycaje się w pomoc miła dawa, bo Moskale wyrodzinniały, ile im przyniesie Gosygi mogą wyobrażenia wrichnie, o wolności, były ił. jako środek najbar pierwiejszego do ujarznienia dotaków i obnucia w Gaj-dany — Na Sywie gonwochacymym przed Cienca, Stanisława Augusta, Łosel Gosygiści Stary i bytyj Gajser-ting i Gajce Gajm. wparci Gajnetami Wojsk Moskiewskich, uznawaję wpływ wlektich ościennych Narodow i obcych Gajndy-datorow do Gosygi dotakiej, zawyrodzowali imieniem Gajtarzyny II i z od Smierci Augusta III. jedni dotacy, mogą mieć prawo, do Gosygi dotakiej. Tron Ulebcyjny, powimien porostac na pierśi, bo spadajęce berto, z Cyca na Sywa, tchyl Tron muf-cesyji, sprzeawia się prawom Wolnego Narodu.

Gajserching jednoczesnie oświadczył, że Gajca imięjta Cesarzowa, rozczęgnaję obiecuje Opiekt swoją nad mietytrak  
- nosicę



przywilejów y praw Rzeczypospolitey Selskiej, a Sąd Sowiński  
 dował dotędy obietnicy zapewnienie iż wad dyplomatycznych, nigdy  
 nie będzie między Polakom.

Wniosek Hajserlinga wyznit możebne wyniesie-  
 nie na Sroka, Stanisława Augusta, i narzuceni Jego  
 Solałom przez Sarowa, Katarzynę II<sup>ę</sup>.

Znata Sarowa umysł chwiejny Stanisława Augusta  
 po Jego wstępiem na tron, ka pośrednictwem swego Am-  
 -bassadora Salberna zawarta z Srodem 8. 1771. Traktat  
 tajny. Żel jego porozum było uspokojenie umysłów w Rzeczy-  
 -pospolitey Selskiej. Żel rzecznikowi zawiesza część Traktatu  
 Sroka tutaj do słowne przytoczam.

„ Sur les assurances que l'Ambassadeur de Sa Majesté  
 „ l'Imperatrice de Tous les Russies, Mr de Salbern m'a donné  
 „ des intentions invariables de Son Auguste Souveraine  
 „ pour Me maintenir sur le Trône de Pologne à tout prix  
 „ et qu'Elle est prête d'apporter toutes les facilités nécessaires  
 „ pour concilier les esprits de ma Nation et pour pacifier  
 „ mon Royaume d'employer tous ses efforts pour faire cesser  
 „ tous les troubles de Je m'engage de bon cœur, à  
 „ Me consulter avec Elle sur tous les points susmentionnés  
 „ et d'agir de concert avec Sa Majesté l'Imperatrice  
 „ en Me prêtant pareillement pour le même fin, et de la  
 „ même manière sur la façon de récompenser nos Couris mutuels  
 „ etc



Zawierając zupełnie sekret, Król y Salses  
oswiadcza, w tym Traktacie,

„Aucune force étrangère, ni aucun Colonel  
„n'en seront informés par la Russie ni par le Souverain  
„en un mot cet écrit et son contenu resteront dans le  
„plus profond secret. — Król podpisał ten Traktat  
dnia 9<sup>o</sup> Maja roku 1771. Roku —

Do tym Traktacie nastąpił Rok 1772 pierwszy  
podział Polski — łatwo się domyślić iż go Jarosław  
Królowi doradził i namówił, — a Rosjacy karzą  
zakreśli wybierali z Polski sekunda —

Wojny przed Traktatem już były przynajmniej  
jednali Aronnisson, płacili roczne wynagrodzenia,  
wykupywali tak zwane Czesza, od osób wplywowych jakie  
mogły być im potrzebne — Ambasadorowie Katarzyny  
popierali potajemnie konfederacyę, Radomską, Sandomską,  
a wojska Jarosławskie i inkręty Spraj —

Biskup Inflant Gossakowski, zostający na ławie  
Sng płatnych Dworn Petersburskiego, brat rodnej siostry  
1500 — od Roku 1787. z postępnem ratu zagarnął dochody  
Solne, upomniał się o inkraty z Biskupstwa Grawonskiego  
z których sto tysięcy złotych, przyznali Mu Moskale i  
czynił rabiegi o nrystranie Kapelutra Kardynałskiego etc.  
Hetman Symon Juda Gossakowski Brat Biskupa



na własne żądanie, w rozkaz Katarzyny dnia 6<sup>tego</sup> Maja  
1790 która została rabierem, do Wojska Rosyjskiego w  
Stopniu Jenerala Fejtenanta, a pomimo tego, samowolnie  
ogłosił się Hetmanem Wojsk Polodid. Wydawał rozkazy  
Wojskom Polodid, kierującym pod jego dowództwem, a  
jednocześnie dawał raporty o ich ruchach i sile, Kiejin  
Sotgorubieim.

O wielu innych nie wspominać  
dotąd,i prawie ogólnie przez brach rozsadku i moralnej  
odwagi. Katarzyna II jednocześnie prowadziła  
Korespondencją z Vottersem, Ziderotem, Salambertem  
Kypczakata dowcipem; żądając od Voltera projektu Kons-  
tytucyi dla Rosyi, jej pełne zaletności stosunki z  
filozofami 18<sup>tego</sup> wieku, miały cel głębszy, a Stanisław  
Cengust, z rycerską Sombimoteryą, wieżnie Turyst  
Jarowej, pragnąc pogodzić swe wojenne obowiązki dla  
Katarzyny jako kobiety, z racjonalnym obowiązkiem  
Kamarcianina Wolnego Narodu, nie podobne do pogodzenia

Narod choć od nichów przywołany, do samo ist-  
nego działania, nie miał wyobrażenia o tem co dziś  
polityka rovia, umiał jedynie pini kienie pluziem,  
piersiami zastawiać Ocyrytne, mieżem mładać, wfał,  
guiewat się, postaćca się i umierat, bez żyć i  
Kupaci w hitrości obrony, tego nie był doctny Napady



ciągłe, Niemców, Polaków, Tatarów, Turków, Moskalskich, Szwedów, stopniowo coraz więcej wywalały chaos w całej krzyżopolskiej Rosji, brach i upadku Stanu Mijskiego i. Ta wolność porbarwiał Narod równo-  
 = wagi w dworkach Stanowiskach, a prawa spłoceni się od  
 = wieszów wadził, pchały go do upadku -

Od chwili rozkarpiania Cyryzmu, coż drżonego  
 = że spien Polaków była się obficie, że krocie ofiar  
 = stwierdzały Męczeńską Smiercią, protest przeciwko  
 = upadającej Miewoli, i gnatowemu narzuceniu Skryzmu,

Moskale i Niemcy przed odryma Europejskich  
 = Ludów okparają ciągłe Polaków że ta brawościami  
 = spotekrentw upokorowanych, Socjalistami niebezpiecznemi  
 = w biew prawdzie, bo żal jest Bronsom wyprze się  
 = Rumania, Gdaniska, Sornnia et Austrii, odstąpi  
 = Galicyi, Grahowa et a Moskale przedziej radzi byli by  
 = Polaków spongrac wih rżasnej Gwoli, gdyby mieli jedni  
 = głowę, chętniej by ją ścieli, niżeli wyprze się Litwy  
 = Żmudzi, Białej Rusi, Wołynia, Podola, i Khrainsy et

Jest wygodnie faturę wygłaszać, więc choć to  
 = niebezpieczne, Katarzyna II piekłemny brodzami opartemu  
 = na tym strumieniu i thomaczeniu praw krzyżopolskiej  
 = Rosji, uwarzmia stopniowo Wolny Narod i nie raniel-  
 = bując żadnych dróg prowadzących do celu osłabienia Rosji



potajemnie zarata podburzac Szlachty Zapowien  
 La popom Hrabinskim dostarczyc nozow dla ranciera  
 Szlachty na Wkraime w czasie wroci Humanskij, Rebyniec  
 potem prawo, zalac Wkraime Woytkiem Moskiewskim dla  
 pospromienia nieporozumien Hetmanowi Branickiemu  
 oziemionemu z Ungelhardowna Siostrenica Totemskina po-  
 wierzona natenczas zostala wladia Najwyzszego Cezarskiego  
 nad zbuntowanym Szlachectwem etc. Gdy glowny ich dowod-  
 ca Gonta ujety zostal, nim go powolano do indagacji  
 Szlachta Mn. Kramicki uciuz jezyl i obydwie Rece,  
 zabierajac sobie ta obratna Szlachta milczenie Gonty.

Bez wladny niemogz nigogo szpompromitowac  
 zadnym wyznaniem.

Rokn 1775. pod naciskiem Woytk Moskiewskich  
 Ruskich y Anstryackich nastapilo przyznanie rabo-  
 =row udrzynionych w czasie pierwszego rozbioru Szlach-  
 =pospolitey. Nie dopuscily trzy Dwory do obradowania  
 na Sejmie, Senatorow i Dostow kragabionych z tem y  
 Powiatow, usuniecie ich odieto Narodowi, i te  
 protestowania. Glos Rejtana, przebrnial bez owocow.

Domimo Wesh Narod racot sie drwigac.  
 Glos z fitwy Joachima Przepstowicza 1776 z wyprotet  
 utworzenie Komisji Edukacyjnej. Dod Szarbi zittewski  
 Antoni Syzenhan z racot na wielka Szlak, zastadac



7.

W Grodnie fabryki solnarskie, dwunastu dwuznac' fityw  
z upadku materialnego

W roku wic 1782 Katarzyna rozkazata od  
Stanislawu Augusta reb. Tytenhauka z Mrazem stanat  
co tez god posturowy jej woli, nie wrahaiaz sie przywit.  
Wskytke genialne rozporzadzemia Tytenhauka postu  
na kraglarz, fabryki, zaklady inasety w gaury. Zostaly po  
nich smutne wspomnienia i pamiec jenera Smutniejke  
doli. — Kadmistratorsie posiadali dot fityw wyprawato  
wie, rozciwastowai ich wozomue danstwo.

Z rozkaz. Katarzyny zostata ustanowiona Komisysja  
Kadmistratorska, miltiomu paktamajaca, wicm tudzi  
posbanita majatkow kerodroblivosiaz Szwarz m. danych  
w zastaw, ostatecznie z ubozyla za rowno i Kadmistratow  
i Szladite fitywskie.

W poronie rozkazata Karowa z Musywar  
wexle Bankierow Teppera, Dulca, Kymkiewicza et  
w jednym dniu kazajac wyplaty tych wexli zmusila  
ich do bankroctwa. Wota Potockiego pomimo tego  
kazalen, ze jest wyplatany, i proti tytko o pase miesticy ciam  
da sporzadzenia bilansu interesow, i wysparania, ze jest  
wyplatany, Karata przymusi' reb. sie poddat. Komisysji  
Szach Swocow. Wrok ten pociagnal za soba zbankrutowanie  
Wota Potockiego, upadek iego licznych zakladow



faktach, i do skutku doprowadził wielką liczbę żołnierskich  
Obywateli mających w jego Banku inwazyjne Depozyta

W innych Bankach również mitronowe depozyta  
przepadły po ogłoszeniu o bankrutowaniu Leppera et  
solka po tym smutnym wypadku, Bankier nie  
mia pewnego, nie była się porażona w ułki kamet pienięż-  
nych Hostenhor'a a Komiteta trzech Dworów po długich  
zakładach, dłużnikom króla dotychczas pod likwidowan  
jego majątku, przepadła, trzy za do kapitału tylko.

Dostawie Moskiewscy świadcili grólem i solką.  
Rok 1787. Stanisław August odwiedził faronę w  
Klenowie, miała go bardzo kłimno przyjąć, nie dwin-  
nego z postępem czasem stawał się jej coraz mniej potrzebny.

Cetero letori Sejm rozstrzygnął solafon a katrowy  
Katarzyna II. Obiegające głuche wieści rokemia gróla  
z Troim, obudziły w Krzesnym żubna nadzieję zostać  
grólem solskim, a orzeczone prawo, że każdy jeden może  
panować nad Szejpospolitą, zamisłote Nadzieję

Pragnąc nómnie Komiteta 3<sup>o</sup> Maja,  
Katarzyna II<sup>a</sup> zamierzała w Petersburgu Konfederacyę  
zwaną Targowiczą, do której Krzesny solochi,  
Hetman Seweryn Krzeski, i Hetman Białochi  
wzywani przez faronę, w Łarshim Stole przystąpili.



9  
 Akt oryginalny tej Konfederacji nigdzie i nigdy  
 odnaleziony nie został. Jest tylko protokół pierwotnej  
 Sesji z dnia 14 Maja 1793. Roku —

Wracając z Petersburga do kraju, w pierwszym  
 Miasteczku Bolszim, do którego Przesunął się Przewodniczący  
 rajchati, tam Akt Konfederacyjny dotyka i narwa  
 opatrzony został; to Miasteczko zwata się Targowica.  
 Za pomocą Konfederacji Targowickiej Katarzyna II  
 wezwata Narod, zmieniem swaw Starych do których  
 od kilku wieków był nawykt, ażeby wystąpił przeciwko  
 rozporządzeniom czteroletniego Sejmu, zarządziła nieucz-  
 -ności do Nowo uchwalonej Konstytucji 3<sup>o</sup> Maja i  
 wacinnita prace czteroletnie najracniejszych naukowych  
 ludzi Stasm —

Wzórda Konfederacją z mocy prawa uważano  
 w dawnej Polsce za Najwyższą i także rządzącą, wiec  
 Targowica posiadając także wyprawstwo, obok innych  
 przelata już na Sejmie Grodzieńskim 1793. Roku na  
 Jakuba Sieversa, uprzywilejowanego Księcia Katarzyny  
 przy Jenerałności Konfederacji Targowickiej w czasie  
 Sejmu Grodzieńskiego.

Na krótko Rzeczpospolita otrzymała od Sieversa pole-  
 -cenie opracowanie praw kardynałowych, mających zas-  
 -tąpić Konstytucję 3<sup>o</sup> Maja, pomiędzy któremi, nie







„Ultima Instancje Konfederacji” i  
 „Sancja — Oddat Kamienie Bobolki, Wiece  
 Woyt Moskiewskich — Zowryt Administracya  
 Krajowa na mocy praw Konfederacyjnych — Zhanbit  
 Woytko — Zmieszcyt Knazi w nagrodę mestwa roz-  
 dawane — Zmieszcyt Woytko Towkie do Bobli. —  
 Zhanbit Charakter Narodowy

Jakub Siever w postępowaniu idąc zgodnie z  
 Duszalnym, znużony komedya odegrywana przez Niego  
 w obec Jeneralności Targowickiej w Grodnie zaczął się  
 kłócić z Biskupem Infant Moskiewskim główną spierającą  
 do lat wiek, intryg Moskiewskich w Polsce, do a wist  
 Naresztem, żeby się oddał do Petersburga z którego  
 już miewoził do Grodna — Wytrącił Butawę Het-  
 manską z rąk Krewuskiego, gdyż się postarzał z  
 Hetman na konie, ramięka z wotac popobite  
 wzemie, da oparcia się woytkom Moskiewskim,  
 dat Mu wybor pomiędzy Syberya, lub wygnaniem, do  
 Obec spraje — Hetman przetrzyt Wieden nad Bobolki  
 Kłótał Siever po karkach Targowickan jako podłych  
 Staron nie przedrac im, ani obetg, ani pozardy, osta  
 ternie rozwiązał Konfederacya Targowicka, która  
 już była sama siebie przetrwała; Siever stanowiący



na rękach Soltki dając iagle Katarzynie II.  
 dowody swej gorliwości, rozpedzał tych którzy smieli  
 stawiać Mu opór, otworzył Szym Grodzieński  
 Woykiem y Karmatami niedzwalając Grobowi i  
 Stanom Szymjażym, przez trzy dni, i trzy noce, na  
 krosk wydatkując iż z sobą Szymowej za obrębem głowy  
 czekały ich Głębki i Tybki. Ostatecznie wydarł  
 Szwabę potwierdzając drugi Porbiore Soltki na  
 Szymie Grodzieńskim 1793. Roku.

W odwołanym drugim Porbiore Soltki,  
 Szwab wydarł wnieśc Katarzynie II, został odwołany  
 i wyjechał obladowany milionami wydatkami  
 Polakom, i chwalił się że nie chce do żadnego Spraw Soltki  
 być nigdy już nie chce materyj tylko będzie sędził iżże  
 w swoim Ogrodzie. Ingielstrom go kastał.

Stanisław August prawie od wstąpienia na  
 Tron, odjawdy sam sobie możności samodzielnego  
 dratania, chociaż niewaromy, dceptamy, wchwał  
 iagle jęzre Opieki tej, jak ją marywano Semira-  
 midy, i Snuonej. Nie rumienit się, żebrząc jej  
 Tarkę. Polacy błędzi po manowach, a Ona  
 jedma rła smiato ubitym Szlakiem falku, chytrości  
 obład, gwałtu i ostrożnie spłniała radanie Dobra



Wielkiego, wprowadzając dzieła Moskiewskie wprost (czyli  
 skromnych Narodów Europejskich, przez rozszerzenie  
 Szkoły państwowej Polityki.

Na poparcie tych twierdzeń dotychczas tutaj kopie  
 listów oryginalnych Sarowej, jej Ambasadorów i  
 Sargowiczów, rzucające światło na dwuletnie nie-  
 stowanie Polityki, intrygami potajemnymi przez Moskali.

Postulowanie prawom Szkoły państwowej, w obyciach wszelkie  
 obywateli Polityki, podnosi ducha i gwałty nas, wiecie się do  
 tego przyczyniła obawa Jakobinizm i śmierci Ludwika XVI,  
 słownemu Ambasadorowi Sargowiczowi, jest widmem sławnym  
 straszyli Polityki. — W czasie ostatniej burzy Sargowej 1860 r.  
 Sargowicz Leon Desbrowski stał się u mnie jako Depozyt papierów  
 nie będące już bezpieczne u niego, i proszę żeby je przepisał,  
 lub sprzedana. Odniedzielił ten Historyczny szereg po Tesin  
 Sargowiczowskiemu Sargowiczowi, Depozytacyi Sargowiczowskiej,  
 ustanowionej z rozkazu Sargowicza Sargowicza Sargowicza Sargowicza  
 Sargowicza Narodowej dnia 10. października 1794 R. w  
 celu ożyczenia Sargowiczów, obywateli o Sargowicz Sargowicz  
 i Sargowicz — Sargowicz dwadzieścia kilka ogromnych  
 Voluminów zawierających listy w Sargowicz Sargowicz Sargowicz  
 Historyczne dowody. Zaktualizowały się z

1. Tom pod literami od A. do Z. od 1780 r. do 1794 Roku  
 zawierającego korespondencję Sargowiczowskich.
2. Tom pod literami od A. do C. od 1780 r. do 1794 R.



- 3<sup>e</sup> Tom pod literami D. E. F. G. od R. 1788 do 1794. — 19 —
- 4<sup>e</sup> Tom pod literami H. I. K. L. — — — — —
- 5<sup>e</sup> Tom pod literami M. — — — — —
- 6 Tom zawierający korespondencje pod literami N. O. — — — — —
- 7 Tom ditto ditto pod literami P. Q. — — — — —
- 8 ditto ditto ditto pod literami R. T. od 1788 do 1794. — — — — —
- 9 Tom noszący tytuł, korespondencje Biskupa Inflanckiego  
Gospodarskiego — — — — —
10. Volumen pod tytułem, Gymnosii od R. 1790 do 1794. — — — — —
11. Tom Instrukcyi Biskupa Inflanckiego Gospodarskiego — — — — —
- 12 Tom zawierający Materiały Historyczne od 1767 do 1794. — — — — —
13. Tom ditto ditto ditto od R. 1787 do 1793. — — — — —
- 14 Tom ditto ditto ditto z lat 1792. 1793. 1794. — — — — —
15. T. zawierający materiały tyjące się Policyi priester  
Moskalskich ustanowionej, et i Sejmny Grodzieński 1792. — — — — —
- 16 Volumen Actów Sejmny Grodzieński z lat 1792. — — — — —  
1793. — i 1794. — — — — —
- 17 Tom zawierający w oryginalu Noty, pisma Minister  
yalne, protokóły z lat 1792. i 1793. — — — — —  
— Generalności Konfederacji Targowickiej, przed Sejmny  
— Grodzieński — — — — —
18. Volumen zawierający odeszły Tadeusza Goszczynskiego  
— jako Sekretarza Jedyń, Wojskowej Narodowej, do Wojska  
— i do Narodu, ustanawiającego Komisję Jądagacyjną,  
dnia 10 Sierpnia 1794. r. mającą odczytać i odczytać Cyfry — — — — —



19. Tom zawierający protokół oryginalne Rady Nieustającej kamiranej w Grodnie 1793. r. po kalimitoraniu Sejmu Grodzieńskiego, a preserved dnia 15 kwietnia 1794. roku, w czasie powstania Ludu Warszawskiego wielko Czwartkowe. Wskryte protokoły te opatrzone podpisami przytomnych Członków, jeden tylko 507 katedwie pasc Członków podpisał, reszta ich się nie zebrała i Rada Nieustająca istnieć przestała.

Oprócz wymienionych wyżej Voluminów miastem w ręku jenerał papiery Ingebtromowskie, zawierające kospjiskie korespondencye, rozkazy, drutki, listy prywatne etc. przez Lud wyratowane, k ptonącego miexhania Ingebtromowskiego na Miodowej Wicy po mieście Ingebtroma z Warszawy, w czasie powstania Wielko Czwartkowego, sek niestety krytać ich niestmiatam i inform do przekrytania dać prawa niestmiatam.

Te wskryte papiery zostały w sekrone 1794. roku Sami Gochanowskiem Sekretarzowi Deputacji Indagacyjnej. San Michal Gochanowski był Oycem pierwszej Żony Bartelana Jeona Dembowskiego w rękach którego przekazy te dokumenta aż do chwili wstąpienia zostały w depozyt powierzone.

Według zadanja Bartelana Dembowskiego nabył ten szarł historyczny San Andrzej Jamoyski.



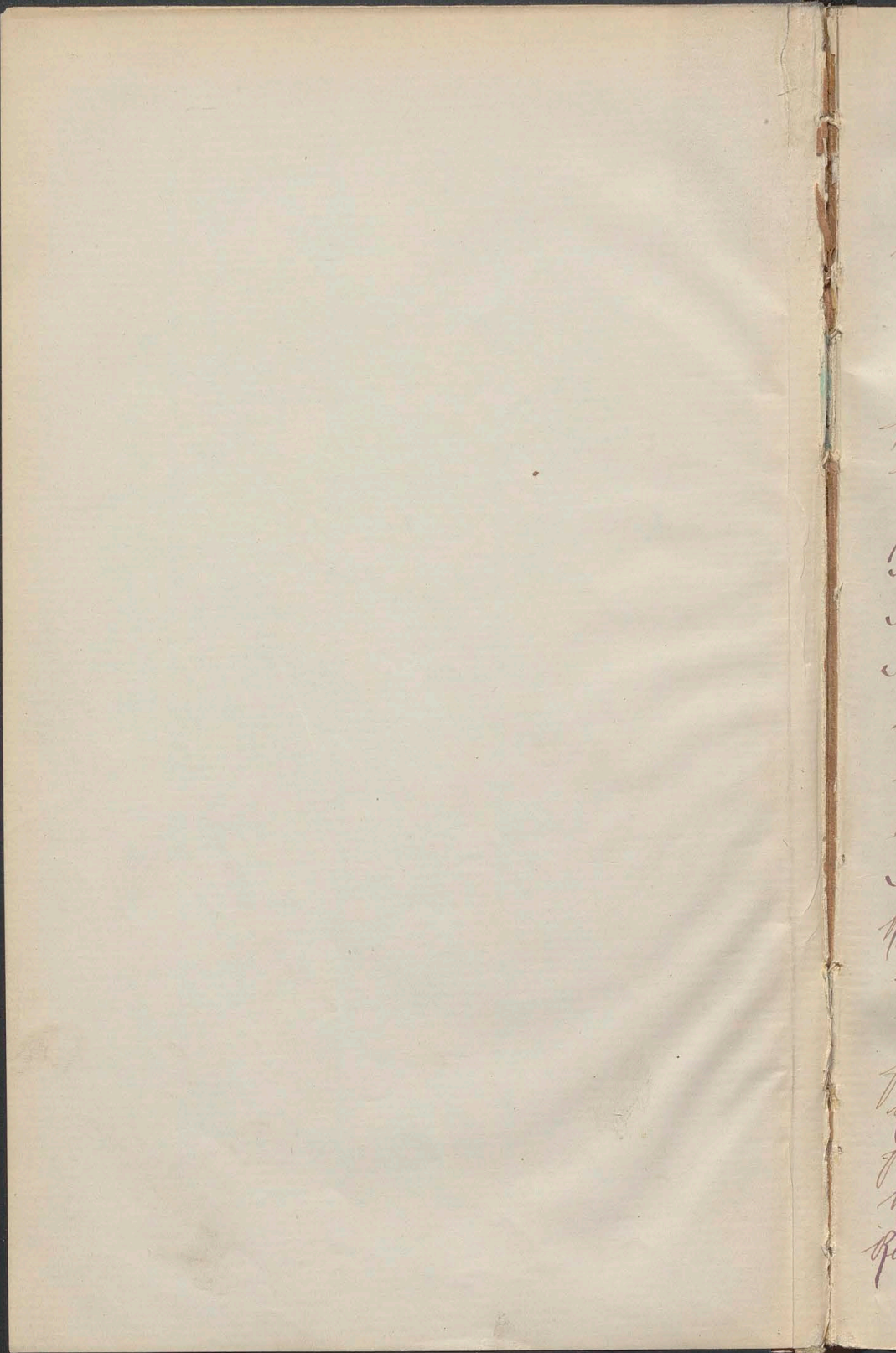
San Andriej został do Petersburga wywieziony;  
 następnie nie wiem gdzie się podziały te papiery —  
 Stad ich stracitam — Towiem poruchiwaniach diwid  
 mam przedponam że zmirzono zostaty 1863 roku,  
 w czasie rabunku i mirzemia przez Woytko Gospjide  
 roku 1863 z rothardu Jenerata Berga, Satacu pana  
 Andrieja Zamoyshniego —

Com potrafita przepisac dopali zostawaty  
 te papiery w moim reku, jako tegielke do Gmachu  
 mejzcej sie odbudowa Historji narzech miexzesi  
 potwieraem idolnijemu odemnie do zastanowienia  
 sie i opitania kolej ktoremu prenta micszeshwa  
 Oczyszna naka —



Spis Dokumentów, listów etc etc  
Objasniających, zawierające  
Spisów Targowickiego







Numer 14  
arty.

Spis wojny i Antentyfon  
przebiegających od r. 1734.

Wstęp	
Ambasadorowie Rosyjscy	1.
Warty J. Brasubiego nabrana petya	3.
list Berbovodi do Hetmana Branickiego	5.
Uwaga o Sejmie z 1767 roku	8.
Imperatorowa do Hetmana Branickiego	9.
Submissya Pawła Staryckiego z 1767 r.	12.
Submissya Józefa Konarskiego z 1767 r.	13.
Submissya Katarzyny z Potockich Gosfalkowickiej 1767	14.
Rewers Józefa Jaremby z r. 1768	14.
Konfederacya Barska; Stad. Polny	15.
Dyplomnik Moskiewski z Drezna	15.
Submissya Księcia Karola Janie Podkański z Podinilla	19.
Kopia Traktatu z 1771 roku zawartego przez króla Moskiewskiego Katarzyna z królem Stanisławem Augustem	21.
parafowanego	
Kopia z kopij dodatków do Traktatu z r. 1771 przez króla do Traktatu dotychczasowego	22.
Rewers Księstwa Moskiewskiego W. G. na 6000 r.	24.
Rewers Sultana na 2000, dyplomów wziętych od króla	24.



Salony Liag

Numer  
Listy.

- Apygnacya Koenigsfelda do Sepera na 2233  $\frac{1}{2}$  24  
 do Wojewodiny do Hartkiej Godzkiej z r. 1776  
 - Apygnacya Stachelberga z r. 1776 na 1000  $\frac{1}{2}$  dla  
 Wojewodiny Godzkiej 24  
 - Kwit z d.  $\frac{4}{15}$  Maja 1775 r na wyptacana roczna petya  
 Wojewo: Godzkiej w ilosci 60,000 Rotalych Polakow 24  
 - Submissya Stanislawowa Godzkiego 24  
 - Dwa listy S<sup>ca</sup> Marjackiego Bis: Wileńskiego z r. 1776 24  
 do Ambasadora Moskiewskiego  
 - Wypis z listu S<sup>ca</sup> Karola Kurlandzkiego do J. Gorpalkowiczego 25  
 - Wypis z listu S<sup>ca</sup> Piotra Kurlandzkiego do Biskupa  
 Gorpalkowiczego z 3 Goctm. 1772 25  
 - Dowody na petya wyptacana S. A. S. Cietwertysztieim 27  
 - Listy na petya roczna 2400  $\frac{1}{2}$  wyptacana W. Gurowostieim  
 z Ambasady Moskiewskiej od 1774 r. do 1790 27  
 - Apygnacya S<sup>ca</sup> Dominickiego do Gassy Ambasady Moskiewskiej  
 na 100  $\frac{1}{2}$  dla Starzyńskiego i Tabielskiego 27  
 - Kwit Dsewnostkiego na 400  $\frac{1}{2}$  z r. 1775 wziętych z Ambas  
 -ady 28  
 - Kwity Kietego na petya pobierana rocznie  
 z Ambasady od 1775 do 1793 28  
 - Kwity Ingehoera na petya roczna S. Biskupa Poznanskiego  
 3000  $\frac{1}{2}$  z Ambasady od M. 1775 do 1782 28  
 - Kwity A. Otkrowskiego Bis: Rujawskiego a nastepnie  
 Arcybiskupa Gnieznskigo na 3000  $\frac{1}{2}$  rocznej petyi 29



Ames  
ity.

daty ciąg

15  
Numer  
arty.

24  
24  
24  
25  
25  
27  
27  
27  
28  
28  
28  
29

29  
31  
31  
32  
33  
34  
34  
34  
35  
36  
37  
37  
37

- Kewat Switon *de* Adama Dominickiego na brana, & Ambasady, petya roczna 2400 $\text{z}$  od r. 1775 do 1792.
- Projekt ustawy pod tytulem fundacya *de* *de*.
- Wykaz listu Goenigfelda do Biskupa J. Spaslowickiego.
- Listy na petya podierana, & Ambasady, Moskiewskie przez Annę Humieckie.
- List Kewiota przesnika przeniemieckiego do Stakelberga & Kohn 1776 Sekretarza *de*.
- Kwity Prota Zefort i Anny Zefort na petya roczna pobierana od Stakelberga od r. 1776 do 1788.
- Kewers Miklynskiego Waj. Koz. na 2500 $\text{z}$  wrietych & rozkazn. Stakelberga - r. 1776 *de*.
- Kwity Marzatta Szarynskiego na petya roczna 1500 $\text{z}$  branych od 1776 do 1792.
- Kewers Schutza na 2000 $\text{z}$  wrietych & Ambasady dla sprola 1776. r.
- Kwity *de* A. Antkowskiego na Bilitzu na petya roczna 2000 $\text{z}$  & Ambasady od r. 1776.
- Kwity na petya brana, rocznie & Ambasady 2000 $\text{z}$  przez Okarowskiego Garssteku a Dojnickiego.
- Kewers na 400 $\text{z}$  danych przez Stakelberga Cyrodziem. w r. 1776 *de* pr. l'affaire de la Dietne de Siechaow.
- 27 Kwiton i blankietow *de* A. Dominickiego z 1777.
- Kewers Krewonskiego na wrietych 1776 r. od Ambasadora Goenigfelda 6000 $\text{z}$  dla dwoch Marzatt - Konfederacyi.



Datowy Czyn

Numer  
Party

- List C. Antawskiego z 1779 r. z raportem doniosł Potemkinowi et c. i wyciąg odpowiedzi z Ambasady Moskiewskiej, dotycząca zażądawość	38
- Wyciąg listu Ghigiottego z r. 1779 mowi o B. Hospalpowichin	38
- Generał Gaetano na 130 $\frac{1}{2}$ wziętych z Ambasady	39
- List Antawskiego do Jankowicza bez daty	41
- Generał Karola de Griesscheym na 500 $\frac{1}{2}$ z r. 1780	42
- List na 70 $\frac{1}{2}$ J. Wieranowskiego et	42
- List J. Sangurki do Ambasadora Moskiewskiego	43
- Wyciąg odpowiedzi Ambasadora Picini z r. 1780	44
- Wyciąg listu Jadenra Kartelana żaby do Ambasadora	45
- Odpowiedź Ambasadora na list Kartelana żaby	45
- Wyciąg listu Ambasadora, rekomenduje żabę Gładimilowi	45
- Ditto listu Wielkiego do Ambasadora Moskiewskiego	45
- Raport frickiego sekretarza Grolowskiego Ambasadorowi	45
- Wyciąg listu Xawerego Schminskiego do Ambasadora	46
- Projekt Swarskiego podurnika podany B. Hospalpowichinowi	46
- Ditto Swarski podaje projekt Ambasadorowi et	46
- Wyciąg listu Preptowicza do Hachelberga z wiadami	47
- Wyciąg listu Hachelberga do Zygberga W. B. Gitterow=	47
- Wierny wrochowany do Potemkiego W. G. Kuchniego et	47
- Wyciąg z listu Naj. Ministerskiej do Corty W. M. pisanego	49
- Ditto z listu J. Judgelniego do Moskwała pisanego, ditto	49
- Wyciąg z odpowiedzi Czajpanina Judgelniemu	49



Numer Str.	Delowy ciąg	Numer Stronicy
	List Sułkowskiego do Ambasadora et	50
	Odpowiedź Ambasadora Gaisliernu et	50
38	List bez podpisu do Biskupa Gosspaworskiego	50
38	Wyciąg z listu Wymasa Boniatowskiego do Stachelberga	51
39	Idem z listu Stachelberga do Bis. J. Gosspaworskiego	51
41	Spirit kancelarza Matachowskiego na 1000 <sup>fl</sup> et	51
42	Swiety na petycję rożną wypracowaną Bis. J. Gosspaworskiemu z Ambasady Moskiewskiej et	52
43	List korespondencyjnego do Bis. J. Gosspaworskiego	52
44	Wyciągi z korespondencyj Stachelberga z Biskupem J. Gosspaworskim artykuły z listów 3m	55
45	Margaryta Stachelberga przez Gosspaworskiego podana et	62
45	Bonlion listu Siwersa do Hr. Cierptowicza	63
45	Spirit kancelarza Matachowskiego na 1000 <sup>fl</sup>	63
45	Swiety Dzierżbickiego Woj. Generyalskiego na petycję rożną	63
45	Wyciąg z listu Podsedka Ormubkiego	63
46	Idem z listu Stachelberga do Ożarówskiego et	63
46	Uwagi nad Administracją Spornymi Wązami	64
46	Swiety Dzierżbickiego Woj. Generyalskiego na pobraną petycję	64
47	Swiety Dobra y Cenny zefort na petycję rożną et	64
47	List cyframi pisany z Magi et	64
47	Swiety Majora Al. Spryżanowskiego na 1000 <sup>fl</sup>	65
49	Uwaga o porządku Gólkowskiej w Madrze	67
49	Metep z listu tydzieńca się z Wichele i porządku w Madrze	67
49	Bonlion listu Stachelberga tydzieńca się porządku w Madrze	67



# Dobry ciąg

Numer  
Stronicy

Wyciąg codziennego raportu Bosampa Siwerdowa		
tydzący się porządku która wót chciał raciażnąć	68	
— Bosamp ptamy był z Embassady od 1788 r. do 1792	68	
— List Międzyrządowego do Spółstwa Madajskiemu porządku	69	
— Nota Międzyrządowego podana Ambasadorowi et	69	
— Międzyrządowego list et o prezentach Imperatorowej	69	
— Życiorys Łobawskiego et	70	
— Kwoty k. Międzyrządowej na 100% petyji et	71	
— Wyciąg z listu Potemkina do Bistakowa et	71	
— Uwaga o Sotochim Starosie Sierieckim et	71	
— Wyciąg z listu Sen. Majora Koch z rozkazem Potemkina pisanego do Bistuga Justant Kossakowskiego	71.	
— Wyprzeżenie petyjów wystarczanych z Embassady Moskiewskiej rozmaitym et	72	
— Wyciąg z listu Kuchmana do Embassady Mos:	73	
— Womemorya Aleksego Kossakowskiego et	74	
— O raportach codziennych Bosampa Ambasadorowi	75	
— O petyji pobieranej z Embassady przez S. Miastowskiego	75.	
— o Submissji Turskiego Słly.	75	
— Kwoty na 100% Skradzionych et	76	
— Wyciąg z listu Jozefowicza S. Me. do Synowa et	77	
— Sewers A. A. Dominskiego na 100% et	77	
— Zarządzenie pismienne et	77	
— Sewers Jaraela Salomonowicza na 100% et	77	







1792 Rok

## Sakry Listy

o Targowicy i Targowiczanieh

Numer  
Spisy

	Numer Spisy
- Wyciąg listu Berboroddi do Kantelana Ożarowskiego	92.
- Wyciąg z listu Het. Goszafowskiiego do J. Wierzeźmiewicza	93.
- Ditto ditto Proroka do Bis. Justant Goszafowskiiego	93.
- Proba Sobarzewskiego powana do Rutkiewicza	93
- List Imperatorowej do Barona Büchlera et	95
- Wiązanka o listach Kanonika Gontryma do Bis. Justant Goszafowskiiego i rozprawieniu Targowicy et	96
- Wyciąg z listu bez adresu i podpisu	97
- List Kanonika Gontryma do B. J. Goszafowskiiego	99
- Ditto ditto ditto	101
- Ditto ditto ditto ditto	104
- Wyciąg z listu Het. Goszafowskiiego do Embasadora	106
- Uwaga et et	106
- Konfederacja Targowicka et	107
- Wyciąg z pierwszego protokołu Konfederacji Targowickiej	108
- Akt Spisów Targowickiego et	109
- O wyrokach Targowicy	110
- Na listnie spis Awtów Konf. Targowickiej	111
- Rady Het. Goszafowskiiego Bratu Biskupowi	111
- Listad Urzędników Województwa Konfederowanego	112
- O Konfederacji Ziemi Warszawskiej et	113
- Wyciąg listu Hetmana Goszafowskiiego	113
- Ditto ditto Subistnego, o Konfed. Warszawskiej	113
- List Het. Goszafowskiiego do J. Lotgorubowa et	115



Numer party	1792.	Dalszy ciąg o	Numer party
		Targowicy i Targowicznach	
92.		O wyznaczeniu gospodarskim	118
93.		O Braniichim Hetmanie	118
93.		List A. Josefa Somiatowskiego do Het. Rewuskiego	119
93		Bonlion listu, Bis. Inf. Gosyafowskiemu bez adresu	123
95		Wyciąg listu Somiaty do Bis. Gosyafowskiego	126
96		List Platona Zubowa do Het. Gosyafowskiego	127
97		Ordynans Królewskiego Podolskiego Orłowskiemu Komendantowi fortecy Kamienca Podolskiego	131
99		Odmowna odpowiedź Generata Orłowskiego	132
01		List ciechany bez podpisu i adresu	133
04		List Seweryna Rewuskiego Het. bez adresu do spoz.	135
06		List A. Potulickiego Marsz. Konf. Targ. bez adresu in	136
06		List Potulickiego J. M. R. S. do Gosyafowskiego Hetmana.	136
07		Wyciąg listu A. Potulickiego bez adresu	137
08		Uwaga o Potulickim	137
09		O kamieniu Rewuskim, do którego nie zrobił adresu do Targowicy, skharany został przez Targowiczan	138
11		Wyciąg z listu Janki Potulickiego do Het. Gosyafowskiego	138
11		idilo idilo idilo idilo	138
112		Wyciąg z listu Het. Rewuskiego do Międzyrzeckiego	139
13		Wyciąg z listu hr. Platona do Het. Gosyafowskiego	140
13		Przedstawienie J. Stajana, Ad. J. Gosyafowskiemu	141
13		Wyciąg z listu J. Krecetnickowa do Bis. Gosyafowskiego	142
15		List Platona Zuboff do Wirbupa Infant Gosyafowskiego	143



1792.

Salony kraj o Targowicy y Targowickanach.

	Numer Listy	
List Josefa Goszalkowskiego M. W. do Het. Goszalkowskiego	145	List
Przypisek Biskupa Inziant Goszalkowskiego	146	List
Wyciąg z listu Miacyńskiego do Butkacza	147	List
List Karowej Katarzyny do Het. Goszalkowskiego	149	List
Wyciąg z listu A. Kontryma do B. Goszalkowskiego	153	List
Treść listu Miacyńskiego do Butkacza	154	List
Treść dyktanda Kresnego Cotockiego do Wójcickow. dok.	154	List
Wyciąg listu A. Kachis P. S. do Bis. Goszalkowskiego	155	List
List J. Berenck bez adresu	156	List
Sanctum. Conf. Targowickiej kahalujące wojenne	156	List
Wzrosty Vircheli Militari let		List
Ordynans Kresnego Cotockiego J. M. Ortowskiemu	157	List
Odpowiedz J. M. Ortowskiego Kresnemu Cotockiemu	158	List
Sen Ordynans przyslat Ortowskiemu A. Wotnicki	160	List
Odpowiedz Ortowskiego Wotnickiemu	160	List
Wyciąg listu Branickiego do J. Tormansowa	161	List
O Biethu, norazego tybit, Mstawa Prada Wolnego	161	List
Treść listu bez adresu, Tadeusza Jablonskiego M. W.	162	List
Wyciąg listu Het. Goszalkowskiego do Zubowa	162	List
Treść listu Het. Goszalkowskiego do J. Kietretinowa	163	List
Wyciąg listu Antkamera do Het. Goszalkowskiego	165	List
O Sekwestrac. Dobre Obywatelkich przez Targowiczan	165	List
Wyciąg listu Suthamera Marzatha N. J. Ministrej	165	List
Bilet Attestego do Jenerata Sapowa	166	List
List od wojenowarica Goszalkowskiego do B. Goszalkowskiego	167	List



Numer listy	1792. r.	Listy kraj. - Targowica i Targowiczanie	Numer party
145		list Krzesnego Botockiego do Het. Gosspawskiego	169
146		list Krzesnego Botockiego do Imperatrowej	171
147		Nota podana do Konfederacyi Targowickiej przez B. Kuchlera	175
149		Treść listu J. Jgelstroma do Konfederacyi Targowickiej	176
153		Treść listu Kascarita Patriarchy Jeruzolimskiego	177
154		ditto Bronhom listu J. Jgelstroma do Wretetnikowa o poddaniu się, Thwerdy spamiennia e	178
154		list J. Wretetnikowa do Biskupa J. Gosspawskiego	179
155		list Het. Gosspawskiego do Jeurida Wretetnikowa	181
156		list Podwojewodina Gosspawskiego do Bis. Gosspawskiego	189
156		Nota Krzesnego Botockiego do Barona Kuchlera	191
159		list Biskupa Maffalobiego do Bis. J. Gosspawskiego	192
158		Treść listu Krzesnego Botockiego do jednego z Jeuratorow Moskiewskich Goschowskiego lub Jgelstroma e	195
160		Wywiad listu Enthamera do Het. Gosspawskiego	196
160		ditto ditto Krzesnego Botockiego do Het. Gosspawskiego	196
161		list Diena Maffalobiego Bis. Wileńskiego do Biskupa	
161		Infant Gosspawskiego e	197
162		list Krzesnego Botockiego do G. Goschowskiego et	201
162		Krzesny do Gfola Stanisława Augusta	203
163		list Hetmana Gosspawskiego do Patona Zuboff	205
165		Wywiad listu Labietty do Biskupa J. Gosspawskiego	208
165		list Hetmana Gosspawskiego bez adresu	209
165		Treść listu Wileńskiego do G. Targowicy Siermy	213
166		Mwaga tyżająca się pozwodu wydanych M. Mataschewskimi et	213
167		Treść listu Dzedworskiego do Bis. J. Gosspawskiego	214



1792.

Salsky Ciąg Targowica i Targowizanie

Numer  
Party

Wyciąg listu bez daty Hetmana Gosypowskiiego do Biskupa Biskupa Infant Gosypowskiiego	214
List Butnakhowa do Bisk. Inf. Gosypowskiiego	215
ditto wyciąg & listu Butnakhowa do Bisk. Gosypowskiiego	217
Tresci listu Biskupa Wileńskiego bez adresu	217
Tresci listu bez adresu Wilczewskiego	218
List Wielhorskiego do Biskupa Inf. Gosypowskiiego	218
Wyciąg listu G. Wretzetnikowa do Bisk. Gosypowskiiego	219
ditto listu bez adresu Bisk. W. Maffalbskiego	219
Tresci odpowiedzi Keresnego Sotockiego G. Jugelkowiowi tydająca się granic i honor Sotockich i adyutych z woli Konfederacyi Targowickiej przez Gosypan	219
Odpowiedz Keresnego Sotockiego na Notę Jactwoma	221
List A. Drynata Romiatowskiego do Bisk. Gosypowskiiego	223
O niemi konnyuskiej Cechu przyjącia	224
O ordynansie wydanym przez Keresnego Sotockiego Ostowrpiemu Komendantowi Kaniencina Sotockiego	225
Tresci listu Marskiego do Het. Gosypowskiemu i Biskupa Infant	227
List Keresnego Sotockiego do Het. Gosypowskiiego	229
ditto ditto ditto do Biskupa Gosypowskiiego	230
Tresci listu Dzewnoskiego do Butnakhowa	232
Tresci listu P. Kanterera Sapiety do Bisk. Gosypowskiiego	233
Wyciąg listu Mitorka do Biskupa Gosypowskiiego	234
Tresci listu Miagarynskiego do Butnakhowa	234
Wyciągi i pisma Not Ministerjalnych	235



Wzrosty (czyli) Targowica i Targowiczanie.

214	Uwaga o Sotochim Starosie Kereckim i Dowotamingo de Stambuda przez Krzesnego	235
215	Tresci listu A. Kontryma do Bis. J. Gosspaworskiego	236
217	Wyciąg listu Hetmana Branibiego do Miacyuskiego	236
217	List Diecia Sapiehy Wiel. Kancelera W. A. Littenworskiego do Bistruga Infant Gosspaworskiego	237
218	ditto ditto ditto ditto	238
219	ditto ditto ditto ditto	239
219	List Kacyuskiego do Bis. J. Gosspaworskiego	241
219	Wyciąg z listu Gietarda do Bis. J. Gosspaworskiego	242
219	ditto ditto, Kereckiego Sotochiego do B. J. Gosspaworskiego	244
219	List Het. Gosspaworskiego bez adresu	245
221	Tresci i Uwaga Het. Gosspaworskiego w drugim liście	245
223	List A. Kontryma do Het. Gosspaworskiego o W. W. W. W.	247
224	Tresci listu J. W. W. do Miacyuskiego	248
224	Kym był J. W. W. W.	248
225	Tresci listu Mitorra do Bis. J. Gosspaworskiego	249
227	ditto ditto F. Kancelera Sapiehy do B. J. Gosspaworskiego	249
229	Report do Spomendy Kaniencina do do W. W. W. et. J. Orłowskiego Generat M. G. K.	251
230	List Kawerego Branibiego Hetmana bez adresu	253
232	Tresci listu bez adresu J. W. W. W.	255
233	Wyciąg listu J. W. W. do Krzesnego Sotochiego et.	255
234	ditto był J. W. W. W.	255
234	Sotaczenie Obr. Narodów w B. W. W.	257
235	Uwaga o Spom. Targowickiej i Targowiczanie	257



1792 r.

## Dokumenty z Targowia i Targowickanie

Suma  
stron

179

Treść listu J. Zabiełły do Het. Gospałowskiego	259
— ditto ditto bez adresu — Ad. H. o. Dominickiego	259
Wyciąg listu X. Dominickiego do Amb. Wankrowa	260
Charytynie przypiszek uchwały J. Jędrzeckiego	—
Treść listu Jędrzeckiego do jednego z Gospałowskich	261
Rachunek zbrojony przez X. Dominickiego Ambasadrowi	262
List Pana Kontryma do Biskupa J. Gospałowskiego	263
Mawaga Bonhion listu B. J. Gospałowskiego z 14 X. do Kontryma pisany — Zawiera zarzuty A. G. Dąbrowskiemu jako Targowickanowi bratniacemu gorliwosci	265
Treść listu Korespondenta do Biskupa bez adresu	267
Treść listu Katerka do Biskupa J. Gospałowskiego	267
Treść listu J. Wierzejskiego do B. J. Gospałowskiego	268
Treść listu Het. Gospałowskiego do Brata Biskupa	268
Treść odpowiedzi h. Tytkiewicza Het. Gospałowskiemu	269
List Pana Kontryma do Biskupa J. Gospałowskiego	271
Wyciąg z listu Hutewicza do Miodostawskiego	275
Treść listu bez podpisu i adresu	276
Wyciąg z listu Korespondenta do Agenta Gospałowskiego	276
Sodatkę do Noty podanej d. 11 X. 1792 r. przez Generała Konfederacji Targowickiej	277
fran. Xawery Branicki przysłał sobie Oświadczenie	279
List Korespondenta do Gospałowskiego	281
Wyciąg listu Brata Głogoczkiego	283
Treść instrukcji danej przez Generała Targowickiego	283
— w. w. Tomaszewskiemu	283



Numer arty	1792. - <u>Łasky (raz; Targowia i Targowianie</u>	Numer arty
259	List Skrzynego Potockiego bez adresu - Wazny	285
259 260	Nowa Teofila Żaturskiego na czele delegacy; Targow- = organizan do Wrota d. 14 Octobry 1792	288
261	Zdanie sprawy Żaturskiego generalności Targowickiej	
262	o przystąpieniu Wrota do Konf. Targowickiej	289
263	Tresci listu Je. Majora Swarowskiego do Het. Gosyadowskiego	291
	Wyciąg raportu Jana L. Strzinskiego, Het. Gosyadowskiego	292
265	O mandygnach officerów Matwiejewich	293
	List Ganczera Matachowskiego bez adresu	293
267	ditto ditto ditto	295
267	Tresci listu Skwinskiego do Bis. Jn. Gosyadowskiego	296
268	List Ganczera Matachowskiego bez adresu	297
268	Nota W. Böhlera do Generalności Targowickiej	299
269	List Ganczera Matachowskiego bez adresu	301
271	list ditto ditto ditto	303
275	Deklaracya Unswirza podana Jn. Targowickiej	305
276	Tresci listu Böhlera do Czarnowskiego	307
276	Wyciąg listu Lutgownicza Kirchor bez adresu	307
277	Curranowski a S. L. ze Reys. Effendi de la Sublime Porte Ottomane	309
279	Curranowski y Konfederacya Targowicka	310
281	Curranowskiego zastępuje francizek Habert et	310
283	Nota Curranowskiego do Porty Ottomanskiej et	311
	List Curranowskiego do Bis. Jn. Gosyadowskiego	313
283	Biskup Gosyadowski do Brata Het. Gosyadowskiego	315



-	Trzeci listn Siemera do Biskupa Goszalskiego	321
-	Trzeci listn bez adresu Pawlora de Belcoura	322
-	Trzeci listn Jan. Soc. Platara do B. J. Goszalskiego	323
-	Trzeci listn bez adresu Sulikownia Berbera	324
-	List M. Sulistrowskiego do Metmana Goszalskiego	325
-	Trzeci odpowiedzi Sremsnego Potockiego Miazynskiemu	326
-	Trzeci listn Bis. Bybimskiego do Bis. Goszalskiego	326
-	Wyciag z listn J. Wdowickiego do B. Goszalskiego	326
-	List Marratow Konfederacyi Targowickiej do Hrota S. A. <del>przewodniczacych</del>	327
-	Trzeci listn Bucholtza bez adresu	330
-	Trzeci listn Meisnera do Miazynskiego	330
-	List Morzynskiego bez adresu	331
-	Trzeci listn M. Ordemiera do Bis. Ju. Goszalskiego	333
-	Trzeci listn Ombwira do Goszalskiego Metmana	333
-	Wyciag z Noty Sremsnego Potockiego	334
-	Wyciag z odpowiedzi Marratow Konfederacyi Targowickiej Buhlerowi	334
-	Trzeci listn Sulistrowskiego bez adresu	335
-	Wyciag listn J. Sulikowskiego do Bis. Ju. Goszalskiego	335
-	Trzeci listn J. Beniksona do Jan. Swarowskiego	336
-	Prośba Jozefa Bierzynskiego	336
-	Wybory projektowane Targowickie na Litwie	337
-	Wyciag Instrukcyi danej Tomarskiemu przez Generalnos. Konfederacyi Targowickiej	338



Numer strony	1893 - R. Spisak Targowicki i Targowizanie	Numer strony
921		
922		
923	Uwaga	1.
924	Tresci protokolu 3 <sup>o</sup> Konfederacji Targowickiej	5
925	Tresci protokolu 4 <sup>o</sup> Ditto Ditto	5
926	O roli tajnej przepisane i papietow Jgelstroma i nazwiska oficerow Kosyjskich roztanych etc.	7
926	Wybory na Litwie	10
926	Uwaga o listach oficerow Kosyjskich etc.	10
927	List B. Jgelstroma bez adresu	11
930	List Korp. G. Stachelberga do Sieversa etc.	13
930	Dodatek do tego listu Bis. Inf. Kosyjskiego wazny bardzo	13
931	List Gandera Matachowskiego bez adresu	15
933	Tresci listu Dobarszewskiego do Bis. J. Kosyjskiego	17
934	List Gandera Matachowskiego bez adresu	17
934	List B. Jgelstroma do Hetmana Ozarowskiego etc.	19
934	Raport Ozarowskiego Jgelstromowi	19
935	List Gandera Matachowskiego bez adresu	20
935	Tresci listu J. Swyjskiego bez adresu	21
936	Tresci z wyjatkiem deklaracji Dworu Bertinskiego podpisanej przez Bucholta	23
936	Tresci odpowiedzi na deklaracje Dworu Bertinskiego przez Marszałkow Konfederacji Targowickiej	24
937	Wskrozenie Mayla Brunszwick	25
938	Powtozna Nota Generalnosci Targowickiej do Prus etc.	25



1793 r

## Spisely Targowicki i Targowiczanie

Dziennik  
Kasty

1793

—	Marszałkowie Konfederacji jednocześnie z Notą do Winy wyprawili list do Imperatorowi do Petersburga. Treść jego	25 26
—	List kancelera Matachowskiego bez adresu	27
—	Treść Noty podanej przez Gene. Konfederacji Wruckowi	29
—	List kancelera Matachowskiego bez adresu	31
—	Treść listu Krzesnego do Jęzielskiego	33
—	Protestacja Krzesnego, Potockiego i Ok. X. Sapiehy przeciwko wstąpieniu Wojsk Wruckich do Polski	33
—	Nota kancelera Matachowskiego podana Imperatorowi Wruckiemu	34
—	Odpowiedź Wrucka na Notę kancelera	34
—	List kancelera Matachowskiego bez adresu	35
—	Treść trzech Not Seiwerta do Gene. Targowickiej	36
—	ditto czwartej Noty Seiwerta ditto ditto	37
—	Noty podanej przez Marszałków Konfederacji treść do Imperatorowej	38
—	Odpowiedź Marszałków Konfederacji na Notę Seiwerta	39
—	Uwaga. Zabiełto wchodzi w komplet Gen. Konfederacji	39
—	Uwaga. O Pieciu kancelerem Alexandre Sapieha	40
—	Uwaga — o Józefie Zabiełto szewcy W. D. = Pittenbierg i Pieciu kancelerem Sapieha	41
—	Nota Seiwerta do Konfederacji Targowickiej	43
—	Odpowiedź Gene. Targowickiej na Notę Seiwerta	44
—	List Krzesnego Potockiego do Seiwerta	45
—	Treść listu bez podpisu pisanego do Bis. Gosyafowskiemu	47
—	Treść listu Winklera bez adresu	47



Dzielnicy arty	1793 r	Spisely Targowicki i Targowiczanie	Numer arty
25		Str. listu bez podpisu królewskiego A. Antawskiemu	48
26		Str. Noty Sewera do generalności Targowickiej	49
27		Str. Przedstawienia generalności Targowickiej do Imperatorowi	49
28		Str. Noty Sewera do generalności Targowickiej	49
29		Str. Odpowiedź królewskiego i Zabitki na Notę Sewera	50
30		Str. Przedstawienia Marszałków konfederacji do Imperatorowi	51
31		Str. listu sekretarza do Sewera	53
32		Str. Odpowiedź gene: konfederacji na Notę Sewera	53
33		Str. Bilet królewski gen: królewskiego bez adresu ni dany et	54
34		Str. Wyciąg listu królewskiego królewskiego do Bis: - Justant Gosławowskiego	54
35		Str. drugiego listu królewskiego królewskiego	54
36		Str. Wrota Biografia królewskiego Teofila	55
37		Str. listu królewskiego do Sewera	57
38		Str. odpowiedzi gene: sekretarza królewskiemu	58
39		Str. Instrukcja dana przez gene: konfederacji, królewskiemu postanowieniu do Imperatorowi do Petersburga	59
40		Str. Noty Sewera do generalności konfederacji	60
41		Str. odpowiedzi Sewera na Notę G: konfederacji	61
42		Str. Uwaga o królewskim królewskim	61
43		Str. Sewera wrota odwrót do Grodna et	61
44		Str. Noty Sewera do gene: konfederacji tyżcałk Bantn Seppera	62
45		Str. listu Bonampa do Bis: gn: Gosławowskiego	63



1793

Spis listów Targowickich i Targowickanie

Nummer  
Party

1793

- 2 Bronioni Sieversa do Okarowskiiego 63.
- list sekretary Sieversa do Okarowskiiego 64.
- Uwaga o wyprzedzonych francuzach i dotkaniu Sieversa 66
- Wzmianka o Notmistrze Janikiewiczu 66
- tresci listu Kardynata Centici, do P. Gontygusa 67
- list Biskupa Siemakowskiego bez adresu 69
- tresci Noty Sieversa do Gen. Targowickiej o  
Wznowieniu Seperu 70
- list Gen. Pietretkiewicza do Sieversa o  
o przyjęciu wyssh. nadzwiazosci Imperatorowej 71
- tresci listu francuzki Poczty Sarskiej i Galskiej  
do Ambassadorsa Rosyjskiego 72
- list Ludwika Zyberga do Bisk. Jusa Gopasowskiego 73
- list J. Jednowskiego do Bisk. Jusa Gopasowskiego 75
- tresci listu Buchtera do Sieversa 77
- list <sup>Uwaga o przopolitum Ruspem i R. rewolucyjnym</sup> bez adresu Wandera Malachowskiego 78
- list P. Fergutsona Seperu bez adresu 79
- ditto Sieversa do Generala Konfederacji o Seperze 80
- raport Latiniemu Sieversowi ten 81
- tresci Deklaracji Imperatorowej o omiędzwiazosci  
Solahon ten 82
- list S. Byrdowskiego do Hetmana Gopasowskiego 83
- tresci listu P. Pietretkiewskiego do Okarowskiiego 84
- O Hierarchii Goscioła Katoickiego i gwazenniu 85
- Nota Sieversa podana Gen. Targowickiej o dochodach  
Biskupstwa Wroclawskiego 87

1793

ditto

tresci

Lat

Wym



Numer arty	1793. <u>Spisak Targowicki i Targowizanie</u>	Numer arty
53.	Uwagi nad hierarchiją spowita spatohickiego w sprecypospolitej obecnie	89
64.	z broniom Biskupa Gossafowskiego preżytano.	
66.	o kriticzinach	91
67.	Nota Włodka Judy, et podana Siwertowi	92
69.	Treść listu Kanonika Trzebinskiego Bisk. Gossafowskiemu	93
70.	Ditto ditto ditto ditto	93
71.	Treść listu Bisk. Gossafowskiego Turstkiego do Kapituły Gossafowskiej	93
72.	Treść odpowiedzi Kanonikom Gossafowskich Bisk. Gossafowskiemu Turstkiemu	94
73.	Uwaga o Meistru Duchowieństwa Mniichiego	95
74.	i Berylianow przez Gossaf-Targowickiego	
75.	Kopja z Kopyj czyi Treść Noty, et o Duchowieństwie	96
76.	Uwaga o kriticzinach	96
77.	Ordynans wypany Generałowi Wodkiewiczemu	97
78.	Treść listu Het. Branickiego do Młacyńskiego	103
79.	Treść Noty Siwersa podanej Gener-Targowickiej	103
80.	o Biskupie Inf. Gossafowskiem	
81.	Treść listu Biskupa Gossafowskiego	105
82.	ditto ditto Młacyński do Altestego	105
83.	Treść Noty z Antawskiego i Het. Gossafowskiego	106
84.	Zakucenie Siwersa Gener-Targowickiej na korzyse Biskupa Włenckiego P. Maffalskiego	106
85.	Wyjazd Groła z Wierkami do Grodna	107
86.	Uwaga tyżająca się tego wyjazdu	110



1793

Spisek Targowicki i Targowiczanie

Annual  
Narty

1793

- Liść M. Radziwiłła k. Wikuski do Seversa	111	
- Trzeci list Seversa do Het. Goszaforskiego	111	
- Trzeci list P. Pietrewstynskiego do Het. Okarowskiego	111	
- ditto ditto ditto	112	
- Uwaga o Pietrewstynskich	112	
- Trzeci list P. Pietrewstynskiego do Het. Okarowskiego	112	
- Trzeci list Okarowskiego do B. J. Goszaforskiego	113	
- List P. Pietrewstynskiego do Het. Okarowskiego	113	
- Trzeci list Het. Goszaforskiego do Seversa	115	
- Déclaration de la Cour de Russie - 14 Avril 1793	115	
- Seym Grodzieński	116	
- Wyciąg z listu J. Gretzetniskowa do Seversa	117	
- Trzeci raport Cyenta Lwastowa z Konstantynopola	117	
- Raport Szpiegowicki zdany Szelstromowi	118	
- Protestacya L. Krewuskiego i Walewskiego	118	
- Trzeci list Szegoborskiego do Bis. Goszaforskiego	119	
- ditto bez adresu do Garryńskiego	119	
- Zbrutniom Noty - Miachynskiego i projektów	120	
- Trzeci odpowiedź Statona Zubowa do generałowi	121	
- Konfederacyi Targowickiej		
- Królewski rozkaz przesyła Konf. Targowickiej odpowiedź	121	
- Imperatorowej przez Statona Zubowa napisanej		
- Protestacya Hetmana Seweryna Krewuskiego i Walewskiego		
- przeciwko Rosji i Prusom	123	
- Severs odpowiedź na wyzwanie na ich protestacyę	123	
- List Seversa do Hetmana Krewuskiego	123	



Numer party	1793. r. <u>Spisecy Targowicki i Targowickanie</u>	Numer party <sup>26</sup>
11	Treść listu Porzecznowicza Kom. Wik. bez adreśsu	124
11	Uwaga o protestacy: Sieversa	125
11	Treść listu Zatuskiego do Żony	126
12	Treść Noty prore. Gospodarskiego podanej Sievertowi	127
12	Wzburz. Gł. Jzickstrona, Majorowi Trautshinowi et	128
13	W. Putawski zastępuje Kresnego Kotockiego et	128
13	Wywiad ordynansu Sekretnego Jzn. Jzickstrona	
15	Lpkowicowi występującemu na Szymidzi Krotche	129
15	Treść listu Htet. Branickiego do Miączyńskiego	130
16	Treść listu bez adreśsu. Birk: Jzn. Gospodarskiego	130
17	podca się względem Imperatorowej et	
17	Treść listu Jzn. Guryńskiego bez adreśsu	131
18	Atto Słob Jzn. Denitow do Alwaida o Szymidzi Bkese	131
18	Treść raportu Dotyčajnego Koronnego Sievertowi	132
19	Treść raportu Słbiego Kaszkiego Koronnego Sievertowi	133
19	Raport Sypiegowicki Koronny Sievertowi	133
20	Treść Noty Bukhotra imieniem Wotawickiego	137
20	tyżaca się upadłych Wankow	
21	Schultz y Sepper et	137
21	Treść raportu Miączyńskiego Sievertowi	138
21	Treść 2. raportu Miączyńskiego Sievertowi	138
23	Treść raportu Htet. Goffagowskiego P <sup>ru</sup> Dotgorubickiem	138
23	Treść listu Miączyńskiego et	139
23	Treść listu Kubiczkiego W. G. Gofomiego do Żony	141







Szym Grodzieński swany w sprawie  
Gardem Grodzieńskim.

	Rozporządzenie w sprawie ratyfikowania	
146	Resolucja dnia 23 listopada 1793 r.	159
147	o Ambasadorach Zagranicznych	162
148	List Siwersa do Bis. Justant Goszafowskiego	163
149	Trzeci list Siwersa do Bis. Just. Goszafowskiego	164
149	List Siwersa do Hetmana Goszafowskiego	165
149	List Siwersa do Biskupa Goszafowskiego	166
149	Lista Imion napitana przez Siwersa	166
150	List Siwersa do Markatka Dutarskiego	167
150	Wyciąg z 6 <sup>ciu</sup> listów Siwersa do Bis. Goszafowskiego	169
150	Wnagi Siwersa nad projektem Bis. Goszafowskiego tytuł: "czynność administracji żelazny"	171
151	Trzeci list Gen. Derfelda do Siwersa	173
152	Trzeci listom. Centwizy	173
152	Trzeci list Rogozińskiego do Het. Ożarówskiego	174
153	Trzeci list Karst. Ożarówskiego do Het. Ożarówskiego	174
153	Trzeci list Jankowskiego do Dutarskiego	175
153	Trzeci list Biskupa Goszafowskiego do Siwersa	175
153	Projekt konstytucji uchwalonej Szym 4-letni etc	175
153	Trzeci list Dutarskiego bez adresu	176
153	Dutarski	176
154	List Dutarskiego do Zony	177
156	Wyciąg listu M. Ganyńskiego do Łobarewskiego	178
157	List Radziwiłłowskiego do Łobarewskiego	179



1793.

Ziárd GwardienthiNumer  
Marty 1793

O Karynyskim Marzaku Nad-Soromym	181	
List Hetmana Ożarówskiego do Sewera	182	
Tres' listu Moskala do Hetmana Gosyalskiego	183	
Tres' listu Sewera do Het. Gosyalskiego	184	No
Tres' Noty podanej przez G. Sierahowskiego Ożarówskiemu	185	
Długa Nota G. Sierahowskiego	185	
O Zobarzewskim porce Czemichowskim	186	
Ditto ditto za jesiemi projektami na Sejmie wrotowal	186	
List Angielski Sewera do Zobarzewskiego	187	
List Francuzki Sewera do Bis. Gosyalskiego	187	Ob
List Sewera do Biskupa Gosyalskiego	188	
Ditto ditto ditto	188	
Uwaga i Tres' listu Sewera	189	Ob
Tres' listu Karynyskiego do Miazarynskiego	191	Wyc
Tres' listu Karynyskiego do Ożarówskiego	191	
Tres' listu Sewera do Biskupa Gosyalskiego	191	Ste
List Sewera do Biskupa Gosyalskiego prosy-		
Tajac Mm. Pacta conventa	192	Wyc
O prawie Prezynalnym i Karynyskim Tu	193	Wyc
Uwaga o Slachie i Polichij	193	
Tres' Praw Szymowi przedstawionych przy Sewera	195	Wyc
Observations sur le projet des loix nouvelles	197	Tre
Sewera listu Tres' do Biskupa Gosyalskiego	201	Tres'
Tres' Spisrytu Konfederacyi Sargonickiej, Litewskiej et	201	Uwa
Tres' 10 <sup>in</sup> biletow Sewera do Miazarynskiego	202	List



Numer  
Karty 1798.

Ziarno Grodzieński

Numer  
Karty 203

181	List Bucholta do Sieversa	203
182	o Interwim i Goszafowskiu - ciechany	
183	Tres' listu Bucholta do Sieversa	204
184	Uwaga o Władcy Pruskiej; Bilet Sieversa do B. Goszafowskiego	205
185	Ditto Tres' biletu Sieversa do B. Goszafowskiego	205
185	List Sieversa do Biskupa Goszafowskiego	207
186	Uwaga i list Sieversa do B. Goszafowskiego	208
186	ciechany	
187	Bilet Stanisława Augusta do B. Goszafowskiego	210
187	Observations sur la situation soumise par	211
188	l'Evêque Goszafowski à Sievers	
188	Observations quand aux Dietines en	215
189	Wybor Ojów Władających deputacyą mającą	217
191	traktować z Embassadorem Moskiewskim	
191	Sievers do Marzalkow Konf. Targowickiej	219
	o powiżaraniu Targowicy - ciechany	
192	Nyciąg listu Sieversa bez adresu	220
193	Projekt Justynkowi dla Deputacyi upoważnionej	221
193	do traktowania z Bucholtzem	
195	Nyciąg listu Sukamela do Het. Goszafowskiego	221
197	Tres' listu Het. Goszafowskiego do Alsterego	221
201	Tres' listu Het. Goszafowskiego do Sieversa	222
201	Uwaga o Goszafowskiu i Sieversie	223
202	List Het. Goszafowskiego do Zubowa	223



1793. r.

Liście GrodzieńskiNumer 1793.  
Party

- |   |  |     |       |
|---|--|-----|-------|
| - | W bruhom liście Het. Gossajkowskiego bez adresem<br>liczby   | 224 | O     |
| - | O Miaczynskim i mowach tego na Sejmie Gł.  | 226 | W     |
| - | Miaczynski podaje projekt uformowania listy Synodu   | 227 | W     |
| - | Treść listu Het. Branickiego do Miaczynskiego  | 227 | Treść |
| - | Uwaga o Hetmanie Branickim. et   | 227 | Treść |
| - | O podanym Sejmowi projekcie do prawa pod<br>tytułem fundacya tyracysty, zgrana<br>z den. Ausburskich | 228 | O     |
| - | Projekt. Włodka Judy treści et   | 228 | Treść |
| - | Zalazenie Komisyji; tyracysty Orarowski. H. W.   | 229 | W     |
| - | Treść listu Stachelberga do Orarowskiego   | 230 | W     |
| - | Projekt Tymona Skytowskiego czający do ułomne-<br>cia naduryci Het. Gossajkowskiego et               | 231 | Treść |
| - | List Hutewicza bez adresem et  | 233 | W     |
| - | O Zaturkim. Poście Sandomierskim et  | 235 | Siew  |
| - | O Fryderyku Morenowskim - Radzyskim et   | 236 |       |
| - | Treść tabelli o podatkach, do Marszałkowskiego<br>wornie wchodzących. et et                          | 237 | W     |
| - | Treść listu Zabietty et do Het. Gossajkowskiego  | 239 | W     |
| - | List Sieversa do Biskupa Justant Gossajkowskiego   | 239 | W     |
| - | Uwaga utrojony przez Boscampa  | 240 | W     |
| - | O Włodku Judzie Targowickim et   | 241 | W     |
| - | O Mieczkowskim. Poście Grahowski et  | 242 | Treść |
| - | Bilet Sieversa do Miaczynskiego i treści 2h. imych   | 244 | Zatur |
| - | Podanie Mieczkowskiego i wyrok Główny o upadłych<br>Bankach  | 245 | Treść |



Num. Party	1793	Imię - Grodzienstki	Num. Party
224		O Gosminy: trzech Dworów i Bankach upadłych etc.	247
226		Wzrost uratował Meisnera	248
227		Treść listu J. Swardowskiego do Hety. Gosyadrowskiego	249
227		Treść prośby Cenny Wąsowiczowej do G. S. Targowickiej	250
227		Treść 2 <sup>ty</sup> listu Piotra Władysława	250
228		O Adwornie Podchorzmi. Łosie Wotynstki.	251
		Treść listu bez adresu. Księcia Władysława	252
		O Sancitach	252
228		Treść listu Biskupa S. Narumewira do Orarowskiego	252
229		ditto ditto M. Madziżewskiego bez adresu	253
230		List Łobaszewskiego do Dworu w Warszawie	255
231		Treść Spiegowskiego raportu do Szwecji	257
		List Barona Szelestroma do Hety. Orarowskiego	258
233		ditto Kartelana Orarowskiego do Hety. Orarowskiego	259
235		Siewer, porównany z Gosyadrowskimi rada rządu	261
236		Targowicy	
237		Biulet Szelestroma do Biskupa Gosyadrowskiego	262
		Treść Zakucenia Szelestrowskiego	264
239		Mowa Józefa Gimbara do Króla w Włocławku	265
239		Declaracion du Roi le 22 Septembre. Grodno	267
240		Juniona Costoro porwany z Jęby Szymowej z rozkazu Szwecji	268
241		Treść listu Marszałka Karyńskiego do Orarowskiego	269
244		Zatwierdził podał minuty przytoczył Targowickiej	269
245		Treść listu Sobieskiego bez adresu	270



1793.

Ziarno GrodzieńskiNumer  
Karty.

1793

- Umowa dotychczasowa przez Króla Polackiego. 271
- do próby podanej przez Niegę Imperatorowej
- Rodanie Króla Polackiego do Imperatorowej 282
- surynione przez Króla Ambas. Rossyjskiego
- Mowa o przedstawieniu Króla Polackiego 289
- Wyciąg z listów Sewersa do Bis. Gosypowskiego 290
- Listy raportu Szpiegowskiego dowodzącego powstaniem 290
- w Rosji
- Kwestoryj Królewski tyrację V. S. Gadszwicka 291
- O Zabarrowskim do K. Czernichowskim. 291
- Listy listu Szczęśliwca do Bis. Gosypowskiego 292
- ditto ditto de Morawskiego do Bis. Gosypowskiego 293
- ditto ditto Wielkorskiego do Bis. Gosypowskiego 293
- ditto ditto Skreptowicza do ditto Gosypowskiego 294
- List Sewersa do Zubowa i bardzo piękny 295
- ditto ditto ditto bardzo warty 296
- Listy listu do Króla Rossyjskiego z Konstantynopola 298
- do Sewersa
- Brulion Sewersa bez adresu 299
- Listy listu Szczęśliwca do Szczęśliwca 301
- Raportu Szpiegowskiego listy Adanego Sewersowi 301
- Listy głosu Włodzimierza w sprawie na Sejmie 302
- Witaj Sewersa bez adresu 303
- Mowa o Polacy 304
- Odpowiedz Stanow. Szymonowi na Notę Sewersa 305
- Proklamacya Imperatorowej ogłoszona przez 306
- Szczęśliwca tyrację Woytk. Soblich



Numer  
Party. 1799<sup>o</sup>

Ziars Grodzienstki

29  
Numer  
Party

271	Wyciąg listu Pana M. d'Obienoff do Wójta	208
282	Proklamacya Imperatorowej wydana przez Izietrona do Wójsk Polskich	209
289	Projekt Zbarszewskiego, o Rumiejewim Wójcie Polskiego	209
290	Projekt Miączyńskiego względem przyjęcia symbaglanaj do francuzów	210
290	Raport Miączyńskiego zdany Bie. Szymalskiemu, i Sieversowi	211
291	Konf. Targowicza poroma w robotnik wreszcie drubki	212
292	Wniosek Miączyńskiego tyraczycę przyjęcia francuzów	213
293	List listu Miączyńskiego do B. Zaleskiej	214
293	Idto Odpowiedzi Natalyana Zubowa na list Miączyńskiego	217
294	Idto	
295	List listu bez podpisu do Miączyńskiego	217
296	List Zdziana Sprawy Miączyńskiego Sieversowi o Lotnicy	217
298	Idto	
	Instrukcyja dana Miączyńskiemu przez B. Szymalskiego	218
299	Wzaga tyraczycę nominacyi Miączyńskiego na Generata Sętenenta	218
301	Idto	
301 <sup>ten</sup>	Raportu Miączyńskiego jako Gp. Sętenant Izietronowi	218
302	Wzaga o Miączyńskim	218
303	Idto	
304	List oświadczenia Izietrona Miączyńskiemu	218
305	List Granowskiego do Miączyńskiego	219
306	Zalaczenie Izietrona tyraczycę dyktanda do Wojewodów ete	223



1793-1

Ziarno GrodzieńskiNumer  
Spisy 1793

Tresci listu Jędrzełłoma do Młazdynskiego	324	
O Młazdynskim	324	
List Jędrzełłoma do Hetmana Spółspowitnego	325	
O prorogacji Sejmu Grodzieńskiego	325	
O prawie wazkiem francuzow	325	
O Picim Spurlandzkiem	326	
Projekt Łobaszewskiego tyżacyty Spurlandzi	327	
ditto ditto ditto	327	
ditto ditto o butawad. Koronnych	328	
Tresci listu bez adresu Marzanna Młazdynskiego	329	
Odpowiedz Sejm, na wniosek Łobaszewskiego o Spurlandzi	331	
Projekt Łatuskiego Łoszarbiego, o likwidowanych gortach przez Bis-Wikenskiego J. Maspalskiego	332	
Tresci listu Sierversa bez adresu	333	
Dorwolenie udzielone Jędrin Mabinowalciemu	333	
Tresci listu Młazynskiego Rejenta do Łatuskiego	334	
O Ł. Biełinskim P. W. Marzann Ziarnu Grodzieńskiego	334	
Kłuz utworony pomiędzy Biełinskim a Jędrzowidem	335	
Projekt Łobazki Posta Okmianskiego	336	
Tresci listu Jędrzełłoma do Młazdynskiego	337	
ditto ditto Młazdynskiego do Sywowa	337	
ditto ditto Młazdynskiego bez adresu	337	
Tresci bankom Młazdynskiego do Sierversa	338	
List Sierversa do Młazdynskiego	338	



Ziars Grodzieński

324	—	324
324	—	324
325	—	325
325	—	325
325	—	325
326	—	326
327	—	327
327	—	327
328	—	328
329	—	329
331	—	331
332	—	332
333	—	333
333	—	333
334	—	334
334	—	334
335	—	335
336	—	336
337	—	337
337	—	337
338	—	338
338	—	338
338	—	338
338	—	338

Rachunek Engielharda Czjenta generatora Korpo-  
rowskiego y Sekretarjowa o doprowadzeniu

konfederacyon sar. na Litwie

Zakmitowanie Ziarsu Grodzieńskiego

likwidacya korton et. podana przez Hetmana  
Gospodarskiego w celu zkonfederowania sariato et.

tres' memorjatu przez Het. Gospodarskiego podanego

Wyjazd Grota z Grodna

O Kadrie Nienustajacej

uwaga o wplywie Moskiewskim

Siewers rachunki noszenia medali wydoszonych

Siewers przesyla Bis. Gospodarskiemu lista consenta

et do przypienia

tres' listu Buchlera do Bis. Gospodarskiego

Siewers dare sobi ptaci et 6,666 y wynagrodzenia

za trudy ponatone w Ziaru

Desze Polakom wyptacane przez Ambasadora et.

list Miazynskiego do Jajkstroma o Madatmskim

odto odpowiedz Jajkstroma Miazynskiemu et.

tres' listu S. M. Kirieniewskiego do Zobarzewskiego

tres' listu Miazynskiego do Zaleskiego

list Siewersa do Miazynskiego jako Polakom Polacy

tres' listu Sywowa bez adresu et.

odpowiedz Buchlera Hetmanowi Gospodarskiemu et.

lista Miazynskiego i Putawskiego Jajkstromowi, podana

tres' listu Bis. jajt. Gospodarskiego do Hetmana







Number  
Party  
358

1793-1794.

Wielki Protokół

Rady Niustajacej od dnia

16: Novembra 1793

Number  
Party

363.

359	O Radzie Niustajacej	363
	O 50ty Sesji Rady Niustajacej	364
360	O Imperatorowej, Królu i Radzie Niustajacej	365
	O Radzie Niustajacej i Skladzie Jej	367
	Pierwsza Sesja Rady Niustajacej i rozboje	368
	o nim osob na departamenta	369
	Druza Sesja Rady Niustajacej	370
	Trecia Sesja ditto ditto	371
	Czwarta Sesja ditto ditto	372
	Drata Sesja Extraordynaryjna	374
	Siosta Sesja Rady Niustajacej	376
	Siódma ditto ditto ditto	377
	Osmia ditto ditto Wyprzywiosci Spółka	378
	Uwaga. Smierci Pa. Sulkowskiego	389
	Jakobstron wzbrania nokenie rnakow wyzpowydz.	383
	Wostajepenie Ubit Policijnych Gromnych od Zimowidich	384
	Uniwersitat Grodzowski wydany pod nauskiem Jakobstrona	384
	Stewers Hake arentowaci Mostowski	384
	50ty i ostatni Protokół Rady Niustajacej	385
	pretrwany rybuchem. rewolucyjnym	
	tygodniowym	







Nummer Partij	1794.	Oskarzenie Targowiczan	Nummer Partij
389	-	Wysł z Madag. Mienstajca rawyrolowatej	
389	-	mietyko redukcyę wojska bez y jego rozbiorem	401.
389	-	List Siwersa do Jgelstroma	403
390	-	Treść listu Putawskiego do Łobarewskiego	404
390	-	O Putawskim Antonim	404
391	-	Treść listu Wuthakowa do M. Raczyńskiego	405
391	-	ditto ditto ditto do Szwajcowskiego	405
392	-	Report do Commisji Wojskowej Gromiej, Madag. kiszkiego z Ostrołęki	407
392	-	List fabrycego Sutha do Sichońskiego	409
392	-	List drugi fabrycego Sutha do G. M. Sichońskiego	410
393	-	Treść listu fabrycego P. Zaluskiego	411.
395	-	ditto ditto Miaczyńskiego bez adresu	411
396	-	Poradca Sekretny G. Jgelstroma generałowi Zubow	412
397	-	Biulion Jgelstroma	412
397	-	List Soltyska Kartelana do Br. Gosjalskiego	413.
	-	Tawern Gosimurho ogłoszony Towodca A. Soltkij	414
398	-	Oderwa Gosimurki do Wojzka Rodomego i Sztewartskiego	415
398	-	List bez adresu y podpisu Mon. Brigadier	417.
399	-	Treść listu gen. Tolstoy	418
399	-	Treść Raportu generała Majora Wodrielskiego	419
399	-	Tawern Gosimurki ogłoszenia powitania Narodu Polskiego	420
400	-	Wysł Stanisław August mianuje Trohina generałem	420
400	-	Treść listu Miaczyńskiego bez adresu	421
400	-	Treść listu Sremiota Ch. do Łobarewskiego	421



1794.

# Oskarzenie Targowiczan

	Numer karty	1794
Trzeci raport o najardach Pruskich na Woj Polski	428	0
Raport Dąbrowskiego Wic. Brygadiera	429	0
Trzeci raport Sopulgowicza Birichowa	430	0
Trzeci list Młajczykowskiego do Sobarzewskiego	434	0
Wzaga o Bramickim Hetmanie	424	0
List Sułkowskiego gen. Majora do Het. Orłowskiego	425	0
Narządanie Jędrzeja Grot. rozkaz. Ktożenie Okt. Sejm. pięcioletniego	427	0
O protestacji Marzathów tego 4. Sejm. et	427	0
Manifest Włocławski co do spraw karłych w pro- wincjach odpartych do Kofy: et	428	0
List D. Obrescowa	429	0
ditto J. Jasnowskiego do Het. Gopalskiego	431	0
O powitaniu Świdu Warkawskiego Wileńskiego i mianowanie Komitji dla otądzenia Wrajoń Oyczyzny	442	0
Exposé	433	0
Liste des personnes emprisonnées par la légation Russe avant l'interdiction, et	435	0
Towarz. Gościńskiego ustanawia Spdz. Najw. Narodowa	437	0
Prośba Emmy Wątowicowej do K. Targowiczau	443	0
Trzeci list Tomara Maurycyusza do M. Świdanego	445	0
Nchwata Gady Najwyższej Narodowej podpisana przez Ango Kozłotaja, ustanawiająca Biłety Karbonowe jako subwenc. Kłobocznej	445	0



Numer party	1794	Oskarzenie Targowiczan	Numer party
		O bitwach Szarbovych etc	446
423		Treń Raportu Michała Kochanowskiego płomka Deputacji Judagacyinej etc	447
423		O wydziale Berpieczeństwa deputacji centralnej szwedzkiej	447
423		Tadenz Goscinieckiego uspokaja matematyków etc	448
424		ślad Warszawski zaburzony sam sobie wymierza	449
424		Sprawiedliwość etc	
425		Mordak bitwem zdobywają Wilno etc	449
		Bitwa pod Stonimem etc	450
427		Bitwa pod Szatami etc	450
427		O generał Zajaczkę	450
428		Wyziąg z Kiemieba porządku tytuł „Bulletin National Hebdomadaire etc	451
429		Extrait du Rapport du G <sup>e</sup> -G <sup>e</sup> neron delabatairle de Szatami en Samogitie	452
431			
442		Treń listu Puł. fabryczego do Włodzia etc	455
		list adresowany do Świeia Macija Jablonowskiego	455
433		Michał Kochanowski weryduje w Wydziale Berpieczeństwa	459
435		komitetya Woyshowa mianowana pier Goscinieckiego na osadzenie Jorajców Cyaryny etc	460
		Deputacya Judagacyina etc	461
437		o listach Jmieniowych ośob wyrabiających tarcica etc	461
443		o spocie i wstawnieniu Szarkeowskiego pier Goscinieckiego	461
445		o Zajaczkę	461
445		Treń raportu Wiktora Wotajiena i W. Wisniewskiego	463
		Wyziąg Raportu Wydziału Berpieczeństwa etc	463



1794 r.

Oskarżenie Targowiczan

Strona

strony

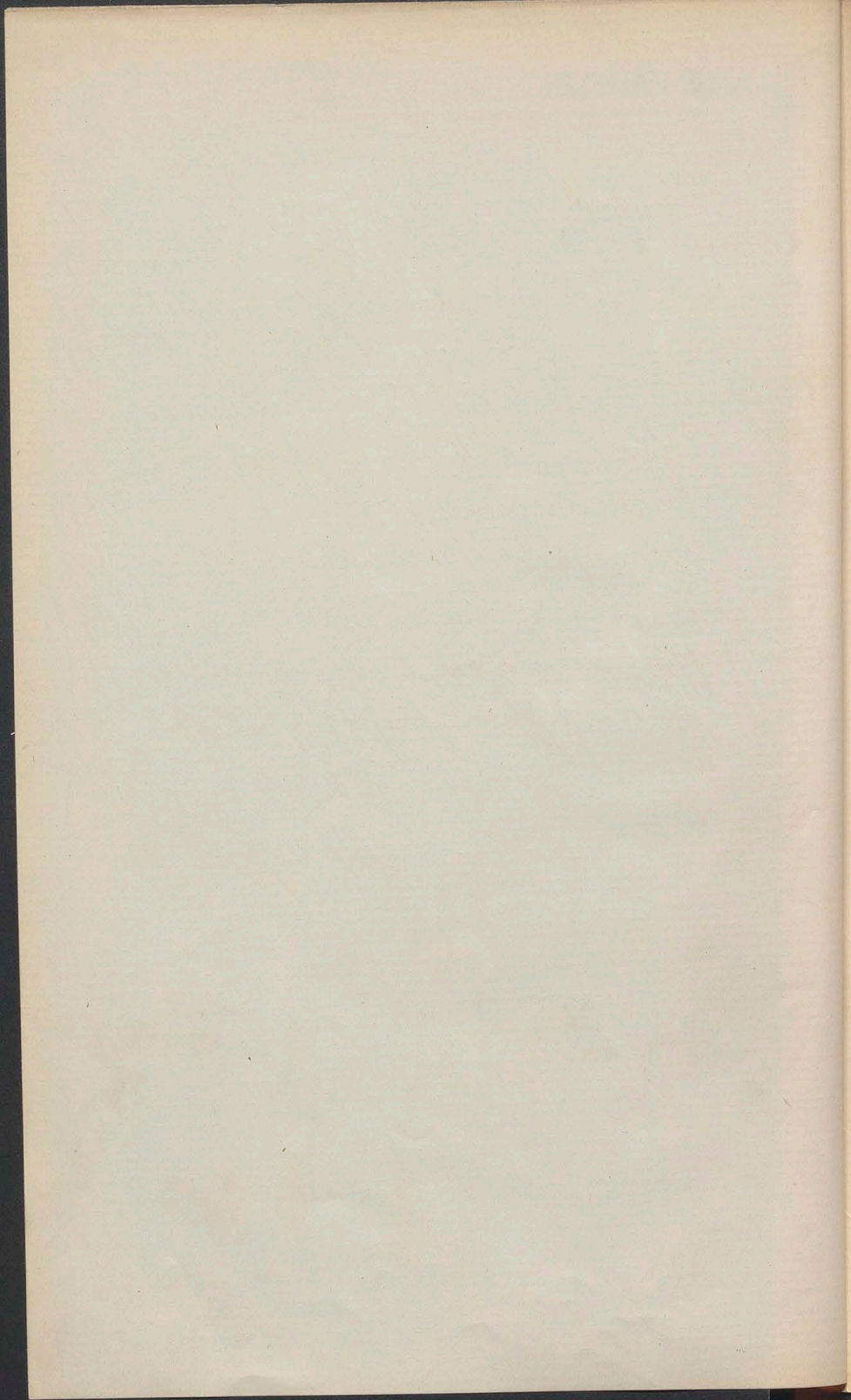
1794

Excerpt z listu G. F. Wawrockiego et.	464
Wiado etwo Dyonizego Szachury (złonda Gómski) Porządnowe, tow. Grodzieńskiego	465
Tadeusz Gosimurko ustanowił deputacyę Juraga — czynią względem osób obwinionych z osad Cy.	467
O deputacyi Juragacynej, Róce prępkęgi et.	469
Tres' Reskryptu wydziatu Bergreidensktwa et.	471
Lista osób wyznaczonych na Tierdzie Grodzieńskim do traktowania z Rosyami	471
— ditto w Wydziale Juragacyjnym et lista osób — wstępujących na rozbiór Krajny et.	472
— o deputacyi Examinującej Orzomy Targowickie et.	472
— Dowody rebrane przeciwko Wł. Szarkewskiemu	472
— Wypis z 2 <sup>o</sup> protokołu Goufe = Targowickiej	473
— ditto z 3 <sup>o</sup> proto = Goufederacyi Targowickiej	473
— ditto z 4 <sup>o</sup> proto = ditto = Targowickiej	474
— Akt Oskarżenia i wskarżania Dowodów przeciw — Herzetom Spiskim Targowickiego et.	475
— Stanisław Kulesny Sotochi et.	480
— Branicki Sawery	481
— Saweryja Szewuski — J. Wielkoroski — A. Kłotnicki	482
— Adam Moryuski	482
— Jan Zagurski — Jan Suchockowski	484
— M. Kobylecki — J. Szwajkowski — Fran. Hutewicz	485
— O Policji Targowiczan	486



Suma party	1794.	Oskarżenie Targowiczan.	Suma party
464		Protokół IV czynności Targowickiego Zjazdu	
465		i lista przysięgła Targowiczanie	487
467		Oskarżenie Stanisława Krzeskiego Potockiego	495
469		Oskarżenie Seweryna Krzeskiego Hetmana Poln.	497
471		Oskarżenie Branińskiego Hetmana	497
471		Oskarżenie Fran. Chaberta - A. J. Sketwestyńskiego	498
471		R. Kierakowskiego - Włochowskiego - Gospałowski	
472		O wierzeniach Oskarżonych	499
472		Uwaga o Biskupie Gospałowskim	499
472		Na pismach, jad na Targowiczan	499
472		O pomysłach porządkowych i deputacyach do	500
472		przejścia papierów podejrzanych Ośob.	
473			
473			
474			
475			
480			
481			
482			
483			
484			
485			
486			







Ambasadorowi nadzwyczajnemu  
 przy Carowej Katarzynie II w Polsce  
 od Roku 1764 —

Kaiserling wplynat na Udeky Stanisława  
 Augusta jako Prota Polskiego —

Naradził z gromadczym Stanom prawo  
 y przeprowadził go, na mocy Ustęego Zagra-  
 -żniami Pięćta raz na zawrę udzieleni dostali  
 od możności zawiadania na stronie Proton  
 Polskich — Nastom jedynie to prawo przyjęano

Stachelberg od Roku 1774 do R. 1787  
 spełniał urząd Ambasadora Moskiewskiego  
 przy Stanisławie Augustie —

Kępsim nastat po Stachelbergu  
 y równo cześnie z nim sęporradził  
 w Warszawie — Dnia 15 Szt. 1768 Roku  
 wspani obrad Seymowych Karat z gromadczym  
 Stany otoczył Karumatami żeby jezmnie do przyjęcia  
 jego sęmoszów prować Płecia Biskupa Potybra  
 y trzech sęmych Senatorów z Jęby Seymowej y  
 wywieść na Syberję —



Do Stakelberga y Repmian rjechate  
Petersburga Salderon - Zawad Juwieniem  
Katarzyny II sekretny traktat ze Stanislawem  
Augustem pomiędzy Rosyą a Polską 1771 r.

Do Salderoni nastat Koenigsfeld  
Zastapit Stakelberga od r. 1775 do 1791.

Przyotata następnie Jarowa do  
Polski Borkhowa comu Envoyet y Wrasodmante

Sieders zostat przez Imperatorowz  
nawierzytelniomy ostatecznie przy bohu  
Generalnosi y Konfederacy Targowickiej  
w Grodnie a Jachtom przy Piotru w  
Waryawie



Dzień kwitów Józefa Straszkiego z lat 1734  
 i 1735 - na pęty sypstacana Mn z Ambasady  
 Rządowej przez Posta Mostkiewskiego  
 Heiderlinga



m  
 de  
 fa  
 de  
 go  
 Fran  
 à  
 et  
 v  
 qu  
 m  
 ju  
 len  
 n'a  
 in  
 les  
 de  
 de  
 lepp  
 de  
 de



2 originatu prepirany -

1767 37

Berborodko do Branickiego Hetmana

Monsieurs

La Majesté Impériale n'a pas été médiocrement flattée de voir un Patriote du rang et du mérite de Votre Excellence s'expliquer aussi clairement qu'Elle le fait dans la lettre dont Elle m'a honoré, sur l'utilité des démarches présentées de Sa Majesté Impériale pour aider au redressement des abus introduits dans le Gouvernement de Votre Patrie. Votre présence à la Diète convoquée pour diriger et consolider cet ouvrage et le concours de Vos amis aux vœux salutaires de l'Impératrice ne pourront qu'offrir à Votre Excellence tous les avantages attachés à la bienveillance d'une Souveraine juste et éclairée. Amie de la paix et récompensant ceux qui lui aident à la procurer. Si la Confédération n'a pas pris sur Elle de rien changer aux nouveautés introduites dans le Gouvernement et qui ont occasionné les plaintes de la Nation, cette retenue est une suite de la modération que Sa Majesté a adoptée comme le Principe le plus équitable et le plus utile, et qu'Elle ne cesse de recommander aux autres. L'ouvrage de la réforme de tous les abus reconnus par Sa Majesté, et par tous les Patriotes, demande qu'on y procède avec ordre et que la Diète seule



Statue sur chacun d'eux. Tout ce qui se ferait en leur faveur  
 se recommanderait peu favorablement, comme empruntant  
 toujours quelque chose de la passion et de l'intérêt particuliers  
 et con vient à l'Âme d'un Citoyen de sentir le mal des  
 concitoyens comme le sien propre, et de ne pas souhaiter  
 d'être sondagé avant eux. En coopérant avec <sup>un</sup> zèle égal  
 à tous les points exposés dans la déclaration de la  
 Majesté Impériale, la paix, le bonheur, et la tranquillité  
 se trouveront assurés à un chacun. Il faut les considérer  
 tous comme ayant un enchaînement nécessaire et naturel  
 entre eux, comme indissoluble, surtout par la protection  
 de l'Impératrice. La Majesté Impériale de son côté, ~~ne~~ en  
 négligera aucun parce que son Amitié pour la République  
 les lui représente tous avec le même intérêt. Il n'est pas  
 moins vrai cependant que le rétablissement des Dissidents  
 dépossédés injustement de tous les droits de leur naissance  
 reste une obligation plus immédiate pour la Majesté.  
 Elle ne s'attend pas que l'injustice, au mépris de  
 l'amitié précieuse, aux deux Nations, puisse élever  
 sa voix dans une Assemblée convoquée sous ses  
 auspices et la forcer à traiter comme ennemis de  
 leur Patrie ceux qui n'y paroîtront qu'avec le desir  
 de perpétuer l'oppression et l'infortune de leurs égaux.  
 Telle est cependant la résistance que cherche à exiter  
 un Evêque. — Sédit par sa propre passion, affichant  
 hautement le fanatisme et cherchant à s'inspirer à  
 ses compatriotes. Il n'est personne un peu sensé qui  
 n'aperçoive l'indécence et les vices pernicieuses



de l'Évêque de Cracovie dans la lettre exhortative  
 aux Prélats avant l'assemblée des Diocèses il mit  
 les mêmes voies qui lui ont servi, l'amie dernière  
 pour s'ériger seul juge de la cause des Dissidents, et  
 en s'attachant aux paroles sacrées des déclarations de  
 l'Impératrice ma Souveraine, où Elle s'exprime, que  
 son dessein est qu'il soit porté atteinte à la Religion  
 Catholique, Elle serait la première à la défendre, si  
 elle était attaquée, Il ose inférer d'une assurance  
 aussi bien intentionnée de Sa Majesté Impériale  
 qu'Elle ne prétend qu'une tolérance fort limitée pour  
 les Dissidents, tandis que dans ces mêmes déclarations  
 Sa Majesté Impériale expose à la République la  
 nécessité où Elle est de soutenir les Dissidents d'obtenir  
 leur rétablissement, et dans les charges civiles, et dans  
 le libre exercice de leurs Religions — C'est donc lui  
 qui provoque Sa Nation à perpétuer l'injustice  
 contre laquelle Sa Majesté ne redonne avec  
 tant de précaution que parce qu'il lui est impossible  
 de ne pas toujours écouter par préférence à tout  
 autre motif son amitié pour la République —  
 C'est lui qui veut faire taire cette amitié pour y  
 substituer les efforts justes d'une Église offensée  
 personnellement par le refus de satisfaire aux  
 griefs de ceux qu'Elle est obligée de protéger, et il  
 ose employer les armes de la Religion contre Elle.



Souveraine qui se montre si scrupuleuse sur les  
 intérêts de cette même Religion — Sa Majesté  
 Impériale ne peut considérer autrement l'Évêque  
 de Cracovie que comme un factieux qui compte pour  
 rien d'exposer la Patrie aux dangers d'une guerre civile  
 et étrangère pour satisfaire sa passion — Elle ne doit le  
 traiter que comme l'ennemi de la Patrie et le sien propre  
 Il ne se trouvera assurément aucun Patriote qui  
 ne désavoue cette conduite violente de l'Évêque et  
 qui ne regarde pas comme un bienfait les moyens  
 employés par Sa Majesté pour garantir la Patrie  
 du venin de ses sinistres insinuations — J'ai trop  
 de confiance de les lumières, l'expérience, et la bonne  
 volonté de Votre Excellence pour ne pas croire  
 qu'elle concourra de tout son crédit à empêcher que  
 des sentimens aussi dangereux ne se répandent dans  
 la Nation et ne s'exposent à des maux dont il ne  
 serait plus en son pouvoir de la garantir etc etc

Mwaga Roku 1767 d. 5 Sazdziesniha zostal kwotany  
 Sejm konfederacji extraordinaryjnyj, pod hasła X. Karola  
 Radziwiłła i Stanisława Brzostowskiiego jako Marszałków konfe-  
 deracji Radomskiej — W czasie obrad dnia 13 Sazdziesniha z sali  
 Sejmowej z rozkazem sejmowym zostali porwani y wywiezieni do  
 Krasnegu — Biskup Krakowski Krystian Soltys — Biskup kijowski Józef  
 Zaluski — Naclaw Krawczyński Wojewoda Krakowski, i naclarski syn  
 jego Seweryn Starosta Dobinski.



Kopia listu bez podpisu, Jmieniem  
Imperatorowej do Hetmana  
Branickiego pisarza

Do różnyh Supplementach mowacych się  
nad sposobem widzenia Branickiego, powstaje  
na Biskupa Graffowstriego Imperatorowa,  
mowi "Nessonne d'un peu sensé ne peut  
" qui apercevoir l'indécence et les vnes pernicieuses  
" des de l'Exequ de Tracovie, dans la lettre  
" exhortative aux Palatinats, avant l'Assemblée  
" des Dietines, il suit les memes Voies qui lui  
" ont réussi, l'armée dernière pour s'ériger  
" seul juge de la cause des dissidens, et en  
" s'attachant aux paroles sacrées des déclarations  
" de l'Impératrice, ou Elle s'exprime, quelon  
" de vouloir qu'il soit porté atteinte à la religion  
" catholique Elle serait la première à la défendre  
" Si Elle était attaquée, il ne s'agirait d'une  
" assurance aussi bien intentionnée de la Majesté  
" Impériale, qu'Elle ne prétend qu'une tolérance fort  
" limitée pour les dissidens, tandis que dans ces memes  
" déclarations Sa Majesté Impériale expose à la  
" République la nécessité ou Elle est de soutenir les



" les dissidents, d'obtenir leurs rétablissement  
 " et dans les charges civiles, et dans le libre  
 " exercice de leur religion. C'est donc lui qui provoque  
 " la Nation à perpétuer l'injustice contre laquelle  
 " Sa Majesté ne reclame avec tant de précaution  
 " que parce qu'il lui est impossible de ne pas  
 " toujours écouter par préférence à tout autre  
 " motif son amitié pour la République. C'est  
 " lui qui veut faire taire cette amitié pour  
 " y substituer les efforts justes d'une justice  
 " offensée personnellement par le refus de  
 " satisfaction aux griefs de ceux qu'elle veut  
 " protéger personnellement. Il ose employer  
 " les armes de la religion, contre une Souveraine  
 " qui se montre si scrupuleuse sur les  
 " intérêts de cette <sup>même</sup> religion — La Majesté  
 " ne peut donc considérer autrement  
 " l'usurpation de Cracovie que comme un  
 " factieux qui compte, pour rien d'exposer  
 " la patrie aux dangers d'une guerre civile  
 " et étrangère pour satisfaire sa passion —



Ille doit donc le traiter comme l'ennemi  
de la patrie et le sien propre etc etc

---

T  
-  
logue  
sèche  
nthon  
  
ce  
et  
ur  
ance  
  
ut  
es  
estime  
  
te  
  
ss  
/rle



1767-

Submisja Władcy Rosji Moskiewskiego  
podpisana własno ręką przez Ławra Starobinskię  
dnia 27 Octobra 1767-ty i jego prelegia  
opatrzone —



Submissya hrabiego Ponarskiego  
 „prejzdana z oryginału”

1767 - 7o gbra  
 we Lwowie

Niniejsza na podpisie wyrażony życząc sobie być na  
 Rawie pewnym wieloletniej protekcyi Imperatorskiej  
 całej Rosyi, obowiazuje się i przysięga zachować wszelkich  
 oparząc, tak swojego własnego jako i służbiści swoich  
 przydatu, ażeby Instancye tej, tak w swojej prowincyi iako  
 w całym Państwie na Sejmikach i Sejmach szlachty  
 swojej dożył. Obiecuje przetoż zabiegać wszelkim spo-  
 sobem i fakcyom iadziej kłopotliwej czyni stronie  
 jasnowej, tymże Instancyom przywiązanej, na tego Rawie, refer-  
 rować się będą do dostojnych wielkich Najjasniejszej Im-  
 peratorskiej Majestaty i wnieć wykonać przyrzeczeniam, ich dyspozycyę  
 w tej okoliczności iako i we wszystkich innych iadziej kłopotliwej  
 być może okolicznościach, życząc sobie tylko protekcyi  
 sprawiedliwej i Statecznej, referencyi, w sobie zawierają-  
 jącej, tak jako im przez Najjasniejszej Imperatorskiej  
 Postę wielkiego obiecana, Submittując się wszelkiej  
 jego indagacyi jeżeli bym niniejszej swojej radości nie  
 narzypit Submissyi, która dla lepszej wiary, seba moja  
 własna podpisuje i pieczęcią swoją stwierdzam.  
 7 gbra 1767.      Dat we Lwowie      Fryderyk Ponarski

notkies



Submissya Katarzyny & Potockich  
Kopysnowskiej z oryginalu przepisana

Niniey na podpisie wyrażona oswiadczam tę tym  
Rewersem jak nay solemniej iż kazajac nakazem  
Protokcyi Najjasniejszey Imperatorowey (atey Kossyi, tejkę  
woli i rozkazuł Kuchal' będe, y do kadney Juney  
Potencyi precyisomy tej Monarchini nie przywiazuwać  
się, a tym bardziej skhodliwego lub sprzeciwiającego  
się wyrażonej woli, czyli to Najjasniejszey Imperato-  
rowey czyli Demomonogo Jej dosta, cynie i ~~Wskazac~~  
mie mam pod utratę Karywspanialckey i Karykawow-  
skiej oba mnie tejkę protokcyi i zaciagnieniem  
Indagacyi Jej y ten Rewers podpisem własnym tenki  
stwierdzam — Datt we swowie 22 Wzresnia  
w Roku 1767 —

Katarzyna & Potockich Kopysnowska  
H-11

Revers Józefa Tarsemby podpisem jego 1768  
i pieczęcia Kopysnowskiej dany Ambasadorowi Moskiewskiemu  
& rozkazeniem de sie będzie użycat do żadnego powołania  
dany dnia 10 Sbra, 1768 —



Konfederacja Barska zawiązana była dnia  
19 kwietnia 1768 roku z poprawą kadonickiej et  
pod przewodnictwem grańskiego podkomorzego  
kozackiego Stojan był Marzałkiem Generalnym  
Sejmu Konfederacji w Barze —

Jan Bohus Stojan piętno energii i ducha  
był Sekretarzem Konfederacji Barskiej —

Do zawiązaniu Konfederacji Barskiej  
Puthownik Moskiewski DREWIEŻ STAPANYM PRZEZ  
NIEGO KONFEDERATOM BARSKIM OBCINAJĄC NASYŁANY  
12 tysięcy Konfederatom Barskich zostają zastaw-  
ionych na osiedlenie na Syberję — Do dziś  
dnia są tam osady przez ich prawymyso kamieńskade







17.







1768

Submissya wydartá od  
Siczia Karola Radziwiłła Samie Hochancku  
z oryginalu przepisana.

Ja niżej na podpisie wyrażony Siarke  
Radziwiłł, Wójeвода Witebski, przez ten Revers  
pod Honorsem y Sumieniem obowiązuję się Woysskom  
Kacy Najmiejszej Imperatorowej Jej Mości cately  
Spoyji iż takim sposobem w podobnych rozrodnach  
iachowe teraz są wzmieczone pod imieniem Konfe-  
deracyi y iachowe w Sieswieżu były zgromadzone  
nerestrictowa brać niebędę y żadney Spointelligency  
z takowemi Buntownikami mieć nie będę ani  
ich wspierać, bac pod jakimkolwiek pretekstem  
a dla nie w skutkonej wiary tego mego obowiązku  
Ja ten Revers daję z podpisem własney Ręki mojej  
y przyświadczeniem mojej pierdenci w Sieswieżu

5<sup>o</sup> 9<sup>bra</sup> 1768

(Pieczęć)

Karol Siarke Radziwiłł  
Wła Vil







21.

115

Copie Traicté, à 1771. Rotin.  
prepitana & bouhoni, sêda, grôta paraforwanga.

Le Soussigné engage la parole d'Ambassadeur  
1.<sup>o</sup> Que Sa Majesté Impériale de toutes les Russies  
et Monsieur le Comte d'Armin Son Ministre seront  
les seules personnes en Russie qui auront connoissance  
de l'écrit signé de la main de Sa Majesté le Roi de  
Pologne, daté et remis aujourdhui entre les mains du  
Soussigné et qu'aucune pour Etrangère ni aucun  
Polonais n'en seront informés par la Russie, ni  
par le Soussigné, en un mot que cet écrit et son  
contenu resteront de le plus profond secret.

2.<sup>o</sup> Que cet écrit sera rendu en Original entre  
les mains de Sa Majesté Polonoise lorsque la tran-  
-quillité sera rétablie en Pologne, par une Diète de  
-pacification, et que ce même écrit sera renvoyé au  
Soussigné et montré en Original au Roy dans  
l'espace de deux mois.

3. Que le Soussigné demandera dans l'espace  
de trois jours, les ordres requis, pour procéder à la  
-libération du séquestre selon la liste qui sera donnée  
de la part du Roy.

4.<sup>o</sup> Qu'en vertu de ses instructions et selon  
ses espérances données de bouche par le Soussigné



il agira avec Sa Majeste' Polonoise de son  
concert parfait et dans aucune reserve sur tout  
les plans et moyens de pacification, en promettant  
religieusement de ne jamais manquer aux egards  
dus a Sa Majeste' Polonoise et relatifs aux interets  
de Sa Couronne

fait a Varsovic le 9. Mai 1771.

Uopia & Uopis

Sur les assurances que l'Ambassadeur  
de Sa Majeste' l'Imperatrice de Toutes les Russies  
Monsieur de Saltern m'a donne' des intentions  
invariables de Son Auguste Souverain pour Me  
maintenir sur le trone de Pologne a tout prix et  
qu'Elle est prete d'apporter toutes les facilites neces-  
saires pour concilier les esprits de ma Nation et  
pour pacifier mon Royaume, d'employer enfin  
tous ses efforts pour faire cesser toutes les calamites et  
tous les troubles y excites par tant de differentes voyes,  
Sur les explications que le dit Ambassadeur m'a  
donne' des moyens que l'Imperatrice destine pour  
y parvenir, en ajoutant qu'Elle acceptera de ma  
main comme siens, tous mes Amis que j'amenerai



à ma Suite, dès qu'ils le conduiront comme  
 des gens sincèrement attachés à Nous, et  
 qu'ils aura égard à mes représentations sur  
 la manière de pacifier la Pologne; je m'engage  
 de bon coeur à me consulter avec Sa Majesté  
 l'Impératrice sur tous les points sus mentionnés  
 et d'agir de concert avec Elle soit immédia-  
 tement, soit avec Son Soudit Ambassadeur en me  
 prêtant pareillement pour la même fin et de la  
 même manière sur la façon de récompenser nos  
 Cemis mutuels et sur la distribution des grandes  
 charges et principaux bienfaits Royaux, qui  
 viendront à vaquer, dans la ferme confiance que  
 Sa Majesté Impériale agira et fera agir à  
 mon égard, avec l'amitié, la sincérité, et la  
 considération, que j'ai lieu d'attendre, d'après  
 tout ce qui m'a été dit par Son Ambassadeur.

fait et signé le 9 Mai  
 n. St. à Varsovie  
 1771.

Stanislas Auguste  
 Roy.



8  
 Gwersy Spennskiego Marszałka Wielkiego Koronnego  
 na wzięcie od Embassadora Gönigsfelda dnia 3. Siepnia  
 1776. r. 6000, dukatów dla dworu Marszałkowskiego Konfederacji  
 1776. Gwersy Marszałka Wielkiego Koronnego na wzięcie  
 2000 tysięcy czerwonych złotych od Barona Kunitzkiego  
 w Warszawie dnia 28. Czerwca 1776. Roku —

Gwersy Schultza na 2000 tysięcy czerwonych złotych  
 wziętych z Embassady Rosyjskiej dla Grobla,  
 dnia 6. Lipca 1776.

— Czynność Konsyliarza Embassady Moskiewskiej  
 Gönigsfelds do Sepera na zastąpienie Wojewodzinie Godzkiej  
 Godzkiej, 2999 pierwsze Dłote akonto Gwery Embassady  
 Moskiewskiej z dnia 3. Listopada 1776 r. —

— Czynność podpisana przez Stachelberga 10. Maja  
 1776. r. — na mocy której akonto Embassady Moskiewskiej  
 Seper miał wypłacić Wojewodzinie Godzkiej 1000<sup>00</sup> r.

— Kwit z 15. Maja 1775. r. na wypłaconą  
 Wojewodzinie Godzkiej pensję roczną Moskiewską  
 6000 złotych polskich —

— Submisja Stanisława Godzkiego jako będzie  
 węgier i zawnę szepem narzedziem Moskiewskim

— Dwa listy Quia Massahskiego Biskupa Wileńskiego z r. 1776.  
 do Embassadora Moskiewskiego pitane potuając M. Vanow  
 Goffalowskiego i Hitzena jako odznaczających się wielkim  
 przyprężaniem do Rosji. et. et



1776.

go  
ma  
veray  
te  
bicz  
tup  
nicj  
Dobry  
pary  
ja  
wrothij  
staj  
rie  
lic  
46.  
ow  
mym

1772.

Wyciąg z Originalnego

Listu pisanego dnia 23 Septembra 1772 r  
z Dessau „per le Duc Charles Courlande  
au Comte Joseph Goslawowski

Cette lettre ne contient que des protestations  
d'Amitie

1772.

L'Original - Odpowiedz

De Pierre Duc de Courlande a l'Evêque  
Goslawowski

Il dit a l'Evêque „qu'il lui faut prendre  
„en suvre de liberation, les objets demandés par  
„l'Evêque, vu que comme Duc de Courlande  
„régnant, Il est Patron des Eglises Catholiques et



86

~~86~~



85  
27.  
1774

48

Dwa kwity na pery, pobierana od  
Hallerberga przez mierni<sup>2</sup> Niespien<sup>2</sup> i Wkelen<sup>2</sup>  
1774 R. przez P<sup>2</sup>cia Antoniego Stanisława  
Cretwerynskiego —

21 — Dowód na pery, wogno 2400<sup>2</sup>  
pobierana z kasy Ambasady Moskiewskiej  
przez Władysława Kurowskiego Wielkiego  
Marzatta Littenwskiego do Moskwy 1774 do  
Moskwy 1790 —

Requacya P<sup>2</sup>cia Tomaszewskiego do kasy  
Ambasady Moskiewskiej na 100<sup>2</sup> D<sup>2</sup>tych  
dla Starzyńskiego portu Katicznego i Gabielskiego  
i kwity Starzyńskiego na odcobanie z Ambasady  
Moskiewskiej pięćdziesiąt —



1775

Dobrości tu wriod k spasy Ambasady,  
 Moskiewskiej 400 (per woyd) dotych na flosa  
 1775 k. kwit wystawil —

Był Holandriem Zomergastim —

119 Kwitow' frieseego na petya, pobierana  
 przez Siego od Poston Moskiewskich Stabelberga  
 y Buthalowa od Roku 1775 do R. 1799 —

9 Kwitow' wydanych przez Zugehoera  
 Sekretarza Piotra Biskupa Porzanskiego  
 Wielkiego Kanciera Koronnego na petya,  
 3,000 (per woyd) dotych pobierana z Ambasady  
 Moskiewskiej przez tegoż P. Biskupa Porzanskiego  
 jak te Kwity swiadcza od R. 1775 = aż do  
 Roku 1780 i 82 — Ostatni Kwit podpisat  
 Jan Greg Biskup dnia 11 Grudnia 1782 k. —  
 w Frankfurcie nad Menem —



1775

49

B. Kwitów Antoniego Ostrowskiego  
Biskupa Gnieźnieńskiego a następnie Opat  
Biskupa Gnieźnieńskiego na piątą pobierano  
przez siebie od Ambasady Moskiewskiej  
w ilosci 3,000 pierwszych złotych roczną od  
roku 1775 aż do 1783 -

1775

Adam Działa Sosnowski brat piąty od Górski  
rocznie 2400 $\frac{1}{2}$  porządku od 1775 - Wy-  
płatana Mu była z kasy Ambasady Moskiew-  
skiej za pośrednictwem Haspelberga na którego  
licze składano kwoty co par roku po 1200 $\frac{1}{2}$  -

Przemiat Kwitów tego z oryginalną przepisuje

Moi sousigné je recomais avoir reçu  
de son Excellence Monsieur de Butkassow Minist  
des Négociations de la Majesté l'Impératrice  
de toutes les Russies mille deux cent ducats de  
Hollande N<sup>o</sup> 1200 $\frac{1}{2}$  pour la dernière année de  
la pension qui commença le 1<sup>r</sup> Juillet de 1792  
et finit le 1<sup>r</sup> Janvier 1793 - en foi de quoi j'ai



Le Comte de Tominski.

36.

1792 - 31 Novembre

Sousigne cette quittance de ma propre  
main fait à Varsovie le 31 Novembre  
de l'Année 1792 -

A. de Prince Tominski G. J. M.

Entre cela le Prince Tominski présentait  
aux Ambassadeurs Russes, les comptes des  
voyages qu'il faisait ainsi que des cadeaux  
qu'il donnoit pour gagner des partisans à  
la Russie -



Projekt do prawa pod tytułem fundacya  
 Haber pieczędzący na mocy praw i traktatów z r. 1768  
 i 1775 - Zgromadzeniom przywania Cusbowskiego  
 prawo zajęcia na gościoty Ewangeliczne w Grodnie  
 Dom Grodzki mieszczący na Horodnicy - w  
 Prawach ditto Dom Grodzki mieszczący etc etc  
 zabudowania szkolne, używania w rekolekcyjach gorzywicyjów  
 tak na Litwie jak w Polsce w 1768 i 1775  
 wcielone im etc etc

Ambasador Rosyjski Koenigsfeld pisze  
 list do Wilkupa Infant Rosyjskiego  
 w ponętym wyrażeniu prosi go o objaśnienie  
 jakie były dochody Grodzkie? -

- " je vous supplie Monseigneur de vouloir bien  
 " nous rappeler, à me donner les renseignements  
 " demandés touchant les revenus royaux et  
 " le tresor etc etc

Byliż każda wcielenia żądanych objaśnień  
 względem dochodów Szarbu Solskiego, i osobistych  
 dochodów Grodka -



1775.

Quit & dnia  $\frac{1}{15}$  Maja 1775 - na wyptacana petya  
z Ambasady Moskiewskiej rocznie Wjewoodzynie  
Gardzkiej 6000 - tyficy Wlotych Solnich -

Submistrza Stanisława Gardzkiego Wjewoody  
Podkarskiego, jako bednie, wkrędnicy zawnie stepem  
napredziem Moskiewskom.

1776

Uzycznacya podpitana przez Stachelberga  
dnia 18 Maja na mocy wtorej akonto, Ambasady  
Moskiewskiej Seper miał wyptacii Wjewoodzynie  
Gardzkiej 4000 Pierwonych Wlotych -

1776.

Uzycznacya podpitana przez Konsyliara  
Ambasady Moskiewskiej Gœmigelsa do Sepera  
na zaplacenie Gardzkiej Wjewoodzynie Podkarskiej  
2333 Pierwonych Wlotych akonto Kaspy Ambasady  
Moskiewskiej - dnia 9<sup>o</sup> Listopada 1776 -

1776.

16 Quitow<sup>na</sup> petya pobierana z Ambasady Moskiewskiej  
do Moskwy 1776 do 1791 przez Annę Moniechaz -



Ant. Wtasno reżny

1776

Kremiata przesłana wprzemieście dnia 18 X<sup>bis</sup>  
 1776 d. z Kiwirze do Sekretarza Ambasadora Stachel-  
 berga, pisze w nim „ przypominam sam memu tak  
 „ interesy moj jako y obywatelów Wojewodstwa Wołos-  
 „kiego, którzy widzieli przedstawienia ponotie tu racy-  
 „ naja, konfederacya Wtasnie tu powstaje. Pan Stecki  
 „ krawczy kompania majac z sobą y Seia Piotrowa  
 „ tyndzięgo od domu do domu jezdra, jak krynia, taja  
 „ nas y przyjaciel naszym, pija przy dyfiorie armatki  
 „ wiotki - Ci podsewci Obywateli którzy Moskwie  
 „ takti, ani protekcyi niepotrzebuja, odgrazaja się  
 „ na nas ludami następijącymi, straszą, Rajki,  
 „ i Nothi rozniewaja że dwór nasz wstaby stani  
 „ a potencye zagraniczne za niemi się interesują  
 „ de. Moj samie domies'to dostowi niech habe  
 „ te Lyardy i takowe konfederacye rozbić etc

Tenże list był przetłomaczony po francuzku  
 na użytek Stachelberga z tą różnicą że zamiast  
 „ rozbić etc” wiech habe te Lyardy i konfederacye  
 „ qui'il faye détruire ces conventicules  
 „ qui peuvent dégénérer en confederation ouverte de



1776 — <sup>34.</sup>

5 Kwintów Piotra Zefort i Arny Baronowej  
Zefort na petyę przez nich pobieraną z Ambasady  
Moskiewskiej od Stachelberga w latach — 1776 —  
1777 — i 1788 —

Gewers Mielkynstkiego Wajewode, Woznanstkiego  
na odebrane 2500 pierwszych Wotych od Sepera  
z rozkazem Stachelberga dnia 25<sup>o</sup> Maja 1776 r

Druzi Gewers Mielkynstkiego Wajew. Woznanst-  
kiego na wzięte dnia 29 zbra 1776. pierwszych Wotych  
1500 — przez Sepe Sepera od hrabiego Stachelberga —

1776.

Zwadczenia dwa Kwinty Marzatta Barons-  
kiego na petyę pobieraną z Ambasady  
Moskiewskiej od 1776 Roku do 1792 r  
w ilości 1500 pierwszych Wotych. Rokami —

1776

Gewers Schuttra na 2000<sup>o</sup> wziętych z  
Ambasady Moskiewskiej na spolek dnia 7 lipca  
1776 — Rokami —



1776

Niedziela siedem kwitów podpitański przez  
 Augusta Księcia na Bilitin lub w jego imieniu  
 przez bratna Błanicę i Karola Goy na pięćdziesiąt trzech  
 tysięcy pierwszych złotych pobierano przez Niego  
 od roku 1775 do 1784 r. z tytułu Embasady  
 Moskiewskiej w zamian za dawne pretensje do  
 skarbu Cesarstwa, jak świadczą kwity Jego wstano  
 wejmy, zamierzony na Garcie de Moten jest  
 następujący kiesz —

" Je soussigné, je reconnais avoir reçu aujourd'  
 " hui par ordre de Son Excellence Monsieur le Comte  
 " de Stachelberg Ambassadeur Extraordinaire et  
 " plénipotentiaire de Sa Majesté de toutes les Russies  
 " une assignation de 1500 ₣ à la caisse de l'Embas-  
 " sade, pour compléter la somme de 3000 ₣  
 " dont j'avais déjà antérieurement touché mille  
 " cinq cent ducats que Sa Majesté Impériale  
 " a daigné m'accorder pour l'année courante  
 " 1776 à compte des arrérages de mes prétentions  
 " au Trésor Impérial —

fait à Varsovie le  
 27 Juillet 1776 —

Auguste Prince Intendant  
 Duc de Bilitz M. d. J.



Opatowski Spartek Woynicki brat  
 według wtarno sejmnych tego Świętów roqney  
 petgi & Ambasady Moskiewskicy Swatysiac  
 Czerwonych Ktolych —



Revers z dnia 6 Marca 1777 na 400 czerwonych  
 złotych w złocie wyptaconych Ogródkiem przez  
 Stachelberga " pour l'affaire de la Dietne de  
 Liechanow terme avant la Diete de l'année 1776 " et

27 Kwitów y blankietów Odanym P. Sominskiego  
 na petyę wyptacaną M. z Ambasady  
 Rzymskiej od 1774 Roku w ilości 2400 czerwone  
 złote w złocie sroznie et

Rachunek Sominskiego Marszałka  
 Wielkiego Sroznym Ambasady Moskiewskiej  
 z piemiędzy powieszkonych temu na przekupienie  
 rozmaitych Osób et et

Revers z dnia 6 Marca 1777 Roku na 400 zł  
 w złocie M. wyptaconych przez Ambasadora Stachel-  
 berga, przeznaczonych przez tegoż, jak się wyraża  
 " pour l'affaire de la Dietne de Liechanow  
 " terme avant la Diete de l'année 1776 .

et et 1776 -

Revers Rzewuskiego na wziętych od Ambasadora  
 Rzymskiego - 6000 zł dnia 3 Sierpnia 1776 dla dworu  
 Marszałkowi Konfederacji et et



1779—

Klasno secrnego

Listu L. Sultawskiego z dnia 27 Sierpnia 1779 r.  
 z Dubna pitany bez adresu, donosi że oswiadczył  
 Potembinowi „że jest wiersny Imperatorowej  
 „choć i w sprawie chciano go do Służby Austriackiej  
 „wciągnąć ofiarując mu wielkie awantary dla  
 „pociągnięcia renty Konfederatów Barbarskich  
 „za przykryciem jego — W braku Oczyszczonej Służby  
 „Wojennej wchodzi, on do Austriackiego Wojska.  
 „bez za najmniejszą oparą, gotowi z niego wytknąć

Brulion odpowiedzi na <sup>ponyższy</sup> list  
 przez Nitosego z Citonków jak się rodzi Ambasady  
 Moskiewskiej pitany dnia 4 february 1779 roku  
 wczepający Sultawskiego o wdzięczności Ambassa-  
 dora Moskiewskiego za jego gorliwość et c.

Kopia wstawiennego listu Hajetana Ghigiotti 1779

z dnia 14 Marca 1779. roku, bez adresu —

„ Cette lettre est écrite a propos d'un emprunt de  
 „ Ghigiotti montre de la défiance a l'égard de  
 „ l'Evêque Goszarkowski, et offre à ce qu'il parait  
 „ de rendre les bons services anglois du Roi de



1778 —

39

54

Revers mejstrego Gaetano na 130 pierwsz-  
=nych Złotych, wziętych jako aport z Kaspy  
Ambasady Moskiewskiej — 1778 Roku



u  
u  
u  
u  
u  
u

u

u

u

u

u

u

u

u

u

u

u

u  
u  
u



Lit Intawskiego do Józefowicza bez daty -

Donosi w tym, że jechał do domu umyślnie  
 „ Gordonem dla przystuchania się, w Hrubieszowie zastad  
 „ Korpus formujący się, i dowiedzial że Starosta Poln  
 „ Wąyski i Wielmożny Strzebiński stoi w Sopsku i  
 „ werbuje Konfederatów Barbarskich do Korpusu narwanego  
 „ Kawalerji Narodowej, Cesarz Austryacki patentował  
 „ Księm tego Korpusu Generata Odonellego -

„ Calkownik - Podantownik - Kuchmistrz -

„ Sorniernicy - Chorążowie - Namiestnicy y porucznicy  
 „ Polacy - Major Wikstant i unterm Officerowie  
 „ sz Niemcy - Mundurowanie ich jest szustka  
 „ y szakty amarantowe z Kółkami obrzeganymi, a  
 „ Szupany szodkie brate. - Jest już ich więcej 1000<sup>ca</sup>  
 „ zwerbowanych - Między niemi wiele Towarzystwa y  
 „ szostów z redukowanego szuku Chojckiego, Szupakem  
 „ od nich że Hetman szolny szonny z najduje się  
 „ w szarym z szacem bywrym Marzatkim szewskim  
 „ dla utworzenia jakiejś konfederacji w szordonie,

z tego Korpusu szelnej kawalerji Narodowej Księm  
 „ jest szolchi Starosta szoniski - maja Mundury

„ y szakty zielone, szakowe obrzegi, brate Szupany  
 „ między niemi również jak szewkami jest bardzo wiele  
 „ Konfederatów z

„ sz tym szeci następuje szomarenie tego francuzke



na ręce Ambasady Moskiewskiej

Genert Garota de Griesskym na 500 perwonych  
 i lotych wyliczonych Mm z Kaspy Ambasady  
 Moskiewskiej — R. 1780 —

Wzrost na 26 # wyliczonych w Ambasady  
 Moskiewskiej 1780 R. <sup>12</sup>/<sub>23</sub> — Siergij J. Plechanow:  
 niemu tytułującym się — Transstareus



à Mella 23 Sepm 1780

46

Sint Lucia Sanguinetti do

Embaixadora Moskovienstrige —

je dois à l'amitié de Votre Excellence  
 le détail de notre victime de Zuch qui nous a réusfi.  
 Nous avons élu le Staroste de Koremienice. Nous avons  
 le Staroste de Wodimir, Mr. Begiyem Juge terrestre de  
 Koremienice. Le Prince Michel le Prince Xavier Sapieha  
 et le Général Gaminiski. Les premiers ont passés à  
 l'unanimité, malgré le tumulte qui a été excité  
 par votre ennemi que Sa Majesté nous a donné pour nous  
 aider. Les Mrs. Orlar n'ont pas été présents  
 mais ils ont subordonnés des amis à la tête des  
 quels s'est placé le jeune Mr. Axah qui n'a pas  
 de ans, et le Marechal de la Cour d'Orlar qui  
 n'a ~~pas~~ cherché qu'à donner le coup de Sabre  
 à mon frère le datatin. Pendant deux jours ils  
 ont fait six fois tumulte. Mais ils ont été bien  
 reçus. Mr. Granchi et Mr. Zagorochi ont cédé  
 à nos prières. Le premier a reçu un coup  
 de Sabre à la tête par les subordonnés de  
 Mr. Hoynachki et Jatonwibki qui étaient des  
 nôtres. La victime de Wodimir a réusfi.  
 Mr. Maniecki Notaire de la Couronne. Mr  
 Crachi, le jeune Malarewshi fils du Régent



1780 —

" de la Couronne - Mr le Choraży (Sierghowski) ont  
 " été élus - le dernier a fait un seces et néanmoins  
 " on veut procéder à d'autres victimes - Je supplie  
 " Votre Excellence de soutenir celle-ci - La maison  
 " de Prachi est nôtre et elle connoit les circonstances  
 " Je desire mériter la confiance de Votre Excellence  
 " et je suis etc etc

J. V. Sanguierdo. G. M. de Pétravi

" V. D. Mr Chkar ne pouvant faire hautement  
 " une levée de boucliers a promis a Zagurski et  
 " Grincki de les soutenir par ses amis sous-mains  
 " pour prouver clairement que nous manquons  
 " d'amis mais il n'a pas réussi car ils ont tous  
 " les deux refusés son aide -

Bruxion, Odporiedri Ambasadora Mostkiewst-  
 = Niego na list Sanguierdo napisanej dnia 30 Sierpnia  
 1780 G. - pełna Komplementów i obietni oddania  
 sprawiedliwosci Sześciu w Petersburgu przed Imperatorową



List Tadeusza Bartelana Łaby  
do Ambasadora Moskiewskiego

Łada, kalendaria do Hobindera Gubernatora  
Sotoda w celu usposobienia uny stow na przyrzec  
Sejmiki i wspólnego k. min. diatama.

Odpowiedź Ambasadora Bartelanowi Łaba  
z d. 8 lipca 1783

uwaga widzi a treści tej odpowiedzi k. Bartelan Łaba  
nie kartkuje na wielkie kranfami.

Minuta listu rekomendacyjnego pisanego  
za Bartelanem Łabą do Ściana Radziwiłła Wójcicy  
Ministrze przez Ambasadora Moskiewskiego  
w którym m. pize k. ironia " Si m. pouver Mon  
Prince lui être de quelque utilité, vous remplirez  
par là les assurances de l'amitié, que vous avez  
bien voulu m'accorder.

1783.

List Zielinskiego do Ambasadora Moskiewskiego  
do smierznosci nikijemuy

Odpowiedź naten list Ambasadora z 1783. k.  
w której odmaria Mu wstawienia się do spróba i napis-  
ania dla Zielinskiego Orta Bratego

1783

piere Sekretarz Spolewni pize do Ambasadora  
Moskiewskiego " Co Nicuisonem stoi wielki part Ortyfe  
= Nij



„ Hospodzie y nastlym wyzbra Moskiewskiego coraz  
 „ sie powiezka, na wiekze niewkontowanie  
 „ niexhancioń Wjewoodzku przez stołe makeryja bo  
 „ trzeba im podwoy dawac i hancie darmowate  
 „ fiere platny byd wziane z Ambasady Moskiewskiej  
 „ od roku 1775 - do 1793 - przez Haffelberga y Rutshowa

List pisany z Wilna 1783 r. do Moskiewskiego  
 Ambasadora przez Ghominskiego - 1784

Ditto list Pawelogo Ghominskiego z Wilna  
 „ touchant les affaires pecunieres du Castellan Zab  
 „ dont d'Ambassadeur se metait tout le pretexte de  
 „ protéger les créanciers du Castellan etc

Smarzki Doruznik Brygady Petyhorskiej historie  
 podaje projekt z 10 kwietnia 1785 r. Biskupowi Puffant  
 Gajardonskiemu. osnowy następnijcej „ poniewaz  
 „ Gomisparze Scharboni więcej nad lat 47 w nrozdowaniu  
 „ Sary niepowinni, akoby potierek leciech choi nie noto-  
 „ wani w ustudze, z niewoleni byli do odstapienia innym  
 „ wzędn etc

Wilno Dnia 10 kwietnia 1789  
 Doruznik Smarzki historie podaje wrzey przed  
 stawiony projekt Ambasadorowi Moskiewskiemu et  
 „ z Ambasady Hospodziekiej nadeszana Snaasdiemu  
 „ odpowiedz doradza Mn Gierptiowski etc „



Kopia listu wstawnego  
 Chreptonicza Podkanclerzego Litewskiego  
 do Stachelberga z dnia 3. Sierpnia 1784  
 Radzi Stachelbergowi i b. do wstania  
 Sejmiów Inflanckich i. udyt Zyberga Wójewody  
 Brestkiego

Wskazanie listu Stachelberga z 7 Sierpnia  
 1784 r. do Zyberga Wójewody Brestko Litewskiego  
 z prośbą wykonania planu jaki mu Podkanclerz  
 Chreptonicz przedstawi tyżący się wyboru dostaw  
 Inflanckich i. a wybor jaki nastąpi według  
 tego planu, Radowski Gróta i muie mowi et

Drugie wskazanie Stachelberga z d. 25 Sierpnia  
 1784 - R listu pisanego do Zyberga Wójewode  
 Brestko Litewskiego przez pośrednictwo  
 Podkanclerzego Chreptonicza

1784 -  
 Wiersz wdrożony przypisany Sotobriemu, Wój-  
 wodzie Ruskiemu, z oszaryi darowanego Srechy pospolitaj  
 na Sejmi Grodzieńskim 1784 r. Regimentu 400 ludzi  
 włożen do wstawnym kortem do Smierci utrzymywane







Wopis

49.

28 gbra d: 1786. 59

Wziąg z listu Wojewodzim Minskij  
pisanego do listu Wojewodzim Maroniewicj  
pisanego z Wina dnia 28 gbra 1786

" J'ai reçu des rapports certains et circonstan-  
" cés, sur la conduite de Mr. le conseiller Gossakowski,  
" lequel ayant armé quelques 1000 de Cosaques  
" assemble maintenant la Noblesse en accordant a  
" chaque homme armé et équipé 6  $\frac{1}{2}$ . Il engage  
" les Russes réfugiés en Pologne, qui ne viennent chez  
" nous que pour faire des vols et des brigandages, a  
" révoquer les paysans de l'économie de Bractaw, dont  
" il va dit on lui même chercher a s'emparer a la  
" tête d'une troupe armée. Je vous prie d'et-  
" poser a Monsieur de Stachelberg l'injuste  
" conduite de Mr. Gossakowski pour m'en débarrasser et  
" etc etc

z Mohilowa —

1786.

Rożn 1786 Joachim Judycki pismo do Janniego  
Morswata prokura s jego protekcje — Obon tego  
listu, znajduje się bawion odpowiedzi tegoż Gossanina  
pomoc jego, w celu przystrania lasów Marjathawickiej  
obiecujaca Judyckiemu, na slym ich w porzecz  
Kierzych mi etc.



13 Luty - 1786 -

List Sułkowskiego Najśnieższego deputowanego  
przy Trybunale Litewskim do Ambascjadora  
Włoskiego w

„ Odpowiedź Ambascjadora na tenże list, wnikli-  
wającą dysydentom arboorn Najśnieższego na deputowanego,  
„ czyli że zwacają do użytkowania dawnych przywilejów etc  
„ list ten pisany d. 22 Lutego 1786 -

List wtajemniczony z d. 3 stycznia 1786 do  
do Biskupa Górafowskiego w którym każda żeby  
„ popierał w sprawie Stann, Uniwersal ktore niego  
„ woli będzie podany przez Handera Matadrowskiego etc.



Wypis dyktanda

51.

1787. 60

Listu Prymata Sarmatowskiego do Stachelberga -  
bez podpisu pidanego z Warszawy  
z 17. Westoch 1787.

et  
Zadyna od Komplementow i nowi na sone  
ze chce " dla siebie zatrzymac Biskupstwo Grahowskie  
" y nie ma ochoty go odstajac Biskupowi Grahows-  
" kiemu, ktorego radzi innym sposobem wynagrodzic  
et et

List wlasno ruczny Stachelberga do Biskupa  
Juzant Grahowskiego z d. 19. <sup>Kwietnia</sup> ~~Marca~~ 1787. Roku  
w ktorym usprawia sie, ze Prymas do mowil Mu Biskupstwo  
Grahowskie dla tego et

kwit kancelera Mataschowskiego na 1000<sup>4</sup>  
Prerownych Gdolych wyptaconych Mu jako  
Prisio Miesieczna petya z Ambasady Moskiew-  
skiej 1787. Roku -



1787.

Treść Kwitów na piątą pobieraną od 1787.<sup>1</sup>  
 do 1793 przez Biskupa Inflant Rossyjskiego  
 w ilości 1500  $\frac{1}{2}$  kopek od Ambasady Moskiewskiej  
 jako wynagrodzenie za kapię przez Rosyjską  
 Katedrę Biskupstwa Jego  $\frac{1}{2}$



~~Amica~~ List ten pitany był do Hisz. Hoff - 53.  
przed królewskiego Potockiego

R. 1787. 61

Jasnie Wielmożny Mości Dobrodziej

Nie mogę tyle wyrazić wdzięczności za kaszawą  
przyjaciela którą mi nie JMWD Dobrodziej y godny brat jego  
królewca, sąbym był godkiem tego co mi nie mógł a bardziej  
jakkie sąbym być przytecznym Oczyszczeniu Mojemu.

Jak teraz w Jasnie jesteśmy w tym stanie że się co mo-  
żemy goty w kraj nasz podlicować mamy. Trzeci  
fermarz publichowali, że jest wolno wyszom ich wpadać  
do Polski, gdy się doriedzą obywateli Wojsk Rosyjskich.  
Moja dywidya dotąd jedynym tak mianowanym Regimentem  
Dragonij jest zmocniona, w którym genaynowo ledwo 150.  
Wielki przyszedł na Wołyn' ale Tatarow nie wiem wteraz-  
niejszych obchiznościach do granic 2 Chwał kazym ten bntk  
na Wołyniu zostawije. O Brygadię Litewską nie słychać  
dotąd, tu tedy garstka Wojska Naszego przed granicami jest  
wstrzeżana. Ledwo przy mnie być może tybiac 500 Wojska  
Porionnego z którą garstka sam przy granicy stoje, y te  
Wojsko choć z dawona y ustawione oto prositem, amunicyę  
potrzebną, nie jest opatrzone, furazio y prowiantow nie  
ma, choć tyle kroi doprzakatem się o wyznaczenie officera  
zdatnego na prowiant. Magistra, y aby ten miał, choć  
troche pieniędzy z których by się z Departamentami, dial-  
=kulował, aby wojsko było opatrzone z równością, lecz  
na to ani Mi Departament nie odpowiedział.

Gdy teraz pewni być możemy że Turcy będą  
ustawać wpadać w kraj nasz, trzeba aby Departament  
jasnie odpowiedział, jak sobie wojsko ma postępować, Ja



Życia mojego oszczędzać nie będę, abym graniczących Turków  
 w kraju góh wypradai' będą i'le spotobności' będę si'zał, ak nie  
 chce być' k'idyś' obwinionym przez tyh, którzy naj'lepiej chęci  
 obwiniać' umi'ją, że wojna na kraj si'agnętem chęci,  
 JWMDan Dobrodziej przez' taske swoj'ego mocnego przy'ory-  
 statania aby' nie była dana odpow'iedz' jama. A rdaje mi  
 się, aby ta była naj'oszczędniejsza, abym broim wej'scia  
 do nas' kraj' zbrojnym ludziami od granic' Panstwa Turckich  
 a i'z'ębny' i'ania kupa gwałtem, czyli' skrytym sposobem  
 w nijs' miasta, abym je' rnośi' ustłowai' i'le bily' wy'pcha  
 narego wy'tawia, a w przypadku i'z'ębny' ich k'irba tak  
 była mi'ła, żeby się' op'iec' radną' miarą' wy'pchaom  
 narzyny' niemożna, abym się' starał' wy'terowai' czyli'  
 do fortecy Hamienic'kiej, czyli' do Boh' i'ak' oddolności'  
 wymagać' będą, a w przypadku takowego Akarum  
 abym si'agnął' w k'ystkai' Gopny' Dywirzji w k'upie  
 dla silniejszego odporu.

Chęci' JWMDan Dobrodziej' mowii' w tej' mierze  
 z' Embassadoiem, dat' mi' już' y' w terażniejszych' ob'oz-  
 -k'isnościach' swoj'ej' przyjaźni' dowody, nie wątpię, że dymie  
 rzeczce, i'le o'g'olności' pozwolaj' a swą' Stateczną'  
 z'akazycy' przyjaźnia, w'ierząc' że być' nie przestane

11. 9<sup>br</sup> 1787.  
 w Mohilowie  
 nad Dniestrem.

JWMDana Dobrodziej'ja dyktirnym  
 y' naj'niższym' Anga  
 Kresny' do Focki

Kopja z' Originatu



Myiagi & Correspondency: Stackelberg  
 & Bismysem Inyfant Gospatowstom —  
 & Orygination pie swotome priespitane —

N<sup>o</sup> 1.

Persnade, Mon Cher Evêque de vos sentimens  
 d'amitié pr moi, ainsi que de vos principes de bon patriote  
 je m' prie de soutenir de la séance du conseil d'aujourd'  
 -hui, et par vous même et par de vos amis le projet  
 d'Universal que j'ai communiqué au Chancelier Mada-  
 -chowski — Il n'a pr but que le bien et la tranquillité, comme  
 aussi le maintien des traités, ainsi je compte sur de Mon  
 cher Evêque, et je m' prouverai de de autre occasion à mon  
 P. s. que je suis de à vous — Stackelberg  
 le 2 Janvier 1786 —

N<sup>o</sup> 2.

Antyprany w podrozy do Kamowa

& Nijowa 1 Marca 1787.

Je n'ai en vérité Mon Cher Evêque qu'un instant  
 mais je vous le consacre pr de dire que je suis heureuse-  
 -ment arrivé et que ma satisfaction surpasse mon attente  
 - Il n'y a pas de troupes en Bologne et le Régiment Russe  
 qui y était, est mis en éducation à Krivita nouvelle acqui-  
 -sition du Prince Potemkin chez vous — Il m'a comblé  
 d'amitié et mes enfans sont placés de les gardes, du  
 moment de mon arrivée sans que j'aie eu temps de  
 solliciter — Adieu, mon Cher et Ancien Ami — Je suis  
 tout à vous pour la vie

Stackelberg —



Nyon ce 12 Mars 1787

N<sup>o</sup> 3. J'ai reçu Mon cher Evêque votre lettre avec l'amitié  
 que je vous conserverai toute ma vie. Toujours traité  
 avec la même bonté, et ayant eu (entre nous) le bonheur  
 d'entretenir Mon Auguste et grande Souveraine une  
 heure sur les affaires, je vois bien que nous resterons long  
 tems ensemble. Progez que ce sera pour vous servir et pour  
 reconnaître l'amitié d'une personne dont le caractère  
 m'inspire tant d'estime. L'opposition est tra fait a  
 bas. Plus que cela n'est nécessaire. Le Prince ne  
 me rencontre jamais, sans croire me faire plaisir en  
 se moquant de ces Messieurs. Il a été à Orada (est-ce)  
 avec le Comte Berboroddo au baptême. Les Messieurs  
 sont liés ensemble, et c'est fort bien, pour ceux qui étaient  
 embarrassés entre deux personnages de ce poids. Nassau  
 est toujours l'homme du Prince Potemlin et s'étant mis  
 bien de l'esprit de ce monde, il a eu les entrées  
 chez l'Impératrice et y dîne quelquefois. Je suis bien aise  
 qu'il se charge quelque fois de dire, ce que je ne veux  
 pas débiter. Branichy qui m'a voulu rendre les plus  
 mauvais services avec sa femme avec que l'Oncle  
 m'a dit lui-même est comme un chien dans un jeu  
 de quilles. Pour moi je n'intrigue pas, je ne dis du mal  
 de personne. Je ne fais la cour qu'à l'Impératrice et  
 je suis à sa table aussi gai et aussi parlant que quand  
 nous dions quelque fois vous et moi, à notre petite  
 table ronde. Il faut voir si cela durera car à la fois  
 on ne peut jurer de rien. mais je reste en Pologne.



Dites moi ce que fait notre fin, notre mystérieux, notre  
 inquiet Ami Ozarowski - Il n'y a plus question de Brethan  
 de Spa. Tout est mystérieux comme a une grande loue. Il  
 m'écrit apésent qu'il attend le Roy, à Cracovie, qu'il va a  
 l'astabad ancien de la Chine - Je resterai probablement ici  
 jusqu'à l'entreee; peut-etre irai-je un peu plus loin.  
 L'esperance et Dieu Venite que je retourne au mois d'Avril -  
 Le Dniepre est gelé comme au mois de Janvier, et il fait  
 si froid ds l'appartement de l'Impératrice que j'emprunte  
 un habit du front de Anhalt pour jouer au billard avec  
 Sobiel et Segur - Adieu cher Ami, je suis tout à  
 vous pour la vie Cst.

Gioff le 9 Avril 1787 -

N: 4.

En possession de toutes vos lettres Mon cher Evêque  
 je vous demande mille fois pardon de ne pas avoir encore  
 répondu - Si vous sçavez quel tour billon, quel cahos que  
 c'est que Gioff, combien il faut se lever matin pour faire des  
 courses, et à quel point je suis gêné par mon logement  
 chez le commandant, par le monde qui entre et qui sort  
 continuellement chez moi, N' m'excuseriez d'autant plus  
 que N' ne pouvez douter de mon attachement - Quand  
 aux nouvelles d'ici, il n'y en a qu'une à donner - C'est  
 la continuation de la faveur dont jouit le Roi et tout ce  
 qui lui appartient. Pasignels N' aura communiqué le  
 cordon de Madame Muisrech et les boites, présents par  
 le Prince Maréchal Stenishas, et Narusrewicz - La vogue  
 du dernier provient de la célébrité en littérature et surtout



en Histoire et des encouragemens que l'Impératrice  
 accorde aux servans de tous les pays - le Prince Potemkin  
 a causé avec lui, toute la nuit à Chouastou sur la  
 géographie ancienne et les auteurs Grecs, enfin tout ce  
 qui tient à la fous est extrêmement favorisé et l'on avoient  
 de l'opposition lui a attiré cet accablement - Nefan ne  
 quitte pas le Prince - Il est chargé de toutes les intrigues de  
 Paninoff et surtout du soin de solliciter une Diète confédérée  
 je suppose qu'il y a question aussi d'insinuations contre la  
 Permette avec laquelle je protège mes amis, jusqu'à présent  
 cette corde n'a pas été touchée avec moi, et si cela arrive  
 je parlerai avec ma droiture ordinaire et les principes que je  
 me suis fait à l'égard de l'équilibre à observer dans le Gouvernement

J'ai lu à Tabriette, un passage de la lettre au Primas  
 sur votre sujet et on y dit que pour récompense de tout ce  
 que j'ai fait, je ne demande que votre sort. J'espère que les  
 choses, venant à l'ordre je l'ensuivrai à vos promesses que  
 de tous les Polonais, Vous et Oravowski mettez le plus à cœur  
 Adieu mon cher et meilleur ami. J'ai été, j'étais  
 et serai toute ma vie à Vous C.

N<sup>o</sup> 5

Vijon ce 15 Avril 1787.

quoique je n'aye rien de nouveau à Vous dire  
 mon cher et ancien, mon meilleur ami, je ne saurais cependant  
 me priver du plaisir de Vous remercier de votre lettre du 6.  
 de ce mois - Je suis infiniment obligé, de votre part à  
 mes succès - Ils se bornent à une réception remplie de grâce  
 et de bonté de la part de mon Immortelle Souveraine.  
 Je crois pour de quelque confiance dans mon poste et j'en suis



content. Ses intrigues ne font pas fortune, chez l'incompara-  
 -ble et grande Catherine — N'ayant remue ciel et terre —  
 mais le Roi entre nous soit dit n'a reçu de réponse que par  
 moi sur les objets de commerce — Cette réponse est très  
 satisfaisante très amicale mais rien sur le gouvernement  
 et la diète. L'Impératrice continue à faire bruit qu'elle  
 désapprouve la conduite irréfléchie de l'opposition, et qu'elle  
 veut que le Roi soit respecté. — Ne dites à personne Mon Ami  
 que je vi ai écrit, arriuez sans affectation que nous puissions  
 nous rencontrer à Brera (chez Orlovski) avec nos amis.  
 S'ils ne veulent pas, n'insistez pas, je m'en consolerais —  
 L'Impératrice partira vers le 20 vieux Style. J'irai  
 probablement jusqu'à l'entrevue et serai difficilement  
 avant le milieu de Mai à Varsovie. Je vous avertirai  
 pour nous rencontrer. Adieu Mon Cher Evêque je t'embrasse  
 tout à vous pour la vie. Ct

N<sup>o</sup> 6Wijoff <sup>30</sup> 19 Avril 1787.

Je répond Mon Cher Evêque à la lettre que vous  
 m'avez fait le plaisir de m'écrire et qu'au projet de  
 Gubi je donne mon fiat a côté de votre bénédiction, Mon  
 Ami. Mais ce qui m'intéresse plus que toute autre chose, c'est  
 votre sort — Vous savez que j'ai écrit au Primat la  
 lettre la plus forte, disant que je ne leus demandais jamais  
 que votre promotion à l'Evêché de Pracozie et qu'en  
 revanche je serai tout pour le Roi et lui, ce qui dépendant  
 de moi. Voici la belle réponse que j'ai reçu, remplie d'indis-  
 -crimabilité et de pointes — Je vous la confie, n'en parlez à  
 personne et rendez la moi à mon retour, avec de telles



honneur, le système de tout tromper, de se dispenser de  
 reconnaissance et de tout attirer à eux, ces Messieurs n'auront  
 à bout du reste de la Pologne (comme leur politique  
 et mauvaise foi, surtout aux Diètes de 64. et 66. ont  
 amené la destruction d'une partie. — La Majesté  
 Impériale part le 3 de Mai nouveau style, c'est à dire jeudi  
 lendemain de sa fête — J'irai jusqu'à Varsovie, et un peu  
 après sur la Galicie en Prince Potemkin, avec ses sœurs  
 et Nièces et Nassau — Je reviens à Varsovie le 6. ou le 7  
 je partirai probablement de là, le 9. ou le 10. pour revenir  
 à Varsovie — C'est ce que j'ai décidé à l'égard de ce  
 Voyage — Il est tenu de revenir chez les amis et aux affaires.  
 Us des le meilleurs et moi le Votre — Adieu  
 C. F.

N<sup>o</sup> 7V. ce 26<sup>th</sup>.

Je suis de bien près mon cher et respectable ami  
 et écrivant avant que vous ne puissiez m'écrire — C'est une douce  
 habitude que de m'entretenir avec un homme solidement  
 et religieusement honnête sans finesse et sans intrigues —  
 Voici le Manifeste de l'Impératrice — Il développe, l'injustice et  
 la violence du procès du Roi de Suède, et surtout la folie de  
 le faire de ce que Notre Ministre a adressé les sentiments  
 pacifiques de la Majesté Impériale en même temps à la Nation.  
 Dans la nouvelle forme de gouvernement même, le Roi ne peut  
 et ne doit rien faire sans le Sénat et la Diète — On a donc  
 raison de s'adresser aussi à la Nation — Il a voulu la guerre  
 nous verrons — Zabiello va parler de nos nouveaux  
 avantages sur les Turcs — La nouvelle de tout l'otochi a été



confirmée par une lettre que le <sup>Prin</sup> Cesth a reçu d'mi officiers  
de ses amis qui commende a Oestipol. Je n'envoie; l'autre nous  
Buchottz a été chez moi, p<sup>r</sup> me dire que le Roi lui avait  
donné l'ordre de ne pas faire le Suédois en tologne et que Sa  
Majesté de sa prouvoit fort l'équipée Suédoise. J'espère que tout  
ira bien. Portez v<sup>s</sup> bien en Lithuanie. Mon cher Ami, à tous  
les endroits ou v<sup>s</sup> pourrez apprendre des nouvelles veillez à tout.  
J'ai écrit à l'impératrice que v<sup>s</sup> êtes allé en Samogitie pour  
voir par vos propres yeux. Adieu Mon cher Ami je suis à la  
mort et à la vie Semp<sup>r</sup> H

N<sup>o</sup> 8.

Vartovie le 2 d'Avout 1788  
J'ai reçu Mon cher Frère et meilleur ami  
la lettre que v<sup>s</sup> m'avez fait le plaisir de m'écrire de Grodno  
et si v<sup>s</sup> regrettez les moments que depuis tant d'années nous passons  
dans le sein de l'amitié et de la confiance je suis bien plus dans  
le cas de sentir la peine de votre absence, n'ayant personne  
avec qui m'entretenir et penser tout haut. Je v<sup>s</sup> suis très obligé des  
nouvelles que v<sup>s</sup> me donnez. Il est vrai que v<sup>s</sup> marche vers la Finlande,  
v<sup>s</sup> y avez de bonnes troupes, et le Roi de Suède ayant mis des  
retards et de l'incertitude v<sup>s</sup> des opérations nous avons le tems de  
nous rassembler encore. Il a marché d'abord sur un petit fort nommé  
Nyslot, s'il y a occupé les faubourgs c'étant aussi facile que  
d'entrer v<sup>s</sup> un Village, mais ayant trouvé de la résistance de la  
part du commandant du Château, moins fortifié que la folie au  
nouveau Monde il a levé le siège et marche vers Wilmanstraed.  
C'est là, qu'il trouvera bien plus de difficultés, car c'est une bonne  
forteresse, dont v<sup>s</sup> avez encore trois qui avec le terrain difficile  
dont est coupée la Finlande, convertie de lacs et de forteresses, v<sup>s</sup> am-  
pecheront de faire le moindre progrès. Le Grand Duc y est déjà  
prenant les meilleures mesures à la tête d'une armée pleine de  
confiance



et de courage - Quand au Roi de Prusse, je puis vous dire que l'Empereur  
 a rempli de modération et du desir d'entretenir l'amitié avec l'Impératrice  
 a déclaré à Notre Ministre à Berlin qu'il n'avait aucune part à  
 la démarche de Sa Majesté Suédoise, et qu'il observerait le plus  
 exacte neutralité. Je regarde par conséquent, ce qui est répandu  
 en l'histoire sur la marche des Prussiens comme un bruit semé par  
 les malintentionnés en Pologne - J'espère Mon Cher et Ancien ami  
 que si vous avez une lettre que j'ai écrite par l'abbé de sonis cet été  
 là, j'ai eu l'agréable nouvelle d'une victoire navale que  
 l'Amiral Grew a remportée sur la flotte Suédoise, commandée  
 par le frère du Roi - Nous avons chassés les Suédois qui voulaient  
 s'approcher de nos côtes, et après un combat très opiniâtre nous  
 avons pris le vaisseau Vice Amiral, Orme Gustave, commandé  
 par l'Amiral Wachtmeister - la flotte ennemie est allée se  
 réfugier vers Sweaborg en Finlande - Adieu Mon Cher  
 Evêque écrivez moi chaque poste, même s'il n'y a rien.  
 Bucholtz a recommencé à venir chez moi faisant des  
 protestations - J'espère que tout ira bien. Comptez sur ma  
 tendre amitié et tous les sentiments que vous me concevez  
 depuis 15 ans - J'ai écrit à l'Evêque de Vilna :

Stachelberg

P.S. J'apprends de ce moment-ci la mort de l'Evêque  
 de Cracovie - Je tâcherai de faire traîner l'élection.

Stachelberg byt Ambassadoren pro Repninie od Roku  
 1775 do 1791 -

So mnim Bucholtzow comme Envoÿé Extraordinaire 1792. r.  
 Hetman i Biskup Wojakowski osparayli Stachelberga ze tieh hoołkowickiej  
 partji Sztada i Stali nie przyrzeczyli, ze z Petersburga myknot wybrali  
 odwołania 50 -



212 Septembra 1787.

Wzrost listu pisanego przez Sieversa do  
Arabięgo Chreptowicza w Kijowie

Il reclame des paytans fugitifs qui ont  
cherché un asyle dans les terres du Comte Chreptowicz

do listu dotęz arony jest spis Innow tych biednych  
Chłopów podpitany wlasno ręcznie przez Sieversa

1787.

Quit Gancleria Matachowskiego na 1000 #  
wyptaconych Mu jako Kescio mieczna petya z 1787  
z Ambasady Moskiewskiej —

18 Quitów Dzierżbickiego Wojewody Zelandyjskiego  
na wyptacana Mu petya z Ambasady  
Moskiewskiej od r. 1774 do r. 1787 —

List podędha Otmuckiego pisany 1787. r.  
tyczący się oddania wbiegłych ludzi z Dobs  
Grafu Ostermana —

List wlasno ręczny Stachelberga z 21 lipca  
1787 — do Orasowskiego „wzpomina w nim o procesie  
Pominskiego „i że gról z trymatem między nimi są  
spierankami „ —



X

64.

27 Decembra 1788 -

Otte uwagi nad Administracyą Komisji  
Wojny od czasu jej installacji d. 27 Decembra  
1788 r. aż do dnia zawieszenia jej w Sady et

od R. 1774 do R. 1787

18 Gwintow Dzierżbińskiego Wójwody Łencyńskiego na  
dyplomana, An petya z Ambasady Moskiewskiej  
od R. 1774 do 1787 —

Trzej Gwintow Piotra Sefort y Anny Baronowej  
Sefort na petya, pobierana przez nich od Hachelberga  
w latach 1776 - 1777 — i 88 —

1789.

Instance du Chevalier de Matt - H. f. Boheyding  
pour 300 fl. deus de l'Ambassade de Russie.

Est cyframi pisany z Hagi <sup>20</sup>/<sub>21</sub> Marca 1789 r  
przez Galitschetta do Hachelberga —



1789.

Dwa listy Majora Aleksandra Prykanowitskiego  
 na 100<sup>77</sup> wziętych przez niego k. pałki. Ambasady  
 na podróż do Petersburga dnia <sup>13</sup>/<sub>24</sub> february 1789.  
 jadał jako kuryer, a następnie na podróż do  
 Armii dnia <sup>12</sup>/<sub>23</sub> czerwca 1789 - Kholm







$\frac{4}{15}$  kwietnia 1789 r.

Królowi Stanisławowi Augustowi upoważnił Pana de  
 Wichede do zaciągnięcia w Holandyi pożyczki  
 10<sup>000</sup> millionów Dłotych na rzecz Krędy, Pospolitej, etc  
 Stachelberg napisał dnia  $\frac{4}{15}$  kwietnia 1789 roku  
 do Pana Golitschoff do Moskwy, polecając Mu niezbędne  
 „potrzebę niedopuszczenia zaciągnięcia tej pożyczki  
 „w Holandyi, etc etc

Dwa Kurty Majora Alexandra Spryżanowskiego  
 na 100 czerwonych Dłotych wziętych przez Siego królowi  
 jechał jako Kurjer do Petersburga d.  $\frac{18}{24}$  febr. 1789 r.  
 ditto na powrót do Armii d.  $\frac{18}{23}$  czerwca 1789 r.

Kasztka listu bez podpisu i daty tyracacis  
 Pana de Wichede upoważnionego przez Króla  
 Stanisława Augusta do zaciągnięcia w Holandyi  
 pożyczki 10<sup>000</sup> millionów Dłotych na rzecz Krędy, Pospolitej  
 Polskiej — Brunel Marszałkowi Tepper był się podjął  
 do skutku tej pożyczki, doprowadzić etc

Brunel odpowiedział Stachelbergowi  $\frac{4}{15}$  kwietnia 1789  
 na list pitany do niego przez Pana de Golitschoff z Moskwy,  
 „poleca Mu jako niezbędne potrzeby, niedopuszczenia, Krędy,  
 „Pospolitej, Polskiej, zaciągnięcia zaprojektowanego dług 10<sup>000</sup> millionów  
 „Dłotych w Holandyi, gdyż może być wzięty, przeciwnie zaciągnięcia  
 Moskwy, etc



Rapport d'amiemy Boscampa do Sieverta  
 do Hronu donoti ke "šrot čice pozycje kaniagrac  
 "za porrednictwem Sartorquka y Michiego"  
 dodaje "J'ai sen aussi que Michi a dit a quelq'un  
 "en confidence" que dans ces tems critiques, il faudrait  
 "former une caisse d'épargne pour le Roi, Il faut  
 "une poire pour la soif dans des cas imprévus  
 "a-t-il dit encore et c"

Boscamp brat perze z Ambaspady  
 Moskiewskie od r. 1788 do 1792. Wypisat mu  
 ja Bntalfoi



List własno ręką Miączyńskiego do Języcystrona  
 powierzony Madaliniemu, aby Mu wstąpił  
 w ręce do zadającego go poznać Języcystrona i  
 pitany z listu 27 Xowembra 1790. R. —

Miączyński podał Notę do Cembarskiej  
 Moskiewskiej z prośbą ponieważ ominięto go  
 starostwo Włodowskie posiadane przez S. Enigle  
 Wiewalski, jak się wyraża dane Mu zostało  
 księstwo Kupieckie posiadane przez P. P. P.  
 Sulkowskiego Włodowce Galickiego —

Dnia 13 Grudnia 1793 — Depozycja  
 się Miączyński historem o prezenta wyrywane  
 Mu przez Języcystrona przez Imperatorów —



Zobarszewski brat petyi saryej z Ambasady  
Moskiewskiej 2404 do 1789 do 1790 -

Wpływał na wybory Seymichow Targowickich  
Włodzimierskich -

Wzrost do Szluby Moskiewskiej 8 grudnia 1791.

- 1 - " wotował aby projekt katecena Sekretarom utrozenia
- " instrukcyi dla deputacyi do porozumienia się
- " z dworami Petersburskim i Berlińskim etc
- 2 - " Główniej do traktowania z Peterburgiem etc
- 3 - " Główniej aby traktat z Carowa był potwierdzony etc

Imperatorowa napisata do Siwerta napisadajac  
petyje Zobarszewskiemu -

Siwers dat 1793 roku paszport Zobarszewskiemu  
kiedy jedzał z Warzawy do Włodzimierza na  
Seymiki etc

Generał Gochowski dat 1793 r. attestat  
Zobarszewskiemu „ jako w czasie Homocudowania  
pier f. Gochowskiego Armia Wsraniska w  
roku „ używany był so Sekretnych interesach etc

X kop



Volume zawierający listy, H. J. A. 1-4 - 1790. 70

Niedem Spiritus Constantii Miedziosowskiej wzdony  
po Karimierzu Miedziosowskim zabitym na Sejmiku (siecha  
powieściu na którym forystował stronictwo Rosyjskie.  
Jmieniem Imperatorowej Stachelberg wyznaczył jej pensji  
rocznej 100 dukatów, od dnia 15 lipca 1776 bynaj  
płacona do 1790 Roku.

21 Xbra 1790 R -

Petersbim. z Bender pize do Butkajowa siebomen-  
dując dla dobra powrochnego o udawanie się do  
Gospafowskiego Biskupa Inflant Wiedytu et. et.

Włochy Starosta Kierewski Rosi z Wójewodstwa  
Podolskiego był na morzy Szwaby Szym z Roku 1789  
Wyznaczonej wóstem nadwyzczajnym Kierewskobitej do Stambur,  
dochad Kiechat 1790 Roku

X Kopia z oryginału  
Major Boch par 6 Mai 1790 Serock

ordre en Vence Petersbim à l'Evêque Gospafowski pour  
" l'informes que son frère le Général Gospafowski vient d'éprou-  
" les ordres de l'Impératrice d'être placé au Service de la Russie  
" ainsi qu'il l'a désiré lui même de le rang de Lieutenant  
" Général et de



1791. 9. Pezyc wystacane z Ambassady Moskiewskiej  
z oryginalu przepisane —

Miecznikowa Gołoma Anniecha wiede 600 #

Wdowa Miecznikowska ditto 100 #

Biskup Infant Goszawski roczna petya 1500 #

Człom Dominicki roczna petya 2400 #

Sparyński 1500 #

Goźmiecki Starosta Romanowski rocznej  
gratyfikacyi 1500 #

Rektor doctor Grotenwsi Gubli Szeb = 300 —

Wzłach Podczasy Wziesko Litewski  
tabakierke wartosci Gubli Szeb = 375 —

Zoran Kanonik tabakierke wartosci  
Gubli Szeb = 350 —

Duchamel Szambelan tabakierke  
wartosci Gubli Szeb synch 200 —

Josefowicz Starosta Mesecki tabakierke  
wartosci Gubli Szeb synch 160 —

Goźmiecki Starosta Romanowski  
tabakierke wartosci Gubli Szeb = 400 —

Goźmiecha Starosima G. pierseien  
wartosci Gubli Szebten 220 —

22. Kwity Markatka Kainyustwiego na petye  
pobierana z Ambassady Moskiewskiej po 1,500 #  
rocznie od 1776 s. do 1792 —



1791 - List Quelmana & Mitany & dnia q Maria  
 de Grottnus Sekretarza Deputowanego od  
 Stanio Klacheckich & Gurtandy udajacego sie do  
 Warszawy, mowi " Il vous parlera aussi les griefs  
 " que la Noblesse a contre le Duc, et selon toutes les  
 " apparences le procès entre eux se poursuivra avec  
 " acharnement. La Noblesse y paroit plus portee  
 " depuis que le Duc a rejette la médiation de l'Im:  
 " peratrice et que j'avois eu ordre de lui proposer  
 " sous le faux pretexte que la Russie n'avoit  
 " aucune influence en Pologne —

AB — Listy wypraczone do dnia Konstancyi  
 Mierzichowskiej Junieniu Imperatorowej przez  
 Aichelberga, wedlug jej wlasnoścnych kwitow  
 rozporzeta sie od dnia sabicia Mierzichowskiego  
 na sejmiku siechanowickim dnia 15 lipca 1796. s  
 a byla jej wyptacana do dnia 17 Maja 1796 r.



1791.

Promemoria Instrukcione do papierach  
 Olexego Koscposowskiego Kstmitka Gwanabery, Narodowej  
 Posta Welskiego, na diekacie Gtodkieskim — Geometra  
 do Zemarzacy, rozbiorn, Solbri naznaczonego  
 Zbona Gommisyyi Wpadtych Banzon, Sepera Kalkza  
 Zabryta —

Promemoria —

Co do Interesow pienieznych

Keja porwać do Gommisyyi Starbu —

Co do Interesow Publicznych

fortragi porobit, prawo Kupic o Starostwach,

Interes zdrowia. Nie nie robic —

Obchodzenie sie z Kyril Vicia Adama Starogo  
 i mtozego — W Sami Gpartetanowey Gaminobicy  
 W Ggraffa Ggehtsoma co dzien — Na Gsetyach  
 ile mozności aby Grot widzial —

Poprawienie sie z ochendostwo w domu i Sulkniach —

Zawre prosto unustry ucyć sie od Lotniery —

grajac nie przegai w Banku jak 20 w ponituroze jak 10  
 a jak malo bardzo pieniedzy nie przajimowac Banku  
 ale poniturowac —

Pranmbi — Zapan Ggratky — Kable Grebroza — Gancurzek

Pieczatke — Orderok — Goh wicarschow, Shfy

mate — barwe sta firmiana et, de —



Boscany dawał raporty przegoworze  
 codziennie Ambasadorowi Moskiewskiemu Siewerskiemu  
 i tym samym jak otem Swiadczył trzy kwity odbieranej  
 przez niego petyji przez lata 1788 - 1790 i 1792 -

---

23. Kwity francuzka Sabrego Miaspowskiego  
 Martelana Gmiezniewskiego na petycję  
 pobieraną przez niego od 1775 roku  
 aż do roku 1792 - z Ambasady Moskiewskiej  
 w ilości 400 pierwszych i ostatnich kopii -

---

Submissya podpisana y pierzećcia  
 Smirskiego starego dwora, obiecują w tej samej  
 kopji sprzyjać, na Sejmach y Sejmikach  
 innym się Stronnictwom sprzećciać y we  
 wszystkim słudac' rady Dosta Moskiewskiego et

owej

go  
ey

tu

Red



1792.

Sprit bez podpisu na 900<sup>+</sup> czerwonych listach  
 wyptanych przez siebie i Tabiety na umoknienie  
 2600 czerwonych listach uhradzonych wyjąz-  
 -cemu temu sprit, o których powrot wspominał się  
 do Gosławowskich dających Actylum Wodziejowi  
 tych pieniądze —

Sprit  
 2  
 2  
 mo  
 1792  
 ch  
 = d  
 ja  
 = de  
 prze  
 1792  
 przez  
 na



Wzrost duży

77-  
1792-

73

Wzrost Józefa Starosty Meseckiego do Dymowa  
w dniu 9 Marca 1792 - na świętych 2 Ambasad  
moskiewskiej 200 czerwonych złotych dnia 13 Septembra  
1792 w Polu

---

Wzrost A. L. - Pienia Dominiego na 700<sup>1/2</sup>  
czerwonych złotych pokrytych zł<sup>2</sup> przez Wład  
-dyńskiego 1792 -

---

Wzrost pismienia dan w Kiedniu 1792  
jako nie będzie mianował wifago na Superinten-  
-denta do stolicy Górnicy Szwedzkiej tylko osoby  
przez Władcyńskiego wyznaczono.

---

Wzrost Józefa Sabonowicza na 1500  
czerwonych złotych mających być wyplatone  
przez niego majątkiem Sobockim 1792 &  
na kadani Siwersa



1793. 78.

Wzrost Miasteczkiego na wzrost z Ambasady  
Wzrost = 1796

1793. — 10 Sierp = 1793.

Zakęcie oryginalne Komisji Karbon Wotom-  
nego opatrzonego pieczęcią Hrzędową względem  
Kierownika Ławnickiego, Kosc. Generalności Sargowickiej  
odebrata posiadaczowi owczesnemu, a Płecia  
Franciszka Sulkowskiego dla oddania go w posiadanie  
Piotra y Maryanny z Dzierżbickich Olszowskich  
dnia 10 Sierpnia 1793. R. — To zakęcie jest podpisane  
= same przez Antoniego Sulkowskiego Marszałka  
Konfederacji Generalnej Sargowickiej a:  
Franciszka Chrzczakowskiego Sekretarza

1793.

Ten wzrost Karolana Olszowskiego  
na wyściganie 11m piętę rożną z 2,000 Pierwonych  
Wzrost z Ambasady Moskiewskiej

Wzrost podana przez Ignacego Sulkowskiego  
Sulkowskiego na Sejmie Grodzieńskim dnia 28 Maja  
względem o wzrost 2,000 Pierwonych Wzrost na  
zobowiązanie popatunek Konfederacji z woli Generała  
Kretetnidowa



Na hegetbach Gosyiskich  
 Biskup Gosyiskich kamierczony jest  
 na liście nowacey tytul. wyzdania  
 Tug Gosyiskich — Brat rocznie pety  
 według tej listy 1500  $\frac{1}{2}$  pierwszych złotych

Hetman Gosyiskich był Generalem  
 Hejtenantem w Wojsku Moskiewskim. Impera-  
 torowa na adresie listy pisanego do Hetmana  
 nadaje Mu Tytuł Generala Hejtenanta Wojska  
 Moskiewskiego najpierw, a następnie w Elbie  
 Konfederacji Targowickiej zawartym pod jej  
 wpływem w Jaroskim Selo w Petersburgu, gwie-  
 zdotnie; mianowany został Hetmanem Polnym  
 Wielkiego Księstwa Litewskiego —



na  
h  
h  
he  
su  
pr  
wi  
i

"nie  
"po  
mo  
"je  
"ja  
"si  
"po  
"pr  
"si  
"su  
"ta  
"seju



Na porzątku Siegi kawiarskiej korespondencya  
 Goszafowskiich jest niezmiernych kilka listow Hetmana  
 Goszafowskiego pisanych przez Siego do Brata  
 Biskupa Infant Goszafowskiego wtażno seżnych  
 Hetmana a niektore noszą jego podpis, lecz  
 wrytke tak nieczytelnie pisane że strudem je  
 przedstawowalam. W pierwszym sżpisuje się o  
 wrytkech zachodach pierwotnej organizacji Targowicy  
 i mówi o kregach; dalej pisze

- „podana idea nie jest mi w niesmacznym”  
 „nie podaje ani drymienia nazwiska tego ktoreu”  
 „podat idea swotania konfederacyi” tylko dalej  
 „mówi” pisze do J.W. Botockiego tak z przychylnym iż  
 „jest sam tam dobrze znajomy y dobrze potozony”  
 „jako też że nie może ufniej w nikim potozyci”  
 „swoichow i ustadow swoich, jak w tym ktorymś”  
 „pod bytnosci nawet przeswiaderat o swym”  
 „przywiazanim, sżmmie że on poprze — lecz gdy  
 „nie z nim J.W. Wismian Dobrodziej umowi, wżrak  
 „żilowie, nikt kasrntu czynic nie może a przeto  
 „łatwo to utrzymac potradim, bo maki w przywi-  
 „leju Sturakitatoru etc etc



pa  
Ja  
3  
a  
m  
3  
q  
h  
ta  
ja  
he  
sie

by  
q  
da  
aby  
tuta  
ja  
roz  
hu



Z oryginalu przepisany

Królestwu Sokołki do Hetmana Ożarowskiego  
(chyba sierpnia) do Stycznia 1792. w Dubnie

Odebrałam list Pana Mezo z Brzozy 17 Stycznia  
pisany, wad będąc nadziei że już robota delegacyjna  
Kreszynie rozpoczęta. Wód nie ucrzymił Akcesu, ten czy  
krobi, czy nie, mniejsza dla nas, dla Niego dobrze radzibem,  
aby krobił, y dlatego nie chciatem, aby Ma. Konfederacya  
przepisywała prawiło, ale żeby to było ucrzymione iakby  
z intencji jego chęci - Gwaroye aby nie były przypięge  
słotowi to wady się nieera, nie podobna - Co nas iedli  
siz spodiawa wiele ryszac z narzeki niegod to się  
tak myśli, jak na dawniejzych kalkulacyach - Kto  
jak ja nie ma żadnego partykularnego zamiaru, Włoci  
się nie myśli - O konfederacyi Szechowskiej mam domie  
wienie od Wojewody terazniejszego Marzalka -

Wracam się jeszcze do Włotni narzek, czy może  
być <sup>gorzej</sup> katant dwoon, jak kalkulowac na Włotni ludzi  
ktory tahi maja puncatun denionis jak jest Imperatorska  
dla dobra krajn, żeby tak był Szereze y znami y z Moskwa  
abyśmy wskazy się Włociu nie mieli przypięge. Mowia  
tutaj że się satelity Niua Jozefa gotuja na pojedynki,  
ja bym niezyerzył z dobremi kartowac bo dobrzy jak się  
rozporozra, taha gotsi, od tych to to zawre zli y zawre  
Amora

Niech jaknie chcą robia Kambierstwa przyncypal  
nych



Wiedzy nie odmieniam, a lepiej by w godnie  
czynie było dobro, ile tylko będzie można —

Wobec siemni proze bardzo utatwili aby był  
Marzatkim gdzie w Marzatkach, jeżeli jaka konfederacya  
jest nieprawna, lub jeśli miejsce jakie wakuje —

Expenda jakieś san uderzani wrócone beda do  
Szelaga tylko chciej mnie o nich dać wiadomosc —  
O Synach także JWJW Dobrodzieja zapomniać nie  
mogę przyjaźni go moja o tym razęca, y aby się  
zdarszyta pora, dowody jej dawac niecierpiam  
a tem potęcam mnie na zawre

JWJW Jana Dobrodzieja najniższy  
Stuga

Stanisław Szczęsny Potocki

Tytuły Szczęsnego Potockiego

Stanisław Szczęsny Potocki generał Artyleryi  
Koronnej — Dywizyi Ukrainskiej y Podolskiej iako  
y fortecy Koronnych generałny Komendant Kref  
Korpusu Inżynierów y Regimentu Frykierów, generałny  
Konfederacyi Targowickiej i generałny Koronnej  
Marzatek



22 Sierpnia 1792

1 Originata

List listawo sejmny Hachelberga do  
Biskupa Inflanck Gossawonskiego —Prosi Hachelberg N<sup>o</sup> Biskupa o protekcye  
dla dawnego kamerynera fricya i donosi o  
przybyciu nowego Ambasadora Angielskiego  
en en



86.

My

just  
M



Wyciąg z listu Hetmana Gossakowskiego  
Do Łony do Petersburga w d. 9 Lipca.

Mogli Łone do przyjazdu do Petersburga gdzie  
już znajdują: Szersny Łotochi - Branicki Hetman  
Morawski - Suchowzewski - Zaguroski - Potniewski etc.



Wyciąg

38. 2 dnia 24 kwietnia 1792  
z Rygi

z listu od Jozefa Murbi do Hetmana  
Kostachowskiego etc

Matwia w tym liście Murbi Hetmanowi, sposob  
pisania do Salmana i donosi że obecny w Rydze  
Mannrzi mowi jakoby „Gról siedem że Swem  
„Ochrentami uparty nie chce zadac pomocy  
„Rygi etc etc

ad  
et  
are  
Ry  
lin  
font  
a  
pas  
et  
qui  
leur  
son  
mat  
son  
Exce  
ne la  
de la  
inter  
Imp  
Exe  
com  
de la



Berborodho à Son Excellence  
 Monseigneur l'Evêque de Sivoie —

Monseigneur. — Après tous les efforts que l'Impératrice  
 a déployé durant tout son règne pour maintenir la liberté  
 et l'indépendance en Pologne — Sa Majesté ne peut voir  
 avec indifférence que les prérogatives et les droits de la  
 République consacrés par un grand nombre de siècles  
 ainsi que par des traités solennels ayant été  
 tout à coup renversés par une constitution établie  
 à main armée et contre le vœu de la plus saine  
 partie de la Nation. — Sollicités par les mêmes traités  
 et par les instances de plusieurs Citoyens respectables  
 qui se jettent avec indignation de joug qu'on veut  
 leur imposer, Sa Majesté Impériale doit à sa dignité et à  
 son affection pour la Nation Polonoise d'écouter leurs recha-  
 mations et de leur accorder, son appuye efficace par s'y  
 soustraire — Ses principes et les sentimens que Votre  
 Excellence a toujours manifesté dans les affaires publiques  
 ne laissent aucun doute sur ceux auxquels on doit s'attendre  
 de la part dans une occurrence qui affecte de si près les  
 intérêts les plus précieux de la Patrie. — Aussi Sa Majesté  
 Impériale est Elle plainement convaincue que Votre  
 Excellence en se joignant de coeur et d'âme à tous les  
 compatriotes qui aspirent sincèrement au recouvrement  
 de leurs anciennes libertés et privilèges secondera, par



par son patriotisme leurs efforts et leurs soins pour  
parvenir à un but aussi important pour le bonheur  
et la tranquillité de la Pologne — Monsieur le Lieutenant  
général Gaspardowicz, frère de Votre Excellence est chargé  
de lui faire parvenir cette lettre et de l'instruire plus  
particulièrement des intentions de Mon Auguste  
Souverain, de prêter une main secourable à la Repu-  
blique pour la relever du coup mortel qui lui a été  
porté par ses ennemis domestiques — Après la confiance  
que je viens de vous témoigner Monseigneur un nom  
de l'Impératrice, dans les dispositions qu'Elle vous inspire  
à si juste titre pour le bien public, ainsi que dans  
Votre attachement à sa personne, et à ses principes  
je ne puis y ajouter que les assurances, du gré que  
Sa Majesté Impériale vous aura personnellement  
de l'application que vous en ferez à la cause de la Repu-  
blique et qui Elle se plaît de témoigner dans cette  
Époque critique toute l'étendue de sa bienveillance  
et de son Amour.

J'ai l'honneur d'être avec une haute  
considération Monseigneur de Votre Excellence  
le très humble et très obéissant Serviteur

St. Pétersbourg  
le 14 d'Avril 1793.

A. G. de Berboroditoff



Messieurs le Comte Werboroddo à  
Messieurs Walewski Patatin de Sieradz

Petersbourg 19 Brum. 1792.

La constitution de la République munie de la garantie de  
l'Impératrice ayant été renversée d'une manière arbitraire  
et violente plusieurs Polonais ont sollicités Sa Majesté  
Impériale de protéger la confédération qu'ils forment pour  
la défense et le recouvrement de leurs privilèges. Comme  
Elle venait de leur de Votre Excellence pour la liberté de sa  
Patrie, je suis chargé de lui faire part, que sur les instances  
de ces vrais Patriotes, Sa Majesté a pris la résolution  
d'appuyer leurs mesures, avec l'énergie qu'il convient  
à sa dignité d'employer pour faire rétablir la forme  
légale du Gouvernement en Pologne. Elle espère qu'en mettant  
une entière confiance dans la protection éclatante qu'Elle  
accorde à tous les bien intentionnés, Votre Excellence  
contribuera par tous les moyens qui seront en son pouvoir  
au succès d'une entreprise dont ~~les~~ Polonais doit être  
jaloux de partager la gloire. Vous pouvez être persuadé  
de Messieurs que Sa Majesté vous saura gré des  
services que vous aurez rendu à la cause de l'indé-  
pendance de la République qu'Elle protège et qu'Elle  
ne laissera échapper aucune occasion de reconnaître  
votre attachement aux bons principes par des marques  
de sa bienveillance.

J'ai l'honneur d'être etc.



1792.

List Arabiego Berborodki do Butłachowa  
 z dnia 22 kwietnia 1792, przesyła Mu listy dorodania  
 " kanon Polakim, w których pomieważ tego interesu  
 " wymagają, rachowuje stare tchkie, pize do nich  
 " Monseigneur, aby wierzyli że wyryta rzezy  
 " te na dawnym fundamencie etc etc

St Petersburg 19 April  
 Copie d'une lettre de Mr Lesfonte - 1792.  
 Berborodko à Mr Lesfonte  
 Matakowski grand Chancelier

St Petersburg 19 April  
 1792

Wyciąg z listu Berborodki pisanego  
 do Okarodniego Kartelana Wojnickiego etc  
 mówi " pomieważ silden Polakow, udato sie do  
 " Imperatorowej z prozba utrzymywania praw i przywilejow  
 " zabezpieczonych im Traktatami podpitanemi przez  
 " Niaz, unyslita silnie popierac opietra, swoja  
 " formujaca sie Konfederacye, dla zniweczenia  
 " celow wicherzycieli i partyrantom Rewolucyi 3 Maja etc



Wyciąg z brulionu Hetmana Gossakowskiego  
czyli listu do Generata Secretarjowa et  
młowi Hetman et

" że wojsko Solte w dresii Okrancowato się w Grodnie  
" a w dresii wypręto do Kolkowyska przeciw Generatowi  
" ferdynowi Horen ma się, preprawić przez Niemen  
" w Mostach, et w tym samym wypręcie stara się przelond  
" że radby na miarę zginieć Polaków i odzłowac nie  
" może et nie zdobyli Włna et et Gossanie et

Wyciąg z listu

1792.

Prozora do Biskupa Juftant Gossakowskiego

..... sprawa Biskupa " aby ponimo różnicy  
" ich sposobu myślenia i działani wstrzymać  
" przesławanie niepajace brata i rodziny jego  
" mianowicie et

1792.

Prośba podana 1792 roku przez Gobarzewskiego  
do Butkajowa w której wspomina się o penya 240<sup>00</sup>  
wyznaczonych mu przez Metelberga et



942

"

"

"

"

v

v

v

f

n

v

v

v



92

Rejestr i Volumenn Protokollow Not  
i Sann. Ministerjalnych

1792. 82

- " Kopia listu Imperatorowej z Petersburga z 20 kwietnia 1792 roku
- " Kopia pisanego do Józefa Barona Büchlera Ministra swego przy Konfederowanej Rzeczypospolitej Polskiej

Monsieur le Conseiller d'Etat actuel Baron de Büchler

Coyant jugé à propos d'avoir une personne de confiance auprès de la Confédération des Vrais Patriotes Polonais, formée sous mes auspices et ma protection spéciale; pour s'élever contre l'oppression de leurs libertés et de leurs droits, opérée par la Constitution illégalement introduite le 3 Mai 1791. J'ai fait choix de Vous pour être l'interprète de mes intentions salutaires et bienveillantes envers la Sérénissime République de Pologne Mon ancienne Amie. Je ne doute pas, que le Maréchal Général de la Confédération, ainsi que les illustres Etats confédérés, considérant en Vous le titre, que je vous ai délégué et le rôle que je vous ai recommandé pour leur cause, ne témoignent aux Représentations



que Vous leur ferez en Mon Nom toutes  
 égards qui sont dus aux motifs d'intérêts et  
 d'affection pour eux qui les dictent constamment  
 Vous ne cesserez de votre côté de leur donner les  
 assurances les plus fortes de la continuation de  
 mes bonnes dispositions à contribuer au succès  
 de l'entreprise Patriotique, qu'ils ont formée et  
 fini ce je prie Dieu qu'il vous aye Monsieur  
 le Conseiller d'Etat Actuel Baron de Büchler  
 en la Sainte garde

Mathie

W zbiorze papierów Targowickich zawartych  
 w Tomie pod literami A — Z. pod N<sup>m</sup> 443 znajduje  
 się 22 listy Kanonika Kontryma do Biskupa Jaffant  
 Gopaschowskiego którego był powiernikiem — daty je od  
 1792 roku dożnemi czasu do 1794. W Numerze 13<sup>m</sup> donosi  
 Biskupowi że Akt Konfederacyi Targowickiej pierwotnie był  
 w Petersburgu w Carskim Sele podpisany przez przystających tam  
 Polaków — Wracając do kraju w pierwszym mieście tchno po przejściu  
 granicy Moskiewskiej w Targowicy — Krzesny Potocki, Biewski  
 Brambini opatrzyli go datką i nazwali Aktem zwiazującym  
 Konfederacyę Targowicką



5 Maja 1792 83

Wyciąg z listu bez adresu i podpisu  
 pisanym z Hygi dnia 5 Maja 1792 r. Ławryna  
 „jaż się Towarom” „je deus d'écrire a Petersbourg  
 „et plus je réfléchis au Plan, plus j'en sens la  
 grande étendue, plus il m'enchanté en



1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34  
35  
36  
37  
38  
39  
40  
41  
42  
43  
44  
45  
46  
47  
48  
49  
50  
51  
52  
53  
54  
55  
56  
57  
58  
59  
60  
61  
62  
63  
64  
65  
66  
67  
68  
69  
70  
71  
72  
73  
74  
75  
76  
77  
78  
79  
80  
81  
82  
83  
84  
85  
86  
87  
88  
89  
90  
91  
92  
93  
94  
95  
96  
97  
98  
99  
100



1792.

Przed Stanowisk Montroyem do Biskupa  
 Infant Goszpowskiego z d. 20 Apryla 1792.

Do napisanym pierwszym liście Ktawetta  
 perze to dorzedziawki się osobno przytaczam iż na  
<sup>1</sup> M<sup>iej</sup> Sessji Rebranej do Xiędza Gottataja z okazyi  
 deklaracji Moskiewskiej i dotkłej wiadomości o wstę-  
 =czeniu już wojska Moskiewskiego w granice, naka-  
 =żone przez Xięcia Jozefa stojącego głębiej z rozpuszc-  
 =aniem po dawnem zdawali ogierac wojnę, odpowiedzieć  
 =twardo, rozparac ustąpienia wostowi ete diudry atoli  
 i ci kizniejsi a kararem samże Xiędz Gottataj i  
 będący od wojska M<sup>iej</sup> podawali środki odpowiedzie-  
 =nia deklaracyi w Moderacyi — Oderwać się do Aljan-  
 =tów i do Mednia — Zapytac formalnie Vektora i  
 jego werwać Karan o Medyacyę — Wstep wojska  
 nie bronie, wiatne na miejsce ustrome cofnac  
 y chybaby attachedowane bylo do odporu ordynansowac  
 podatek po I<sup>er</sup> czerwonym zlotym rozyum narzadzyc  
 wojskowi i Szym limitowac jutro nie prorogujac go  
 in barbum. Deklaracyi — Par consequent z Moskwa  
 negocjowac i chyba w straconej casey Nadziej  
 poczynać zbrojno y losem — Item na wyzyskko się  
 godzac Marzatek Ignacy Dolecki y Marzatek Szymo-  
 =ny Metachowski nato niepozwoлили żeby Szym limitowac



1792 Rok

akradają prorogacji i na tej dyspnie Sessa bez  
decyzji porostata. Podobno będzie ponowiona p tym  
czasem wkradko Cypriencye są podrozy hrota i  
sudemia Stolicy jak na wojne. Transporta wychodzą  
i gwardye w pot godrimy wyjsi gotowe chociaż są bez  
żadnego polowego spatrzenia, bez wozów etc

Jan Józef miał ordynansu, bronić  
wstępn Moskalom i tak wimmie się że będzie unikat  
z memi Spółkama do ostatniego ordynansu nad którym  
teraz deliberują. Józef Württembergi wyjechał z tym  
tytułem ordynansem żeby jechał do Litwy i objąć komendę  
Indyckiego a nic więcej Mu nie zalecono. On też  
jeszcze przed pojechał do Sultau. J.M. Michał  
Zabietto to się jeszcze katrizymuje i na wyjazd generała  
Majora na wojne, nikt nie naciera. Chreptoniusz  
drięhowat hrotoni za Ministryim Departamentu Legracyjnego  
ak hrotoni zymistji nie dał. Leboti gwoyerem domiord iż już  
wkradcy Polacy z Petersburga wyjechali podpitawicy Cht  
konfederacji ramierajacy proskrypcya i usaranie  
tych co dotad w Polce dowodzili. Miał jakoby przyśłać  
ich i regestr w którym Władkie i Chreptoniura wchodzą  
zra. Wkradcy myśle że hrotoni Ruci się do prozb i  
przejednania Imperatorowej na wyrostro. Jeszcze  
Buthakowa do hrota nie wrywano. Od partybulasnych



gortincow w roraj w Ogrodzie Sashim Wielkynski  
 Puzel byt attachowany i ledwo umknął. Warbitrach  
 i Oficjantach nowych Magistratur zapal jest do  
 wozuchm i kemsy do sienwieszenia toz samo co  
 w Municipalnosci

z Wamawymia do Maja 1792 -  
 Piazd panownik Kontnym do Kopsakowbriego B. Jus=  
 z darzona cunda Tetafetta do Wilna mam  
 honor jezake przytaczyci jeden Exemplarz kopii Deklarac=  
 =cyi Kopsyiskiej 14: po Obiedzie o godzinie 5<sup>1/2</sup> J.  
 Mreptowicow, Kenderow i Matachowskich i  
 Pielim Prymasowi podanej, a z dyplomacyi Zagra=  
 =nicznej tylko J. Desorches i J. Zuchetiniemu, ktory  
 tak daleko szelcy swoje zdanie z deklaracya, iz nawet  
 karar byt w Buthakowa z podziękowaniem za nia,  
 jako naydogodniejsza swemu Pryncypalowi - J. Klotz  
 taj w podaniu, Minister deklaracyi opuzerony.  
 To drinowa iz generalna tu twa wrystobich i mniej=  
 =nych i pryncypalniejzych Osobach wiara i opinia  
 panowita, mimo wrystobich domiesci Zagranicznych  
 iz Kopsya nigdy do talnego wrobu nie pota pi, prze=  
 =cio wolsze, zwotarka wamocmiona sila Zbrojna  
 i Ohiansen, a nie mniej Kopsyi nie nie kawimiona.



Rozumiano iż się wyrażtho na postachad i wytar-  
 zowaniach jakich drobnosci i spory, i dla tego śmieto  
 dotrązano. Jakkż teraz są, nawet niektórzy tego mi-  
 smania iż gwałtownie wyztho nie wejdzie, ale knalardery  
 dopóci cofnie się; a my taczni do rżgody i alians nawet z  
 Moskwa, przeciwno bratahom gotowi offerować, czego podobny  
 czego podobny niektórych wyobrażenia, Kossya pryncypalnie  
 choć indirekcie śmia. Przeważa atoli inż pewności imo  
 w umyśle gwałtownego sprawnijac w iednych bojarin i cofanie się  
 a w drugich i naywiększej części z spodem, rozłomcy  
 broniemia się w wielkim sposobem, który ma podać  
 jutrzejsza gostiwa Sessya poprzedzająca się dziś i wtrojiej  
 tierzemi deliberacyami, po rozmaitych domach. Ornaty  
 i transporta Certylery nie rattachowane wyztho i wychozda,  
 i niemaż dotąd wątpliwosi że srot J. M. sam rychto  
 z kwardyanin śiaży do Wojska mimo dowarzania familij  
 i bojarinnych przyjaciel. Na jutrzejszej Sessyi  
 utferstur posuzrone będą w wielkim roodu sil krajowych  
 w Blachcie, Municipalmosi, a może y w obnizkach.  
 Wczyni się odzawa do Ellianta. Jakkż Generał Bobolski  
 przyjedzie po medycyna do Wiednia, i tancipes bodaj  
 podatek Kosungony czy nie wypadnie. Jakkż by  
 co raczto gadać z J. B. Wutskowem niestychać,  
 który mimo te rawnosuchy mienia się być przyja-  
 cilem Polstwim i dziś wczesnie prozony był na  
 obiedzie Ministeryalnym u Ganchera. Dowiadat



mnie jeden jakoby już czytał Hojce, Ukłtu Konfe-  
 deracyi nowej, i znajduję go w najwyborniejszych  
 myślach i stylu, napisanym, comme un chef d'œuvre  
 & planta Systemy która się nie może nie podobać  
 Narodowi (lepiej byłoby żeby się bez tego obersto.)  
 Właśnie w tym momencie był u mnie staski  
 swojej & pożegnaniem J.M. Podkomorza Npitski,  
 Spiry do domu na taką deklarację i mietając  
 przedniego swego przychilenia do podobu i zgody  
 sądzę więc raczej niż do wojny — Porawieroj  
 inaczej odparowywał się i groził — J.M. Ozarowsy  
 wyjechali do Siedce, i tam mieli kabanie trzy  
 tygodnie — Jeżeli Gról J.M. do obozu wyjedzie  
 naufcras & Honny i prędko kaniśkami wydy-  
 i promyę podług widorajskiego pitania etc

J.M. Podkancerzy Gotta taj jest duszą  
 deliberacyi terasniejszych i wielki szard u niego  
 bywa — Nawet Etat wyjedza y dyspozycie militarne  
 Kerolmcy & ostatnia decyzye u niego biora.  
 Polanowski ta deklaracya obrutnie jest do wojny  
 zapalony i boday czy nie wspaniałym Głubonym do  
 scigania Niprzyjaciol Cyaryny i konstytucyi —  
 Gorzmani tej deklaracyi po miesiąc, do



1792. 8.

2000 tysięcy Exemplarzy, więcej zagorzańców, niż  
moderacyi. Wdaje się sprawować — et c.

Kopia z oryginału.

Władz. Kanonik Gontym do B. J. Gospatowdniego,  
w Warszawie d. 23 Maja 1792. R.

..... W. Towarz. Zabietto nam J. W. Sam. opisuje.  
Rijesto Solanowski przesła do którego przybywa  
opłata strawnego ludzom et Sefya opitana w  
gazecie dnia 21<sup>o</sup> odprawita się z największą flegmą i  
moderacyą bez żadnych słownych porzywzności na krytaną  
deklaracyą H. Buntalowa, niezgodności się i dnia  
tego, jeżeli przysłażam w odebranych do Siebie biletach  
przyjacielich — Wzoraj Ustat wyszłowy perturinum  
przeszedł, którego treści także przysłażam — Sztafetta  
20<sup>o</sup> z myślowego ogłotn domiostem jakoby w uleg-  
=mieriu Deklaracyi czego nie było, ale owzem tak sama  
przedewzięta była gotowość jako się na Sefyi  
21<sup>o</sup> w Segmie stwierdziła — O wtworzeniu Woytba  
Kosyitskiego jeszcze nie było wiadomości i teraz się  
niemaz, chyba w Sekreie — A to zapewne  
twierdzą iż woytbo nare jest odynowane w tęp  
bromi choćby z największym uzardem — Prąże Jacef  
ze swoim Gosposzem największą tego czyni nadzieję —



Ok niedawno doniosł iż Moskale naprzeciw tego  
 stojący cofnęli się i Mosty zebrałi — Może to być  
 że inni, innym niedostomonym Sztabiem weyda —  
 Sępn bez potrzeby będzie prorogowany i  
 hról M: Sam udaje się jak mówią w Miedziac Julij  
 do Woytha z kaciągajacemi się wolonterami których  
 liczbę raportują do 50,000 tysięcy — Gwardye są  
 gotowemi do ruszenia — Osoby Magistratury zblat-  
 dające podobno, będą przyzwane na miejsca pod  
 gora — W Szmik i Humann, Bron i Korakow  
 zabrano na potrzeby Kedyzpozolitej Siazę  
 Orymas siedzi w Jablonnej — Pani Grakowicka  
 osiadała się jechać za hrolem do Oborn. W publicz-  
 ności i Orbitrach Wielki Anturyarn. panuje aż do  
 przedstawiania podejrzanych o przeciwnictwo w  
 Sentymentach — Mielkynskiego dosta Insultowano —  
 Mira w Ogrodzie Salskim quattownie atakowano  
 ledwo niechł — Ganderzowi Matachowskiemu i  
 Bwampowi w nocy ognia porybijano — Mówią iż  
 i Jo. Ruthafon w domu tylko siedzi, i nikt naj obo-  
 jetniejzy do niego zbliżyć się nie śmie — Naj  
 fatalniejsza może tu być Gryps w publicznosci —  
 czyby Broni Bole przypada jaka fatalna wiadomosci  
 o powrocie Narego Woytha. (Czekamy wyrostkiego.



Stare Czartoryski general wyjechał czy wyjechał  
do Wiednia; tenże na Sejmy i inni a nawet  
prót Jegomość niewiedzi i cześć wnosili powo-  
=żenie Biskupowi Głównemu Piętna Siedmi-  
=dziesiąt, a inni i o całym Biskupstwie w naradzi

Hetman Gósfarowski do Ambasadora Moskiewskiego  
i Północna d. 7 Maja 1792.

Wyśła się w tym liście nadanie dowodów ubiegarsi  
Imperatorowej — Łaje sądy — ostrzeżenie i mówić „Après le  
„ passage du Niemen, si grâce à votre apui et à la bien-  
„veillance de la Souveraine on me permet d'agir de mon  
„ chef contre Varsovie, je tacherai de prouver par mon  
„ zèle que dans le cas le plus important en Pologne  
„ j'aurai mis quelque capacité à remplir les ordres  
„ de Ma Souveraine etc etc”

Uwaga Czytajac ten list natuwa się uwaga  
że ponieważ nie dano Gósfarowskiemu Hetmanowi  
pozwolenie działania jawnie przeciw Warszawie  
jak oto prosi, chwiała Gósfy jechał na czanie kyska  
abyby lepiej i lepiej rozciągnąć się swoich intyg  
nad Rzeczpospolitą i bezpieczniej njarzmić Polaków.



Konfederacja Targowicka  
zawiązana 1792 roku

Wzage

Od Siotra Wielkiego mianowali Polke  
intrzygi podziemne Moskali.

Wypada sie zastanowic nad przyrzeciami  
dla Stora Katarzyna II. wybrata Konfederacy  
Targowicka jako wodek bezpieczny, ujarzmenia  
Czescskiego Narodu, i w Carskim Tele z pro-  
wadimszy do Petersburga, Kresnego Cotockiego  
Kawerego Wranickiego, Seweryna Metuana Pre-  
zwskiego i innych, w swojej przytomnosci  
popchneta sie do podpisania pierwzego Aktu  
Konfederacji Targowickiej ktorego oryginal  
nigdy i nigdzie dotej chwiti odnakrionym nie  
kotal — Targowiczanie

Wracajac do kraju gdz przejechali  
granice w pierwzym strasteklan dostrzimi  
Targowica kwamym, dnia 14 Maja 1792 abyd  
zawiadzali i podpisali powtornie Akt Konfederacji  
ostat kwanej Targowica —



Wyciąg z pierwszego Protokołu Konferencji  
 Targowickiej z dnia 14 Maja 1792. —  
 wymieniający pierwsze jej czynności — czyli  
 nominacje — Na —

Sekretarza Konferencji Dyjme Tomaszewskiego.  
 Uniwersalem został mianowany, na Marszałka  
 Konferencji Honorowej Krzesmy Potocki —  
 Na Gontybiarzy —

Franciszek Paweł Branicki Wielki Hetman —

Seweryn Krzewuski Hetman Polny —

Antoni Józef Czetwertyński, kaptelan Krzesmyński.

Jerzy Wielhorski — Antoni Totnicki

chorąży Krzesmy Grodzki — Adam Morawski

chorąży Białostawski — Jan Zagórski chorąży

Włodzimierski — Jan Suchorzewski Woyt

Wschowski — Michał Gobytecki Suthownik

Jan Kweynowski Wojewodzie Łódzki —

Franciszek Studziński Łowczy Krzesmychorowski, i

ci wryscy przybiegli — Oprócz tego na

Wodków Woyt obrano Branickiego i

Seweryna Krzewuskiego — —

Zgodności tego wyciągu z oryginałem



1792

raturował podpisem swoim własnoręcznym

( Towiński Metrykant —

A na koncu Targowickiego pierwszego protokołu  
podpisany jest jeszcze, Putawski jako Zastępca.

Wszystko zaś Sejpe i Heroldowie znajdują  
się bez zapitania przereczy niektórych członków  
niektóre bez wymieszenia ich imie zaś zwyczajnym  
podpisem Marszałka Targowickiego —

Drugi protokół Sejpy Konfederacyi Targowickiej  
noti datę dnia 11 Września 1792 roku

Treści ditto dnia 30 stycznia 1793 r.

Zwarty ditto dnia 12 kwietnia 1793 r. —

czyli ostatni protokół —

Akt Spisłu Targowickiego jak go na bokach rąbów  
nazywano w oryginale powtarzam, nie znalazłem się nigdzie,  
lecz w Uniwersale do Narodn przez Królewskiego Targowickiego  
dnia 14 Maja 1792 w Targowicy sporządzonego, w  
całej treści jest umieszczony i przez niego powtórnice  
podpisany własnoręcznie — Akt ten przechowywa  
że wyrytka rękodzieł o Targowickim sejmie, wyry-  
żeni, popelnili, Ogłaszając się, w Targowicy Najwyższą



Interesny zwinad cześć Wojska i nowe korpusy  
 ze Szwedzkiej Szarbu uformował — Pisat do Imperatorowej  
 Zarząd Szarbu Rządowat — W Krystie Uniwersalnej  
 od 2. 14 Maja 1792 R. do dnia 11 Marca 1793 R. to jest  
 do wyjazdu do Petersburga zstana sięka podpisał. ~~dele~~  
 Bramicki ryshat zmniejszenie opłaty ze Kurostwa  
 Białe Cerkwii i delegowany został do Petersburga  
 Seweryn Krewicki również do Petersburga delegowany był.  
 Złotnicki objął komendę Kamienca po Orłowskiem.  
 J. Wielhorskiego delegowano do Petersburga —  
 Morozynski delegowany został do nowej formy Prądu.  
 Jan Zagórski delegowany do Włocławy Projektu  
 Sądów, Ostatnia instancja —  
 Jan Suchorzewski delegowany do formy Prądu —  
 Michal Gobytecki i Franciszek Hulewicz  
 wyznaczeni do Sądów Wojskowych

Wyrośli generalności Konfederacyi Targowickiej  
 narywały się Sancitum.



111.  
Na Litwie — 1792 —

90

Spis Aktów Konfederacji  
Targowickich według daty ich zawierania

1792. Julij dnia 9 — Akt Konfederacji Powiatu  
Gowienobrego został spisany —  
— 12. Julij — Akt Konfederacji w Województwie  
Trockim ditto —  
— 14. Julij — ditto w Powiecie Wolskowskim —  
— 17. Julij — ditto w Powiecie Wileńskim —  
— 18. Julij — ditto w Powiecie Kpitskim —  
1792. 7<sup>o</sup> Sierpnia ditto w Powiecie Wileńskim —  
— w Sierpniu ditto — ditto Biełsko Litewskim —

1792. 25 Julij ogłoszono Kewirycę od Król. Wileńskiey

1792. — Po wydaniu manifestu przez Szlachtę  
przeciwko Sejmikom Wileńskim. pod hasłem  
Bractwowskiego Starosty Mińskiego zagajonych  
w świątecznym duchu — Hetman Goszakowski  
w listach wspomina żeby tajt Biskup Goszakow-  
ski uważy jako Targowiczani, lecz silnie  
obstawat jako te Sejmiki zagajone zostały  
z obrząz prawa z mechtasiniwego Gola —



Wielad urzednikow w kazdym Wojewodstwie  
skonfederowanym pod wplywem Spisow targowialnego  
byl nastepujacy —

- Markatki Wojewodstwa Skonfederowanego 1.
- Deputatow do Trybunatu trzech — 3.
- Sędziow Ziemiokich Kresim — 6.
- Starz Sądowy jeden — 1.
- Homonimow Ziemiokich Kresim — 6.
- Rejent Ziemiokich dotywnotni jeden — 1.
- Homonimow porządnowych dziemwiczim — 9.



Konfederacja Ziemi Warszawskiej miała  
 tylko obowiązki sądownia spraw bieżących, weryfikacyjnych  
 i honorarjowych, obywatelskich, które pod  
 władzę y rozstrzygnięciem Marszałka Konfederacji  
 były poddane. - Wypadki pojedyncze zasługujące  
 na odstąpienie pojedyncze były pod Laske, i władzę  
 Marszałka Wielkiego Honorowego -

Ma 1792.

List staro sępnego Hetmana  
 Warszawskiego bez adresu  
 donosi do Kłosa Konfederacji Targowickiej  
 "Warszawskiej weryfikacyjnej"

List Lubuskiego z 1792 - donosi do Konfederacji  
 Ziemi Warszawskiej przez Hetmana Generałności  
 Konfederacji w Targowicy kawiarskiej, ma dobie tylko po-  
 wierzane sprawy, weryfikacyjne y honorarjowe, obywatelskie do  
 odstąpienia; zaś sprawy podobne w Mieście Warszawie  
 i w innych miejscach, mogące pod władzę nie Marszałka Konfederacji  
 lecz pod władzę y rozstrzygnięciem Wielkiego Marszałka  
 Honorowego być poddane.



1  
do  
no  
ly  
do  
p  
lon  
p  
te  
A  
n  
u  
q  
ch  
se  
No  
un  
po



Nepia & Oryginatu

115.

20 Mai 1792.

92

Hetman Kozłakowski de Pécia Dolgorubiego

Mon Prince

Je ne puis pas exprimer assez la reconnaissance que j'ai pour la lettre dont vous m'avez honoré écrite d'Opza, en m'attribuant quelques mérites, tandis que les trois actes, que j'ai eu l'honneur de remettre au général en chef, ont été présentés et envoyés comme de son propre chef. Cela n'était pas bien prévu puisque avant 3 mois tous les noms et surnoms ont été présentés par moi à la Souveraine. Surtout pour les petites choses. Nous manquons dans les plus essentielles.

La considération, l'amitié et la reconnaissance m'obligent de vous avorter dans un cas, plus important. Je sais que partout on vous aime, vous ne pouvez que réuffir tant par votre façon de penser, que par les sentimens innés de la naissance, chacun s'empresera d'accourir à vous rendre des services, puisque vous savez rendre justice.

Mon Prince Si Vous pouviez voir mon Ame Vous y verriez non seulement la reconnaissance mais un vrai attachement. Je souffre pour Vous et j'écris pour les affaires de Pologne. Je m'empresse de Vous faire



1792.

Savoirs et de s<sup>r</sup> avertis que la chose est tout à fait changée — Soyez circonspect et mesurez vos pas. — Le Prince de Wurtemberg se trouve à Vidua. On le suppose être fort de 8 à 12. mille hommes — On m'assure qu'il est sorti à votre rencontre du côté de Niemenryn, faites vous bien éclairer dans votre Marche. (ce n'est point une plaine ce sont des défilés, des bois, des embuscades. Vous êtes tout à fait étranges dans ce pays. Je connais la difficulté qu'a chaque Général avant de s'orienter sur le sol du pays. Je vous averti de choses qui sont prises encore; malgré toutes mes demandes mes prières et mes remontrances, nous devons non seulement abandonner la route marquée, mais aussi toutes les vues du plan précédent. Nous n'allons plus par Gsembohie, pour confédérés Vostan, de la par Michalixli à Lida — Nous avons pris le chemin d'Uzcracz tout droit à Doljinoï — Nous sommes derrière les Marais, les lacs, et les bois qui coupent toute communication entre vous et nous. Nous allons tout droit à Doljinoï, mais dans quelle vue? c'est trop sublime pour moi — Je sais que nous n'avons aucun Palatinat à confédérés sur le chemin, aucun ennemi ni à notre gauche ni à notre droite, ni même devant nous



Je fais mon possible pour ~~me~~ détourner de cette inaction, pour déterminer à être prêt, à vous secourir, mais je perds l'espoir de pouvoir l'effectuer j'ai écrit même par mes trop fréquentes demandes.

Permettez Monsieur de vous avorter qu'il serait bon, que vous envoyez quelques hommes sans à Vilna pour se mettre au fait de la réalité de la nouvelle du Prince de Wurtemberg, s'il se trouve effectivement à Vilna, ou s'il est sorti à votre rencontre. Ces notices ne peuvent que vous être d'une grande utilité et vous feront agir de la manière à pouvoir dérangés ses vues. Si cette nouvelle est vérifiée par vos espions ne manquez pas de faire part au plus vite à Monsieur le Général en Chef Autrichien qui'a moi, pour que je puisse avoir la permission de venir avec un corps détaché, à votre aide. Je vous prie de m'honorer de votre Amitié, dans un cas pareil et de croire aux Sentimens distingués etc.

M. de Craze  
30 Mai 1792.

M. de Votre Altesse  
Comte de Goslawowski  
Metzmau



1792.

- „Wojna Rosyjskie pod Kommandą Jenerala  
 „ferdena powody r. 1792 za Wojnyą Soblieni  
 „pod Wotkowych na Litwie.

Branicki Hetman Wielki Goromy przytąpiti  
 do generalnej konfederacyi Goromej w Targowicy  
 dnia 14 Maja 1792 - r. pod Marшалstwowem  
 Przesnego Wotchniego Zarwarzanej - Tytulowadke  
 franciskich Pawery na Biatocerkwi, Lubowl, Leznej  
 Wtodnie i Litwanc Branicki, Hetman Wielki  
 Goromy, Potmistrz Kawaleryi Karodowej, Gref  
 Regimentu piezrego, y Antan przedniej Hlary  
 Wojda Goromego, Ouderon Polskich de Orta  
 bratego i Sr Stanislaw, Rosyjskich, Sr Andrzeja  
 i Alexandra Newskiego Kawaler



Prze Józef Sowiński do Hetmana  
Seweryna Krasińskiego

Odebrałem witano Waszemu Mości Samemu  
Krasiński nad którym długo myślałem, co ono  
ma znaczyć, i czy mam na nie odpowiedzieć  
Jeżeli słowem pocieszy nie ubrywa Twoich  
myśli; względem da podtych jest tego prawidłem  
tak i ja wris z Panem postępuję —

Jako żołnierz pryncypy, Honor godzący  
i powinności swojej radość czyniący, nie  
znam innej władzy, jak władzę, która Narod  
cały ustanowił, żadnego innego prawa,  
jak rozkaz Grota i Prześwintnej Kommissji  
Wojkowej, żadnego innego obowiązku, jak  
żyć z wrochaną, Cyryzma, lub ra Dzia,  
umierać — Jako Obywatel nie mogę studiować  
rady Waszemu, która pod porożem wolności  
upstrzona hienemny bajkami, wsparta jest  
obcą pręmością — Ci którzy śmieli da ich  
własney dumy i własney miłości, zaprzędać



1792.

Niewiarygodnie swoich, są chydą  
Narodu y Zdrajcami Oyczyzny —

Te są moje Sentymenta i wryptlich  
podkomendnych moich, Zarazwszy od prostego  
Żołnierza — Prose więc Naciłna kamiczai  
odtąd niepotrzebnych pism, które nikogo  
omamić nie potrafią y być przekonany  
że Oyczyzna jest naszym Bogiem, że  
zbrojny obcy Żołnierz na górnicy żołtym  
znajdujący się niesprzymierzony, nie może  
nam przynosić przyjaźni, i że takiego  
Żołnierza Prerzypopotitey kruszai będzie  
albo zwyciężył albo umrzeł de Stawa. —

Zan' w Obozie pod Lubawem dnia 3 Junij 1792.

Józef Piłże Domiatowski

Tu nastąpiły listy podpisy Jelmocion  
Generatow — Stats Officerow — Officerow  
Towarzystwa y Żołnierzy nawet wieku —



181.

95



122.



Kopia z brulionu listu, własno ręcznie  
pisanego przez Biskupa Jussant Gossalowskięgo  
bez daty i adresu. — jak w nim —

" Mjety zostatem postuga do jakiej bytem już  
" wezwany w bitwie przez uporna wolę Wielkiej  
" Monarchini i własną moją skłonosić do dobrej  
" sprawy do informowania konstytucyj targowickiej...  
" donosi dalej Biskup Gossalowski —

" Ze hrab Berborodko pisał do niego że wtkroczyły  
" wojska Moskiewskie do Polki i woli Imperatorowi  
" Ze wrytke wrytke powiaty już są z konfederowane  
" wkrędkie Marzathowie i konstytucyj obywateli do sprae  
" wowania Jurysdykcji konfederackiej, a konfederacya  
" generalna w Wilnie obrata sięcia kapieha pancerka  
" na Marzatha. To zaś wrytke dopetrni to się w tym  
" czasie kiedy cały Naród pod władzą i rozkazami  
" surowemi zostawał — Gdy wrytscy majątni utuneli  
" się za granice, gdy grożono hazardem śmiercią  
" y więzieniem; żebyśmy JM Pana miał tego wrytstwie  
" nego y Spektatorem y Inradysiem, spodriewam się  
" żebyś z poicichą Seria oddał przyjacielowi sprae  
" wredliwosi, y widziałbyś ufności swoję y te zakęcie  
" jakie krytęś' łaskawie sprawdzone — Już wojska  
" pod komendą Generata Krecetnikowa wyciągnęły



„ A Litwy ma to dosiadażając opozycji od Wojsk  
 „ Litewskich — Komenda generała Gorkowskiego  
 „ jest pod zastawami — A Wojska nasze już nie są  
 „ ale Wierkawy y Maduwoś mają broń — Niemam  
 „ doskonałego opisanie o Kadzie Chrześcijańskiej Warszawskiej  
 „ Skreptulo z łacińską Gorkowską, jakos' będą grafi  
 „ Tok — Jeruzalem y Konfederacya Gorkowa, nie mamy  
 „ Komunikacyi, ktora się robi przez Brześ' Litewski  
 „ tak jest ułożone, że to miejsce będzie centrum  
 „ obu Konfederacyi zgrupowania —

„ Mój brat przez Akt Konfederacyi Litewskiej  
 „ sprawuje teraz y bierze tytuł Hetmana Łubnego  
 „ pod tytułem Litewskim, Sa Majeste, chce go używać  
 „ nawet — do tych politycznych wiadomościach odwróć  
 „ się do Serca mojego, oznaim o zdrowiu swoim  
 „ daj mi swoje Swiatko, zachowaj jednostajność  
 „ swoją przyjaźni — A ja jestem y będę tenże sam  
 „ ktorego Wyjmban podchlebiać sobie znać więcej  
 „ niż Stawinski jak Bysznka gada, trójowis panowat  
 „ w protekcji Wielkiej Monarchii nie  
 „ spodziewam się być nawiedzionym — An jest  
 „ Spokojsność duszy y Chaturpka na wsi dla



Staruszka będa mojej filozofji Sierbem et  
 et J. J. M. D. in

Wyprawa Lona Jenerata Byrewskiego Ruana  
 & dowcipu y oryginalnosci



z Warszawy - 1792.

Lit

Somatka do Biskupa Inflanck  
Gospodarskiego - 12 czerwca 1792.z prośbą " o wstawiennictwo Biskupa do  
" Konfederacyi ażeby raptacowa, nim była  
" petycja de Grand Sieurs de Malte etc



Ropra 4 oryginalu — <sup>128</sup> 16 Juin 1792. 98

Platon Zuboff do Hetmana  
Gottfrieda von Biege —

Monsieur —

J'ai reçu successivement plusieurs de vos lettres  
avec bien du plaisir et de reconnaissance. Je vous  
félicite Mon Général sur vos succès auxquels je  
prend une part bien sincère. Il paraît que la Victoire  
parcourt nos Divisions l'une après l'autre. Vous  
avez vu les avantages éclatans remportés par Mr  
de Potchowski. Il est fâcheux qu'il faille en passer par là  
pour ramener ces hommes égarés. La Confédération  
générale à la Couronne commence à prendre de la  
consistance. J'attends avec impatience des nouvelles  
de la Votte que Mr. Melesjino m'a annoncé devoir  
suivre immédiatement après lui. Il est sans doute  
désagréable que le tout ne soit pas tenté; d'après  
vos desirs; mais le résultat général de nos opérations  
est si satisfaisant, qu'il est impossible de s'arrêter  
à de petits inconvénients, qui sont comme vous savez  
inévitables dans les grandes entreprises.

J'ai présenté à Sa Majesté Impériale la  
lettre que vous lui avez écrite au Nom de tous les  
Citoyens de Vilna. Sa Majesté s'en est acquittée avec bonté  
Elle vous charge Mon Général de les adresser de



16 Juin 1792.

La haute protection et de la Satisfaction qu'Elle  
a de ses vœux fidèles à la bonne cause.

J'ai été révolté Monsieur! de la manière  
indigne dont Mr. Oginski en a agi à l'égard  
de Madame Votre Epouse et de vos frères. La  
Majesté qui en est indignée a donné ordre qu'on  
s'informe, quelles sont les terres que cet homme  
possède dans la Russie blanche, afin que ces biens  
puissent vous servir de caution pour les dommages  
que vous avez à réclamer. En attendant on  
s'est déterminé à adopter une mesure générale qui  
puisse en imposer à ces Messieurs, dont les excès se  
renouvellent chaque jour, et fournir en même tems  
des dédommagemens légitimes à ceux qui auront de  
justes griefs contre les factieux. La Majesté Impériale  
fait passer les ordres à ce sujet à Mrs les Généraux  
Yokhowski et Greckotzkiow qui se concerteront avec  
les Chefs de la Confédération pour l'exécution de ces  
unes devenues nécessaires et pour les assister partout  
où l'usage d'une juste répression, rendra l'apui  
de nos troupes nécessaire.

Adieu Mon Général! j'espère recevoir  
 incessamment de vos nouvelles, et je me flatte que  
les affaires de votre Confédération iront à merveille



sous la direction des chefs distingués que vous  
lui avez donné, et surtout de Monseigneur  
l'Evêque Votre frère dont les talents et l'atta-  
chement pour la bonne cause me sont connus  
de près longtems. J'ai l'honneur d'être avec une  
considération distinguée de Votre Excellence le

Carlsruhe Selo  
16 Juin 1792.

Très humble et très obéissant

Serviteur

Platon de Zorboff



130.



Stamiszew

Dnia 18. czerwca 1792.

Królesny Potocki Generał Artyleryi Koronnej  
Generalney Konfederacyi Koronnej Marszałek —  
przesła —

Ordynans Jm. Królewskiemu Generał Majorowi  
y Komendantowi fortecy Kamienca Podolskiego do  
wykonania przysięgi na wierność Konfederacyi  
generalney y odebrania tathowjke od garnizonu  
Kamienieckiego — Generalności Konfederacyi  
Koronnej widząc powinność aby Królestwo Rzeczypospo-  
litej przysięgę wierności swojej dla niej wykonać  
Kole przysięgi dlatego wyzka przez siebie udejmowina  
Kancelaryi swojej wydać y obwiesić Zaka, która ta  
w tych słowach " J. S. S. przysięgam Piękn Bogu  
Wskresnogocem, w stroju świętej Jedynemu i Konfederacyi  
Generalnej Koronnej na dniu 14. maja 1792 roku w targowicy  
utworzonej pod Marszałkostwem Jm. Stamiszewa  
Królesnego Potockiego Generała Artyleryi Koronnej  
wierzym będę, ordynanse i teże Konfederacyi wypade  
rzekha Marszałka Konfederacyi generalnej popitane,  
pełnić będę — Wiate święta Katołichę, Przymuszę  
wolność y niepodległość Rzeczypospolitej bronić i życiem  
moim zastaniac będę, niczym innym Ordynansom  
prócz Jm. Marszałka Konfederacyi generalnej Koronnej



18 Czerwca 1792.

niniejszej lub od niego moze majacych postuz-  
=nym nie będe, za wolnos' Rzeczypospolitej, za cadoś  
jej granic, za jej niepodleglos', za prerogatywy  
Kam. Gycerskiego i stem moją przelać y kpic  
pomies' chętnie obowiazuje, iż y to wyzsta  
wresnie petni' będe, tak mi Panie Boze dopomoz  
dan' w Turcyne dnia 18 Czerwca 1792 Roku

Stanisław Przesmycki, Generał  
Czterydziestu Czterech, Konfederacyi  
Kosoniej, Marszałek

Syryma Wójciza Tomaszewski  
Generalnej Konfederacyi  
Sekretarz

Zastępujący miejsce  
Ms: Regenta Generalnej  
Konfederacyi Kosoniej  
iako zgodny z oryginałem  
zaswiadczam - f. Prorokowski

Mwaga

Odmowit wyhonania tej przypieci Generał  
Orłowski i tak tego jest dowód w odpowiedzi  
jego do Potockiego, ktorego obrnit dyrektami



z oryginalu Kopra 139.

22 Junij 1792 - R.

101

Bez adresu ani też podpisu.

Jeżeli się tu zatrzymatem, nieco dla niektórych  
obstojności, ale już niedługo jak doświadczenia, po  
których d. 25 ranniejam powracam do Warszawy spo-  
dzielając się i takiego zawołania do które miatam  
rozpaść zacząć — Tym czasem tu de bonne part pow-  
szu dowiaduje się o tej niepomysłnej dla świata  
naszego nowinie, że JM Marszałek toczący dnia 15<sup>o</sup>  
tego miesiąca opuścił Berlin powracając do Warszawy  
nie niewstępując, ani medyacji ani Interwencji na  
utrzymanie nowej Konstytucji naszej —

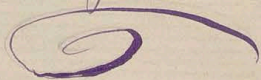
Dotychczas MN królowi co pierwszej odpowiedzi  
des' sly zapytali Stanowiac kiedy niegłosnie że  
Sukcesja tron. nie jest „compatible a la prosperite  
de la Pologne” że nakoniec gwarancya y Systema  
Rosji dawnie adoptowane, niema influncyi do  
kraju dotkniętego, nie mogą być porwane a zatem  
że niebądź trzeba i powrócić do dawnej formy. —

Doty jest wiadomości pewna — Konjektury  
dodają że w tym jednym sposobie zależy ocalenie  
sroka y kraju naszego — Inaczej Wkrasna dostanie się  
Rosji — trzy wojenstwa Wielko Polskie Królowi  
Pruskiemu a pół Węgierski wzięcie Lotaryngia y  
Cesarstwa na francuzach — Polski zaś senat, stanie



się pamiątką upokorzenia. Oni wątpią że takż  
 musi być odporiedz i z Wiednia gdzie tym więcej  
 ligo y Sukurs Spoffischi na francuzów stają się  
 coraz potrzebniejsze. Nie wiadomo jakie sentymen-  
 ta będzie inspirował Grolowi JM. Marszałek Polski  
 przytają do umiarkowania czy krucha sił  
 w ostatnym czasie, o toz od czego zależy los kraju y  
 wrystkich nas — Z przybytych są tu, Szrenkardowa  
 Chorążyna Wileńska i Obuchowiczowie partelanstwo  
 Minsey — Piżne Biskup Wileński z Kalwaryi wst  
 się do Gietynki — Romer Podwojewodzie Trocki  
 wyjechał stąd na powrot do domu, i prosi oświadczyć  
 że jest królewym przyjacielem pańskim, myśli i chce  
 trzymać się tak jak granowskiiego Sądca —

Tutejsi ludzie handlujący tolaicy, sieją wiele  
 nowin o zwycięstwach Wojsk Polskich, o Grolu  
 JM. — iż rannierat dnia 15 czerwca wyjechał do  
 Grolenie artamtad do Obozu, niekiedy domiedanie  
 z Warszawy — Towarzysze moi podróżni ruszają  
 wilton Jarm, myśląc niebawnie o powrocie do  
 domu, do Litwy, zjad niedaleko do Jarm





22 Jernova 1792. 102  
à Zastawia

Z Oryginatu

Jnit bez adreſy pitany pizer

Seweryna, Rzewuskiego Hetmana etc

Il est d'un très grand intérêt pour la  
 "confédération de faire publier, l'acte qui la constitue  
 "J'ai l'honneur de le faire passer à Votre Excellence  
 "en la priant très instamment de vouloir bien le faire  
 "réimprimer et le répandre de toutes parts. Comme  
 "un des principaux articles de la confédération est  
 "celui qui ordonne à tout siégeant à la Diète  
 "de faire, le reces de cette Diète, Votre Excellence  
 "aura la bonté de porter, ceux qui sont pour la  
 "bonne cause. Je ne vous dirai rien des deux  
 "affaires que les troupes Impériales, ont en aveu les  
 "royalistes à Lubar et sous Zastaw - le Général  
 "en Chef Gochowski vous en aura fait un détail  
 "exacte, il suffit que sous Lubar, ils ont perdu 7  
 "canons, beaucoup de monde, un bagage immense et  
 "sous Zastaw le Général Marson a battu 30 mille Royas  
 "listes avec 6000 hommes. J'ai l'honneur d'être avec  
 "beaucoup de considération et d'estime de Votre Excellence  
 "le très humble et très obéissant serviteur

le 22 Juin 1792 - Zastaw

S. Rzewuski Hetman

Je pars demain pour Tuleryn, dans l'intention de faire  
 venir le G<sup>e</sup> Potocki en Volhynie.



186.  
z Litywa. 25. Junij 1792. —

List pitany przez Marzalka Antoniego  
Wotnickiego, bez adresu.

Liste przez wyprawionego z Tulecyna  
Kuryera i zali się, że Mtu Generalność Targo-  
wicka, udać się do Łatykowa dla zabrania  
podatków, a z tamtąd do Warszawy dla otworzenia  
Sądów Konfederackich ~~secesyjnych~~ <sup>rozkazataj</sup> a tym czasem  
nie dają mu wyzka żadnego dla bezpieczeństwa  
Major Sturpin zamiast się z nim na Podole  
otrzymat rozkaz przejść z swą komendą z  
Winnicy do Łotomego

List własno ręką — 27 Junij 1792.

Putnamera Jacha Marzalka Konfederacji  
Minskiej, do Korpalkowskiego Hetmana

Donosi iż na dwotanych uniwersałem Generała  
Korfa Sejmikach Minskich został Marzalkiem  
obranym, ale niemi Obywatele stryje się oddalić się  
z domów, lub w nich pozostają, i przybiegają  
niechcą — 27 Junij 1792 —



25 Junij R. 1792. 103  
z Kityria

Nyciąg z listu Antoniego  
 Potulickiego, Szarzy się, że niedano Mtu Dywizyji;  
 „ktora Mtu obiecał general en Chef Rosyjski, a bez  
 „ktorej nie może do Sztetnu doprowadzić. Kłecanie jakże  
 „ma zbierać milicya, różna, na podobu ktorej jest kilka  
 „set ludzi. Mni też więcej stałow Arzentantow  
 „Polskich a katym bez homeny i ucieczki ani bez pie-  
 „czenstwa Gaby Konfederacyi ani bez pieczenstwa osób  
 „do Konfederacyi wiazających się, nie miałyby się

Wraga zostal Marszałkiem Konfederacyi  
 Targowickiej Wojewodstwa Podolskiego, z natychmiast  
 Przesnego, ktorego, jako swego przyjaciela  
 zalecił Rosyjskiej Władzy



1792.

Mwaga ~~Władimir~~ <sup>Katimir</sup> ~~Sisara~~ <sup>Sisara</sup> Krewski ~~Sisara~~ <sup>Sisara</sup> Goromny  
 y Starosta Władowski ka to że po wykrytych  
 Uniwersatach Konfederacji Targowickiej i  
 ogłosem ich - pomiędzy wsiem Innemi  
 Akcesu do Targowicy nie robić, przynęgi  
 nie wykonać, zostat Mchwała Konfederacji  
 Generalnej, oddziomy od Władu Sisara  
 Goromnego, i powiadanie Starostwa Władowskiego.

Kopia cęhirciaz -  
 Listu Jacha Suthamera Marzatta  
 Konfederacji Targowickiej Minskiej do  
 Gopahowskiego Hetmana Wolnego Litewskiego  
 dnia 3 Julij 1792 R.

Ponieważ wojska rozlokowane  
 " obrotu grodna przekładają Obywatelom  
 " i iędraci się do Minska, trzeba wstrzymać  
 " wzięciwności Sęwestru nad Sobrami  
 " Obywatelom niezapisującym się do Konfederacji.

Listu Wit Suthamera do Hetmana <sup>Kopahowskiego</sup> w którym  
 czyni uwagę, że warto przedstawić czas do użyczenia  
 " Akcesu do Targowicy i przeto jęnie nie konfiskować  
 " majątkom ich etc.



7. Julij 1792 - 104  
z Dubienki

Wyciąg z listu

Metmana Krewuskiego do Miarzynskiego  
Jana Wielmożnego JM Pana Marzatta Konfederacyi  
Subelskiej y Dobrodzieja -

... J. P. X. Grodzicki oddał Mi list JM Pana Dobro-  
"dzieja y kaszawę Jego dła mnie wywarę przy-  
"jęciem z wdzięcznością y uznanowaniem - Bóg  
"Bóg abym był w sposobności, odstawienia y rów-  
"dziwienia się - Znowu nie ciekawego sprawoz-  
"danie Konfederacya Generalna porwała Pana  
"Matachowskiego Marzatta „pro criminibus  
"status „ Zostaje z wysobieniem y nadekrytym prowa-  
"żaniem JM Pana Dobrodzieja uprzejmie zyczącym  
"Wzrostu y najwyższym Sługą

Seweryn Metman Polny Krotomny  
Krewuski -

7 Julij 1792  
Dubienka

P. Szwata Bóg. że wszystko dobrze idzie  
w Sublinie po tak górnym. Marzattu nie można  
się inaczej spodziewać.



Wyciąg z listu

8. Julij - 1798.

Augusta Grafa Statara Maratka Konfederacyi  
Bractwa wrodnej do Hetmana Gosyalskiego

- \_\_\_\_\_ Zarządka Umforowicka Głosen prywatne
- " mając dawne do niektórych Obywateli, takie
- " Gomeude Goraków mając przy sobie, nęmbaje
- " na dwory i rozmaite rōbi nadukycia \_\_\_\_\_
- " konicy mówiac jestem jak błędna owca,
- " da pograniczne w powiecie ile mogłem opatrzyćtem.
- " osobami aprobowanemi od Generalności i ka-
- " przyjęciem \_\_\_\_\_



Wyznaj  
 z Nowogrodka 10 Julij 1792 -  
 przedstawienia Ignacego Litayna odwołanego  
 dnia 10 Julij 1792 - r. Distynpowi Infant  
 Gottalforowiemi

- \_\_\_\_\_ kaza w nim odpowiedzi na podane
- „punkta \_\_\_\_\_ Donosi o upornym wtręcie obywateli Województwa Nowogrodzkiego do konfederacyi Sargowickiej, o czym już uprzedził Graffa Melina, a tym czasem musi dawać obiady Koczacych Biał z Tancami aby ich dojednomyślnie nosić sztonie - Na tym Biału, czastka tylko obywatelom z Sziedztwa znajdowała się
- „ Rozucają wkręcić par kwile i generał Szeldetmijow aż karząć większej sily zbrojnej Moskiewskiej \_\_\_\_\_ byta się jak dalej postąpić z Wierzejstym Litarem ktoreń z woli i rozkazem Graffa Melina wsistym ma być trymany Czekacie aż do ukończenia konfederacyi etc



Wyciąg z listu

30 Junij  
11 Julij 1792.

Jenerala Sekretarjowa do Biskupa  
Justant Gosławowskiego -

... zaczyna od komplementów i otwarcie  
a Gonię "przechowany jestem że tak słachetnie  
" przykłady w grótcie nam pomysłny skutek  
" obiecują etc.



142.  
Zoryginath Kopin

106

3<sup>e</sup> 1/2 Juillet 1792.

Platon de Zouboff à Monseigneur  
l'Evêque de Livonie Gossalsonski

Monseigneur

J'ai reçu Monseigneur avec bien de la reconnaissance, la lettre que vous m'avez fait l'honneur de m'écrire - Connaisant depuis longtemps les qualités éminentes qui ~~de~~ distinguent Votre Excellence et son dévouement pour la bonne cause, et pour les intérêts de Sa Majesté Impériale, c'est avec un vrai plaisir que je profite de l'occasion qui s'offre pour former une liaison plus particulière avec Elle - Appelée également par les vœux de vos concitoyens et par le suffrage de Notre Cour à la direction des affaires de la Confédération de Lithuanie, vous avez Monseigneur une vaste carrière pour donner de nouvelles preuves de votre zèle éclairé pour le bien de votre Patrie et de votre attachement pour les principes que Sa Majesté Impériale a adoptés à l'égard de la Pologne et qui seuls peuvent assurer son bonheur - J'accepte avec plaisir, la proposition que Votre Excellence



1792.

a la bonté de me faire d'avoir une correspondance  
 directe avec moi sur les différens objets qui re-  
 garderont la grande entreprise qui lui a été confiée  
 je mettrai un prix infini aux détails que vous  
 voudrez bien me communiquer et surtout à  
 ceux, qui auront un rapport immédiat avec le  
 but principal de nos efforts communs, la  
 pacification générale & le rétablissement de  
 l'Ancien système. En m'instruisant par  
 vos lumières vous me mettrez à même de  
 contribuer de mon côté à vos succès & je  
 saisirai toujours l'occasion de vous prouver  
 avec empressement l'estime & le  
 zèle de  
 Platon de Zouboff

Le 3<sup>e</sup>/<sub>14</sub> Juillet 1792.



7 Originatu

145.

107  
z Wilna d. 15 Julij 1792. r.

Prez. Gosyagowski Wojewodzie Witebski  
do Hetmana Gosyagowskiego

Najpochochanzły Strójja w Łyca. Najosobliwszy  
Zobrodzieja

Gdyby mi na dzień po trzy razy pisał do  
Janie Wielmożnego Strójja Zobrodzieja przychodziło  
pisaćbym chętnie, bo list mania za Korrespondencyą  
ustną, byłoby dla mnie najwzajemną Szczęśliwością.  
Wzrost zaś dowiedziawszy się że Kurjer do Strójja  
Zobrodzieja wychodzi, pisze mi ciekawość co ich  
miewamy tu, prosi też że się z generałem Arseniowem  
dobrze znamy. Bardzo przyjemny i do kompanij  
mity — Damy wrysthe Wileńskie są na nas  
rozgiewane jako na Moskalów i gubernow tej  
pięknej Despotycznej Mstawy 3<sup>o</sup> Maja — Miałem  
tu dysputę z Akademickimi Profesorem. Także  
dając te propozycje, czyli Prąd nar. 3<sup>o</sup> Maja  
jest ugimntowany na prawie Natury? Nie tylko  
udato mi się ich sofistyczne zdanie porzbić ale  
i dowiedzieć iż Prąd Republikański jest prawdziwie  
Prądem z Prawa Natury — Kurjer odchodzący



1792

daley mi pitac' nie porwala, proz wyrnania  
zawrze jedynobrowego, co do Towar bez me' co do  
Seria, bo te codzien' wiekraz' gotej nitosia z'em  
Jasnie Wielmoznego Strzyja Najotobliwzego Dobrodziej  
najwiesniejzym Synowiem

Dnia 15 Julij 1792.  
z Wilna —

Józef Goszalsowicki  
Wojewodzie Wilebski —

Na tym liście jest przypisek ntamno se' w  
Biskupa Inflanck Goszalsowickiego następujący  
treść da Hetmana —

Juz w góte doniose y przyrke Jasnie  
Wielmożnemu Jmciemu Dobrodziejowi, Eksta  
Ormiański — Trocki — Rosieński — Wilegomirski  
Zmudzki y Mstelski do których coraz wiekraz'  
zapisuje się kłóba — A niat nie potrafi zdo-  
blwie karancie' iakiego Góbrick gwałtu lub  
uchybieńia formalności — Same Magazyny  
zajmują nas, na wrystho dyspozycyę która tu  
przytata przedwczesnie, Gonicz nie zdaje się  
wymagać potrzeba, żeby Intejremu Gomen-  
Towi dano wiedzie' co się dzieje z Armią, górz na  
wrystho doniesienia rapytowane a nie wiedząc



co ma odpowiedzie' roztawuje wrytqdu, w niepo-  
 -hojnosiu, a tym samym Wajki powie'kraję sie'  
 bez hoica — Ten wrotki moment bierę na  
 wyznanie kim jest na cate' życie hochajęcego  
 Brata, nay p. f. p. Suga

Jhosfa: Bis: Jozf

Wyciąg z listu

dnia 15 lipca 1792.

Miastopolskiego do Bruchkowa et

donosi że "jednie aby sie'  
 " Spiesznie potęczy' z Braniczkiem i Siedlesnym  
 " Potochym na wezwanie Imperatorskiej et







Nopia & Originata

Monsieur le Lieutenant Général et  
Général de Camp de Camp de Sittmanie  
Comte Gossatowski —

J'ai appris avec beaucoup de satisfaction  
par les rapports du Général de Secrétaire ou la publi-  
cation solennelle et les projets rapides de la Confé-  
dération de Sittmanie qui vient de se former sous  
mes auspices. — Monsieur Votre Dévoué m'en a  
présenté les Actes au nom des Confédérés.  
J'ai été sensible à cette attention de leur part.  
Je vous charge d'être l'organe de mes sentimens  
à leur égard et de les assurer de ma protection.  
Zéle et l'empressement que Vous avez mis  
à l'achèvement de cette Union salutaire et  
la conduite ferme et prudente que Vous avez  
tenue en cette occasion ont mérité justement  
mon approbation — Voulant vous en donner  
un témoignage éclatant, je vous ai envoyé  
les marques de mon ordre de S<sup>t</sup> Alexandre  
Nevski — En récompensant ainsi Vos soins  
patriotiques pour le bien de vos concitoyens



1792.

j'ai en donner à la Pologne, une nouvelle  
preuve de l'intérêt généreux que je prends à  
sa prospérité.

J'ai remarqué avec un égal plaisir dans la  
lettre que vous m'avez écrite au nom des habitans  
de Wilna que la très grande partie de vos concitoyens  
a concouru le respect pour les <sup>bons</sup> principes, et rend justice  
à mes vnes bienfaisantes à leur égard. Vous ne  
sauriez me prouver mieux votre attachement  
qu'en continuant à éclairer les Polonais sur leurs  
véritables intérêts et en les assurant, que ma volonté  
constante est qu'ils soient libres et heureux.

Le dévouement que Monsieur l'Evêque de  
Livonie votre père n'a cessé de témoigner pour  
la bonne cause et l'activité avec laquelle il par-  
tage à présent vos travaux sont digne de louanges  
et peuvent servir d'exemple aux amis de la  
liberté. La confédération de votre Province  
en vous conférant la charge de Général de  
Camp de Lithuanie, a secondé parfaitement  
mes vnes. Lorsque toutes les choses seront rentrées  
en Pologne dans leur assiette ordinaire, vos



1798.

Citoyens reconnaissants de la part que vous  
 aurez prise au rétablissement de leurs libertés,  
 s'empresseront sans doute de vous confirmer  
 cette dignité dans les formes accoutumées. En  
 réunissant à présent ce titre à celui de Lieutenant  
 Général de mes Armées, que je vous concède  
 vous aurez un nouveau moyen pour me servir,  
 pour être utile à votre Patrie et pour me  
 fournir l'occasion de vous donner de nouvelles  
 marques de ma bienveillance. Sur cela je prie  
 Dieu Monsieur le Lieutenant Général et Général  
 de Camp de Lithuanie, Comte Rosofnowski qu'il  
 vous aye en sa sainte et digne garde.

Carlsruhe le 4<sup>e</sup>/<sub>15</sub> Juillet Catherine  
 1798.



M  
D  
" h  
" c  
" n  
" g  
" f  
" n  
" c  
" 1  
" 2  
" 3



Wotkory 15. Julij 1792

Wyciąg z listu

Pietra Kontyma do Biskupa Gosławskiego

Donosi iż znana w Wotkorydm Konfederacya  
 „ uformowana pod hasła Marzatha Kuleszy  
 „ cetero ma dobranemi do niego charakteru Korusyha-  
 „ rami, co robaczywszy doznał we Mscibowie  
 „ generała ferzena y oświadczył temu wole  
 „ generalności Konfederacyi Targowickiej aby te  
 „ wybory zmieniłoby, bo niestaj dogodne, co  
 „ domiostny ofiaruje Hetmanowi Gosławskiemu  
 „ swoje gorliwe usługi i radzi żeby go  
 „ Korusyharzem mianowano bo nie da sobie rady  
 „ z Kulezją inaczej etc



Treść listu

154.

19 Julij 1792.

Miażdżynskiego do Butkalskova et  
pise z Wiednia 15 lipca 1792. i donosi  
" że jednie się łączyc' ze Krzesnym Sotochim  
" y Wranichim e na wezwanie Imperatorowej  
Ambasada Rosyjska przywotela go  
ze Stambutu, w przejeździe przez Wieden napisał  
ten list

Wojna

1792.

Listu Krzesnego Sotochiego rozestanego jako  
Cyrcularz do wrieh. Woyshowyd, nie jako Marratha  
Konfederacyi Targowickiej, lecz jako od Współobywatela,  
Tomazowego porozny Cel Konfederacyi, kacy nato pismo,  
" nie duma, ktory serce moje nie zna, ani chce  
" rytku ktorego ani potrzebuje ani cenie, nie próżnej  
" chwaty, bo szani ktora, minie strazy' chciano nie kęcam  
" sie, lecz prawdziwa miłosc Republiki, wiedzie do diela  
" ktorego mam honor by' Naczelnikiem et et



1792

155

112

Wyciąg z listu

16 Julij - 1792

Antoniego Łajbis Starca Ziemskiego  
z Horynek do B. Goszafonowskiego.

„przesłał Mu Akt Konfederacji  
 „Targowickiej Wotowystkiej „ Którym jako piersze  
 „wiedwie z wielką pracą byd do skutku doprowadz  
 „=dromy, a ponieważ, chętnym, gani wybór Podera  
 „=kiego Guleczy na Marszałka, na niżem to się  
 „wystąpiło z Góńcay' może ten Akt zawiazkowej  
 „Konfederacji, tandem tantis per do rozwią-  
 „zania jej okrechuje na rozchary en  
 „Dzika Balthazy fatalnie zawiodł a na  
 „Góńce uciekt en

Wym  
 rowej  
 go,  
 pisał  
 92.  
 jako  
 ratha  
 watek,  
 pismo  
 chce  
 znej  
 ksjam  
 rietz



Kopia

186.

Janowa 18<sup>o</sup> Julij 1792.

do J. Beranech bez adresu

„ Za łaskę Państwa Sławię najpospolniej  
„ dziekuje. Najwiękzą moją troskliwość jestem  
„ oddany, a farię Excellentissimi Domini, ile będzie a  
„ Vicinis contra plus inraie kastrozomy, co dkrysto  
„ tandem ustawa hic et nunc jestem prawie nie  
„ ostępny od J. W. Pani Kartelanicewej da  
„ której spokojności sprowadzitem Piętra Samiens=  
„ Siego Dominikamina tło ten w potrzebie  
„ zeta że Mra, y doś kabawia, renty i fabrykę  
„ z Panem Gornisparcem na wysięgi pitnijemy,  
„ Pojechaloy do Wilna, hej non habeas vestem  
„ nubtrialem et

najwzajemny Stuga Beranech

18 Julij 1792.

Konfederacya Targowicka wydana Sancitum  
dnia 18<sup>o</sup> Julij 1792 R. przez które, zniosta  
i zabrakata nożenie Medalu i Gwiazdy „ Virtuti  
Militari — rozdawanych za waleczność



2 Kopyj

157.

19 Lipca 1792

113

Stanisław Skrzęśny Sotocki Generał  
Certylerji Koronnej, Konfederacji Generalnej  
Sargowickiej Marzatek

Daj ten Ordyans Jani N. Orłowskiemu  
Generał Majorowi y Komendantowi fortecy  
Kamienica Podolskiego Ażeby za odebraniem  
lonego stał się między innymi przed Jani N. Orłowskim  
Potnickim Marzatkem Konfederacji Wolnych  
Województwa Podolskiego dla wykonania przed  
Sędzią Władem Marzatkem, przystąpienia  
Konfederacji Generalnej na rocie przez Konfederację  
Koronną, przepisana, po wykonaniu której, wrócić  
się ma narad do fortecy y też przystąpienia na rocie  
od garnizonu takowejże obietki, a o wykonaniu  
przystąpienia przez siebie y odebraniu takowejże  
od garnizonu raport swoy Konfederacji Generalnej  
Koronnej uczynić ma, utrzymując z wybitą  
piskosią y dobor fortecy — Daj w Konstantynowie  
Nowym — Dnia 19. M<sup>ca</sup> lipca 1792. Roku

(P.D) Sta-Skrzęśny Sotocki Generał Certylerji  
Koronnej — Koronny Marzatek



Stopia & Stopy

458.

1792.

Generał Major Orłowski Komendant Turwidzy  
Garnienice Sokołski do Szereznego Potockiego

Jasnie Wielmożny Mosi Dobrodzieja —

Expedycya Wielmożnego Pana Dobrodzieja przez  
Komendę JW z Totnickiego Chorążego Pierwonogrodzkiego  
Doobratem. Winkuje sobie że z mojej Służby y powin-  
ności przychodzi mi się tłomaczyć przed tym pod-  
stępnego Komendą miatem honos dawniej zostawać  
będąc pewnym iż postępek moje sam najlepiej  
wary potrafić — Dobro! Konstytucji 3<sup>o</sup> Maja  
1791 — przećwidła której JW Pan Dobrodziej jakiegoś  
tak powrecknie czyli to przez raport Obywatelski  
czyli to przez gwałtowne sązdego nad nią zastano-  
wienie się uznana była, iż najwiękza część  
Narodu zaraz potem, tudzież Wojsko całe w którego  
mam się kźbie honoru dowozić, na Oney obronie  
wykonało przyjęcie, od której także sam Narod tylko  
który ja namnie wstąpił lub też Najwyżka Komenda  
której postuszeństwo winienem, wzdnieć miie może,  
A za tym być, teraz JW Pana Dobrodzieja Ordynansowi  
postuznym, bez nadwężenia Sumienia mego y honoru  
f. w czym się na Sąd JW i JW Pana Dobrodzieja samego wają  
nie mogłoby żadony udrumienia, którego spodziewam



Nie iedak iż smie JW Pan Dobrodziej nagli'y  
 dla tej przyczyny niebedziej że Mm mam honor osmiadaję  
 że forteca do Kamianow y czynności Jego w tym  
 Wojewodztwie zawada być nie może, ponieważ żadnego na  
 to do wyżej wspomedy niemając rozkaz, wdawać się  
 w te czynności ani onym przekładać nie będą. Ale  
 jeżeli by Woyntho Mostirowske coraz bardziej sciskało  
 fortece, tak jak się teraz dzieje, y czynności do niego  
 niedopuszczato i co się ka nie przyjacielki spoy braci  
 podimmo) każe mi JW Pan Dobrodziej nie bedziej  
 jeżeli by Gaminzon Kamienica przestrzenniejszego dla siebie  
 chociaż dla własnego honoru szukał oddechu, względem  
 zapobieżenia tego, o przy stanie dyspozycji Jh. Totnickiemu  
 JW Pana Dobrodzieja mam honor uprakat.

Ten jest sposob tłumaczenia się Mege JW Panu  
 Dobrodziejowi, ten sposob myślenia który jeżeli by w czeu  
 cheiom Jego dogodnym nie był, albo w czeu ubliżai JW  
 Panu Dobrodziejowi i dawał się wien że nuni i niewinney  
 intencji mojej nie bedziej, o w czeu usam w  
 w sentymentach Jego że widząc, iż tylko obowiązkom  
 swoim zadosty czynię, nie tylko mi swego JW Pan  
 Dobrodziej nie ubliżaj. Racemtu ale go powiększać  
 bedziej, na który zarabiać sobie zawre naykwyiej  
 pragne. JW Pana Dobrodzieja naymizky  
 1 Sierpnia 1792. Sługa J. Ostrowski  
 z Kamienica Podolskiego G. M. Pom. Kamienica Podolska



Do Ordynansu przesłanego Generałowi Ostrowskiemu był  
 dotychczas list prywatny Króla, który podrywający się Stowami  
 „Nie duma głosi, serce moje nie ma, ni chce zysku  
 „którego ani potrzebuje ani pragnę etc. etc. a chociaż się temu  
 Stow „jako Szlachcie do Rzeczypospolitej przywiązany, przestrzega  
 „pryjaciela, co go dobrym obywatelem, znatem, aby przed  
 „ka radą, przyjął i Obywatelstwa, aby nie exponował  
 „faktoryum zapatem forticy Rzeczypospolitej, y siebie może  
 „ka zgube, a tym bardziej jeszcze, aby Garnizonem  
 „zadnych nie przedsiębrał czynności przeciwko Konfe-  
 „deracyi y Wojsku Rzeczypospolitej z Konfederowaney  
 „Aliancji, boby te przyprawały szyny na  
 „hamienie a J.W. Dobroć, zate szynie Bogu  
 „y Opatrzności byś odpowiedział etc.”

Te Ordynanse i listy przesłał Generałowi Ostrowskiemu  
 Marszałkowi Konfederacyi Targowickiej w Piotrkowie

Generał Ostrowski opisując Piotrkowiemu  
 Marszałkowi Konfederacyi Targowickiej w Piotrkowie  
 „wymawia Mu, jak śmiał krajac jego  
 „Sposób myślenia proponował Mu przyłączenie  
 „do Konfederacyi Targowickiej, i chce narzucić  
 „przyjęcie garnizonowi hamienia etc.”



164. 8 19 Julij - 2 - 1792. 115  
Wyciąg listu pisanego z Dubienki

przez Branickiego  
do Generata Tormantowa etc

- ..... donosi Mu że Generat Royahistor  
" Gosienicko został pobity, od Moskali pod  
" Dubienko etc i prosi Generata o  
" protegowanie Gławców Reformatorów w Siedmice  
" bo tam ma depozyt etc

20 Julij - 1792. w Wilnie

Wskazanie przedmowy do Czynienia dodanej  
jak się zdaje do Skicetna noszącego tytuł „Mowa  
" Prawa Wolnego Republikańskiego w Polsce  
" z dawnej formy praw, i środków narady wybrana  
" a do ogólności aktualnych przygotowana  
Rokm 1792 d. 20 Julij w Wilnie etc



162.

Wyciąg z listu bez adresu 21 Julij 1792.

Tadeusza Jabłońskiego Marszałka  
Konfederacji Targowickiej Nowogrodzkiej i  
Czterech Jej Członków, zapytamy

- jakim sposobem i przez kogo podatki  
ostatnie pobierane będą? Sprawy miejskie i  
Lydowskie do jakich będą sądów należały?  
A sprawy zwane uczytlowe czy do Generalności?  
Czy w Województwach Sądach rozstrzygać się mają?  
etc etc

Wyciąg listu

10  
21 Juillet 1792.

Hetmana Wojasłowskiego do Lubowa

- j'ai toutes les preuves en main que nous  
aurions coupé Mr le capitellan Zabietto qui nous  
attendait à Vitna et a qui on a ôté le commeu-  
dement et qu'on veut juger aprésent, apres qu'il  
eut rendu le commendement à Zabietto indigne  
de ce nom etc 10  
21 Juillet 1792.



Kopja

1792.

Bombom listi Hetmana Koszpowskiego  
do Generata Pretretrunijowa  
Donosi

Zewoytło Sobke w cześci oranicowato się  
w Grodzie w cześci wyprdo do Wotkowyska przeciw  
Generatowi fersen, Kłocen ma się poręprawić przez  
Kieimen w Mostach i —

w fozdym wypracie stara się przefonywać  
ke radby na miarzę z gnieśi Polakow i odratowai  
się nie może ke Wilno nie zostato wzięte et







22 Julij - 1792.

Wyciąg z listu

Przewodniczącego Konfederacji Targowickiej  
= tutej Minskiej do Hetmana Gosławowskiego etc.

- donosi że ... Konfederacya Minska Harata
- „sekwestrować dobra Ogniskiego Miecznika
- „z tutejszego narwan Rąbów i Mga. ...
- „obywateli nie brzyzą po stronach oddalonych;
- „po domach, unikając przystąpienia do Konfederacji
- „Targowickiej, i prosi o Oddymans kalekający
- „sekwestr dóbr tych którzy w domach siedzą
- „nie łącząc się do Konfederacji;

Uwaga

Generalności Targowickiej, zaprowadzają  
sekwestr na dobra Obywateli którzy przystąpi  
do Targowicy, odmawiają, lub też wezwani na  
Sejmiki Konfederacji, nieobecności swoją  
ustronięli rebranie tychże Samych Sejmików etc.

Wyciąg z listu wtasno ieznego

Przewodniczącego etc. z dnia 22 Julija 1792.

W sprawie o zaprowadzeniu w tychże terenach  
wyroku sekwestracji z tego rozkażem przez Konfederację



1792.

" Minska na Dobrach Rąkoni i Mija  
 " należących do Ogińskiego Miecznika Księstwa  
 " nowi daley " Duch szkodliwy, widmo obłący  
 " nie przestaje dotad swanie umysły etc. - to  
 " jest co obiętosci etc etc

11  
22 lipca 1792.

Bilet szczyt Altestego pitany do generala Zubowa  
 " Je fais mon devoir comme confédéré, mais puisque  
 " je me flatte que le tems sera fort court, je m'y portera  
 " tout jusqu'à la jonction des Deux Confédérations  
 " mais je vous prie, et vous conjure en grâce  
 " tachez par quelque canal de lui inspirer tout  
 " autre sentiment, puisque si cela dure sur le  
 " même pied, tout sera renversé et je ne pourrai  
 " répondre de moi - Pensez que c'est Votre Ami  
 " qui vous écrit, qui vous demande, et qui ne  
 " cessera pas de l'être etc etc

Mowaga Altesty byd Sekretarzem Zubowa  
 "to byt ten Lwi?o Głogym nowi nie domyslitam  
 " siez —



z Petersburga

List do wojewodzina Gosspaworskiego do  
Gospaworskiego Biskupa Justant

Nie jestem pewny czy listy moje piteme poście  
dojdą, ręk. Janie Wielmożnego Strija Dobrodzieja  
kreci ktoreni poście, piske, a czwarty oddatem na  
rece JM Pana Majora Dinamella ten spodziewam  
się że będzie najpewniejszy. Do tych czas wzięcie  
z gresznością jestem przyznawany, kilka razy na  
tydzień sędze do JM Panów Tubowa y Sopowa  
tak jak miatem traktone. W niedziale rządzają się  
się na pogojach y nam honor z Imperatorowa  
jes obiad, ostatniej niedzieli sama ni powie-  
działa „ iż wyshło jej minęto Grodno, y spodziewa  
się przedto wyshło styrci w prócie rąkonione  
„ kontenta była iż jedzie i tem oglądać jej datac  
„ w Miesie y w Peterhoffie, sama mnie się oto  
„ kapytata „ Na obiad, niemat codziennie bywam  
zapraszany, wysyły pierwsi banowie tutejsi jak  
to Sotychon, Sopon, Naryzkinowie, Ostesman  
bardzo są dle mnie grzeszni, u tych wyshłych byłem  
na obiedzie — JM Pan General Melispino bardzo  
też jest dla mnie grzeszny od niego miatem danego  
officera do pobierania Aspademij y innych niesie-  
gdzie są przedwinone malowania, oprócz tego ma mnie



tegoż dać officera, abym mógł widzieć Sumiarskiego  
 Memice y Jabrykę bronni — Dnia wtorkowego 22-go nie  
 dla mnie robił murów z kadetami y z ogniem. Strzelce  
 mali z armat ognia dawali. Wiryty odbywał jest  
 naycieżej, na dzień dwóch ledwo obiechać można, wysocy  
 na wsi Sumiarskiej, naybliżej o 7 lub 8 wiorst od miasta  
 list Strzyja Dobrodzieja w ostatnią Niedzielę tegoż  
 miesiąca odebrałem, naybardziej jestem gwałtem że Strzyja  
 Dobrodziej jest na mnie kłopot, nadto nie mój, nie żądaj  
 y na nią ratę życie pragnę kartugiwać — (Kochać będę  
 Cerkw konfederacyi już wrystali wojewodztwo, o tym zaś  
 iż naywiększe wojewodztwo są z konfederowane, y że  
 kosztuje się tylko dowiatł Spitali y Pięstwo Sumiarskie  
 dowiostem Karara Jmci Zubowowi, ponieważ ten list  
 oddano mi na pokojach u Imperatorowej — Dowiedziat  
 iż kiedy Biskup Inflancki wriót ten interes na siebie  
 jest pewny że poydzie naysepier — Co tylko to jest  
 nayciechanego wrystko staram się widzieć to za  
 powrotem opowiem Jmci Strzyjowi Dobrodziejowi nadbył  
 z tym wrystkiem już powrócił, naycieżej dla mnie  
 iż żadnego prawnie dołaha nie znajduję y żadnego kogo-  
 bym mógł się w niektórych okolicznościach poradzić,  
 wprawy jednak nie wyjadę, aż rozkaż odwrócić, a tem  
 ratuje nogi Jmci Strzyja Dobrodzieja y pitre się z nay-  
 głębszym ustanowieniem Jmci Strzyja Dobrodzieja  
 Naczelnym dyktownym Synowcem y  
 najniższym Anagą  
 M. Gospodowski Dowojewodzie Gowiencki



3 Originatu Kopia -

169.

25 Julij 1792.

119

w Miastym Konstantynowie

Szczegny Dostości do Głównowódzkiego Hetmana  
Jasnie Wielmożny Jm. Samie Hetmanie  
z Dobrodziejn —

Ze namie Województwa od Lublina aż do  
granic Mołdawskich są zkonfederowane y przez  
Konfederacyę zarządzane w Spodroznosi i iak  
Jm. Sam Dobrodziej wiesz zapewne że już Goto Wistki  
Synowie Królewski z sercą Wojska się znajdują  
także o tym Jm. Sam Dobrodziej uniaawomiony być  
musisz co generalna Konfederacya czyni, to dźwignij  
y swoim przystającym Najasniejszej Konfederacyi  
Litewskiej wiodzić będiem — Gorpudy Wojewódzkie  
ustanowita Konfederacya, między które ichców  
z wojsk Partyi Królewskiej wzięci, na trzy dni w  
Lubnie będiemy się z nazydować y tam czekać  
będiemy wiadomości od generalnej Konfederacyi  
Litewskiej, Góncem uprognionego złączenia się  
obydwóch Narodów — Nie wintaję Jm. Sam  
Dobrodziejowi Wntawy, ale się ciębież że ja  
piastuję bez Łaski Królewskiej, która wajać,  
płowac republikanów Sankta. Nie jesteś Jm. Sam



1792 -

Dobrodziej do Księcia ale ten urząd w sejmach  
 Jego, poprawi podtych co się czolgają aby co otrzymać  
 widząc że wyrobie wśródzą patryotyzm  
 nagrodzą — Wroce usiadać Biskupa powiednie  
 Ma ile go trocham kamre y tak — Bądźcie  
 oba na mnie Tarkawi gdyż ja bym nieprzestane

Jasni Wsłomnego Jmiana  
 Dobrodzieja najmilszym Tuzę

25 Julij 1792  
 W Starym Konstantynowie

Stanisław Krzesny Potocki



Sopie Gisto

171.

14  
26 - lipca - 1793

120

Królowo Katarzyna do Imperatorowej  
Madrime -

Mme Nation jadis indépendante, une Nation  
qui avait <sup>3</sup>son comble la liberté au milieu des  
Craintes étrangères et des troubles intérieurs qui  
agitaient son sein, une Nation, quelque fois vaincue  
jamais opprimée, croyait pourvoir jouir enfin d'une  
tranquillité que lui avait procuré ses malheurs  
même - Confiante dans la vertu de ceux auxquels  
elle avait donné le droit de la gouverner, peu  
ambitieuse par système, rassurée sur son exis-  
tance, par l'intérêt même de ses voisins, elle se  
croyait à l'abri de ses foix, jouir dans l'ombre  
de ses foyers de la paix extérieure et domestique.  
Elle se consolait d'être oubliée pourvu qu'elle fut  
heureuse et libre. Devait elle s'attendre que ce  
serait dans son sein, que naîtraient ses ennemis  
les plus dangereux, que ce serait parmi les  
étrangers qu'elle trouveraient ses libérateurs.  
C'est là pourtant le phénomène politique que  
présente la Pologne en ce moment - Ce n'est pas  
la première fois que des Citoyens Ambitieux ont



établis leur pouvoir sur l'adresse et l'opinion  
de leurs vertus — Je n'ent pas la première fois  
qu'une Nation a donné elle-même à ses chefs  
les moyens d'être subjuguée et qu'en cherchant  
une vaine gloire elle a trouvé l'esclavage —

Mais c'est la première fois sans doute  
qu'un peuple a vu voler à son secours un  
voisin généreux et désintéressé et briser ses  
chaînes au moment même qu'il les a aperçues.

La Pologne n'ent offert aux fastes de l'Histoire  
qu'un exemple de plus d'une Nation asservie  
par ses propres Citoyens si Catherine n'ent  
vécu. Sans elle les Polonais restait à  
jamais dans les fers ou plutôt son existence  
finissait avec la liberté et le succès de l'Ambi-  
tion ent été sans doute de s'anéantir elle-  
même avec ses victimes —

Jugez Madame des transports de notre  
reconnaissance par la grandeur du bienfait ils  
ont été encore augmentés à la vue des expressions  
flatteuses que Votre Majesté Impériale vient  
d'employer dans les dépêches adressées à Son



Ministre Plenipotentiaire, Monsieur le  
Baron Wübbel - Le Ministre éclairé n'a pas  
tardé un moment à nous les communiquer  
et leur publication a excité la plus vive grati-  
tude dans les cœurs de tous nos concitoyens.

Ainsi n'avons nous pas voulu remettre les  
premières expressions de notre reconnaissance à une  
époque plus éloignée, et quoique nous n'ayons pu  
nous réunir encore à la Sittuanie, la Confédération  
générale de la Souveraineté a cru devoir charger incontinent  
le Comte Wietorstki un de ses conseillers d'être l'inter-  
-prète auprès de Votre Majesté Impériale des sen-  
-timens respectueux d'une grande partie des provinces  
de la Souveraineté - Dèsque nous avons pu de nouveau  
respirer l'air de la liberté, dèsque nous avons revu  
son Aurore briller sur nos contrées, nous nous  
sommes empressés de célébrer, celle dont la main  
bienfaisante nous a rendu ce bien précieux - Déjà  
le Nom de Catherine retentit dans les deux tiers  
de la Pologne - Les Palatinats de Sijovie, de  
Bractaw, de Podolie, de Volhynie, de Permischovie  
de Belz, la terre de Chelm, toute la Sittuanie  
ont brisés leurs fers - Ils tombent à l'approche  
de nos libérateurs, les efforts de ceux que l'Ambition



que l'Ambition a armés en sa faveur, sont  
impuissans; la cause qu'ils défendent est trop  
vite pour que le succès la seconde —

Daigne donc grande Souveraine achever  
un ouvrage contonné sous d'aussi favorables  
Auspices, reprimez les desseins criminels d'un  
petit nombre d'Ambitieux, indignes du nom  
de Polonais. Affurez à jamais notre Bonheur et  
notre liberté — Soyez le génie tutélaire dont les  
Polonais n'invoquent jamais en vain l'assistance  
Et le ciel récompensera votre vertu par la continuité  
des succès et de la gloire qui forment l'histoire  
non interrompue de votre règne; il unira à  
jamais les Polonais à votre Empire, par les  
liens d'une reconnaissance immortelle et d'un  
attachement réciproquement utile et honorable.

Catherine chez nous deviendra l'emblème  
de la Liberté, comme elle est celui de la justice  
et de la bienfaisance, dans les contrées immenses  
soumises à sa puissance; et la postérité dira  
après 30, ans un règne le plus glorieux, qu'ayent  
jamais produits les fastes du Monde, après avoir



14  
26 lipca 1792 r.

après avoir fait le bonheur de 30 millions d'hommes  
 après avoir assuré son pouvoir par une suite  
 non interrompue d'actions bienfaisantes, après  
 avoir donné à ses peuples le Code le plus sage  
 et le plus humain, après avoir humilié l'orgueil  
 du Croissant, après n'avoir trouvé d'autres termes  
 à ses conquêtes que sa propre modération, il  
 manquait à l'athéisme la gloire, d'avoir rendu  
 la liberté à une Nation généreuse et opprimée  
 et le ciel pour couronner tant de hauts faits  
 et tant de vertus, lui a permis d'ajouter cette  
 palme immortelle à ses autres lauriers —

Nous sommes avec le plus profond  
 respect de Votre Majesté Impériale  
 les très-humbles et très-obéissants  
 14  
26 Juillet 1792 —  
 Harry Konstantynow  
 Serviteurs  
 Stanislas Louis Potocki

Baron de Büchler podał natenczas Notę  
 do Konfederacyi Sargowickiej, zapewnijac, wspotnoi  
 "w diastaniu z Niaz dla powiazaniecia naduryci i  
 "karkara w niej tyllu Polakow a miedzy innymi



Stemipotentia Dóbr Szarát Lubomirskich patrolmierz-  
cego na czele dwustu rbojnych ludzi na granicach  
Polski i Rosyi i odpierajacego pibety Moskiewskie et

Przesmy dotochi w odpowiedzi na te Notę  
donosi Büchlerowi że wydał stosowne rozkazy  
Marzathowi Konfederacyi Targowickiej Bractawskiej  
i Generatowi Rudnickiemu ażeby spospojność na  
granicach Polski i Rosyi rachowana była równie  
i wolność przesiedlenia się dowolnie nadgra-  
= niżnym mieszkańcom, i że w tym celu sądy usta-  
= nowił dla uwarania winnych i ostrzeżenia  
zarantów et et —

Dnia 29 Lipsca 1792 -

Generat Jgelstrom uwiadomił Notę Krędowną  
Konfederacye Generalnej Targowickiej i Generat  
Kochowski, zabrat paszy i papiery należące do nad-  
= granicznych honor celnych pomiędzy Polską a Rosją  
spicuzetował i włożył u niego, a Generat Jgelstrom  
jest w gotowości ten depozyt Konfederacyi Targowickiej  
zwrócić i pyta się jak ma nim postąpić i et



177-

28. Juillet - 1792.

Kopia Listu

Rome

Do G. C. de Fascaris Patriache de  
 Jérusalem Do Kawanika Kontryma et  
 ... poteka Kawanikowi Kontrymowi Synow  
 = czo Swowich (petits neveux) a Synow Generata Kawa-  
 = wisa et „ je suis en peine, il y a trois mois que  
 „ je n'ai pas de lettres de Madame la Générale  
 „ Comtesse de Fascaris leur Mère, née Anne de  
 „ Gabietto, ne sachant, si elle a pris le parti de  
 „ mettre, l'éléme à l'Académie de Vienne, ignorant  
 „ quel parti il prendra, s'il viendra chez moi à  
 „ Rome, on s'engagera au service de la Patrie et

1792

Kopia z Benionem bez daty, domyslic' sie  
 treba o pitanyu sicuti przez Generata Jyektroma  
 do Generata Kretretnikowa, donosi M. „ se sie  
 „ Kamienie poddał, co wiek pomaga do Kreszli-  
 „ swego raphonizernia, Stosownie do woli Imperatorowej  
 „ ete Krol po odebraney tej wiadomosci nie mógł  
 „ smutku utaic' ete



178



Wopis

179.

18<sup>29</sup> Julij 1792.

124

General Petersewiczoff do Biskupa  
Inflant Gostafowskiego —  
Jasnie Wielmożny Mojej Dobrodeju —

Niewiadując, że w wyroku uderzenia  
Serdernego y nieomylnego, mojego dla Niego przy-  
wiązania, potwierdzam tyłko zapewnienie wrodzys-  
tem bezwaniem, że z najmilszym ufortutowaniem,  
i nieograniczoną ceną, na rawce rachowywać  
będę Stobą mi oswiadczoną przyjami —

Ze interesa publiczne teore swoja odmiesi-  
postaci y Wyprosz. Jm. o. z wyobciem narzoni y  
przytaczając się do Excesu Generalnej Confederacji,  
to samo jest pobudką zatrzymania się mojego na  
tym miejscu dla dania ciału y sposobności Woytha  
Dobrego Komendantowi, do rozpoznaenia się wystan-  
cyach które by scisnęły lub przeszkadzały obustronnej  
młodzie. Jm. W. Dobrodziej Extraordynaryjny nak-  
ładowet i pełnomocny Minister Butnaisson pize do mnie  
z Warkawy, że w razie jk. potrzeba uznaje przytomność  
Jm. W. W. Dobrodzieja w Stobicy, w razie rozporządzenia ciału  
-ności, o czem nieomierzham go uwiadomić; nie wątpię  
że przywiązanie i wrestnictwo w dżiśle odnowace się  
własney Ocyerjany łosy, przyspiery zgodney Jego  
na to determinacji — 7 kosta je z najwyradnym



1792.

uszanowaniem JW Wł. Jana Dobrodzieja maj  
 z Węgowa  
 18/29 Julij 1792.  
 niższym Staże  
 M. de Secretaris Hoff.



181.  
Gopria & Oryginatu

125  
18 Juillet 1792.  
Camp de Jadow

Atetman Gopfathowrbi do Generata  
Bieter et nilfona

Monsieur

J'ai reçu à Jadow à 6 heures et demie de  
Varsovie la lettre du 17 que Votre Excellence m'a  
fait l'honneur de m'écrire et je m'empresse d'y  
répondre. J'ai été obligé de couper Mr Zabietho  
qui d'abord m'avait fait des difficultés sur le passa-  
ge de Negron et après la rivière de fin, on il a  
jeté a bas un pont, a fait des abattis le long du  
chemin. Le jour d'avant il a commis des hostilités  
en tuant un Cosaque, et il les aurait continué  
si ses troupes l'avaient seconde. Mais la troupe  
a voulu se conformer aux ordres du Roi. Il y a  
eu même un parti qui a voulu se joindre à moi  
ce qui m'a déterminé a forcer la marche et a le  
couper avant son arrivée à Varsovie. Mais  
puisque je reçois l'ordre du Général en chef de mar-  
cher, je prend la liberté a dire par la présente  
comme Polonais et comme membre de la Confédération  
de Sittmanie



Avec toute la naïveté et la confiance possibles,  
et vobis les raisons sur lesquelles je voudrais être  
éclairci

L'Acte de la Confédération écrit à  
St. Pétersbourg a été fait d'après l'Intention et la  
Volonté de la Souveraine, c'est Elle même qui  
a ordonné d'ajouter nomément Erwa Mrij,  
c'est Elle qui nous a fait sentir qu'ils sont capes  
et renversés et qu'il faut qu'ils soient remis dans  
toute leur force, permettez Votre Excellence que je  
vous parle à cœur ouvert. Ils ont été blessés dans  
l'accès du Roi. je ne vois pas qu'on fasse mention  
de l'Acte de la Confédération de Lithuanie, elle a  
 élu pour son Maréchal le Comte Potocki. Les deux  
confédérations n'ont pas fait leur union, l'élection  
du même Maréchal ne peut pas être regardée  
comme un Accès. La Confédération de la Lithuanie  
doit avoir le même pouvoir, la même considération  
que celle de la Couronne; elle est très privilégiée,  
elle a envoyé son Député à Sa Majesté l'Impe-  
ratrice par ses ordres, par conséquent j'espère  
que Votre Excellence considérera cette démarche,  
puisque tout ce que j'ai fait jusqu'à présent, je l'ai  
fait d'après les Ordres de la Souveraine et j'ai en  
la permission de m'adresser toujours à Son



183.

18<sup>e</sup> Juillet 1792

116

Excellence Mr de Zouboff, ceci va cesser du moment  
que j'aurai l'honneur de parler à Votre Excellence.  
Je dois encore la prévenir que ce n'est ni mon  
caprice ni ma volonté — Je connois trop les loix  
de ma Nation et je ne me serai pas exposé à  
un faux pas, si je n'avais pas connu à cet égard  
les intentions et la volonté de Ma Souveraine.

C'est Elle qui a ordonné, étant encore à  
St. Pétersbourg que je soye déclaré Hetman par l'acte  
de la Confédération. Je l'ai fait étant sur de mon  
fait — Votre Excellence trouvera cy joint la copie  
de la lettre de la Souveraine. Je me suis fait un  
devoir de la prévenir la dessus, dans la crainte de  
quelque inconvénient — Votre Excellence peut bien  
sentir le cas dans lequel je me trouve et combien  
il me serait désagréable si l'on disputait sur la  
moindre des choses qui pourrait déroger à la volonté  
de la Souveraine et à la dignité de cet Acte  
non seulement qui est protégé, mais même écrit  
et ordonné par Elle. J'espère que Votre Excellence  
a lu l'Acte de la Confédération et les Universaux  
que j'y joins — Elle verra que toute la représentation  
jusqu'à la jonction des deux Confédérations m'est  
confiée jusqu'à présent, tous les Palatinats



et Districts confédérés me font leurs rapports; il y aurait mille choses à consulter et à arranger avec Votre Excellence — Il se peut que mes dispositions précédentes, doivent être changées par vos vues, il faut m'avertir là dessus pour que je ne soye pas induit en erreur — Toute les provinces de Sittmanie, hors Sinsk, Mozers et Szereyca sont confédérés, par des personnes auprès des quelles, ni le Roi, ni aucun des Grands, hormis nous, n'ont pas la moindre influence, ainsi la Sittmanie est gouvernée par des gens uniquement dévoués à nous et qui rempliront aveuglément toutes les vues politiques de Votre Excellence — Son Excellence Mr de Zouboff jusqu'à présent recevait de ma part un tableau bien exacte mais comme je suis à même de communiquer avec votre Excellence, je crois, de mon devoir de me conformer entièrement à toutes ses vues, et je crois que la nécessité des rapports cesse.

J'ai tâché d'inspirer de la confiance à Monfrère, je croyais pouvoir le faire par la réponse gracieuse, de Ma Souveraine et par les lettres de Monsieur de Zouboff. Votre Excellence



le connaît. Elle connaît son tèle et sa capacité  
 J'aurais bien des choses à dire encore par  
 rapport à ce dont j'ai été chargé à St. Pétersbourg  
 mais comme les circonstances changent et qu'Elle  
 se trouve à la tête des affaires, je désirerais avoir  
 un moment d'entretien avec Elle, d'autant plus  
 que je voudrais disposer de Mon frère selon  
 qu'Elle le jugera apropos, et de la Confédération de  
 Lithuanie qui ne peut rien faire sans mes ordres  
 et sans ma disposition, qui ont été dictés d'après  
 les ordres et les vnes de Ma Souveraine.

Il y a encore mille et mille points à  
 arranger, et si Elle ne les prévoit dès le commen-  
 cement, ils peuvent lui donner encore beaucoup  
 d'embarras. Jusqu'à présent la jonction des deux  
 Confédérations, était déterminée à Brési de Lithua-  
 nie; tout le pays, tant la Pologne que la Lithuanie  
 est sans gouvernement. J'ai laissé mon frère à  
 Vilna avec quelques personnes, pour vaquer aux  
 affaires, et pour m'avertir en cas d'accidents  
 imprévus. Il faut que je dise encore à Votre  
 Excellence que d'après les dispositions et les



les arrangements qu'on avait fait en moment  
 que les troupes Lithuaniennes se joindraient  
 à moi, il se trouve quelque chose de changé  
 Puisque j'entends qu'on va les renvoyer à  
 leurs différens cantonnements — Je crains que  
 ceci n'occasionne quelque fermentation dans  
 la Nation qui est calme — L'Élection des Nonces  
 peut encore manquer, enfin je serai bien aise  
 d'aller incognito à Varsovie, tout expliqué  
 à Votre Excellence si Elle le juge à propos —  
 L'Acte de la Confédération approuvé  
 par la Souveraine dit que les troupes  
 doivent être jointes aux Hetmans. —

Du commencement je me suis annoncé  
 comme Régimentaire, mais depuis j'ai  
 été forcé de prendre le titre d'Hetman —  
 Si ceci pouvait souffrir, quelque difficulté  
 j'en ai prié les aptanis, comme je  
 regarde ceci, comme une chose très délicate  
 je me fais un devoir de l'en avertir et



189.

128

1792.

De la priet de me continuer son amitee'  
etc etc

Camp de  
Jadon -

18<sup>o</sup>/<sub>29</sub> Juillet 1792.

Je tres humble et tres  
devoie Serviteur

Comte de Hopyanowski

Hes-Litenski







189  
Kopia listu Rodzjewa  
Gowieskiego do Bis-  
Kopulskiego —  
21. Julij 1792. —  
S. Petersburg

Ślmi Wielmożny Strjju y Nagosobliwy Dobr.

Wurjera którego Strji Dobrodziej obiecał przyjęcie  
& mięciopliwoscia, oczekuje, tym czasem nie opuszcam  
dwa czy trzy razy jezdzić na tydzień do Carskosaeta  
oddawać wizyty Jm. W. Popowi y Zubowowi, co niedziela  
róż jestem na posojach y razem ze wrytłkami catuje  
reke Imperatorowej, i tam na obiedzie zostaje  
ostatniej niedzieli była gata ingracyam Ślmi  
Wielkiej Pięćmierki tydzień dopiero narodzoney —

Byłem przytomny u świątecznej ceremonij całej Celebro-  
wat Metropolita tutejszy, czterech Biskupow aspi-  
towato — ceremonia trwała więcej godzin y po  
nabożenstwie przy muzyce wojskowej doprawiali —

Damy w galowych sukniach ubrane były,  
Strj ten jest ośobliwy, mają niewznie nakr-  
tasz narych konturów, & szlachami & tytu zawia-  
zanemi, brylantów najwięcej wkręćcie nakładziomych.  
Obiad był więcej jak na 200 Osob — Imperatorowa  
Wielki Pięć, młodzi wryscy Pięćta jedli razem  
ten obiad, co się bardzo rzadko trafia — Wespwartek  
przypadają Jmieniiny Wielkiej Pięćmierki, maby bal  
& tańcami na którym być nie omyliam — Co się  
tylko czasu wolnego od Obiadów y wizyt zostaje



1792.

Staram się widzieć wykryć tejsze osobliwości.  
 Dnia wczorajszego byłem w fabryce porcelany Głota  
 w gątnie ma to co się różni od Łaskiej, widziatem  
 także ich robotę, jak toczą, malują, lakierują, wy-  
 -różniają y jak palą. — Tegor samego dnia byłem w  
 domu Motre 3<sup>o</sup> Głota był przez niego najpierw  
 w tym Mieście katorżom, sam w tym mierzył;  
 Sturymy nad Łazni 5 a Merzymy nad Łazni 2. nie ma  
 wewnątrz Sionka, we środku połewej stronie połowy pierwszej  
 y Sypialny, a po prawej połowy górnej y Ministrow przyjmował  
 obiady dawat. — W tym domu stoj Baci Głota  
 powiadają ma być jego roboty o Ten list píše naj  
 niepewniejszy będąc czy dojdzie przez J<sup>o</sup> Strija Dobrodzieja  
 od Ortesen tygodni na wysyłać listy pisane do różnych  
 osób, poczta, radmoy wiadomości, ani rozkazy nie odbieram.  
 Przem 1. Lubon albo Słopon, cokolwiek mi powiedzą  
 smaczniej niczym nie Stryrat ani wiedział. — Zechce  
 Strija Dobrodzieja z Łaski swojej oznajmić jak długo przyjdzie  
 tu jeżeli zabawić abym z wypatkiem mógł się miarkować.  
 Pradz Odynie Głota dni jak tu przyjechał w całym  
 Petersbomgu od mego przybycia pierwszego Polaka znajo-  
 -meo znaladtem a drugiego Oficera Moskiewskiego Sana  
 Bererdina co był w Warszawie. — Dozi Strija Dobrodzieja  
 z najdelibnym ustranowaniem całują píše też J<sup>o</sup> Strija  
 Dobrodzieja z korespondencyjnym Synowem  
 y Suge M. Sogajfowowi, Sogajfowowi  
 Gonienski —

1792 — 31 Julij  
 z Petersbomga —

Roz  
 Głota  
 Łask  
 z Głota  
 duch  
 pro  
 przed  
 roz  
 = now  
 str  
 swoje  
 = now  
 we s  
 pod  
 i utra  
 w Ł  
 przy



191 1 Sierpnia 1792. 130

Wojna cyh ryciaz

z Noty Kresnego Polockiego z Dubna  
do Burona de Büchlera pitani

Dowiedziawry się że wojsko Solche ma być  
rozkwaterowane z rozkazem Grota, w prowincyach  
które dotad nieuczyniły abseksu do konfederacyi  
Targowickiej. Kresny przedstawia komiequosie prajem  
zgodzenia aby się wojsko rozchodzące po kwaterach  
dubna Obywatelom patrijstycznemu nie dodawato  
proci Büchlera imieniem konfederacyi aby czem  
przedt wydat generatowi Kofyjskiemu dowodzącemu  
rozkaz w Grota, dla przeciwdziemia rozkwate  
rowania wojska Solkiego w potzereim mniej  
straznego, mieli to matych partyach. On zaś że  
twojej strony wyda upowaznienie stosowne Hetma  
-nom na mowy Grocego, przyjacne wojska Kuskie  
we wyzyskaniem z dowodzcami ich, będą się starali  
porozumnieć, najwygodniejsze dla nich kwatery  
i utrzymani obmyślać, a zato prosi o pomo  
w zmuszeniem wojska Solkiego do wykonania  
przyięgi konfederacyi Targowickiej.



Gopia & Oryginatu

198.

1 Augusta 1792.

z Właypery-

Biskupa Masfalkhi do

Biskupa Infant Gosfalkowskiego etc

Odpowiadając na list JW Miana przez Ktatec  
wetry dni doortego wistkuje JW Mianu który piny palnie  
tego dnia bytes' instrumentem, wistkuje Ocyrynie  
y Wrołowi że te kamieskanie wrajowe wrotho kwajace  
tak pomysluy a miespodriany bierze Gomie. Nabyym  
pospicny do Widna radowai sie, wspolnie z JW Mianem  
Dobrodziejem z tego wryttiego co da Wkery popolitney y  
w szeregach dla Jego osoby y domu dobrego wyznika  
ke z rownie moje chwiejace sie y kuptnego wyznagajace  
wypodyntu a bardziej jenzke kuptna wgnosi glosa podladam  
w przyjamni y madorosi JW Miana ke we wryttim mnie  
rastajie pomoz oraz dobru publicznemu karadrie poz  
trafin. Jednak jezliby moje kwattonie wiekiem sily radly  
ke jenzke Wkery popolitney albo JW Miana potrzebom  
z najlepza cheia one opiaruje. Prose tylko na to  
pamietac ke vobis crescere nobis antem minus  
se serite fortuny ke brzegu z guby porostawionaz  
satuje y rownie varem, racz JW Mian do obogga  
stac ke pomocnitwem, wwalniajac mnie od innych  
głopotliwych myśli glosie me sa juz żywe jak byly,  
nie one wriek przytepit y przypadki. Choram wiec  
dalnego uswiadomienia dla wrego bytnosci moja kadana  
jest w Widnie y podrytam ka otobliwraz, Tarde uel mi



1. Sierpnia 1792.

do tyłka jezaka miściecy, pobił nie utraci interesów  
w domowym ciecin, zachowai potrafił to jest do  
Seymu. Musiano udać przed JM. Dobrodziejem  
JM. odhomoręgo Ormianskiego Wazyńskiego ze On  
albo przyjaźni albo obowiazkom winnym JM. wnam  
ubliżył, wiem że iabim tu przyjechał duchem po  
uczynionym przez gwałt oswiadczeniem w Krawtach  
y moge żateżeryc na niego że mozeż Mużypednie  
wierzyc y że będzie Mtu kdatnym do wielu czynności  
Wysoy to moim Sumthiem widzie tego racnego Obyz  
-wateła zmartwionym a lepiej powiem tak upośle  
-domym srodze żeby miał by, ujęty z tego poważnego  
kota do którego przez samego JM. wana przez wzglad  
przyjaźni z nim mojej był utnuwany.

Jezaka trwa zawierucha y bunt y namagajace się  
w Polongowczyźnie, ale drogi mam już ockwe od JM. Wilkows-  
kiego ośtaszawych JM. wana staraniach o ugaszenie tego ognia.  
Widzko to pomnaka we mnie te kreske przywiazdane te  
ufnosci ten prawdziwy Skacmek da JM. wana które pomnoze  
z sobą do grobn

z Cengusta. Wajpoda

Powapierim listu przyjechał tu do Wilkowskiego y przy-  
-wiadł listne dowody przyjaźni JM. wana da mnie. Do utnie-  
-czenia iednak buntow chłopów Polongowczyńskich, skutecznego  
nie umiał użyć sposobu, ponieważ JM. Szanki nie  
sprowadził y za tem wieleży krobil jezake ogien, który  
moważ knazniczka, ugarony był tyłko more. Tęto bama  
Prewotkiego, Szkodnego Kommissarza mego y re wsrzed



194.

2 Auguste 1792

i ten wraek miar az do wrodzenia podeyranego cztowietka  
 base rekomendowal JM Krucze do Gontyliarstwa Zmudzkiego.  
 Juz to jest pozno sekcy ten defekt, chyba tym sposobem ktory,  
 i w innych miejscach dac' nie bardzo moze, zeby generalnie  
 aprobate wyboru Gontyliarow sobie zachowata atak moglaby  
 wotrednie pleny od cztystej poremicy oddzielić. Inaczej Wlad  
 Ladon Gontfederackich Powiatowych nie pomyslony bedzie

Bytnosc moja w Wilnie od JM Wlana dependuje jeżeli widziak  
 ze jest konieczna, przyjechac nie odmawiam. Ale te przeklamam uwagi  
 1<sup>o</sup> Pomyslnie utworzyc interesu domowe, sam one kawiadujac, nie w  
 kategotiach miedzych, ale dopitutowaniem planty raz wiezety, Gdybym to  
 zamiechal naywidnie zrobilbym ziemianinie z ziemie nie s'obydy  
 stawilbym na tyjnosc tychze kamych tak ktore odtwo mojej zaprotabiz  
 fortuny na swoy pokytek niedobrawsky innych z nie postawilby pewnego  
 potracbu - 2<sup>o</sup> Wzywajac sie ze od Wilna miedzy nie spodkiewam sie  
 wplywn pieniedzy do mojego Karbon, y przyzwolnym byloby wrawnej  
 oparac sie postaci - Wolez dodac JM Wlana expensu zeby y mnie razem  
 katepijac przez ten czas pobli Szym y prawdziwa cymnosc nie  
 nastapi nalezyta prowadzic figure, a tym czasem JM Hornowskiemu  
 1000 r. ka wydana, a tygnacya, wyptaci. Mu kalcidem - Juz nie  
 czas mnie chciec by Anacrazym, inne sa mysl' moje, jak dobre  
 skonczy, y przyjaciotom nadgodziny dobryta mnie dzieci potegnac  
 sie na kawore. Komnij nato JM Wlan ze b'z rok kalcotem ze niek'az  
 czei wieku na troskach strawitem, bez natury mienaymoinaypy  
 wiotem temperament, a k'atym, ze ostroznoscia, y rozsadtuem t'ho  
 staba nie kycia utrzymywac moze ktorey trwanie bede, JM Wlan  
 winien po czei ierek' nie na prozne mienarajac j'at'g'  
 Goroty y upyt'brzenia zachowaz w spotkajnosci a za siebie  
 y za mnie pracujac prawdziwym morm stamien sie Szym



195.  
Kopie listu

150  
2 Sierpnia 1792.  
w Dubnie

Do jednego z Generałów Moskiewskich pisanego,  
Wschodniego lub Jelitomska przez Królewskiego  
Potoczkiego, repha Głównego i Jego Sekretarzy.  
Na tym liście dopisał się i podpisał w nasto-  
sęguie „Donosi się tym liście o rozmaitych  
„urządzeniach Targowicy tyżących się przymięci  
„nawraconej Woyśm — Donosi że pisat ostrzy  
„list do Góła, z tery pryncypny nie trzymać  
„przez Barona Büchler aprobowany „mais  
„je suis persuade' dit-il qu'on ne peut attaquer  
„la Nation à la Russie après tous les soins  
„qu'on se en de lui inspiere de la haine, qu'en  
„rejetant sur le Roi les choses, dont le Roi n'a  
„pas discontinué à charger la Russie pour  
„la faire haïr et



196.  
Kopia listu kryli Mijaja 2 Augusta 1792.

Listu Putshamera do Hetmana Gospałowskiego

donosi że czasac' będą czas oznaczony  
" kryli Referendarz Tyszkiewicz który przysięgę, a  
" ierli nie dobra mu zkonfiskują, — prot. o  
" rozkaz, aby tym w którym który w domach niedra  
" nie łącząc się z konfederacją konfiskowano dobra  
" 2<sup>o</sup> i tym który oddaliby się w odległe miejsca  
" nie powracają do domów — nareście pyta  
" 3<sup>o</sup> Jeżeli mają być przyjęte oświadczenia dan  
" mających rapity od Meżów na Dobrach zkonfisk-  
" =gowanych tak jak tami Oktorpowato wazyndaer

Kopia listu przez

2 Dubna 1792.

Korespondenta do Hetmana Gospałowskiego  
własności nie napisanego z kryli wyciąg etc

donosi że już wzięta stała determinacja  
" potać kryli konfederacye Obu Narodów w Bieżem tit.  
" ale że to miasto nie jest wygodne na kwotanie  
" tam Szymu konfederackiego etc



3 oryginał  
kopja

198.

z Włajpedy, d. Augusta 1792.

123

ogodnie o 2 po południu

Piara Maratowi Biskup Wileński  
do Biskupa Jusztant Goszafowskiemu

Wstrzymatem te dwa listy na jednej karcie  
pisane chcać dojechać się końca porzynającej się  
rewolucyi między Chłopami, ale JM Wileńskiego  
lekkoomyślności sprawita że się ruchwalstwo gmin  
powiększyło y rozszerza - Stotek, Płungiany, Szubady,  
Szara się z obywatelami y obawiać się należy że  
wiedzy żołnierskiej nie pospiera, rządy całej to pospolstwo  
uzbrojone a raniemi imie włości pojda - Racz JM Wileń-  
skiemu raportować Generalności Wydzobem nieodwołującym.  
JM Wileński nie wiem z jakich przyczyn nieusku-  
tecznia woli JM Wileńskiego która jedynem była środkiem  
utrzymania pokoju. Racz JM Wileński radei w konse-  
niasch jeżeli jeszcze nie zrobiono Konfederacyi żeby  
nie była Brzeźskiego ale na miejsce jego JM Wileńskiego  
Nagurskiego ex Sekretarza pieczęci, Konsyliarzem  
obranu. Jeżeli by już stanęła ta Konfederacya racz  
pisać y na moje ręce przysłać list do JM Wileńskiego  
Brzeźskiego żeby ustąpił Konsyliarstwa JM Wileń-  
skiemu jeżeli chce mieć względy u JM Wileńskiego  
y u Generalności dając do zrozumienia że tego jest  
komiećna y publiczna potrzeba - JM Wileński  
tu przytomny nie tyłko racz pisać bezpie do Konfe-  
deracyi ale też prosić mnie abym JM Wileńskiego



Łachawego względem Jego kalendar co czyniąc mam  
ten jedyny kamień żeby pomnając liście przyjaciół  
restauracji ludzi szlachy, robić sobie w tym konfederacyę  
za którą pomyśleć i skutek cnotliwych Jego kamionów  
a co do prawdziwej może doprowadzić wielkości —

Szuka do mnie z Warszawy zetań Marszałkowsko  
Wielkiego Księstwa Litewskiego dla Tytubiewicza prze-  
=nacraja — Podskarbiostwo dla Dnia Konstantego Kadwojne  
po nim dla Brzostowskiego — Butawę Solną dla Brata  
Wymiana — Tytam się czy to już się niedomniem —  
Wszystko dobrze ale jak tam szlach Brzostowski  
O Marszałkowskim Kadwojnym Litewskim donoszą  
mnie że Sottan chciał je zrobić przewidując koniec  
ale na Słochy Łony utrzymał się jeszcze. Jego byś  
Wymiana zadał do tego Urzędu radbym wiedział  
żeby naże instancje nie znalazły się w przeci-  
=wienstwie i tego rechner katym i ja będę —

W tym kamieniu i w innych dotychczasowych  
gimie moja nadzieja odebrania należności mojej  
i czynszów należnych przez trzy lata i wszelkich  
powinności — sposób jest jedyny żeby generalność  
wytata i pomiędzy siebie z dobraniami dwoma  
Turkneim i Urzędowem osobami de dla rozpod-  
=zenia buntów (stapstich) a razem do utworzenia inventarza



5 Augusta 1792.

y weyrażenia we wrajenne przywody, odsyła<sup>3</sup>jac rzecz  
 na potem pod aprobatę Cypersoyi, jeżeli ten projekt  
 będzie się podobat JWJMSam, jako ja się spodziewam  
 rad, wiedząc to żeby był r. l. l. Generalności wyznaczo-  
 -ny JWJMSam Podkomorzy Okrmianski Warynski tu przy-  
 -tomny, z dowodami dwoma, Janewskim ex Sedzia  
 grodzkim, y Buttamerem także ex Sedzia, a w ich  
 niebytności dla ramierzów, żeby y Sam nawet Gonty-  
 -biara Generalności mógł te d. r. l. raczać y doszorać,  
 biorac kawke za prawo do swoje, Sekretaria Cypersoyie  
 wniesym ich mienaruszajac, takotez rozpokojenie  
 zupełne buntu, y przeprowadzenie Chłopów do postu-  
 -stwa d. r. l. d. r. l. Jeslibys JWJMSam mnie uwol-  
 -nit przynajmniej na kilka tygodni od sechania  
 do Wilna, przysłał bym, Siebro, Korzenie, wino, po-  
 -strebnych ludzi dla JWJMSama żebyś przywrócił  
 moją prowadzić figurę — Satiraj na mnie, jak na  
 Gochajacego Oycę, bo ja patrze na Niego jak na  
 Gochanego Syna — Niech tego poczatku  
 buntów Chłopskich, zaraz w poratkach nie zapobie-  
 -zanego Generalności za mata, rzecz nie pokrytuję, bo  
 on more się stać powszechnym, taki jest Duch  
 Zmudriczkow przysposobiony przez Duchownych  
 y Świeckie osoby a niedowryttho przez Litteratów,



5 Augusta 1792.

Teraz nawet trzeba postać że 200 żołnierzy dla  
 imponowania a potem y kilkotyżniacami nie ucho-  
 dzie. Jaka ras' rana w spraju nastąpi może  
 Tawo hōdy widzi — Zci' Jw' m' san żeby mi dyarygare  
 dzieje konfederacyi y dzieje Miasta opitywano —  
 Jego ras' korespondencya niestająca do mnie we  
 s'ryg' t'rim s'riatto — Je vous embrasse tendrement

Włosi' moja, kretynogowscy, musiałem wbroń  
 która stoi przeciwko kōtongowstwiey użykowana przez  
 F. Wilczewskiego — naratem aby obie strony broń zdobyły  
 y kretynogowscy żeby się rejtrowali, nie wiem co robią  
 — W tym momencie dowiaduje się, że bodni, że w ich  
 ludzi kōtongowstwie trupem legło — Daj Boże żeby  
 była to nieprawda

W dalszych listach Pięte Biskup Masabki  
 donosi Piętem Biskupowi kōfalkowskiemu  
 „Gineyt buntownik niecht' s'granicie przed  
 „ idąca, komenda, Moskiewska, et Wilczewski  
 dla przedrego usmierzania powstania kanwersat  
 Hetmana Okarowskiego y Moskiewska komenda, et



Nopcia & Orygimada. Dubna & Sierg - 1792.

Sicresmy Sotochis de generaba Nochowthiezo et

Monsieur

C'est un ancien Ami de Votre Excellence qui a l'honneur de se rappeler a son souvenir et qui vous demande la continuation de l'amitié que vous avez en la bonté de me temoigner. Je suis au comble de la joie que les affaires, après l'effusion de sang inutile, et qu'on pouvait épargner, ont pris une tournure heureuse. Je ne doute nullement que Votre Excellence prendra toutes les précautions, pour assurer la tranquillité si nécessaire, c'est pour quoi je prends la liberté de vous observer que les corps de troupes qui se divisent dans les provinces devraient prêter serment de fidélité à la République avant que d'aller dans les Palatinats. qui ne sont pas encore confédérés.

J'ai l'honneur de joindre ici, une copie de l'ordre que la Confédération générale a donné aux Messieurs les Hetmans. Je joins aussi une copie de la lettre que j'ai écrit au Roi. Mr le Baron de Büblers la trouve trop forte, mais je suis persuadé qu'on ne peut, attaché la Nation à la Russie après tous les soins qu'on a eu de lui inspirer de la haine qu'en rejetant sur le Roi les choses, dont le Roi n'a pas discontinué a charger la Russie pour la faire haïr.



1792.

Il faut pour le bien de la Pologne que la Nation  
s'attache à la Russie et le Roi en sera plus tranquille  
et plus sur; autrement la scène malheureuse dont  
nous avons été les témoins serait prête à re-  
commencer à la première occasion - Je tâcherai  
d'arriver à Varsovie le plutôt possible - J'espère  
que Votre Excellence trouvera ma façon de penser  
parfaitement conforme à la sienne et que vous  
serez persuadé de mon zèle pour la bonne cause et  
que vous me trouverez toujours prêt à modérer tous  
les élans de patriotisme souvent malentendu  
par la prudence sans laquelle rien ne se fait de  
solide et d'utile

Le 2 Aout  
1792.  
Lubno.

J'ai l'honneur d'être avec la considération  
la plus distinguée de Votre Excellence le très  
humble et très obéissant serviteur  
Stanislas Félix Potocki

P.S. J'ai l'honneur de vous envoyer les copies de deux  
lettres du Roi; le style de ces lettres a été mal conté-  
à Sa Majesté, en disant qu'il cède aux circonstances  
il paraît comme s'il voulait conserver la haine contre la  
Russie et l'attachement pour la nouvelle constitution,  
qu'il veut sauver autant que possible, cette duplicité  
m'a forcé de lui écrire cette lettre dont vous avez vu  
la copie. Il faut faire sentir et à lui et à la Nation  
que s'il y avait des torts, ils étaient faits ou pour lui



1792 136

on par lui; d'ailleurs cette lettre ne lui fera que du bien et fera grand effet pour la bonne cause dans la Nation. Il faut que vous remarquez que cette lettre a été écrite après celle que la Majesté a bien voulu m'écrire, et la duplicite ne peut m'être utile.

Wojna a Wojni anez do  
 górnú kúresnege et

1792.

### Najjasnejšij Špórtu

Znane jest Wamrej Grodeńskieji Mości moje Serce jech w publicznych rzeczach co innego pragnąć może, iak dobra tej Rzeczypospoliteji w historyi nie wprowadzitem aby te dopetnione było, trzeba abyś Wasza Grodeńska Mości Rzeczka aynt dla Rzeczypospoliteji pomawoży dobrze, że odmiana systematu Republikańskiego rzube tyldo przynieśi może i inieki.

Dawne Wamrej Grodeńskieji Mości Związki z Rosyją, byty by znowe Ocyryśnie namrej porzytejne gnybys ie Wasza Grodeńska Mości towate i inie toanien inie zachowywał celem dla Rzeczypospoliteji dobra, rax, dorzuci znowonice niestaley polityki maksymy. Szac sie do dzieła namrego, Rzeczka ta jest moja rada Wtoz Mu z Rzeczosią daje.

Chceszem historyi Wojni przytaczam usfontentijer



1792.

Ważna Spółenstwa Mości w wyrostkach aja najbardziej  
 niekrony będą, gdy wierna rada moja przyjęta, kosztami  
 wżakienia prywatnego interesu mego ani w radach  
 ani w czynach publicznych nigdy nie było i nie będzie  
 pochlebne. Wzrostek najjasniejszy nie był, a nie są  
 bo ten tylko zwykły pochlebnie w doradzić zamysła  
 mnie się, oto zdaje mi się, nikt na świecie potrafić  
 nie może — Wytyka Konfederacya Generalna  
 Deputowanych do obronienia przystęgi do Dyfartergow  
 Miasta i garnizonu w tej liczbie Gwardye są  
 umieszczone, mieli nie będzie trudności w tej przystęgi  
 wżak bezpieczeństwa osoby Jego dostreżać i ubez-  
 pieczają pierwszym Konfederacyi, natęży będzie obo-  
 wiązaniem. To pisanie moje Wążka Spółenstwa Mości  
 sam przyjmą, jak od dawnego swego Stęgi, nie jak od  
 Marzatha Konfederacyi Narodowej, jak od dawne  
 Korespondence dobrze zyczącego przyjaciela, którego ani  
 zwodki ani doradzić go nie umie

dnia 7 Sierpnia  
 1792. R.  
 z Dubna

Zostaje z niniejszym ustanowieniem  
 Wążki Spółenstwa Mości  
 naj mierzki Stęgi  
 Stanisław Przesmycki



Kopie à Originał 205.

23 Juillet  
3 Aout

1798

Hetman Kossakowski de Patona Luboff

Monsieur -

A mon retour de Wezgrów j'ai reçu la lettre que Votre Excellence m'a fait l'honneur de m'écrire et celle de Monsieur le Comte Potocki, avec le paquet concernant la confédération générale, comme Elle n'est pas assemblée, à présent qu'il n'y a que moi, qui la représente et quelques conseillers que j'ai laissés à Vidua pour y maintenir le bon ordre, Elle ne pourra se rassembler sans mon avertissement, j'ai cherché d'avoir une entrevue avec Votre Excellence pour lui débiter tout mais puisqu'Elle a jugé à propos de se remettre à une autre fois, je dois lui dire que pour éviter, et être à l'abri de toutes les intrigues et cabales, pour donner d'autant plus de poids et de consistance à notre ouvrage je me suis réservé tout le pouvoir, jusqu'à la jonction des deux confédérations, je les ai tenu dans cette inactivité parce qu'en cas de nécessité je soye armé de satisfaire aux vues et aux volontés de la Souveraine. J'ai reçu dans ce paquet la lettre de la confédération générale dont je joins la copie, je réponds à Mr Potocki et je lui demande quel endroit il déterminera pour la jonction des deux confédérations, j'ai laissé entendre que dans le premier plan fait à St. Petersbourg c'était Bressi de Lituanie, si depuis on y avait fait quelque changement, que je les ignorais jusqu'à présent



1792.

j'ai marqué dans ma précédente à Votre  
 Excellence que la Confédération de Lithuanie  
 était dans toute son innocence, elle pourra mi  
 être d'une grande utilité, je vois le contraire dans  
 celle de la Couronne; on y cite et l'on veut juger les  
 coupables, on a établi la justice en toute forme et  
 on la met en exécution — On a enfreint le pouvoir  
 royal, on donne des patentes aux généraux Majors  
 on casse les régimens et on en relève d'autres, on  
 a aboli toutes les patentes du Roy, tant militaires  
 que civiles, jusqu'en Ministère et Sénat, la négociation  
 avec les Cours étrangères, l'armée, le Trésor et la Justice  
 enfin toute la forme de Gouvernement est dans les mains  
 des Confédérés de Pologne, on a attaqué même vivement  
 la personne du Roy et de ses Parents et tout cela s'étant  
 fait sous les yeux de Mr. de Bückles, je crois que cela  
 occasionnera bien des difficultés à Votre Excellence et  
 c'est pour cela justement que j'ai désiré de la voir,  
 puisque j'étais très sûr et très persuadé que j'aurais  
 trouvé le moyen de modifier bien des choses, ce qui  
 est fait et fait il n'en faut plus parler. Je ne veux plus  
 l'incommoder comme Polonais, mais il faut que  
 je lui dise comme Officier Général Russe, que  
 j'ai reçu ordre du Général en Chef de m'approcher  
 de Vartovic le plus près que possible, puisque les 8.  
 jours sont à leur fin — quand aux autres corps



qui se trouvent en Lithuanie, ils ont tous rebroussé  
 leur chemin - Mr de Ferrièr est à Brzesk.  
 Je sors de Mielin à Nowogrodek - Le Prince Soltow-  
 =ski avec son Excellence Mr de Biret et moi son te  
 repient sur la rivière de Narva, moi j'ai ordre  
 d'être prêt au jour marqué, pour pouvoir me  
 porter dans une marche contre Varsovie. Je suis  
 très persuadé que le Roi, et les troupes Polonoises  
 agissent de bonne foi, mais je ne saurais être  
 indifférent sur les mouvements que je vois faire autour  
 de moi, ces troupes du chemin de poste ou elles se  
 trouvaient au lieu d'aller à Varsovie ou partent  
 ailleurs ont pris à droite et se sont placées devant  
 moi à Gobytha, et à Gobytha elles ne peuvent  
 avoir d'autre but que celui de se mettre sur  
 mon chemin; pour moi il est impossible de rester  
 dans les bois entassé comme je le suis, dès demain  
 je manquerai de pâturage, il faut enfin que je sorte  
 au large. J'espère que Votre Excellence aura la bonté  
 de faire parler la dessus au Roi, que ce mouvement  
 me donne des soupçons et me gêne par conséquent  
 si l'on ne me fait pas le moyen de pouvoir  
 camper plus à mon aise je serai obligé de me  
 frayer moi-même la route pour ne pas mettre les  
 troupes de M<sup>te</sup> Souveraine dans le cas de



1792.

manques de tout - J'attends la résolution  
avec impatience et j'ai l'honneur d'être  
Monsieur avec le respect le plus grand de votre

De Camp de  
Wraywica  
Le 23 Juillet  
3 Aout 1792.

Excellence le très humble et  
très obéissant Serviteur  
Comte de Sosa Kowski  
Helman Dolny Gienowki

4 Sept. 1792.

Wyciąg z listu Zabielly do

Biskupa Justant Kosa Kowskiego, nagli  
Biskupa Kęby, prajjechat do Warkawy jest natygnisze,  
prajjechat Wasno Kozmy Butakowa — "Monteignous Arriver  
"le seul mot dit tout votre présence est indispensable et sera très  
"utile à la confédération - Arriver pour mettre de l'ordre aux affaires  
pour les faire aller, pour apayer les bous pour arrêter les  
uséchants. — enfin, arriver — Vous trouvez en Moi, un  
Aide, un coopérateur, un ami à toute épreuve et  
et Butakow &



2 Oryginał Kopia <sup>209.</sup>

4 Augusta 1792.

2 Grzywiec.

Hetman Kozłowski

brak adresu wagi nie do Biał. Kopy-  
= Nowickiego pisany

Zostawiony dotąd o trzy mile od Warszawy &  
Zwójachniej przyrzęmy, pierwra habakna, przez Jm Generała  
Ankefa Kockowskiego przeciwko Generatowi Spietretni-  
= kowi, aby nie był pierwszym te swoja dywidya pod  
Warszawą, y ta przez przyjacni która ma z Wnta-  
= nowem rotata uskuteczmona, gdyż na drugim jutrzej-  
= szym stanie Kockowski pod Warszawą, y Generat  
Ankeff Spietretnikoff, cofa się, narad y prosi  
w Petersburgu swojego uwolnienia. Ja zaś przez  
ordynans Generata Kockowskiego wydany Gene-  
= ratowi Spietretnikowi konnie dnia jutrzejszego  
stane na bracie pod Warszawą. Rozumiem że  
to będzie Kondurya podległosi mojej Komentan-  
tom Kozłowski, czas bożiem będzie uclynie  
metamorfozom, choiaz pewien jestem że ku-  
= pelney y konfidentney przyjacni z Kockowskim  
pod którym istotnie będąc podkomendnym  
w Turczyanie, dornawatem ustanowania. Jez  
to są rzeczy osobiste: kawste ja z nich wyjde z Honorsem  
to do publicznych przesyłam Jm Władami Dobrodziejowi  
Korespondencyą Generalnej Konfederacyi Kozomney



4 Augusta — 1793.

naco dai' saczyn serotnycy, jakha, tak ja datem  
 nowiadaniam — Pisatem do JW Sotolckiego ze wzgledem  
 Marzalka kawiersona jest do stazczenia sie z min  
 determinacya, ze konfederacya Litewska nada  
 y wreka od niego serotnycy, w tymu sie nie jest  
 ma potaczye — Igota mi nie wiem co jest w  
 ukladzie gdyz JW Butnakoff wystawky do JW Jana  
 Sotolckiego, JW Oksowskiemu hartelana dotad czekajac  
 serotnycy, z adney smi dai' mi umie odpowiedzi y cos jest  
 kamiebranego — Wojska Litewskie umenyszony y  
 niewykonawczy Mi przytęgi postl nad sownskie  
 granice Su Tomionow y Mawie — Wojska Koronne  
 zostaly z determinowane js' takoz do Wielko Sotolckiej  
 tez niewiem czy po wykonanej przytędze w Warszawie  
 y po Ziemi Mazowieckiej, oraz Sotlasin, oglatkaja sie z  
 konfederacya przy Grobu y jego prerogatywach — Wdaje  
 mi sie ze Butnakoff nie co mylnie chce prowadzi  
 Wiem ze dotad kadney odmiany w postanowieniach Dworu  
 Petersburskiego nie bylo a w poprzednich wiem kes'my  
 byli wzewani do uformowania nowej partyi ze Sotolka  
 y Sotacy tamy przez sie, miei beda prawo mowienia do  
 Monarchini — JW Jan Dobrodziej z kancelarem Mata-  
 schowskim byli nie przuaczeni, y to nastapi musi do  
 jechania do Petersburga. Wiem ze menstanne tentacye  
 JW Jan Dobrodziej miei bezdier do przybycia y sprowa-  
 zdenia do Warszawy. Na jeden moment nie blizyd kym



domieć napierwkiem wurdyelem ktoro bym wiedział że  
 Markatej. Sotoki tam się zbliska, lecz dotad to nie jest ucy-  
 miono - Czy się godzi ster prowincyi Litewskich porządek y  
 Tacy się z partya Warszawską nie wiedząc oryjakim widokm  
 że drogi, nie mając jak tyłko ubożne, nie ras przez dostę także  
 cenia - Winienem w tym punkcie domieć WJW Sam Dobrodziej-  
 że Podhanczki Litewski y Sułstrowskim, Borkostowitkim y wiehu  
 imieni formuje partya Litowska, rodzą się jakes Absensa  
 w Metrykach y imieniy mają się rozbiegać po prowincyi na  
 obrwanie wchł wrymności, a razem na utworzenie nowej  
 partyi przy Wroch - Rozumiem że jest mediom najyntasnowe  
 wydać Uniwersat ramknicia Prząd Chrestoforych aby tym sposobem  
 rapobiedę Kabałtstwom, naufornowanie się w partya, porząd  
 Szymithowoz, gdyż otdad ierzde nie jest decyduim khto  
 ma być z Boston y z Kontyliarzy, ktoży albo są obojętni  
 albo całkiem nie są pewniemi stanawego swiazku  
 imienis WJW P. cinnwai nad odmiana, nie spowoych  
 Kontyliarzy, z caley tej krecy, nie moze, nie innego  
 powiedzi' abyś się zastanowit dostalacnie nad przedzi-  
 wliciem co masz przed sobą, czy is' na powotariani  
 Warszawskiemu partykularnem, czyli też zgromadzie Konty-  
 liarzow y będąc w reprezentacyi prowincyi postępowac y  
 krym' z powaga zwtakera zem otem domiost WJW Sotokiem  
 jest to dzień jutrzajsky ktozy decyduac będzie przez widzenie  
 się moje z WJW Kaspowem o rzem napierwkiem wurdyelem  
 urzadom' go nie kamiedbam. Drzytaoram WJW Sam Ceterzy  
 blankiety na sekwestracye, to jest Dobr Giecia Sapielny  
 Generata Artyleryi - Grabowstiego Miedniku - Pana  
 Jerzego Lubiety y Pana Sidorora - Rozumiałoym iż materialoby  
 wydać porwy Gieciu Kartelanowi Wileńskiemu,







D. 6 Augusta 1792.

Wyiąg z listu

z Krytyngi

Wileńskiego do Konsyliarza Targowicy  
Skrzyny

„Zaś Wileński spieszego nadstawia Spommemy  
 „ Moskiewskieg da ujęcia nadobitka z buntowa-  
 „ nych Włosiaków Zmudskich, Ginejta, którego  
 „ w obłężeniu trzymają, et y rozpedzenia z  
 „ rewoltowane Włosi Pongianskie et et

4 Sierp 1792.

„Waga pomiędzy siedmiu listami pisanemi z Góllewa  
 i Warrawy znajduje się jeden bez podpisu y adresu  
 z dnia 4<sup>o</sup> Augusta 1792 do którego pisaćcy donosi:

„Koszaty wydane porwy do Generałowi Koronnej  
 „ Konfederacji Targowickiej — Marchowskiemu Mar-  
 „ szalkowi czteroletniego Sejmu, tudzież innym nadst-  
 „ awcom pierwotnym budowy Konfederacji 3<sup>o</sup> Maja  
 „ Ten cios przyćmiewia trwogi i mniejszym buntow-  
 „ nikom, że się bardziej do Cechersów do Konfederacji  
 „ spiera, albo do sefterady za granicę et



Wurawy 1792.

Wyciąg z listu

Pis. Wiedrowskiego do Biskupa Inflanck  
Gospodarskiego etc.

„Zada być umiarkowany tam gdzie na jego  
względy może kassuzyci” — a gotowy zapew-  
=niając wdziękność na charakterze swej duszy etc.

Wyciąg listu bezdolny.

Hetmana Gospodarskiego do Brata  
Biskupa Inflanck Gospodarskiego

„donosi, że był na pół martwy dopóki  
„nie wyrobił że generał Anurzen porząd na  
„przeciwko Bielacka Ktosen z Grodna do Wilna  
„z Crescia wojska Sredt, i nie stanął w Mesecku  
„żeby y na spowno dawać bademie etc. etc.  
„



Original

215.

26 Juillet  
6 Aout 1792

142

Varsovie

Bukharow do Biskupa  
Goslawowskiego

J'ai prié Votre Excellence de venir à Varsovie  
où tous vos amis desireroient votre présence comme  
très nécessaire, très utile pour le bien des affaires  
mais voyant par la lettre dont Elle m'a honoré  
en date du 11 Aout qu'il n'y a d'ici à l'ina personne à qui  
Elle pourrait confier le timon de la Confédération  
je m'en desiste à moins que l'arrivée du grand  
Veneur Zabiello que nous expédions, ne vous débarrasse  
de ses soins. Je suis de la même opinion que vous  
qu'on ne doit rien faire sans la Confédération générale  
de la Pologne, surtout dans un point si essentiel  
que l'Accession formelle du Roi. Vous savez sans  
doute Monseigneur que j'ai envoyé Mr Orarowski  
chez le Maréchal Potocki pour parler avec lui  
de tout, son retour nous donnera des lumières sur  
le plan et les intentions de la dite Confédération.

Le Général votre père est arrivé hier avec  
son corps à Prague et m'a fait l'honneur de  
venir me voir. Il passe sous le commandement  
du Général Kochowski qui se trouve encore à Putawy



1792.

et que j'attends bientôt ici. Etant obéré  
 d'affaires je laisse aux Vôtres de se informer  
 de nos nouvelles et je me vois forcé de finir  
 cette lettre plutôt que je ne desirais. Je la  
 finis par des assurances de la considération la  
 plus distinguée, de l'estime la plus parfaite  
 et de l'attachement le plus sincère avec lesquels  
 j'ai l'honneur d'être Monsieur de votre

excellence le très humble et très obéissant  
 serviteur  
 Vasson le 26 Juillet  
 6 leont Butnarow  
 1792.



26 lipia  
6 sierpnia 1792.

Wyciąg z listu rittarsko

relucnie pisanego i podpisanego przez

Buntalowa do Biskupa Gosjakhowskiego

zaprasza go do Warszawy, gdyż Jego przytomność  
bardzo jest tutaj potrzebna.Wielki zdanie Biskupa że mi nie powinno  
być czynione, przed połączeniem Konfederacji Warszawskiej  
z Litewską, w tak ważnym przedmiocie jak jest  
nim interes Spółki do Konfederacji.Donosi że postać S. Orłowskiego do  
Korespondenta dla naradzenia się z nim y że  
Generał Gosjakhowski stanął na brzoze i  
przechodzi pod rozkazem Generała Kochowskiego

z Wągrowca 7 sierpnia 1792.

Kopia listu Ojca Biskupa Włocławskiego  
bez adresu, która w nim pomocy do usmierzania  
buntów Polakowskiich.

Wyciąg z listu Hetmana Górczowskiego



Wyciąg z listu bez adresu

8 Augusta 1792.  
z Brytyjczy

Wiskrowskiego

" uszkadza się na Wł. Turku że mu wcale  
 " nie jest pomocny w Szwycarim Ginejta naczelnika powstania  
 " Wiesniaków sa kłmudzi - Gineit nie ufortyfi z  
 " Nowat we Wł. wnym domu, robi wycieczki, broni  
 " dzielnie, Mł. kłmudzi zbroimyl. go stara - Cata  
 " wł. " Gwetyngowsta, pomimo gospodarzkiego czam.  
 " idzie Mł. w pomoc - Bez pomocy Generalności  
 " dać Mł. rady nie podobna

Uspia listu

z Petersburga dnia 9 Sierp. = 1792.

" J. Wiskrowskiego do Biskupa Juslant Goskafowskiego et  
 " Wmuduje Mł. i mówi „ Mł. J. Mł. Pan. Dobrodziejowi i Wł. Htet-  
 " manowi dołnem. Łaskawcowi mojemu pomysłnych kłmudkow  
 " Konfederacyi łitewskiej, które są jedynie państwa Dobrodziejstwa  
 " Staraniom i obywatelstwu winne et i sobie na honorie że  
 " się z tak racnem Mł. kłmudzi sa jedynym Systemacie  
 " i że w zgodnym z Mł. kłmudzi beda porozumieniem ustugi moje  
 " beda w stanie poświęcić Jm et

" Byłem tu przysłany jako delegowany od Konfede-  
 " racyi goromey abym stozyl w Hołg Monarchini  
 " wdzięczności powinnej Hołd - Byłem Łaskawie przyjęty  
 " gotuje teraz listy o Konstytucyi 3<sup>o</sup> Maja po francuzku  
 " pisane, ktorymi Starom się oświecać trochę publiczności  
 " i wytłomaczyć zamiary tego fatalnego dzieła - Drakoz  
 " wane beda w Petersburgu et



Wyciąg listu

20 Julij  
10 Augusta 1792.  
z Bielska

Generata Hreteretrigowa do  
Biskupa Infant Hospafordziego

„ Zaprosza Biskupa niejedynie do Warszawy,  
„ gdzie jak się wyraża stan rzeczy wymaga przedniego  
„ tego przyjazdu i niespodziewanej Jego przytomności  
„ w Warszawie, i ja kważiże musiałym być dostarczanym Muśkęnowici  
„ dla pełnienia Mu uprzejmych Jego katedmian etc.

z Moskwa 11 Siecp 1792

Wyciąg z listu

Pisza Biskupa Witebskiego Masfaldiego  
bez Adresu

„ Mówi „ pisza, smie z Warszawy se  
„ spodkiewaja się Seymu Nowego, a JW Okarowicki  
„ wystąpi do Generalności Sargowickiej, ruszając  
„ w wyzyskiego przywierze ułtady etc etc

Kopia z Originatu

Dubno 11 Aout 1792.

„ La confédération générale de la Couronne  
„ après avoir reçu la Note de Mr le Baron d'Ipelstrom  
„ premier Major au service de Russie et commandant de  
„ Garnison à Dubno et à Radzivilow a nommé une dépu-  
„ tation pour recevoir l'argent et les papiers appartenants  
„ aux divers Donames, et en attendant Elle remercie Mr  
„ le Baron d'Ipelstrom des mesures prises pour la conservation  
„ des dites Caisses et papiers. Le 11 Aout 1792 Dubno

Staniskas Hieresny Potolski



1  
2  
3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21  
22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34  
35  
36  
37  
38  
39  
40  
41  
42  
43  
44  
45  
46  
47  
48  
49  
50  
51  
52  
53  
54  
55  
56  
57  
58  
59  
60  
61  
62  
63  
64  
65  
66  
67  
68  
69  
70  
71  
72  
73  
74  
75  
76  
77  
78  
79  
80  
81  
82  
83  
84  
85  
86  
87  
88  
89  
90  
91  
92  
93  
94  
95  
96  
97  
98  
99  
100



Dnia 11 Siepnia 1792 R  
w Dubna

Odpowiadza Kresny Sotocki na Note generała  
Jgelstroma jako Kommandanta garnizonów Impera-  
torowej w Dubnie i Kadriwillowia, dziełując Mu  
ka przedsięwzięte środki w zabranim Kasz i papierów  
z rozmaitych Komor Celnych i uprzedza że wyznaczona  
na przez niego deputacya przyjdzie po odbior tychże  
papierów i pieniędzy etc etc tak się dosłownie  
wyraża

„ La Confédération Générale de la Couronne  
„ après avoir reçu la Note de Mr. le Baron d'Jgelstrom  
„ premier Major en service de la Russie Commandant  
„ des garnisons de Dubno et Kadriwillow a nommé  
„ une députation pour recevoir l'argent et les papiers  
„ appartenants aux diverses Couronnes et en attendant  
„ Me remercie Monsieur le Baron d'Jgelstrom des  
„ mesures prises pour la conservation des dites  
„ Caisses et papiers etc etc  
Signé Kresny Sotocki etc







223 116  
Z Originalu Gopja. — Warszawa 12 Augusta 1792.

Paźe Brymas Komiatowski do Biskupa

Justant Goszpowickiego

Wm Biskupie

Spisaniem Responsumy na ostatnie Jego  
pitanie w nadziei przedniego przybycia do Warszawy,  
pod która mamy jeden gotowy, a drugi bada dzień  
gotujący się obóz Moskwicki. niedopierożem przy-  
jeżdżali jedni z tych Głóży nam te obory sprowadzić  
z dondzy niechaj, jakże na ich miejscu przybywać.  
Wskazać potrzebné jest porozumienie ażeby się  
do jakiegoz Głóży, trybu przygotować i wdrażać  
także roboty, a te porozumienie w tych okolicznościach  
i rozstąpieniu, jest prawie nie podobne — Zmładny się  
daj przedni i dobry przykład, przybywaj sam jak  
naj rychlej a potrafić podewać sposoby któreby naj  
rychlej te potrzebne porozumienie doprowadzić,  
mogło do skutku i wyrbanie nas z tego Cyfca  
w którym zostaje Głójca — Wywaj kłówey i  
Taspan na pibracęgo się.

W. J. W. Lowry opowie  
jak i mocno pragnie  
rychłego przybycia  
Jmłana do Warszawy.

Jmłana smiżonym Paźa  
M. Komiatowski Paźe Brymas



834  
Kopia z Oryginatu

1792.

Dnia 13 Sierpnia 1792

Ziemia Łomżyńska ogłosiła Obitwoj petyc-  
ję do Konfederacji Sierżantów

Wewnosta ogłosił rozkaziej Margrabliem etc



Kopia

785

14 Sierpnia 8. 1792.

147

Ordykans wydany w Dubnie d. 14 Sierpnia  
1792. r. przez Królewskiego Podolskiego Ordywiera  
Komendantowi fortecy Kamienca Podolskiego  
aby Mu raporta słyszał o stanie fortecy etc.

Ditto Ordykans Braniczkiego rakcający  
Generałowi Ordywiera Komendantowi Kamienca  
Podolskiego, wykonanie przysięgi, razem z Garni-  
zonem Twierdzy Kamienca Podolskiego przed  
Marszałkiem Konfederacji Targowicy Podolskiej  
Kłósuckim etc.



126.



Wyciąg z Originalu

237.

1792.

Listu Inarckiego Komisarza Brygady  
Sępkowskiego do Hetmana Gospatkowskiego  
w sprawie wdzięczności swojej Hetmanowi  
za otrzymany order S. Włodzimierza pierwszej klasy

Wyciąg z listu Inarckiego do Het. Gospatkowskiego  
k. Łowicza 1792.

Zakład wdzięczności do Hetmana przyboczny  
Podpułkownika Gramsdorfa Moskata jako pułkownika  
kwatermistrza i na wielką ufność zastępującego

Następnie Inarcki pisał do Biskupa  
Inflant Gospatkowskiego „wyrażając Mu  
poehlebną opinią jako na o. Hm. Zuboff.







z Bruhonn Kopia

229

15 August 1792.

Korespon. Polski do Hetmana Goryajewskiego etc

Swa listy JWJM Dobrodzieja miatem honor  
odebrać y razem na nie odpisuje, wstrzymatem się  
z pierworym odpisem, bo chciałem pewno Mtu daniesi  
wiadomości, jak się obrócimy - Teraz już wzięta jest  
determinacja Łaczenia się z Konfederacją Wielkiego  
Dziestwa Litewskiego w Bziesciu, że Sejm tam nie  
byłby wygodny a dobitnie dla Warszawianów trzeba  
tedy aby Nas do siebie mogli sprowadzić. Aby wszelka  
ustroja y Łaczenie się do Systemu Mackego, ktorem jeden  
prawdziwie dobry dla Polski interes y otwarcie Łaczeń.

Barzo się ciekaw jestem z tej wiadomości która mi  
Dobrodziej raje, że bymas dobrze myśli, nie może  
rozumieć żeby sprót jego roztropnej rady nie chciał  
słuchać - O wzorzanym prospero wcale się  
nie dwinuje, że nie jest zapalone, najspód iż kudem  
jest może najmniej z ludoi Materya paląca się  
a gwałtem, że porównać miara tych mierzadek który  
ich zapalać na ich zgubę chciał - Do Biskupa Mackego  
list przysłać, pisze Mtu żeby trzeba abyśmy się  
wszystcy zniechali do Bziescia..

Żałuję jak powinieniem jestem, na cwałosć  
JWJM ana Dobrodzieja, o rabunek Bzostowicki  
obstaje y choiaz umiey dbam o szkodę takiego ga-  
stunku, Musznie nadgrodkone być powinny, a zdami się



1792.

że z familją Józefianą Dobrodzieja w łonnym  
 jestem przypadku — Nie wątpię że w Bielesiu  
 będzie miał honor y uspokojenie uscisnąć Józefianą  
 Dobrodzieja, więc dobrze jak moją sposob myślenia  
 stały, nieodmienny, tak y przyjął słowa Mł do  
 rżonu poświęcitem — Kommissarz Wojskowy  
 Kwojcowski jak będzie expedowany to przez niego  
 pisai będzie — Oddaje Mnie Stateczney Tanie  
 Józefiana Dobrodzieja i będzie na rawce najniższym  
 15 Augusta 1792. —  
 w Dubnie. —  
 Sługa Szczęsny Potocki

Kopira z Oryginatu — 15. Aug = 1792.

Szczęsny Potocki do Biskupa Gopalskiego

Jasnie Wielmożny Młoci Dobrodzieja —

Miałem honor odebrać list Józefianą Dobrodzieja  
 oraz moją przyjął dla siebie y nieprzetamana,  
 Stalosi w tym systemacie, którego jedynem jest dla  
 Potocki, a ratym dziełuje Józefianą Dobrodziejowi rade  
 przegjarne wyrady; na punkta przytaczane rade opituje.

1<sup>mo</sup> Ekscypu Gólewskiego w Okładach jeżde  
 niewidziemy, lecz spodzieram się, o nim mieć wiadomości  
 w tych dniach y rozumieniem iż Konfederacya Generałna  
 Wielkiego Pięstrowe Głównego także odbierze, ten Ekscyp



jaś się spodziwam będzie jasny, z recessem od przerw-  
tego Sejmu z nagana, Jego Uczynności y z podiwata,  
Zamiarow naszych —

2<sup>o</sup> Też same zapewne chęci Konfederacyi Koronney  
co Litewskiej to jest nierozdzielności, w trybach publicz-  
nych y iedni, co uczyni teraz stosuje się do porządkow  
y spokojności Prowincyi Koronney a po staczeniu się  
o losach w Spólnych Rzeczypospolitey, Radzie krajowej. —

3<sup>o</sup> Konfederacya generalna Koronna z gromadzo-  
na jest teraz w Dubnie, a każda się staczyć z  
Konfederacyą Wielkiego Księstwa Litewskiego, Bziesi  
rozumi. byż mieyktem dogodnym naten tedy Gornie,  
w tych dniach wstąpiamy —

4<sup>o</sup> i 5<sup>o</sup> O sposobie, składzie y miejscu Sejmu  
naradzi się generalna Konfederacya Koronna z  
Najjasniejszą Konfederacyą Wiel- Księstwa Litewskiego  
widzi byż potrzeba —

6<sup>o</sup> Zwany nam jest prawdziwym satrągodyzm  
szlachetnego Narodu Wiel- Księstwa Litewskiego  
przeto, równie z naszym Koronnym, sposoby wzo-  
-dnie y jedności przedsięwzięte zapewne rostaną,  
aby dogodzić potrzebie y dobru Rzeczypospolitey.

7<sup>o</sup> Sposob iadki w Wiel- Księstwie Litewskim  
przedsięwzięty był, do kiednoczenia powiatow do Zarządow  
generalmosci Konfederacyi, był stosowany do okoliczności  
y potrzeb Rzeczypospolitey; Konfederacya Koronna



1792.

tego nie mogła użyć sposobu, bo Wojska Centi-Depu-  
 tacyonowe tamowały bieg czynów narzych, a gdy te  
 czynności swoje poprzestały, kusem wicono się do  
 czynienia Konfederacyi, lecz my te, co nie są w  
 zamiarach narzych, i z przytego narze, nie uznajemy  
 i spodziewamy się, teraz że wrytthuk słownie do  
 dzieła Narzega odtąd będą czynione —

Głęboko do przytomnego naradzenia zostawije  
 y dobre zapewne było żebyś JW<sup>3</sup> Mian Dobrodziej jak  
 najprędzej znamie się staczyl, ufnosc<sup>11</sup> Moja, w Olsie Jego  
 jest nieograniczona; przybyway tedy a bądź statecznie  
 Jarwan na tego co byz nie przestaje JW<sup>3</sup> Miana

Dnia 15 Augusta Dobrodzieja najniższym Szuga  
 1792 — Stanisław Kresny Łobochi  
 w Lubnie.

Wyciąg z listu —

16 Sierpnia 1792.

Dziennostkiego pisanego do Butkathowa lub  
 Duhlera w sprawie donosi iż został obrany  
 Marzalkiem y odbyła się 22 wiarth Konfederacyi  
 — w imię Ziemi Komrynobicy —



16 Sierpnia 1792 151

Wyciąg z listu pisanego przez  
 Krewnoskiego do Wustha nowa  
 donosi Mtu odytajac - Oelt z wiarłm z konfe-  
 "derowania ziemi Komrynshiej, Którym został  
 "obranym Marzathiem

Wyciąg listu wtamno tegoż  
 Płcia Sancelera Sapiety do Birwuffa  
 Infant Gosparowickiego  
 Prektada Mtu, iż czas nadzedł reb,  
 Konfederacya jednomyślnie kareta driadai

Mwaga Płcia Sapiete można było tytko  
 ogarżai o dobro dnyuosi



7 Listu suryng

17 Augusta 1792

z Wysokiego Litewskiego

Miłosz do Biskupa Gyselshorńskiego

... wywa go do przedniego przyjęcia do Brześcia  
 Litewskiego, i donosi, że tegoż dnia mieli z Pleciem  
 kanclerzem Sapieha udać się do Brześcia dla zrobienia  
 " akcesu do konfederacji Targowickiej, a na razie  
 " przytomnego generała Jerzema powracającego od  
 " generała Kretetnikowa, zamiast jechać do Włocławka  
 " otrzymali się gdyż w Brześciu ma nastąpić  
 " potaźnienie konfederacyon Koronney z Litewską etc

List Mięczynostkiego do Butkalkowa 1792.

donosi jako jest wybrany Markatkiem konfederacyi Targowickiej Lubelskiej etc

Mięczynostki przestął następnie Grotki rys  
 wstęgi oddanych przez niego Moskwi, pisywał  
 do Jędrzyna i podał Notę, ponieważ ominętego  
 starostwo kwrędownskie posiadane jak się wyraża  
 par. 1' Emigie Grewastki dane Mu zostało  
 księstwo Gupricke posiadane przez Plecia  
 Sutykowskiego Wójewodę Galickiego etc



235  
Kopie listów & Noty Dem Ministerzychych 1792. 152

General Jzietrom Rada od Generalności Sarg-  
dostarczenia 5000 podwód pod zapasy potrzebne  
do Wojska Moskiewskiego które ma polecenie  
do Lublina przewieźć dnia 15<sup>o</sup> Augusta 1792

W odpowiedzi na Notę Jzietroma opisuje  
Mn Krzesny „ że powinen być potocznie Jzietrom  
„ Konfederacyą miejscową, Wolynską et et  
„ i wrata na nadużycia popełniane przez officerów  
„ Rosyjskich którzy zamierzają do niepotrzebnych  
„ dostaw, tych Obywateli którzy im się nie okazyją  
„ et w Dubnie Krzesny Łochocki  
Dnia 17 Augusta 1792 r

Mrzaga Łochocki Starosta Krzeskiej Posel z  
Województwa Podolskiego był namocy uchwały Seym  
r. 1789 wyznaczony posłem nadwyzajnym Krzeskopolski,  
posłem do Stambułu dojadł zjechał r. 1790 —

Łochocki Jerzy Starosta Tomacki był posłem w  
Stokholmie przy dworze Szwedzkim —

Dnia 17 Augusta 1792 Roku Krzesny Łochocki odwiedził  
Poselstwo Polskie ze Stambułu Jmieniem Konfederacyi  
Targowickiej; nie znalazł tam oryginału tego odwołania  
tylko odpowiedź Porząnowskiego et z Konstantynopola



napisana, d. 4. Novembra 1792 k do Keya Spenskego  
w Sntek tego odwrotania zamieszrona jest  
pod wtasciwa, data, et

Wpisy z listu - d. 17 Augusta 1792.

Pietera Montyma do Biskupa Inflanck  
Gospodarskiego et

Donosi, ze hról ma da Biskupa naj lepsze  
sentymenta, a on stara sie, kalcii Hetmana  
Gospodarskiego, trymatowi y hrólowi  
ten hit jest speten rozmaitych domiesien et plotek

uwaga Pieter Montym byl widocznie Cjentem  
Biskupa Inflanck, tam, gdzie sie tego okazata  
potrzeba

Wpisy z listu - 18 Augusta 1792 z Lubna  
Hetman Gramicki do Miarzynskiego

Donosi, ze jednie do Lubomirca stantad do Biskupa  
Litewskiego gdzie ma przyjechał Marszałek Konfederacy  
Horomey, Biskup Polocki, goz Pieter Spunkier, Kupiech Mar  
-trata Konfederacy Litewskiej pitat de Gemoalnosci, ze chce  
sie tam potaczyc z Konfederacya Sargowick, Horomay et



List precpitany z Oryginatu — 16. Augusta 1792

Piące Łopicha Sanchez Wiel. Cięstwa Fittewordiego  
do JW Gospodarskiego Biskupa Inflandiego —

Do uczynionym inż. akcesie przed Ckłami Brzeskimi  
do Konfederacji Generalnej; po wykonaney przepięcie na  
urząd Marzatta chciałym, natychmiast razić się, pracą  
czego Wielkiego dzieła, raturku Ocyryzmy i drwigniesia  
i niezronych kuchwal praw Wolney Kierzy pospolitey, lew  
jabieniz drogami mam dążyć do tego celu? i co mnie  
w tym czasie czynić porostaje? Iudam JW Młana  
Dobrodzieja przyjaźney rady — Najprędzej, i takżem  
się Konfederacyóm, sadziłbym ra dziez potrzebna; i  
Dopóki albowiem to niemastę pi, dopóty trudno i niez  
Kierza komunikacya trwać będzie. Merynitem  
Ja zgłoszenie się do Generalności Koronney prosiąc  
o komunikacyę ułtadów, niemniey ote wiadomości  
w jakim miejscu? i kiedy? potażenie się Narodów  
jest weterminowane? które jeżeli w tyż samym  
czasie niemastę pi, chciałym i iechać do Wina  
tak dta obecnego naradzenia się z JW Młanem  
Dobrodziejem, jako też dla uzynienia potrzebnych  
uorządzeń — Czas bowiem terazmyjly jest wratem  
bardzo drogim, również nieczymos, jakoteż zriada  
nie, bez ułożenia w przed planty, mogłoby pogorszyć  
stan rzeczy — Proze JW Młana Dobrodzieja, ażebyś



1792.

mnie raczył przystać swoje wiadomości i swoje  
uwagi - Ja zaś skoro odbiorę odpowiedź na moje,  
do generałności Koronnej zgłoszenie się, Komunikować  
Przymianu Dobrodziejowi, nie omieszkać -

Wysłannosć J. K. K. Biskupa Wileńskiego  
przy czynić się mających natadać nader jest  
potrzebna - Wzrost i gorliwość o Dobro Narodu  
tego godnego Obywatela, byłaby dla Nas wielką pomocą.  
Skoro zatem przetożona przez Przymiana Dobrodzieja  
potrzeba przybycia do Wina, zapewne nie radey  
od tego wymówić się - Wysłaczam list do Grafa  
Berborodki na którym rozkaz Przym. Dobrodzieja  
Kancelaryi Swojej, przyzwolę zapisać adres i przez  
pewną okazyę przestac do Petersburga - Gdzie  
wyznaniem należytego ukanowania z którym  
kostaje Przymiana Dobrodzieja zycielwym y  
najwyższym Augusta et

Dnia 16: Augusta

1792. r.

z Wyrobkiego Fittenskiego

Świąt. Sapietka Ganders  
Miel. Piętkowa Fittenskiego

Kopia z Orzynału

Świąt. Ganders Sapietka do Bisk. Gospatkowskiego

List Przym. Dobrodzieja do mnie w tych  
dniach przez officera Wgenerata Ferrara dla tego tak  
późny mój respons Przym. Dobrodziejowi odbierzesz.



Dowody Jaski, y przyjaźni JWJM Dobrodzieja  
 winna, wdzięczności, wyptacai karać się będą, a  
 razem zastugiwać na dobre przyjaźne jego dla  
 mnie względy — Generalności nąyduje się w Lublinie  
 zobrazić się in Wierzawie, czas żeby Konfederacya  
 Littenwska jednomyślnie z JWJM Janem Dobrodziejem  
 swoje rozseta operacye do czego samego JWJM Jana  
 Dobrodzieja w ten kraj przybycia potrzeba — Wysobie  
 jest na trakcie, będzie dla mnie wielkie uskontentowanie  
 tak miłego gościa witac w domu moim — Jak by to szczęs-  
 -liwy dla mnie moment byłym obydwóch moich Panów  
 Dobrodziejów ustrzych z Serca Hocham y Stranuje miał  
 miał honor mieć w domu moim, w trakcie iedeli między  
 to w tym zapewnie czasie J.C. Diczia JM Biskupa  
 Wileńskiego potrzebujemy Spółnictwa, rady, zawrke  
 dla dobra Cyeryany nader potrzebney et. et.

JWJM Jana Dobrodzieja z Serca  
 Łyczkiwy y najniższy Jurga

Panie Sapieha Handlers W. L. Litt.

Kopia & Originatu —

1792

Panie Handlers Sapieha do Biskupa Inflant  
 Koryatowskiiego

Monsieur

Mam honor unwiadomić JWJM Dobrodzieja że  
 nadmian wyżejrajnym odebratem w najgrzeźniejszych  
 wyprasach od Generalności, prowincyon Koronnych oświad-  
 -czenie się z uskontentowaniem pragnę, Jacyc się



1792.

z Generalnością Narodną Litewską, aby zjednoczeni  
 Braterską miłością, rychtę oglądając mogli skutkiem zbawienych  
 przedsięwzięć — Miejscem dla wyżej wspomnianych obrad jest Brześć Litewski  
 a dzień 28<sup>my</sup> tego Miesiąca tj. cz. miec dniem potażenia się  
 obydwóch Generalności — Dla czego za przyzwolenia ośreż oświeconym  
 umiadem o tym W. W. Kasymirski Konfederacji Generalnej Wiel-  
 kiego Księstwa Litewskiego w Włocławku, czynności swoje odbywających i  
 zaprosić onych, do jak naj rychlejszego zajęcia się, aby przez  
 niedostatek kompletu z prowincyi Litewskiej różnorodność jakowa,  
 nie dostać pła — Najbardziej jednak mam honor upomnieć  
 W. W. Dobrodzieja areby przybyciem swoim do Brześcia Litewskiego  
 racydż uczynić dzieło dla Narodu chwalebnie przedsięwzięte,  
 gorliwość Jego Obywatelską, miłość swobod i wolności, wiarę w spójność  
 i stałość nieustraszoną i gotowne zawsze zdanie a szczerze i postroime nawet  
 uwielbiają, nawet Narody, podwładzą nam swiatła radę i nieustraszone  
 prawidła, któremi trafiać powinniśmy do prawdziwego i grun-  
 towanego ukreślenia Ojczyzny. — Zufnością, z którym  
 i w tej stanowney przyjaźni która mnie W. W. Dobrodziej jed-  
 noznacznie zakreślać raczył, y w tej najwyszej chęci która  
 patarz W. W. Dobrodziej dla dobra Narodu oczekuje  
 rychtego przybycia do Miasta Brześcia Litewskiego gorze  
 łącząc usiłowania moje i prace goime w wyjątkowych naterżeń  
 z niekontentowaniem starać się będę przedsięwzięci o sobię  
 ział wysochtem poważaniem i uwanowaniem jestem  
 W. W. Dobrodzieja zyerliwym całej y najwyszym —  
 Sługa Piare Sapielwa  
 Szanclerz Wielki, i Marszałek  
 Konfederacji Wielkiego Księstwa Litewskiego

Dnia 23 Augusta  
 Roku 1792 —  
 z Wysochego Litewskiego —



Kopia z Originatu

241.

155

18 Augusta 1798.  
z Warszawy

Kairynski do Biskupa Juskow-  
skiego

Je JM Wł. Dobrodzieja Szerekie Hocham y  
powarom, tem proze wierze' ze mi bedzie smito od-  
bierac' jego oderwy y wzajemnie wspomnie'owac' tu-  
tezych wiadomosci, o tym skutek zapewni. Z wyphka,  
Mi stwartosia zarozoram ze Piate Prymas z ktorym  
od dawna'ci bysem y jestem wprzejaznym zwiastem  
powara JM Wł. Dobrodzieja tego dat dowod w listie potez  
JM Wł. Abiette pitanym o ktorym ja wiedzialem. O drugich  
ayli mienosci' mieni radzi mowiem, bo nigdy ze mna  
otwarciem nie mowia, kazdanie jest dywata, y nas, abys'  
tu danie moy przyjedrat. Ja bym nawet rozumial ze to  
jest rzecz potrzebna, zottaw bogoz ze swoich przy General-  
nosci, a sam przybywaj, w Krakke y Buthakow iest tego zdania  
y tak radzit. Prosz JM na nadzieje, ze Turcy s'z ses-  
pensen na hit gdzie byd' Oficerz tego postany, powto-  
ziny, przywiecie sklenie Generalnosci, aby miata  
o niego wiekze wzgledy, y to wstrzymuje podpis Oficerz  
takiego iabiby byd' Generalnosci podobajacy sie.  
Okarowstwi, Gamienniecbi, Swietostawstwi y Holoniewstwi  
jutro spodziewani s'z, poncem odbierania przytiag od  
Garnizonu y od Magistratur. Pierwszy bedzie Wommendan  
tem Warszawy y dartyi Mlato bolsnicy. Instrukcyja JM  
Gare aby wyphcy rarem stah, y rarem wyphtho czynili.



1792.

W Hetmanskim Satacu mierniac' beda, przybednie  
 Jm z Wojewodziny piaty utonek, bo ona proftujac  
 z bliznosci, nie da mi sie wyssac - U Grota  
 maja byc tytko z attencya, jako partydularni, ale  
 jako delegacyi od konfederacyi, maja rlezenie  
 aby nic o interesach z Nim nie gadali -

Generalmosi' cata choroma ma byc w nastę-  
 -pujaca, Brode, w Lubomli n Hetmana Branickiego  
 co nie jest niedaleko z traktm od Dubna do Lublina  
 Dis' tam ida, sprzedane wina etc etc - Suchetini  
 onegdaj wyjechal, powiada ze za tres' niedziel  
 wroci, ale penes antosem fides, w konwersacyi ras'  
 ze ma, bratna brotnie powtarcat iz trzy dwory sa  
 rusznie w iednosci, wzgledem interesow doltkuch iz za sada  
 dzien przyjdzie wiadomosci o podpisaniu Aliantu między  
 Moskwą y Grotem Bruckim - Na Marzette Potockiego  
 (Ignacego) Matachowskiego y Kottata ja pioruny rmasat.  
 O blizkim Aliansie Petersburga z Berlinem y ja  
 mam z Dzerua wiadomosci z dobrych rak -

Grotada sie bardzo powazac' Bruckathowa  
 ftory w samey riezdy szetelnosnia swoja, w dystyktch  
 do siebie przywiazuje - Cesto bardzo o tamn jest  
 mowa, w ktorej kawce dobrze sie wspominaamy,  
 Seymik Warszawski uchylomy - Generalmosi' dis'  
 Ukta poprawnia y przy sieg, taku dopetnia tak jak



1792.

jest w Targowicy przypisana tylko odnieciu wsty  
 ke Grota wspomina y przy Jego dostojenstwie awia-  
 dek robi: Gwiazda ten list zapewnieniem nieodmien-  
 nego mojego do Pana przywiarania. Wzrok mnie  
 w zadney wiadomosci, ktora, jake nie cytowa y  
 wierzyc, ktem jest zawrze k zadawnionym przywiaz-  
 kam wierz y naymierz Anga —

Kaczynski

18 Augusta 1792.

Wyciaz z listu

M. Gielguda do Biskupa J. Kopyrowskiego et  
 „Niedy, mo rozumny przywiedza Dobrodziej  
 „prawydo przeznika i o istotney obywatelstwa amajo-  
 „mosi przekonywa oddajac sie pod Jego przewodni-  
 „two w tej Gorytycznej Narod. Sytuacji, donoske iz  
 „wedlug zadania, Konfederacya na Fundki  
 „utworzyta sie, —



1797.

Wziąg z listu sębra Szczęśliwego Dobrodzieja  
 pisanego jak się widać do Biskupa Gosławskiego

Jakimże Wielmożny Biskupie - Łaleski Marzalek  
 Szczęśliwy był od dawna moim przyjacielem jest y przyjmował  
 Dobrodzieja, bo od niego się w ničem różnić nie chce  
 y nawet jedno myśleć, jedno czynić będziemy a  
 to co przyjmował Dobrodzieja interesował będzie  
 ja ra swoj interes mieć będę. — Także Pretorius  
 Synski niech ma pozwolonego Tathawego przyja-  
 ciela ucho ee



Int bez adresu.

Dnia 19 Siec. 1792.

z Warszawy -

Hetman Gosjakowski

- » pisać Hetman, że przed stażeniem Konfederacji,
- » Obojga Narodów musi rozdzielić Dyrizye
- » Wojsk Rosyjskich która Komenderuje y razem
- » rozporządzić Wojskami Litewskiemy - górz
- » zgroza powiedzieć w jakim ta stanie

Hwaga w dalszym Lisie również  
 bez daty» wraca uwagę nad koniecznością  
 » uważania nad Opieką wieletrznego Ra-  
 » dzimiska do którego pot. Sięstwa Litewskiego  
 » należy»



246.

4



z Oryginału

20 Augusta 1792.  
z Wotkowyska

Siędz Gontrym do Hetmana  
Gospodowskiego —

Jasni Wielmożny Panie y Dobrodzieju —

Omiyjając wrytke kdrożności popędzając się w Konfederacyi Wotkowyskiej gdzie y mnie Jędran Dobrodziej Tarkawie umieścić raczył, co się z czasem wrytke jasności obake, tym czasem nie mogę prze-milczyć gdzie idzie o tymże honoru Jędrana Dobrodzieja, a przynudę ostatnią mnie biednego et

Jak się na to jedynie iż Konfederacya narza a kregotnie coto oney przerydując mi tylko z oburzeniem mimo przepisów nam danych zimno y jakby zniechcenia niedbale postępuje et

komende tu w Wotkowysku Gontystujace od Lekkołomnego Ubranińskiego Sultana pod Kotnis-trzem Leskim, kwodniczym spotobem Jędrana Marmat-ska najprostowicy na mnie podburzył, który to Kotonistrę z kotonistkiem. Domaniestkim przy-szedłszy na sądy, nayobelkrywremy słowy mnie dotykał, a no na domierzenie osobistej kregoty odharali się et kare tu Jędran Dobrodziej uważał Tarkawie cego to z krosi doharuje et

J. Gontrym  
D. Na Podlasin Boćki Jędranowy Szaryckiego



1792.

na dyspozycyę Państwa będąc u mnie w Szwecyji  
 w Potoski M. G. G. 2 pod tegoż Szwecyji iako do  
 listwy mieniącej liberowat — bez strabstwo  
 Ros' do dalkiej dyspozycy; zostaje jeszcze w  
 Szwecyji

d. 22 Augusta 1792.

z Warszawy —

List

Judy Włodka do Mięczyńskiego

Wyciągam pisać o obywatelach niechętnych dla  
 Konfederacyi targowickiej, takież wyraża —

— Niechętni wyjeżdżają, którym na chęci wolności i

- „ Swobodnie podróżują i zapewnie by dla miłości Ojczyzny,
- „ cały kraj zgubił — pozwolili, byle by ich rządamiom dojdzie
- „ się mogło —

Włodek Sadewer Juda, przyjęty został na Komisary  
 Targowicy d. 6. Junij 1792. według protokołu Konf-  
 Federacyi Horomey Tom II. — 2<sup>o</sup> Wznowiony został do Rady nieustającej  
 dnia 25 Apryla 1793 — 3<sup>o</sup> kaniadat w Sobocie —

Brat petya — 4<sup>o</sup> Wyjechał od Ambassadora Moskiewskiego  
 Monopolium na Gazete 1794 R. 3 Augusta protokół Konfede-  
 racyi Horomey Tom II. — Wyjechał przez Generałności  
 Targowicką, wyrodił jej pojednać petyę i wzywać  
 do przystąpienia Dyktasterze y Woytkowych —

Był dostem ziem Gostynskiej na Sejmie Grodzieńskim  
 Ładzał wydania uniwersału na Sejm, Stodowin do  
 Noty Synwersa — p. 12.



Wyciąg z listu

23 Augusta 1792.

z Biskupa Gossalpowickiego

Mitoma do Biskupa Gossalpowickiego

Donosi Biskupowi iż cesi' ekwipazow  
Srebrnego Sotobniego do Brzescia nadejda już a  
przybycie Generalności Koronnej z pewnością nastą-  
pi tam dnia 28 Siepnia. Zaprawa Biskupa  
Gossalpowickiego do nadjechania ze swojej strony dla  
"okupienia nawał" etc

Wyciąg z listu Wtasnosernego

23 Aug - 1792.

z Wysokiego Gittewickiego

Prace Kanclerz Sapieta do Biskupa

Juffant Gossalpowickiego

Donosi Biskupowi że Generalność Koronna  
"zaprosiła Generalności Narodn Gittewickiego w celu  
"postawienia się z nią. Mierze tu temu celowi wy-  
"brano jest Brzesi' Gittewicki i dzień 28 Augusta  
"1792 R. — Raz przybyciem swym. wraćnie' dzieło  
"dla Narodn chwalebni przedsięwzięte etc

dnia 23 Augusta 1792.

Wysokie Gittewickie

J. Sapieta S. K. S.







Rapport od  
 Komendy Kamienica Podolskiego  
 Przesłana Komisji Wojskowej Obojga Narodów  
 Odebrany od Najjaśniejszego Pana Ordynans  
 donoszący mi, iż dla zmiany ochotności, które  
 Komendę Wojska całego, w ręce Jego oddaty były,  
 też Komendę teraz na powrót Przesłanej  
 Komisji Wojskowej oddaje, rozkazując abym od  
 tych czas Jej był podległy rozkazom; któremu to  
 Ordynansowi radość czyniąc, przy winnej Reko-  
 gnicy mam Honor Jej raportować iż w tych  
 dniach, ponownie mnie znnowu od Generalności  
 doty Ordynansie które Głowie mam Honor tu  
 przytoczyć — Pierwszy Jm. Braniczkiego Hetmana  
 Wielkiego Kosownego abym prępięż posturka-  
 ła Konfederacji Targowickiej wykonał  
 Drugi od Wołockiego abym Mu iako  
 Generalności Artyleryi, Raporta fortecy y Garnizonu  
 przesłał. Oczepiałem na to Obydwom w tej  
 treści, iż nie mając, do tych czas żadnego jeszcze  
 wiadomości od Wyższej Komendy Mojej  
 abym Jej Ordynansom był podległy, przepraktam  
 bardzo iż Jm. Radość czynić nie mogę —  
 Dla niepewności do tych czas tu poarty obkrętniejsze



24 Augusta 1792.

" nie czynie Raportu, gdyż prędy który miałem  
 " Honor Preziretry Komisji przestaj, wiem iż  
 " był przejęty, y w szeln JW Statnickiego znajdował  
 " się z całą Portą —

" Kurjera którego od 18<sup>ty</sup> dni do Warszawy  
 " z Stambulska, Ekspedycya posłał, do tych czas z  
 " powrotem niedwidze. — Może y on gdzie przejęty  
 " na którego y tu goraki przy granicy czekają  
 " ale spodkiewam się aby tylko powrócił że ich  
 " uniknie, a przynajmniej jego Ekspedycye eue de

J. Ostrowski. Generał M. G. K.

Raport Komendy Kamieńca Podolskiego do  
 Komisji Wzduy obojga Narodów —



253.  
L'Originalu bez odwespa

161  
25 Augusta 1792.  
z Lubomli

List Pawłowego Branickiego Hetmana  
Wielkiego Koronnego

Szyszan Józefowi Dobrodziejowi y tego wiecna  
donosze. Mnie z dnia jutrzejszego będzie tu u mnie  
w Lubomli Józef Marzatek Konfederacyi y Generałności  
y kilka dni kabawi, stać do Brześcia jedniemu dla  
zstaczenia się Konfederacyon — Jeśli więc snaz mi  
Józefowi Dobrodziejowi co do domiesienia proce przysyłać  
tu do Lubomli tak co sam będzie miał do mnie  
pisać, iako y do Marzateka Konfederacyi.

Józef Wotnicki Marzatek Swoolski pisat mi  
z na ordynans odemnie na Jego Rzecz postawy  
do Wydzowno Kommanderującego Generata  
Ortowskiego do wykonania przez siebie y garni-  
zon przylegi, dat serdeczney Józefu Ortowski, iż  
niemajac żadnego w tym zlecenia ani od Głowa  
ani od Komisarzy, serotnować się niemokę —  
— Szyszan z tym przybycia tutaj Generałności  
co w tej mierze zdecydunje — Szyszan Serdecznie  
dobry Jego Sługa

Branicki J. W.



854.



15  
26  
Augusta 1792.  
z Białego Stoku

Lit bez adreſu

Generata Gweteranickon

Przesyła do mnie w prezencji Gweteranickich, et

dnia 26  
26  
Augusta 1792.  
z Warszawy —

Wyciąg z listu

Zatuskiego do Szereznego Dotockiego

----- zaczyna ten list wyrazami: -----

- " Powołany do Stanowienia Związku którego obrona  
" prawcy wolności Polſki y Polaków jest Waszem,  
" a cnota y odwaga duszy w ruka Komitetu Oby  
" JWZM Pana Dotockiego przewodniczą, et

----- piki z Warszawy i Spieke do Brześcia  
" nadkier, przeznaczony na potażenie Obozga  
" Narodow et et

Zatuski

Mianowany kasztan Gontyliarzem Targowicy dnia  
1 Sierpnia 1792 —

Wysiąg dnia 9 Sierpnia 1792 — Zasiadł dnia  
29 Kwietnia 1793 r. w godzinie napierowej Seffyi



1792

Rady Targowickiej - Wypracowy do zawiadania  
w Radzie Zagranicznej pęta Generalności  
jako czynności poleca Radzie wskazywanej  
Znawdował się w kłębku delegatów Targowickian  
do Głosa

Zastada Gompert Sępy w której udecydowano  
jednomyślnie wydanie Uniwersału 2. wotującego  
Sępy Grodziencki i doprzek o jego wotowaniu

Na Sejmie byli nieradnie wyjęte jako  
Poset Sandomirski popiera Słonie Kamion, Moskwa

Był członkiem Deputacji Traktatowej  
Jest podpisany na Traktacie podmiotowym z Moskwą  
Uwaga Gózdów tego listu i czyn jest przeciwniemu  
corpus delicti

Wyciąg z listu Zatuskiego do Królewskiego dotychczas  
z Warszawy dnia 26 Sierpnia 1792

- " Powołany do Stanownego gwiarunku którego
- " obrona prawej wolności Polki i Polaków jest sławem
- " a (nota y ozdoba duszy w Krakowie) Obodzie
- " J. H. M. S. Dobrodzieja przewodniczący i spiere
- " z Warszawy do Bressina na dzień przetrwałom
- " na potężenie Obojga Narodów



1792.

Sotajenie Obn Narodów i generalna  
Konfederacya Targowicka zawiazana zostaly  
w Bresciu Litewskim dnia 28 Augusta  
1792 Roku —

Uwaga

Konfederacye dawne zagarnialy i koncentrowaly w siebie wtadke Sądow i centralizujac je w sobie wrytthie spedytyny administracyjnej, wrytthie dzialalnosci prawego Sądow; przywtakowaly sobie rowno wtadke Rządzenia i wtadke wygonania —

- 1<sup>o</sup> Sprawy zwane wrytthowe nalezaly do Konfederacyi generalnej lub tez Wojewodzkiej —
  - 2<sup>o</sup> Sprawy micytthie, Zydowskie do niego Sądow —
  - 3<sup>o</sup> Wrytthne micytthie osobni Wziednicy wybierali —
  - 4<sup>o</sup> Byla reguta azeby obrani Wowsytwiarze i Szwarcza do Sądow Konfederacyi y Regenta wybierali —
- posydzala nich byta wrytthnactwa w Konfederacyi Targowickiej — generalnosci przewodniczace Konfederacyi nad tym wrytthym Stanowita a poniewaz centralizowata w sobie najwyrzaz wtadke Rządzenia i rowniez



1792.

Wtade wyhonania własnych rozporządzeń  
Konfederacya Targowicka stawiata opór  
Królowi rozporządzając Polską według  
własnych przehonan i rozporządzeń Katarzyny II.

Wzruszy Targowiczanie w snowach nastawali  
na tych którzy nie chcieli przystąpić do Sprisłu  
Targowickiego, jako gubiących Ocyryżne mierzgoda  
Kłotniamy, w prowadzeniu bez strachu, którego  
sami dawali przykład, Ambicyą, Duchem Stronni-  
ctwa, uległością dla Konstytucyi 3<sup>o</sup> Maja i Koncylji  
te rozmowania, zabada, że poddaniem się  
Moskwie i rządu, w tej mierze, Ocyryżna jedynie  
może być zbawiona —

Łas przehonat co były warte ich żatady —



Wyciąg z listu

259.

30 Augusta 1792.

164

Generał Zabietto do Hetmana Gopasowskiego

Raportuje Hetmanowi że wyśpetniając  
ordynans nadestany przez Hetmana rozgazał  
woystru przyrzecia, i niemał woystruch Gopasow  
sam przyjął przyrzecze, z tego świadectwo oryginalne  
w kopie nadawke, o proci Gwardyi  
Głownej, która ordynansem Hólewskim z pod  
komendy Generała Zabietty excypowana została  
" Zapytuje się więc Hetmana czy i ta Gwardya  
" ma do przyrzeczi wierzac" et

Wyciąg z listu Les adtepu — 1792. 30 Augusta  
z Wroclawia

Adamo Jiake Sosinski

uzata się w nim iż rewidzione zostaty  
" nadzieje jego rehabilitacyi dostac się za pomoca  
" nowo zawiązanej Konfederacyi Sargowickiej bo  
" Panowie Branicki y Krewuski przestadowai  
" go nie przestaja, et więc pomimo podroz  
" tego wiehu iedzie do Petersburga udać się pod  
" opieke Cesarzowej et



Wyniaz 2

1792.

Lith. N<sup>o</sup> Sominskięgo do Ambasadora  
Rutnickowa etc

Łada Informacji jak ma postępowanie  
Sejmickie, gdyż rachodzą wielkie trudności etc

Na tym liście ciekawy jest przypisek  
Owobnem Jgelstroma

" J'ai décacheté cette lettre pour savoir son  
" contenu — Selon l'entretien que j'ai eu avec  
" le grand écuyer, ce ne sont que des vaines  
" réponses sous Monsieur que je vous ai  
" dit que le d'atatin de Livonie m'avait dit que la  
" noblesse veut paroître en corp — Je vous dis  
" d'avance qu'il me semble que Sominski veut  
" s'en faire un mérite — Dans 3 heures d'ici  
" je serai plus éclairci — Sans ce que je trouve  
" mes troupes, je réponds d'aresta —



31 Augusta 1792.  
Stochholm

Lettre insignifiante de

Stachelberg à Mr Gosselowski  
Chambellan de Porono, député de ce  
District et

Lettre Autograph du

1792.

Baron d' Igelstrom sans date, écrite  
il parait à l'un des Gosselowski" Il parle de l'union de la Russie  
" avec la Pologne et lui demande de venir le  
" voir, parce qu'il est son Ami et



1792.

Rachunek kłopoty przez Jęzica Tomińskiego  
Maratha Wielkiego Ambasadorowi Moskiew-  
skiemu & pieniądze powierzonych Mu na przebu-  
-pienia rozmaitych osób —

Odbytnacya Tomińskiego do Kaspy Ambas-  
-sady Moskiewskiej na 100 Czerwonych Włotych  
sta. Starzyńskiego —

Wizyty Starzyńskiego Sosła Matichiego  
i Zabitichiego na odebrane 2. Ambasady pieniądze

hono  
mie  
wra  
tylko  
Man  
stara  
nie d  
prze  
e pop  
calnos  
Inte  
crym  
wody  
w  
1  
p



Z Originalu

269-

166

1 September 1792  
z Warszawy

Liść Honorowym do Biskupa Inflanck  
Gospodowskiemu

Monseigneur

Do napisanym pierwszym liście mam  
honor przytaczyc ten dodatek, w odpowiedzi jezeli  
nie zupełnie na przysiężone przez Manuziego  
wiadomości, kom się z samym nie widział, słysze  
tylko je i czytam u Metmana z którym się widział  
Manuzi — Bedziemy teraz smielej przy informacji  
starali się odwracać opinie wręcz takoby Goltziy  
wiedzą Konfederacya i Księciem Kanclerzem Sapieha,  
przez ogłoszenie Manuziem W Zabicki — Zdoda  
e kopij listow nie mamy Księcia Kanclerza do Gene-  
ralności dla przezwycięzenia jego indyferencyi względniego  
Jutro az będzie się widział z wiadomym przyjacielom do  
całnienia raportu razem i od Metmana biorącego  
wody gorzkie. Spodziewam się oświecić i raportowi  
w symperach przeciwnie nieco dopomóżanych  
rozumieniem iż będzie nieco y Manuzi w tym  
pomocą — Ja wwarum ke Jm Jm Jan Dobrodziej



1<sup>o</sup> Septembra 1792 R.

wiele razy wierzyc listom moim, biorac według  
 nich postępowanie ..... to prawda że myśli mojej  
 waznoscie nie wychodzą z mojej głowy bez pomie-  
 -cania punktów żywotnych, ale to jednak rad bym  
 miał zastanowione aby w dalszych zdarzeniach zasta-  
 -nowienia swego na inne względy J. J. Jussepa  
 Dobrodziej nie opuszczal, bo ja sam z zadrzewieniem  
 o jednegże wierzyc odemnie, uczucie znajduję w  
 zdanie w wiadomej osobie (P. Butthafon.) znać  
 to ktęgo pochodzi z poczęsi odc Dworu wredowe  
 instrukcyje odbierajac losa potym zdanie swoje.  
 To wlasnie teraz doswiadczylem względem P. J. J.  
 Gaudera za ktorym teraz jest tyle, ile byt w przed-  
 -mnie przeciwny. Obecnie jutro sentymenta po nalez-  
 -nej informacji — Co do umiarkowania Senatorow w  
 generalnosci niespodziewam się przygany ile że  
 taki jest przyklad Goromy — Niech Pan Dobrodziej  
 bedzie o wryetho co do tego dobrego przyjacielu  
 spokojny bo widzę że w przyjami jest nieodmienny  
 Jeżli generalnosci Goroma bedzie kontenta  
 nie znajdujac in corpore literowiciej w Brzesim  
 jestesmy ciechawi & et. —



Uwaga Jest Bronion listu Biskupa Inflant  
 Gosypowickiego pisanego dnia 6 Sept. 1792  
 reka Piętra Montynua do Generata Zabiety  
 w którym donosi iż pomimo tego że on Gosypowicki  
 wybrał i podał Ściecia Hancera Sapieha na  
 Marszałka Konfederacyi Litewskiej, dnia swą zwykłą  
 postępli tego, opiaruje także Marszałkowską  
 Zabiety smieriem Narodu i familij Gosypowickich  
 którzy innych Bogów nad Jego osobę znać nie chcą  
 i wybierają go sobie za Wodza i przewodniczącego

Zarządca Hancera

„ że nie był przytomny w Wilnie przy kawiarni  
 „ Ołtarza Konfederacyi Targowickiej

„ że do Sztomienia przósł do Aleksya Gosińskiego  
 „ radnego nie uczynił od siebie

„ że dopiero odebrawszy imprezę z Warszawy  
 „ wykonał przyjęcie jako Marszałek

„ że uczynił sam kniewagę i oddroczenie Ołtarza  
 „ y osób stażonych w Wilnie

„ że przyjmował Aleksya i oswiadczał protekcyę  
 „ pasty Radziwiłłowski, Gódelowski, Podkanclerze  
 „ mu Wawrzechiemu, Błostowskiemu, Sułkowskiemu  
 „ zmu, Gosiatkowskiemu i Radziwiłłowskiemu dodaje



266.

1792 / 1793.

Le gogby granclerz chciat podrieti  
z minitade nic miena pociintfo temne

700

W

iea  
D

us  
pa  
na  
R

W

" h  
" z



793.  
temmeu

z oryginału

267.

4 Septembra 1792.  
z Prachna

168

Wyciąg z listu

Imieniem Królewskiego Łowczego przez  
iego Sekretarza pisanego do Hetmana Gospałowskiiego  
za przez Królewskiego Łowczego wzięty jest

Widai z treści tego listu że chciano  
usunąć z Konfederacji Generalney, Pięćcia  
Ganckera Sapiche, "lecz przy porozumieniu go  
na czele Konfederacji Litewskiej obstaraj  
Królewski Łowczy etc etc

Wyciąg z listu

5 Septembra 1792.

Składowca Konstantego Starosty Inflant  
do Biskupa Inflant Gospałowskiiego

za utatwienia wypłaty Łotou  
"Woysem Litewskiemu ze Szarbu  
"Litewskiego etc



6 Septembra 1792.  
z Wina.

List notący wtasno sequy  
podpis Generala Gretiretmidowa popobdu  
raty napisany do Biskupa Inflanck Gopalskows-  
kiego — Rekomenduje w nim Biskupowi  
Kontyliara Spejera jadącego do Bressia etc.

Wpisał się wyciąg listu  
Dnia 7 Septembra 1792.  
z Wawrzawy  
Hetmana Gopalskowskiego do Brata Biskupa  
Gopalskowskiego —

Pisany jest ten list, przez Sekretarza, tylko jest na nim  
przyświech i podpis wtasno sequy Hetmana etc.  
tęci tego dowodzi że Biskup był durnym Konfederacyj;  
bez tego rady i wptywn nic się nie driało, a  
On do przebiegłości wielkiej, ta czyś suchliwość  
niepospolitą, był czynny, pisał ra wryptchiki do  
wryptchik Karowno do Zubowa do Billera do Sirekewer



z oryginału

7 Septembra 1792

Odpowiedz Łodzkiego Ludwika  
Skumin Tyshkiewicza do Hetmana  
Kosobrodzkiego

Wstosow kaza ze Szarbu Littenwskiego  
kacizenia na kaptacenie Jozefa Woyshke  
bardzo jest oryginalna ta odpowiedz

1792.

oblatu  
kafoni  
owi  
uatu

1792.

uga

mm

koracy;

osc

do

sekiego et



Die  
 + die  
 rap  
 h  
 w  
 w  
 = p  
 Sep  
 m  
 pro  
 ch  
 - h  
 p  
 - h  
 = m  
 m  
 m  
 m  
 m



291.  
130

z oryginału X Montyon do  
Biskupa Gospałowskiego - w Warszawie.  
15 Sept - 1792.

Monseigneur

Przez jadącego JW. Manużę mam honor  
Wiś pisać do JW. Pana Dobrodzieja - wiadomy przyję-  
=ciel ma także regularne i zdaje mi się do niniejszy  
raportu, niewiem tylko czy przychodne Panu, przeciw  
któremu najwyraźniej bezrad skryte pragnią  
wymierzenia, spodziewam się że Pan wstrzyms  
swój, tu bytnością, usprawni. Tu się wiele nie-  
=podobna rozdział konfederacji katechety na dwa  
departamenta a bar dziej że w dwóch oddalonych  
miejscach, z czego mniejsze posóznienie wzięty  
prócz nieregularności upatrują, nie tylko nie  
chętmi ale y skrupulatni, na kachowanie pierw-  
=nego planu za którym stale jest i poniesiony  
przyjaciel aż do Superstycji a żeby nie uchi-  
=lato się od utworzonych wresznie regent a przynaj-  
=mniej żeby bez nowego zkomunikowania się  
nie nie przedsięwzięci.

Mówi miu dawniej, nieco, niewiem  
kąd defakto, jakobyś Pan projekt reformy  
Wraju i Szadumiał przez siebie napitany do  
następnego Szymon. - Prosi i radzi JW. Panu



15 Septembra 1792

żebyś go tacy wreszcie jemu komunifwac  
 tak da lepręgo & wroźnienia jako też da  
 knieściana się & swozem od którego ta droga pro-  
 stwinnieyke może być przychilemię też y wsparcie  
 na przeciwn ubocznyim zabiegom. Dopetniam  
 rozkazm rozstawiając skutek wstarnem & daram  
 Świątiskiem — Książce Biskup Krakowski  
 wczoraj stanął tutaj — Sekretar mówić że  
 JW Biskupów & Posła Kossyjskiego na Sejm  
 przyrady będzie podniesiony na Ambassadora.  
 General Hochowski przez Kuryaństwo y przyjarin  
 sielę & min staćceony. — JW Biskupów dośet  
 Pruski podawacem do Ambassady Kossyjskiej  
 gawnie się — Jertem & Najafetbrzym respekttem  
 JWm Dobrodzieja najniższym Inżę

X7 Kontrym —

Uwaga

Ze wrystkich listow & Kontrymua those  
 przepitatam ten seden tytko własno seymie forsz  
 niego podpisany jest — inne zaś nie.



378.

171

37



874.



23 września 1792  
z Brestia

Wyciąg z listu

Autewicza do Mirosławskiego

mówi w nim — „Wychoatem dwóch ludzi  
 „ różnie myślących, Pana Krzesnego i Piotra  
 „ Hugona — pierwszy myśli, drugi serca mojego  
 „ był panem et



26 Septembra 1791.  
z Grodna.

List bez podpisu y adresu

Wspomina o dotąd w Bziesiu Litewskim  
Konsyliarzy Konfederacji mioma wybranych  
et et

8 Octobra 1792.

Wyiąg z listu

Bzies' Litewski

Królesnego dotychczasowego nadajarego Cjentowi  
Moskowskiewiczemu wstęp do Cjentów Moskiewskich et  
Wyjazd Królesny Moskowskiewiczego do Hamburgu  
w celu odwrotania imieniem Sargowicy

dotychczasowego Ambasadora Włochy po polityce  
przy Dwiec Otomaniskiej y Chrześcijańskie  
dotychczasowego Ambasady następcę

Uwaga List ten jest pisany popotaczeniu Konfederacji  
Kotomiej z Litewskaja — Przy nim jestko Anex  
Kopia listu Królesnego do Cjentów Moskiewskich et



Kopia & Kopij

277

173  
21 Septembre 1792

Traduction, communiquée  
au Ministre de la Porte en Anexe à la Note  
qui lui a été remise le 4 Novembre 1792.

Confédération générale des deux Nations  
Comme les deux Nations confédérées  
forment la République, et ayant le Roi à leur  
tête ont ordonné à Mrs les Chanceliers respec-  
tifs d'Etat, de faire part à toutes les Cours Étran-  
gères de leur Union, et de leurs vnes de ramener  
la forme Antique du Gouvernement de la Répu-  
blique, qui a été renversée par la faction du  
3 de Mai 1791. Ainsi que d'assurer ces Souverains  
de leur desir d'entretenir toutes leurs Anciennes  
liaisons Amicales avec Elle; desirant en même temps  
que la Sublime Porte Ottomane fut informée de ces vnes  
et sentimens de notre part. En conséquence la Confé-  
dération générale des deux Nations, ordonne à Mrs  
les Chanceliers de la Couronne et de la Serbie de  
transmettre à la Sublime Porte Ottomane que les  
Etats de la République réunis ensemble par un  
lien étroit, ont en vue de revenir à l'ancienne  
forme de Gouvernement et d'affaires sa liberté et  
son Existence que le Roi par son accession sollem-  
nelle à cet Ouvrage a le même but de concourir  
avec la Nation à assurer le bonheur de la Patrie



1792.

et que la République ayant à coeur la concevra-  
 tion d'une étroite Amitié avec chacune des  
 Puissances ses voisines, assure la sublime Porte  
 Ottomane de ses desirs constants d'entretenir  
 l'Amitié, le Bon Voisinage et la bonne Harmonie  
 avec Elle

fait à Bressa en Galicie à la Séance  
 de la Confédération des deux Nations

Le 21 Septembre 1792.

Signé Stanislas Félix  
 Potocki Général  
 d'Artillerie et  
 Maréchal de la

Confédération de la Couronne

Signé Prince  
 Alexandre Sapieha  
 Grand Chancelier et  
 Maréchal de la Confé-  
 dération de Galicie

(LJ)

Contre Signé Jean Jankowski  
 Secrétaire de la Confédération  
 générale des deux Nations



Korygiada Hojij 274.

2. 8 bris 1792. 174

Franciszek Jaworski Branicki H. D. K.

W miast Zarabnie osobiscie do Okt w Zambrze  
Suchim d. 2. 8 bris 1792. R. względem Dóbr i miasta  
Zisianka, i Dóbr Olechowice et w Wojewodstwie  
i Powiecie Sijowickim położonych, w celu żeby

"Korzystając z przywilejów przez Konfederację  
Targowicką Pań dawnych rabez przedysobie  
"Miejsce Olechowice et



de  
pa  
de  
= M  
d  
= M  
je  
tr  
la  
po  
M  
so  
à  
cha  
M  
les



281.  
à Originał w kopia

165  
8 Octobra 1792.  
Prezsi' Litewski

Wzrost Szczęsnego Sotockiego wajacego,  
Wzrost Moskafowitziernin do Cejentow  
Moskiewskich

Monsieur

Monsieur Moskafowitzi chargé par la  
confédération générale de la République de Pologne  
de porter une dépêche à Mr le Comte Sotocki et  
Puzanowski qui les rappelle de leurs Missions aura  
l'honneur de vous remettre celle-ci; je vous le recom-  
mende le plus particulièrement, veuillez lui être utile  
et le guider autant que les circonstances le demande-  
ront, c'est une preuve d'amitié que vous me ferez, et  
je vous en serai infiniment reconnaissant. En cas s'il  
trouve Mr Sotocki et Mr Puzanowski partis eger  
la bonté de s'expédier et lui procurer toute la facilité  
pour qu'il puisse revenir le plus tôt, s'il trouve un de ces  
Messieurs à Constantinople, retenez le jusqu'à ce qu'ils  
soient tous les deux partis, et s'il a quelques dépêches  
à nous envoyer, je vous en prie en grâce de vous  
charger de nous les faire parvenir par la voie de  
Monsieur de Bühler ou de Monsieur de Bulhatoff  
les liaisons intimes qui existent présent entre la



8<sup>e</sup> Octobre 1792

entre la République confédérée et la Cour de  
 S<sup>t</sup> Auguste Souveraine de Toutes les Russies  
 m'autorisent Monsieur à vous demander  
 tout cela d'ailleurs l'amitié que vous m'avez  
 témoigné me fait espérer que vous les recevrez  
 avec complaisance —

Je vous prie Monsieur d'être persuadé  
 de la haute considération avec laquelle  
 j'ai l'honneur d'être votre très humble  
 et très obéissant Serviteur

Le 8<sup>e</sup> Octobre

1792 —

Bresl' Wittowski —

Stanislas Felix Potocki Marechal  
 de la Confédération Générale —

Wroga Sen bit byl pram po potacem  
 konfederacyi poromney Wittowski —



z Oryginalu wzywania  
z listu bez adresu

15 Octobra 1792.  
z Samboru

Bratata Ghigiottiego

„pille — a propos des sommes nécessaires  
„à l'expédition des Bulles de Rome relatives  
„à la Coadjutorerie de l'Évêché de Vilna pour  
„celui auquel il adresse cette lettre, aussi bien  
„que de la Coadjutorerie d'un Canoniat de Vilna  
„pour l'abbé Gontyem — et

1792

Wiel' instratcyi danej przez Generalnośc  
Sargowicką Tomaszowskiemu et

„Przepraszam powstaje z pod Ciekarn Monar-  
„chij którym przycisnie ta była, ustanowic chie  
„Krad wolny y niepodlegly, przez który by ani  
„Związki z danstwami obcemi zezwane nie  
„były, ani spokojność rewolucyjna zburzona  
„ani swobody brzońców naszych nam wydarto  
„i w tym zamiarze Konfederacya Generalna



1792.

" prace swoje ciągłe ku wspólnemu  
 " Kresowi Opatrymy poświęcać

O Stepi! Stepi!

On  
 Oni  
 tego  
 = Sk  
 On  
 11  
 my  
 o  
 St  
 da  
 W  
 od  
 30







ja  
 bo  
 /  
 = m  
 te  
 Ho  
 = p  
 do  
 te  
 sw  
 w  
 = a  
 p  
 pa



Zbornikom prepisana

Novina Teofila Zaturkijego miana  
na čelo Delegaciji Sargovičan zapovra-  
zjačey Groda do prystupienia do Konfederacyi  
dnia 14 Octobra 1792.

Tak mowid T. Zaturki —

Najjasnieyszy Grod Sami Mitosciwy  
Kresziwa darsieyza Cypoliznos' Groda  
jawnie dowodzi, iak wiele Cypoliznie kate-  
by Narod byd z Grodem, iak wzajemnie Grod  
dobry z Narodem, gdzie idzie o prawdziwa po-  
myslnos' Grojowa. Kresziwy y stanwie dzien  
ten w ktorym mi sie dostaje z arcynt bydz wopit  
Tomarem Uleci od Konfederowanej Kreszy pos-  
politey do Waken Grotowickey Mojsi powierzonych  
Doniosly si Mitosciwy Sami popierajace Grody  
ze Kresztwo Poloticy Gittowickie kawke Cypoliznie  
sweyne, a o Swobody swojey y wolnos' obate  
w czacie Wrytycznym gdzie Kreszpolitita mek-  
czesciem o upadek przypredziiona zostala, wsparta  
przyjacielna Najjasnieysey, wzpamiatky,  
Gatarzyny pomoca, zaurazala sie jednoscaynym  
wzestem



1792.

Konfederacji obydwóch Narodów Mn  
 przyprowadzeniem wykrytkiego do wtasiowych Karbon  
 y pewney trwatosi — Tak's Najjasniejszy Samie  
 piekny przyklad do nastadowania, gdy widząc jak  
 dzielnego ratunku potrzebuje spobalana wspolna  
 Ocytyrka, rarytes' Cieszenem swoim zwazyc' sie  
 ze skonfederowana, Prezypowolita, w nieprze-  
 stanne nigdy ogniwie, przedstawajac wolnosci  
 y calosi' w obod starych Godach' nad wszelkie  
 Monarchiczyne wtadry ponety — Winiem si' Narod  
 Polski ze tak opazaty swej wielkiej Duky cys  
 niesmiotekny dnu wdziecznosci, tez ja od Niego  
 glosi' waleky spolewstey Mości waz' rnyur' wy-  
 stym dziekczynieniem jak mam wtozomy obowiazek  
 tak dopetnienie onego podrytuje za stowha dla siebie  
 Gostysie'. Przyim Mitosiny, spole ofiasz, Serce Narodu  
 Gtosy, kawke spolem swym wiecm dla Walej spolewstey  
 Mości w przywiazani y dci roznicy nie spadek rny  
 patrzy' na jego kwierek jako na wzet nie ramiatem  
 kemy y przedstawiania spojony, tez kiednorzemi Serce  
 y umyslow dla dobra powzechnego za sel majacy.

Wrota zaslawy wspieraj ten szlachetny  
 Narod mądroscia swoja, Gada y Cynowstym  
 staronbriem aby, co Mn kwiadeniem siebie y  
 publicznosci wydartym zostalo, odyskat w Serce



Swietności co nadwzajemnym kawałdaje i sprowadzane  
 w krótce myślenia i Lata nadwzajemnego wraz z  
 Nim składe usiłowania swoje, o ubieganie od  
 innych Narodów: Najjasniejsza, Wielka,  
 Katarzyna, Zwiartki które jedynie dostają nam  
 zabezpieczyć i trwać. Sprawy Republikańskiego  
 w Stanie Kłachetkim — Wierność, Jactos i  
 Niepodległość Narodu Narego. Wszak należy  
 że sama Książka i przyjęcia i Kłachetki, widząc  
 Kłachetki wraz z Kłachetkami, jednej myśli  
 Kłachetki i Kłachetki.

Kontakty Mowy brakuje.

Następnie Złoty Kłachetki i Kłachetki, Gene-  
 ralności Targowickiej o przyjęciu, pierwi do niego  
 Stanisława Augusta dnia 16 Octobra  
 1798 Roku.

Teofil Złoty Kłachetki mianowany do przewo-  
 żenia Delegacji, która w dosłownym od Ob. Na-  
 rodów i Konfederowanych w Targowicy, wata i Kłachetki do  
 Kłachetki, Kłachetki i Kłachetki, jako d. 14 Octobra  
 1792, miała Delegacja Andrycycy, u Kłachetki na  
 polojach wielkich w Zambku, gdzie i ceremoniatem.



dla Boston Wielkich kwytłym, kaprokonę i sprowadzoną  
 została. Delegowani Górsden i Rossa, miał głos do Górsda  
 i Górsden umiemy więcej wytarli się w mowie. Kórnę tręsi  
 tej która tu przepisałam Teofila Łatuskiego —  
 Janie Wielmożni Kanclerze od Strom Woodpo-  
 = przedi wytarli: wdzięczności dla Konfederacyi Najjas-  
 = nięcej i urodzysie oswiadczyłi Jego Włotewskiemu Nosci  
 wmontowanie riednoczenia Narodów pod rnakonitem  
 w Ocyerynie Sternikami, kareczajace pomysłności i  
 Poczesciu dla Grecyjospolitey Głose są Górsda trękrym  
 pragnieniem — do rnakonitemu mów Delegacya została  
 na powrót z tym samym seremoniatem co w przed od-  
 = prowadzona z Łamim. Dnia zaś następnego kapro-  
 = kona powtórnice od Najjaniejzego Górsda, swiadczeniem  
 była powtarzanych Tarkawych oswiadczeń

Gdy przemawienie Otób Delegacya, Sitarajacych,  
 do examini i sprawordania Spradowych departamentów  
 nie dorwata ustney rdać sprawy rntredowego poselstwa  
 tak Delegacya przez JW konsyliarza Gospałowskiego  
 minieyde przesyła Konfederacyi Obozga Narodów  
 Kietelne doniesienie y prozbenaynizria, aby to doz-  
 = pełnienie ktoromych na nią obowiazkow była przyjęte  
 za rzykomych rterowych y ochodrych chęci su donawiajacej  
 się rekrutych popiołom Grecyjospolitey.

Dan w Warszawie 16: Octobra 1792.



21 Octobra 1792

Wyciąg z Listu General Majora z Wesołicy  
 Starodrowskiego do Hetmana Gosspawskiego —

— Dopomina się o Łódź do Woyta —

Marząc, że General ferden chciał go u siebie  
 wstrzymać w Stolonich dopóki dyplomacya  
 Woyta Gosspawskiego nie nastąpi, na co się zgodzić  
 nie mógł, dopóki wywarne nie odbierze rozbra-  
 -nia — Materije więc ale powoli — Żyćmy  
 zaracet tego wymaga nim nadejdzie dyspozycya  
 Hetmana — Uprzedra iż Miasto Bobruysk  
 przeznaczone oddynansem Hetmana na kon-  
 systencya Brygady, jak słyszę z bitem, rajete  
 przez Żołnierzy Gosspawskich, mających słecnie  
 naręczyć tam Żołnierza nie wpuszczać. Stojąc  
 w Bobruysku Moskiewska Komenda przeznaczona  
 by przez to konstystencya Brygady Mojej  
 która ma być rozciągac od Czarnika do Granicy  
 Goronney —



Wyciąg Raportu Głównego

26 Octobra 1792.  
z Pruskiej

Jan Kref Stryjowski jako podkomendny  
Wojt Hetmanowi Głównemu Gospodarstwu

- pisał że odebrał przypięcie od  
 " całego Korpusu, po przyłączeniu się do niego  
 " Regimentu Gwardji Główny Litewskiej podleg  
 " roty tabory na jaką sam wkrótce przypięgat.  
 " tak jak Hetman był rozkazał. — —

Mówi dalej, o znaczney ilości gromadzącego  
 się wojska Moskiewskiego — iż furaku brakuje  
 do tego stopnia że Kapitanowie chorągiewni  
 dla zbytney drogosi, ponie od Woron proz  
 = wariantowych będą musieli sprzedawać, potrzeba  
 ich dotego przycisnąć et et

Ze wrystkich stron Polski, powstał  
 głos powrękowy przeciwko nadużyciom, officierów  
 Moskiewskich — Miasto Bielsk zmusiło nawet  
 Królewskiego do podania Noty w tej mierze do  
 Bükhera et de  $\frac{5}{16}$  Nov. 1792.



293-  
z oryginału bez adresu

24 Octobra 1792. 181  
Warszawa

Händler Matuchowski

Scigam Pana Mezo do Grodna, do ojedynie  
stad JMWV Dobrodzieja nie bardzo waznego mi  
nastapito — Nadjechali Ostrowski Podskarbi,  
nadjechal, H. Czacki Starosta Nowogrodzki, ci  
konferencje miewaja, y gaptowac pragna, osoby  
wyznaczone do examinowania Magistratur

Z Satatu Klementnego przebadajaz, ze Wiedeni  
obrazony nowa, Otlancya, Sopki z Berlinem,  
Wazny sie Sekretnie z Anglią y Turcie ognia woda-  
wa, aby ona nie podlegala projektom Moskwy —  
Poniewaz przed Marcem spodiewajaz, sie, ze w Stam-  
bule nowe sie ukaza, Systemata. Francuzi w Warsza-  
wie bendacy nowinami nadestani o rejterowaniu  
ze Pizcia Branswickiego chodza nadenci —

Mowiaz, ze wapno wrzucone w studnie oporo-  
wato, wiele y ze choroby między wojskiem Pruskim  
wielka, zrobity szkoda. W tych czasach nie byi na  
Sesji w Grodnie materia traktowana Cessoryi,  
Gorouney — Ja upraszam aby Senchiat Kommu-  
nitowa sie zaby wzrosem serobnicy dancy da Cessop-  
oryi Litewskiej, Sub 23<sup>o</sup> zbris w Briesim w



w przepisach generalnych Sanderzowi Wielkiemu  
 Koronnemu było polecono — Oświadczyć Mięstem  
 Koronnym aby one w sprawach między Obywatelami  
 Szwan Mięstkiem podległych, według praw dawnych  
 mianowicie odygnacji z 1764. Godu Sprawiedliwości  
 oddawali bez rzeciwstwa, *Salva appellatione do  
 Sądów Cesarskich et c.* — Jan Wojna Doseł  
 w Wiedniu, a Piare Jablonowski Doseł w Berlinie  
 po odebraniu rozkazu stawienia się w Warszawie  
 na danie sprawy z swych Dosełstw, ekstruze dają  
 Kłobosi — Są to figle. Na papierze osobnym przyka-  
 -cam osobną konstatację do proponowania na osoby za  
 Cesarzów do Cesarzowi Koronney — Szady Jan Kobany  
 Suggestere projektive te Osoby Marszałkowi dowybotu.  
 W-chołomierowski Towary przyjaciel doctelnego Mari-  
 -szacha Konfederacji szlacheckiej szlacheckiej Piare Jędrzej Languski  
 Strażnik Wielki Koronny ma swoje widoki et c.

Descorches, iaki list pisat do Króla, nie uznając  
 Konfederacji za Rzeczpospolitą, ten w kopij przesła-  
 -tam W-Marszałkowi — Napisaną był w Warszawie  
 Ale go drogi na dworze z za doznania et c.

24. Sierpnia 1792  
 Warszawa —

J. Matuchowski —



2 Oryginał przepisany  
bez adresu

295

182  
28 Octobris 1792.  
Warszawa

Ganderz Motachowski

Nadrozona, Szary, nadgłaskam się samu  
memu oto przez Jwana Okarowitiego jadącego  
Kuryerem do Petersburga — Tu głowy jeż się zapa-  
-łone podnoszą się nadziejami obrotów Wojek fran-  
-cuzkich — Jm. Blanc powiada że ma listy donoszą-  
-ce o kawartey Konwencyi Góła Bruckiego z francu-  
-kami których uważa że Przewypospolite — Jest  
Generata Dumourier pisany do Góła Bruckiego jest  
niepawny — Jest w gazecie du Bas Rhin. Ince powadzie  
Góła Bruckiego z Domem Anotryactim — Jutro  
tu na noc spodziewani się Jm. Marraffa  
nanej Konfederacyi, ma Stancya najęta wdłatacu  
Przewypospolitey, gdzie stał podczas Seymu Siar-  
-Sapieha — Ma tu bawic' dni 6 — utfertur —

O podziale Soboty gazeta Berlińska wspomni-  
-wała. Mówią o żywych wyrzeźbieniach na teatrach  
nadais' kjąca Konfederacya — Goniemie  
twierdzą że Descorches jatkies' dismo podał nawet  
do Okt' Roman'skich, y tego Młodziana który zapiny-  
-wał ad Akita, wraz z sobą do Lipska ofiarowawszy  
im 2,000 — czerwonych Kłotych — Dopomogł mu do tego



1792.

San Miaszkowski młody sławny doset galicki.  
 Pitał miał Descorches do przyjaciela tu, że  
 pojedzie wprost od Lipska na Genewę do  
 Marsylii y tam czekać będzie dyspozycji z  
 Paryża — doktada że może pojedzie do Włoch  
 albo do Stambułu —

Oczekuje dobry Sługa wiadomości  
 czyli list dorędzić przez pocztę —  
 Matakowski

Wyciąg z listu

31-8<sup>bris</sup> 1792

Sumińskiego do Bis. Józefanta Gosławskiego

„ Zada uwolnienia wiosek od uciarskiego  
 „ Kwaterniku — pisat inż w tym celu do  
 „ Generata Gorkowskiego — bo prowincya  
 „ zbyt wojskiem przeciążona —



31. Octobris 1792. 183  
Warszawa

z Oryginatu Kopia  
bez Adresu.

Szanclerz Matachowski

Oczekujemy domietienia szaccentydel kryp-  
 =nościach int w Grodnie. Jak o krynach konfederacyi  
 niestropis uwrzypłiwie pitat w Drukarnij z.  
 ab z Siernawy przystany egzemplarz ten od Wiednia  
 do Warszawy nadestany nandy. Naley choi wraz  
 ab tamac konwindujaczemi pismami aby publiku-  
 =nosci pomatu innych nabierata myśli. W Wiedniu  
 byla tu pod krzytym przyrzem radepota w dzien  
 krew gonit, Moskala zato ze mu narucat ze  
 suble za buty. Z tad sie zrobil samult, ke driesie  
 Juda rybito drzewi do Stancyi Duthownika Mostwie-  
 =skiego. Chcieli mieci sobie dwoch Moskali oddanych  
 Precier oficer od Marty Sudeckieg Major  
 Jeromski z osmin żołnierzami to uspodoid.  
 Angieta Bemirowego glosen woi niat Duthow-  
 =nika zwelkli z Gosta, Officera szpatowali.  
 Jest tu francuz narywajacy sie Langhin z  
 modnemie kczarami. Wredaje des cocardes Nationaly.  
 Nie przettajemy wkrzepy glowe, glosiciu aby Jurzydyk  
 =tja



Marszałkowska była kwarta — Ale Oni nie trzymają  
ad literam, co mi, de Supra nakaza, y te ma  
exhibere — Ale w Seren tchnięty y przy tym nie obciera  
na goła — Eh! Eh! — Bij rąbij tu na sponfede-  
= racy, na generatności, że w ród dochodzą potęstrogi —

JM Sprolowi brustkiem traktatem Swierzym jest  
upadniona Nielka Solka aras dodają, że Województwo  
Bractawskie w Zamierze potęczenia od Nijowa do  
nowych Okręgi cedet kinstwom Moskiewskiemu.  
Choćby się S. B. mieniętył to jedynak jest nieo-  
= myślna, że Srasacy wezłi y z Verdun <sup>ida</sup> tu  
Ludemburg a Austrjacy Sami figurować nie  
= smięti; ile że u nich w Brabancyi Duchy buntow-  
= niere się odmaczają — Są tu domniemania

że Jgnacy Sotocki z Panem Descorchem wyjechał  
do Lipska etc a drudzy mówią, że aż do Marsylii  
a w Marsylii JM Descorches spodkiewa się, że siebie  
nowych Justicjacy — Tote gadali o Stozemim w Okrętach  
Grońa bożnanskiego pórer Pana Desforches Costa  
francuzkiego, manifestu to non verificatur et  
porwoti się Pan znnowu proti, żeby chciał y te drugie pismo  
list karał wubować, y tu mnie go w Exemplarach przysłał  
Ja za obrzydła przysłał 12 # nato, Ma tuje dobre kawatki  
ten list —

JMatachowski Kanclerz Poromny



Originalu francuzkiego 30 31 Octobra 1799.

z Grodna

Nota Barona Bücklera do Generalności Konfederacji Targowickiej

Wzieta jej rozkład według ofstrego Woyzta Moskwieckie maja, byi rozkwaterowane w całym Kraju Polskim i w Litwie i oboj tego rozkład akoby z Górzdej Wioski i Górzdego Dymu bysa dostawiona pewna ilość mąki, kaszy, owsa i siano potrzebnych na utrzymywanie Woyzty Moskwieckich przez 8 Miesięcy etc

Logie

Le Souffigné Conseiller d'Etat actuel de Sa Majesté Impériale de toutes les Russies, ayant reçu de la part de Son Excellence Monsieur le Général en Chef Gochowobny la dislocation des troupes Impériales en Pologne et en Lituanie, a l'honneur de Communiquer ci-aprés aux Illustres Etats Confédérés des deux Nations, le tableau, de cette dislocation, qui indique en même temps la quantité des provisions de bouche et de fourrage nécessaires à ces différents Corps de troupes, et les Etats veront par le dénombrement des cheminées combien chaque maison des Palatinats respectifs aura a contribuer, en farine, grain, avoine et foin.



1792.

Il sera essentiel que les deux Confédérations Générales  
donnent au plutôt des ordres précis à Messieurs  
les Marchands des différents Bataillons, afin qu'ils  
prennent sans délai les meilleures mesures à pourvoir  
pendant 8 mois à l'approvisionnement déterminé  
des troupes, et qu'à chaque Régiment et Bataillon  
on assigne un Commissaire chargé à répartir dans  
son District la quantité nécessaire de vivres et  
de fourrages et de la livrer aux Régimens et Bataillons  
respectifs. Quand au paiement des susdites livraisons  
le Commandant Général des troupes Impériales  
est prêt à le faire d'après le prix dont il conviendra  
avec la Confédération Générale et les sommes pour-  
ront être touchées soit à Varsovie, soit dans tel endroit  
que la Confédération Générale trouvera les plus commodes.

Il s'agit Illustres Etats Confédérés de pourvoir à  
l'approvisionnement et aux besoins des troupes de la  
Souveraine Amie et Alliée par le puissant et généreux  
Secours de laquelle la liberté de la Sérénissime République  
de Pologne vient d'être reconquise, et il n'y a pas à  
douter que la Confédération des Deux Nations ennies  
ne s'occupe avec autant de Satisfaction que d'em-  
pressément de l'arrangement d'un objet aussi important.  
fait à Grodno le 30<sup>e</sup> 8bre

Signé le Baron de Döckler



bez adresu

Warszawa 3. 9<sup>bris</sup> 1792.

Paniom Matachowski et

Wzrostem, opadłym, przez chirurga jadącego przez Grodno  
 jest ten pisze — Sukcesja woytów flumyńskich kapala  
 głowy — Wnocy się dyskutowaliśmy — Wierków — ale jak  
 znam Marzalka Muzka głosen się boi wystąpienia  
 menażuje swoich, tak radzę y ostrzegam aby Wn  
 dodać pomocy, co do bezpieczeństwa stolicy y dozoru

Niechaj Karczynski Marzatek y Ozarowski  
 wkradto są, jego przyjaciele, niech się jurysdykcyja  
 Civitna y Woytkowa znora — J. Butmalow pisat  
 do Bultera aby to intynnował dotochiemu Marzate-  
 kowi — Pan to poprze, bo Wn niebezpieczni — Niema  
 karton — Inkluduje projekt do myśli — Jest on nie  
 jasny bo spiecznie pisany — Myśl aby tym trzecim  
 osobom wolno było na expensę spieczów bardzo  
 potrzebnych rekwirować u Kommissy: Marbowey  
 ludzi podejrzanych do wychodzenia przynaglić.

Dodaje y to że Regiment Ariatynskiego jest  
 tu garnizonem, którego szef kapalaony jak to wiadomo  
 — Czyliż by nie można Regiment inny sprowadzić  
 ten szmienie — Pan to pomiarkuje, potrafi słowo  
 dodać, a drugie wyrzucić — Morzynski



3. gbr. 1792

Marszałek Bractawski przejechał tedy w południe  
 wezwartek — Powiedział o sobie chrześcijanin na Sessji  
 Konfederackiej od Imperatorskiej — Niechże Pan w dobroci  
 swej napisze nam jak wiele jest w tym prandy etc.  
 Starosiana Mielnicza wrodzita Syna wadości w domu.  
 Piąte Brunswicki nie chce starej Komendy  
 nad Woytkiem przeciw Francuzom — Grot braci nad  
 swoim Komendę chce oddać Generałowi Galbrayterowi  
 To wzbudza katurę — Weysenhof przypłył do  
 Juffant pojechał do Wary, chce być przyznany  
 podoba i siedzieć w Konwencji — Zapracai  
 benci także Matechowskiego przestęgo Mar-  
 szalka Seym, a on może być utwierdza y  
 pojedzie od Wenecyi do gdań wyjechał z Wiednia  
 Dixi —



z oryginału bez adresu

4. 9<sup>brisa</sup> 1792.

Wanclersz Matlachowski et

Przez jadażcego do grodna nadni Gilla (M. Litara  
Woysh, nadglanam się. Tu u nas nie ustaje ferwor lubo  
z formy Woysha Gopyjskiego podwojona pilność. Referuje  
się do listu w rozraj przez Kurjera Moskiewskiego pitane-  
go. Oczekuje exemplarion; nie wiem czy Pan odebrał  
pismo, list ete. nich Pan go przejrzy y każde tam drukować  
Ja expens wroie. Gopersztychy tu od Wiednia, przysły  
pastudne. Nadestane są od Pienia prefaboniatowskiego  
Pieznie Jablonowskiego. Między niemi jest solak którego  
za gardło dusi gorak, a solak wota. Wiwat wolność. Są  
także Gopersztychy, Katalij Zielenieckiej. Gwóła wielce  
zmarł w il oracyans ktoren przykreat do Gwardyi Litewskiej  
aby wymażerowata do Litny. Wielce to uczuł. Ale  
to nie będzie długo y kadni Gilla zapomniał tym.

Spół chce dać Regiment Gwardyi pieknej Koron-  
=nej Janu Guzeńskiemu y już otempirat tam przez  
Kee de Ozarowskiego. Mam sobie Gopię, nadestana,  
Uniwersatu, w którym każda Konfederacya aby jej były  
nadestane myśli pod adresem do Markatkon Konfederacyi.

Ja powtarzam że urządzenie edukacyi dla mlodzi  
jest objektem wielkim. Zepuncie edukacyi pomatu zwat-  
=tito sposób myślenia Staropolskiego. Boharaty, Shutki jak  
deleho to zarzto. Niemak poranowania dla kadney



4. 9. bris 1792.

zwierzkności — Mam doniesienie że jak Gys  
 pierwszy przyrzętego Prądu Polskiego stanął w  
 Petersburgu i tam się temi zatrudniącę poprawkami.  
 Sądze że nie to, co Jan Krewolci w Listach Kon-  
 =wentach był pomieścić jak groch z kapustą — Myśl  
 aby nie rozdawano orderu S<sup>te</sup> Stanisława polski  
 nie dojdzie liczbą do pierwotney kwoty st. Kawalerów  
 jest niezmiernie uciążliwa a to z przyczyny nadto  
 zagęszczonego rozdawania —

Jest prawdziwie, cześć do wiary podobna  
 w doniesieniu że dwaj Polacy od Lipska są wyprawieni  
 za insygnacyą S<sup>te</sup> Desforches do Baryka, iż ci mają  
 być przyjmowani w Konwencji Narodowej jako  
 delegowani od Polskiego Sejmiku krójującego —

W tym liście ostatnim przestatem excerpt z boz-  
 =maczonym z gazet Niemieckich, teraz w Originale  
 gazette inkluduje która opiduje prognoza Wojny  
 francuzkiego w Niemczech. Dixi —



# Deklaracya Cenzuriera

podana Generalnosci Targowickiej

Tego chce mieli dobry porządek, tego wyciąga godności Król Królewski, aby godności "Stata się nie skutecznym środkiem na doprowadzenie obywateli w prawo powinności postępowania, tam aby surowość prawa królestwa, Stata się, razem Król legatnego wsparciem; w Spotkaniach chociaż winnych widzę Ja wprawdzie Braci naszych, ale obraz Ojczyzny cierpiącej z ich przyczyn, jest w obywateliach królestwa dla całego Królestwa obropsty, tym więcej "Stata musi wkręcać się wkręcać, która w innym czasie jest najmiłszym względem współrodaków obywateli. Ja go dopełniam w sposób najkrótszego czasu, bo się, wyprzedzi, względem na osoby, przyrzekłszy o samo tylko dobro Ojczyzny. W dopełnieniu takowego Stawam przy Deklaracyi swojej Najjasniejsza, Konfederacyi Targowickiej Generalnosia, prozę ożłokiem specyfikacyi osób, którzy recessów od Sejmku Genowalnego, nie zgodzili, prozę o



1792.

Wyrzek iż Stosownie do poprzednio zapadłej  
 resolucyi, sygnis rozciągniemy na niepostan-  
 =nych być powinien, a gdy miedziere Sigillata  
 JW Sekretarzy Obojga Narodów, dopomniecie  
 równie o rozdzanie Sprzesel y Ministeryów  
 droga, w prawie z Rokm 1775 = wyharana, tych  
 które nieprawnie rozdzane, nie tytko są cecha  
 arbitralności, ale warem y skladem przewróco-  
 =nego prawa, który podnieś y przywrócić  
 wkręsey karowo pod przysięga, obiecaliśmy etc  
 etc

Wp  
 " pr  
 " wie  
 " pe

Wp  
 = kwa  
 dino  
 Mosky  
 wyz  
 nich



Myśląc z listu

6 Novembra 1792  
z Grodna.

Barona Bühlera do Okarowskiego etc

Bübler kazała Okarowskiego, jako jego  
"przywiązanie do Rosyjskiego Systematu, tak  
"wiele znane jest w Petersburgu, iż Syn jego naj  
"pewniej odroc tej wietności po tym odwiezicy  
etc

Myśląc z listu bez adresu - 6-9<sup>bris</sup> 1792.

Antygonida Kirchor etc

wzala się do knalard Antk Moskiewski roz-  
kwaterowany w Głębokim gdzie sun sązano na  
zimowe konystencyę przymakrować, ponieważ  
Moskale ustąpił Mu się nielca, prosi aby Mu  
wyznaczono jakie miejsce, nie ogłodzone przez  
nich na kwatery, etc



908-



Нопія & Нопія

fait à l'era de Constantinople

Sous Son Excellence le Reys Effendi de la  
Sublime Porte Ottomane

Le Soussigné venant de recevoir les Ordres de la  
Serenissime Confédération des deux Nations de faire  
connoître à la Sublime Porte Ottomane les sentimens  
constants d'Amitié et de bon voisinage des Etats de  
la République envers Elle, croit ne pouvoir mieux  
s'acquiescer de ses ordres qu'en communiquant à  
l'Illustré Ministère la ci-jointe Traduction de l'Acte  
émané à cet effet de la part de la Sérénissime  
Confédération.

Le Soussigné ayant en même tems reçu le  
Rapet de la résidence auprès de la Sublime Porte  
à l'honneur d'en informer l'Illustré Ministère en  
le priant de vouloir bien agréer l'hommage de  
l'respectueuse gratitude pour les bontés et la  
confiance dont Il s'a bien voulu honorer pendant  
tout le cours de la résidence auprès de la Sublime  
Porte.

fait à l'era de Constantinople

4 Novembre 1792

[Signé]

Chirakanovski



1792.

Chrzanowski joignit à la Not. du 4. Novembre 1792  
 comme Annexe, une Copie de l'Acte de la Confédéra-  
 tion — Dans cet Acte la Confédération traite la  
 Diète de 1788, et la Constitution du 3 de Mars de  
 laction. Cet Acte est signé par Siremski Potocki  
 comme grand Maréchal de la Couronne et par  
 le Prince Franciszek Alexandre Sapieha comme  
 grand Maréchal de la Lithuanie et daté de  
 Borsien en Lithuanie le 21. Septembre 1792.

Wyciąg

z Kopij podania przestanego przez Chrzanowskiego  
 Beya Effendemu d. 8. Novembra 1792 w  
 którym Mm donosi, że Konfederacya Sargow-  
 = wiska usuwaga i miejsca przez niego zaymowa-  
 = nego w porcu Ambasady Potockiej w Stambule  
 i tym kratowie na jego miejsce s. Franciszka  
 Chabert wianuje



Yagiar Kapij

311  
1792.

8 Novembre 190

Sous Son Excellence le Reys Effendi  
de la Sublime Porte Ottomane

Après s'être acquitté des ordres de la  
Sérénissime Confédération relatifs à son rappel de  
cette résidence le Sousigné devant en conséquence  
quitter Constantinople pour retourner dans sa  
Patrie, a nommé Intérimalement et jusqu'aux  
nouveaux ordres de la Sérénissime Confédération  
Mr François Phabert Interprète au service du  
Roi et de la République pour avoir en attendant  
son des Affaires et des Nationaux de Pologne  
et pour être en même tems l'organe auprès  
de l'Illustre Ministre en tout ce qui pourra  
lui concerner et exiger d'être représenté à la  
Sublime Porte. En conséquence le Sousigné  
a l'honneur de recommander le susdit Mr  
François Phabert à la bienveillance de l'Illustre  
Ministère, et le prie de vouloir bien accueillir  
les représentations qu'il sera dans le cas de  
faire en faveur des Sujets de Pologne qui se  
trouvent dans l'Empire Ottoman, conformément  
aux sacrées capitulations qui subsistent







L'Originata Wyiaz

14 Novembra 1792.  
Konstantynopol

Le Président de la République Chrzanowski  
à l'Evêque Gofalowski

Je annonce à l'Evêque, qu'il a rempli  
 ses ordres, qu'il a annoncé officiellement à la  
 Confédération de Targowica qu'il venait de résigner  
 sa place de Président à Constantinople mais puisque  
 le sort par la privation de tout moyen d'existence  
 avec sa famille, il prie l'Evêque de payer des dettes  
 et de lui procurer une place de Résident en Italie  
 dans laquelle vu les connoissances qu'il a acquises  
 en Orient il pourrait être utile à l'extension  
 du commerce Méridional de la Pologne surtout  
 depuis que l'acquisition du Territoire d'Ocrakoff  
 et de la rive gauche du Dniestr par la Russie  
 ouvre maintenant, dit-il, tous les débouchés qui  
 forment le terme ad quem pour notre commerce  
 par la Mer Noire, et les ports de la Mer Méditerranée  
 forment nécessairement pour nous  
 le terme ad quem — d'après le plan détaillé  
 dans le mémoire que j'ai eu l'honneur de vous



Топия и Попи 1792 — год —

entre les deux Etats —

fait à Séra de Constantinople  
le 8 Novembre 1792.

Signé Chranowski —

" Ser  
" Ca  
" H  
" le  
" d  
" et  
" d  
" t  
" f  
" p  
" t  
" le  
" d



3 Brakom

12<sup>o</sup> Jbr 1792  
z Grodna

Biskup Gospatowski do Hetmana  
Gospatowskiego

Gospatowski który tedy przechodzić nie ratujemy,  
nie, y z tego przyczyną oświadczać pitanie moje przychodzi, nie  
wiem jeżeli list mój doszedł jak W M. Pana z tego miejsca pitany.  
Bytem w Warszawie dla dwóch przyczyn w czasie wolnym  
od Nabytki Sępy, dla porozumienia się z Ministrem Butta-  
nowem którego intryga tajemna ustawała między  
z Konfederacją y osobami są składającymi Orak dla  
pomoczenia z Generatem Kochowskim względem Szargi Oby-  
watelskiej na Wąschoj z pierwszym zdaje Mi się tem wytloma-  
cając się zupełnie y kaspożyt Jego, przekonaniam, jako  
nigdy nie będzie y być nie może, żaden brok Konfederacji  
który by nie odpowiadał systemnie protegującej tej Konfe-  
deracji; co zaś do J. Generata Kochowskiego chociaż od-  
bratem grzeszne oswiadczenie, jednak Szargi Obywatelskiej  
ze wszystkich stron dochodzą, nie przestają, y Konfederacja  
wystała znowno do tego Generata delegowanych od siebie  
dla zarządzenia, aby te wszystkie Szargi, nie ścierzały  
niechcąc tak do Najjasniejszej Imperatorowej iabotek do  
Konfederacji, która nie odwróciła od tego wszystkim co żołnierski  
z niebezpieczeństwa żołnierza Moskiewskiego pochodzi. Wszystkie  
zaś szargi kasadają się na tym że Obywatele, żołnierzy na  
konsystencji będących, karmić są obowiązani, a mimo to wszystkie  
Magazyny znaczące składają muru, że które dotąd nie y



12 Nozem = 1793.

nikomu nie jest kaptacoma od czam wojsia Wojsk  
 Moskwiewskich w bray Polki; że w Miastach y Miastecz-  
 kach, kazyrując obkresne Lomy wiek drzewa na  
 opat potrzebuja; że dyslokacya Wojsia dotad nie  
 bedac perona, katey od szerególnych Komendantów  
 ktora y k miedza na miedze przechodzą, kysie  
 Siebie kaza, opow magarynow, te tym podobne  
 przyczyny niechety pomnają, exageracya, dla  
 okresnienia y obrzenia innych.

W Samey Warszawie kwalakden. Duha do  
 przedy Rewolucyi, umiejetnie utrzymanego do-  
 staraja parubwidom y rozmowom do Buntu,  
 ktore po nowinach francuskich, staja sie coraz  
 glosniejszymi y wiecey grozaczemi tak dalece że  
 General Kochowski byl obligowany z dublowac  
 garnizon w Mieście Warszawie po wypadku radeym  
 w Bickom, gdzie mierzenie z gromadzeni, Officerow  
 y cały garnizon spalyli w Casert wieci, y po  
 wzarynych trzymali - Wiekra musi nastapi ostrozosc

Intryga tak sztucznie potrafią rzecz prowadzić  
 że sie zdaje iż przeciwnicy Konstytucyi, przedy wiecey  
 dosiadczaja uprzykszenia od Wojsk stajajacich  
 nad tych ktorey byli y sa w duchu przedy Rewolucyi.  
 Względem zas' dwoiu kierek wyznam że prawdziwej  
 Decyzyi dai nie umiem, zdaje Mi sie jednak że



nie dlatego usuwamy żeby się z nami targowano,  
 a dlatego pobierzemy wyrządzenie, że nikt  
 z nami targować się nie chce, równiejąc po  
 Polsku, że *Spade Systemme* Księstwa może na  
 Góch być odmienione — Wolała tam na niecierpliwość  
 Konfederacji, y wielką powolność, lecz wolała sta-  
 tego, a żeby wrogai mogli z czynności y Surowości  
 chociaż przejechać że bez nich, nikt y nie wstąpić nie może.

Oto jest *Gróthi* obrad który czyni *Wł. Jan* z tego  
 Com się nauczył w Warszawie. Wąbydem nato niechce  
 pierwszy od *Maratton* y jestem nie odstępny od *Spadey* ich  
 roboty, widzę najlepiej *Lutporycy* jedność y chęć dobrego  
 zrymienia. Widzę jak matemi rzeczami pogardzają, a na  
*Wąytlie* *apfronta* się nie czuli, jak intryga każda do  
 ich serca nie znajduje przystępu, równiejąc że oprocz  
 dobrego składu y wyboru osób, wielce pomaga do tej  
 Harmonij miejsce w którym znajdujemy się a z którego  
 wszelkimi *Wtuhami* dysprowadzi nas usiłują.

Jedyna jest rzecz tylko co być może nam wyrzuciona  
 że jeszcze niepodrynany odważnych Robot, a spocynać  
 nie odważemy się do pójty, do pójty nam wyraknie niepoż-  
 =wola, nieczeka y nie pobudza, niechca w żadnym  
 kroku podrynąć bez znoknienia się — *Dostał* *San Mar-*  
 =*skatek* *Lotochi* niektóre uwagi względem przystęty



Reformy, czego namie odpowiedzi. Z tych jest pierwszy  
 = pełna równość równy trzech Prowincyji y potórnianie  
 w nich wyjątków prerogatyw, Władów, Sądów, y  
 Sejmików, z takiegoż prawa Exekucyji radey przesydy  
 Sejmu, Postowie y Akceptacya rozrządzeń Konfederacyji  
 bez czego nie można obiecywać sobie dogodnego  
 składu w Sejmie do Aprobaty aktu Konfederacyji  
 Druga ważna jest rzecz równie, w przystępie do  
 Sejmu, (o równości o władzach rozdanych nie  
 w tej formie jakha była 1775 y przepisana gdy  
 Sejm przesydy wyjątku Aktu są podmiotem.  
 Najlepsze Prawa są martwe, bez dobrych Władzi-  
 =ków, a Władziocy są to ci którzy najlepszym prawom  
 dla Intygi będą przeciwni, więc ta okoliczność nie  
 jest małej wagi: w reszcie Władziów będzie  
 dosyć do napisania y poprawy całego aktu, między  
 się powie wyraźnie. <sup>1<sup>o</sup></sup> (o równości o stronie  
 2<sup>o</sup> o Sprawie Republikańskiej — 3<sup>o</sup> o Władzy  
 Ministrów) Z tych punktów porządnie Systematycznie  
 dawne Prawa y Aktualny Stan Sprawy, dostatecznie  
 Stana się Regułą do Aktu. Jeszcze raz radey  
 osmieszenia y pobudzenia w czynieniu potrzeba a  
 w dwóch wyżej wyrażonych Punktach Reformaty.



Jestem w najscislejszym zwiazku z przyjaciemi  
 z Lanem Potockim y z cielem Sapieha, mam  
 ich ufnośc, mam przyjaciol nieodstepnych ktore  
 y kachowai y Obrowni od Jutrygi potrafie, mam  
 chec najlepna pracowania y Stuzenia Cyrylija  
 jej skrescie kaktadani na scistym zwiazku z  
 Koppa, moy los y domu mojego, na wotekcy Wielkiej  
 Monarchini, przez rozum wiec, cnote, interesy  
 wstasny y wdziecznośc niemozna pomysleć zebym  
 watego Maie nie poświęcił postudre tej wielkiej y zebym  
 w czymkolwiek ubliżył, zapominam że kuptnie na  
 możnośc moja Chitnalna, polegam na pewney  
 nadziei, pracuje y pracować bede z szereke y nieod-  
 mienie, Smialo otem Włlwian katęcy mozek  
 smniemem y Charakterem. Duruzam ten list na ręce  
 J. Barona Biber ktorego tu wręczy y pochaja y  
 kamija, nie rozkieram że z nowinami ktore z gazet  
 tylko odbieramy, o zdrowiu wrychich spewnych  
 y przyjaciol mam miłe domieszenie o Włlwianu  
 wiedzic co, wręczy sa uteschniem —

Siate Biskup Wileński niekda tu z nami  
 Jan Marshalek Potocki wyjechał wczoray do Białego  
 Stobna na spotkanie Zony przyjezdajacej z Strzema



1792.

Łochami, która dziś albo jutro tu stanie.  
 Pani Hetmanowa Oginska z całym domem  
 w tych dniach tu będzie na zimową rezydencję.  
 Z gromadzenie coraz większe odbiera już nadzieję  
 sprowadzenia nas do Warszawy a za tym może już y  
 gabały ustane. Z zdrowie mnie dosyć słaby, więcej  
 go mam jak przedtem w Worsku y z niego więcej jestem  
 content bo wiem, że zostawieni nie będziemy przy  
 Wielkiej Siostrzeczki na służbę szostki, wsekcie  
 proste Warchoł' Pana zranny swoje zdrowie  
 Kochay mnie tak bardzo jak jestem y szarto  
 Warchoł' Pana przypięzanym do Ciebie Bratem.

J. Biskup Jędrzej  
 Goyakowski.



Wyciąg z listu W. Kasnołęckiego

1793.

Stwierza do Biskupa Gosławowskiego et

Prosi Biskupa o danię kasy Generata  
 Artyleryi Szeim Franciszkowi Tysięcy, żeby pome-  
 -skę tym pomartwionego Szeim Franciszka Tysięce  
 -mówi dalej o organizacyi Woyska Polskiego  
 -zapytuje się o katechosisi Szarbowce  
 -żąda pokazania Uniwersytetu Konfederacyi  
 -nim będzie wydany et et







Kopia listu bez  
adresu

dnia 14 Novembra 1792.  
z Warszawy

Le Chevalier de Belcourt.

Wspomina się, że król niegodziwie postąpił  
"z wola o Sprawiedliwości" etc.

Kopia listu

16<sup>bra</sup> 9<sup>bra</sup> 1792.  
Petersburg.

Karstena Trockiego Patera

do Biskupa Inflanckiego

Wnosi się nad raskrytym przyjęciem Em-  
bassady Solskiej przez Imperatorową, bo ani Cobentzel  
ani Ambassador Szwedzki równych honorów nie dosta-  
-pili, a podług oświadczenia Samey Monarchini w  
Ermitażu grana była komedya La Fausse d'Henri IV  
in gratiam Embassady Solskiej. Narod Solski powi-  
-znieu que honos iaki jego reprezentantom został  
oświadczony etc.



Wyciąg z listu bez adresu —

19 Gbrnia 1792  
z Żelaz —

Pultkowińskich Berken —

— Kabi się że pomimo obietnicy Gen<sup>ra</sup> Jersena  
de Woytha Moskiewode cofną się za Niemen  
rozstawane zostaty po wsiach odoto  
Bereczyna —



26 g<sup>bra</sup> 1792.

97

Z oryginału przepisany list

w Trawlach

Julistrowski do Hetmana Gosławowskiego

Księżu Wielmożny Sami y Dobrodzieju

Niemam sposobu już wykrywania spomien-  
 edy mojej, gdyż Woytko Gosławski mieszkaniec  
 z Majatków tych które mi są Państwem Konfederacyi  
 Krawelskiej przeznaczone za Państwem ustronnych  
 Jurysdykcyi wybiera, w ostatnim tedy niedostatku  
 przewożony prowiant do Szydłowa dla Gosławskich  
 wstrzymać umiata, ponieważ niezmierne majątki  
 całego Świata Smudzkiego y Łowickiego Powiatu  
 są oddane dla nich, musieć na najmniejszą y  
 strąpkę mieszkanie do ostatku ogatać, w nay  
 większych względach Świata Dobrodzieja ufam że  
 nieprzywitość ta sama, nastąpiła kosztanie, bez  
 której ani ludzi ani spoi utrzymać niepotrafie.  
 Jestem z najwyższym ustanowieniem Jm. Państwa  
 Dobrodzieja najwyższym Sługa.

Nikolaj Julistrowski Br. Wł.



Wyciąg z odpowiedzi

21 9bra 1792  
z Grodna

Kierowny Potocki, Mięczyskiem

Donosi jako odebrał od Mięczyskiego list y  
przytaczony do niego dyaryusz Czynności Konferencyi  
z Lubelskiej Głosem wstanołecy podpisał

Wyciąg z listu

21 9bra 1792  
Warszawa

Biskupa Rybińskiego do Bis. Koszalińskiego  
piki, w celu usunięcia uciążliwości Głosey  
Duchowieństwo, dorucaje z przyrzecy Szerególnych  
rozrządzeń, Konferencyi Wojewodstwach tyżących  
się dostawy furazów dla koni, maż i kassy  
dla Gwernia Żolnierzy Kopyjskich etc

Wyciąg z listu

21 9bra 1792.

Piecia Woroniczkiego do Biskupa Koszalińskiego etc.  
żąda od Biskupa pomocy w wyszkaniu Gubernego Inspektora  
torstwa wakującego po Smolskim y ofiaruje do Głasy Biskupa  
Instant po otrzymaniu Patentu zaraz za zrobiony interes  
zapłaci Mu 2,000 Perwonych Kopych etc



Kopria & Koprij Sporradronej da Ambasady  
Moskiewskiej —

Copie d'une lettre de Son Excellence et de Son  
Ottobre Messieurs les Maréchaux de la Confédération  
Générale des deux Nations écrite de Grodno  
au Roi le 19: 9<sup>bre</sup> 1792 —

La Sérénissime Confédération Générale des  
deux Nations, toujours fidèle à ses principes ayant  
pour but le rétablissement de la République ébranlée  
par une Diète révolutionnaire qui tendait à la  
changer en Monarchie, veut épargner aux Citoyens  
et à la Nation, le fardeau et les pertes, qu'une  
conduite criminelle et imprudente a dû infailliblement  
attirer sur le pays; Elle est toujours constamment  
déterminée à témoigner à Votre Majesté son  
respect et son sincère attachement pour Elle  
comme pour le Chef couronné d'une Nation  
Souveraine et indépendante —

Sans cette vue Elle nous a chargé, Nous  
Maréchaux des deux Nations de Notifier à Votre  
Majesté la décision qu'Elle a prise de faire sortir  
de la Capitale, le Régiment de la Garde de Lithuanie  
et celui d'infanterie Dzialynski —



19. 9<sup>bre</sup> 1792.

Le but que l'on a eu dans cette détermination sera sûrement agréable au cœur sensible de Votre Majesté, songez la Ville de Varsovie du logement des Soldats est le devoir du Gouvernement obligé de ménager les Habitans du Pays.

Satisfaire aux Vues que prescrit l'intérêt public ne sera pas moins agréable à Votre Majesté quand Elle se rappellera que la Confédération générale des Deux Nations fait tout avec une saine réflexion pour rassurer les fondateurs de cette République où Votre Majesté a pris naissance, et pour raffermir cette liberté à laquelle Votre Majesté doit la couronne.

La Confédération générale des Deux Nations ne doute même pas que Votre Majesté ayant considéré que la Révolution du 3. de Mai par une audace criminelle ayant renversé toutes les loix de la République et de notre liberté et l'ayant amené à la servitude et à l'anarchie a imposé par là même aux vrais Républicains le devoir le plus pressant d'écartier et d'ôter à la postérité tous les moyens, qui ont servi dans



19-9<sup>bre</sup> 1792.

ce jour honteux contre la République. Cette  
 Confédération dis-je assure que non seulement  
 vous ne vous opposez pas à ces desseins en  
 faveur de la Patrie commune, ou vous êtes  
 né au sein de la Liberté, mais même que vous  
 vous donneriez toutes les peines dépendantes de  
 vous, pour créer ~~toutes les peines dépendantes~~  
~~au développement~~ une République, libre bien  
 réglée, stable, car c'est la seule ambition  
 permise à son Roi qui est non pas le Maître  
 mais seulement le premier fonctionnaire de la  
 Nation.

Nous sommes de Votre  
 Majesté ~~en~~  
 en

Mwaga.

Ten list bezwrotnym bym polizowien  
 danym Wrotowi przez Targowizan



Wyciąg z listu bez adresu

30 <sup>gr</sup> 1792.  
Warrawa

Bucholtz et al.

Był ten list pisany z powodu procesu  
wytorzonego przez Bank Berliński przeciw  
Antonemu Sulpowsternemu o kwotę 166<sup>ca.</sup>  
tysięcy czerwonych złotych et al.

Wyciąg z listu

1792.

Jana Meisnera do Miączyńskiego —

(i Meisner należał do komisji trzech sędziów et al.)  
W sprawie Miączyńskiego o obrocie funduszów  
jego porostatych w upadłych bankach et al. i Sulzka —



Z oryginalu bez adresu list

1 Xbris 1792

Warszawa

Moskwyńskiego

Jasie Wielmożny Mosi Dobrodziej

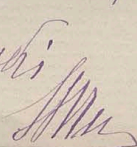
Łudnie moi wiedzac o przyjazni y łasce JMWDobrodziej  
Dlamiu, mieli się adresować do niego do głownia w interesie  
przytosi, nie odstępy od honoru Gosyidnich, ażeby JMWDobrodziej  
Gomenderującemu tem głownie będąc w głownie naczyni demonstra  
cyą ulegnie, by sprawiedliwość onym ucygniona była

Zówna poufalsiua w nadziei teje łaski jego poważam  
się go prosić, aby moje Wobolniki którym niecharatem był  
w onym czasie ten pobor <sup>zacy</sup> kwarty płacić, teraz gdy rzeczy  
przytly do inney postaci, niebyli przypisane do wypłacenia  
oney, gdy w honorie Obywatelom ucygniona folga, a Obywate  
lom do przeklego systematu nieprzywierzany w łasce łaska  
wymnaczone by była. Racz dan dobrego swego przyjaciela  
w Komisji Karbowej, zastanie od tej nielubney imporycji.  
Gonczemy nieładnego dzieła narey roboty, Examni Interessow  
Łudraciemskich gdzie porządki najniekry, ale też gdzie Expens  
należyta, która w nadzieje dostateczności funduszow Obywatel  
skich niekralo wano, zaś co do czynności samydato powiem że Mi  
się to widzi jak owe Malowania Canaletto, które acz  
przednie, ale Artysta miał coś w oczach że wszystko co nam  
się w Murach biało się widzi, to temu się czerwono widziało  
i tak swoje malowanie ndawał, to też y tu, wcale sine  
widriano y ndawano spłoty, jak w istocie swojej, nam się  
widriaty. Procz byli uczeni, między niemi Mezonie, bo y  
otoby Komisji Łudraczney, mutiel nie wiele dytacz  
Virgiliaza, bo by sobie przypomnieli wiersz



O formosa Lues nimum ne crede color: Alba  
 ligastra cedant et Zmoryny w robotę  
 poddanej do Cenury. Najjaśniejszej Konfederacji tylko  
 jeszcze pewnie mieniem kiedy dla zbirających się bardzo  
 pilnych interesów kontraktowych, gdzie y mam nie które  
 zliczenia od Najjaśniejszej Górkwiczowej, dla której przygo-  
 minam teraz Wzrost Dobrodziejowi podany jej mieniem  
 memoriał, a katek Górkwiczowa a paraż abys Jm Władca  
 Dobrodziej raczył wspierać w kommissji tej interesy —

Successa francuzde coraz się bardziej kseraż nie  
 mało kátrudniają Mocartowa Europejske, a nasienia  
 porzucone od Desforcha, tak między poważniejszymy  
 ludziny jako y między Włodzicą, przy tychże Successach  
 francuzkich y niedyspccyach bardzo wielkich Woysha  
 Gossyńskiego, bardzo káczyna nie tylko tu fermentować  
 ale y po Woywodztwach to raz nie które narzeczania, nie  
 chęci y nadzieje jakowychcis odmian kursują. Nied-  
 się Panowie nad tym zastanowię, pomysła y przysięgają  
 ile możności pomóc robotom, iż by się Gray widząc już  
 robotę, z robiona przędzy uspokoił, bo sam Wzrost  
 Dobrodziej jak głęboko raczy z wyzysk' brać urnaz tego  
 potrzebe. — Mam honor zostac z nalezytym uszanowa-  
 niem Jasn. Wielmożnego Jm Władca Dobrodziewa naj-  
 niższym Staż

Moszyński  




z Originatu Wyciąg

3 Decembra 1792  
z Wilna.

Mikołaj Arsenieff do Biskupa  
Koszałowskiego

Wymusa Biskupowi swoją wdzięczność bo  
" wyznaje że nie podawa się być godnym ucznie  
" przychwilnych których od Obywateli za pośrednic-  
" twem Biskupa Koszałowskiego doznaje etc  
" y dowody odbiera etc

5 X<sup>brii</sup> 1792

Warszawa

Wyciąg z listu

Cerkwiera do Koszałowskiego Hetmana  
odwołuje się do świadectwa Biskupa y  
" do charakteru Wojny pod względem twego  
" sposobu myślenia etc



Dnia 28 9<sup>br</sup> 1792  
3<sup>o</sup> Decembra

# Wyciąg z Noty

## Krecznego Sotockiego

Dotaje Note Małego Kreczodra, się  
 pogłoski o wtroczeniu, nastąpić mającym  
 Wojsk Rosyjskich do Łotwi. On nie może  
 dawać wiary pomieważ Imperatorowa kawa-  
 rantowata całość y niepodległość Łotwi  
 przez co Narod Kewski, boi się, potrzeba go  
 objaśnić, prosi więc o słowne informacje etc

Wyciąg z Noty, czyli odpowiedzi Marzalki  
 Konfederacji Obcyga Narodów, JmMam Büthlerowi  
 z Grodna dnia 21 grudnia 1792. Sobn.

oświadczają, iż Łotwie Rosyjski Garnizon  
 będą na kwaterach, a oprócz tego zmagazynowane  
 magazyny prowiantu y furazów porządkowane po Wojewodstwach  
 Ziemiach z których Officerowie czerpią zapasy dla  
 wojska, więc nowe dostarczenie prowiantu nie jest  
 potrzebne, z tym wyrzyskiem dogadując ządani Pana  
 Büthlera na dwa miesiące zapasów dla wojska nowe  
 magazyny będą zaprowadzone etc

Podpisali te Note, w Grodnie  
 Kreczmy Sotocki i Alexander Jędrzejewski  
 Grodna dnia 21 grudnia 1792



Wyciąg z listu b. b. do  
 Sultana

24 Decem. 1792  
 z Kassel

Sultana

Stowary niestuknośi Szargi przeciwo  
 niemu wyniesionej jakoby dwa dni dragma  
 Gosyiskiego trzymat w Arerie a niuważają  
 że On Komendy swojej wykrywi' nie jest wstanie  
 bo za doletami ustrommem Woystho Gosyiskie  
 wkelki prowiant rabiera pomimo tego że im  
 niemiśnie Majatki całego Państwa Zmudzkiego  
 i Sowiath Gowienkiego są oddane  
 i Jego Komendzie. Duple wyznacromy  
 szony prowiant przyntarżają, sobie jęzice

Wyciąg z listu b. b. do

15 X<sup>bris</sup> 1792.  
 z Warszawy

Ścisła Sultana Wiel. Kancelera

do Biskupa Jafant Gosyiskiego

prosi o przytoczenie się do wypisania M. przez Gpa  
 Federacyi Generalności Statorna do ryżeń Jego serotucy,  
 w sprawie tego z Bankiem Berlińskim z którym do Gonia  
 trafić nie może, bo nie gadrac pewnym osobom naraził  
 się na niezakłone wyroki, i tak jak on pragnie Gonia  
 tak ci zagraniczniki korrycy i przewolki Bank Ber-  
 liński, niechce pozwolici' na sprzedarkę Ciesci Dobra Ścisła  
 żeby tym sposobem nie mógł zapłacić Bankowi należ-  
 ących się M. ogromnych Kapitałów, y wzięnie  
 obdługat Dobra Ścisła



Rok 1792  
1793

Wyciąg z kopij poswiadczonej listu

Generata Beniksona do Gen. Swaradowskiego

Sire Benikson... że półki General Jerken  
odpowiedzi nie otrzymał i General En Chef Spichowski  
ostatnich nie wyda rozporządzeń względem  
tożsącej Limowej Wojsk, razem z Hetmanem  
Litewskim Gosyahowskim trzeba aby się G. Swar-  
adowski nie posywał dalej etc.

Uwaga przez Jmę z 1792 Roku na 1793  
Brygadę Liniją roztającą pod Kommandą  
Gen. Swaradowskiego postali na zimowe  
leże do Boryssowa —

1792

Prośba o

Jozeffa Bierzynskiego z wyliczeniem  
summ wyprzedzonych lub gwałtem, wydartych od  
niego przez konfederatów Targowickich etc.



## Na Litwie

Wybory projektowane miały miejsce  
w Województwie Połockim pod haską  
Marzatha Spinka -

w Powiecie Bratawskim pod Marzatham  
Michałem Oginskim

w Powiecie Mielickim pod wplywem Majora  
Gospodarskiego

w Powiecie Witepskim ditto Wojewoda Gospodarskiego

w Powiecie Gowienckim ditto Marzatha Gospodarskiego

w Gieściewiczach - Gietguda i Fabietty  
Wielkiego Łowczego

w Województwie Wileńskim, pod Marzatham  
Buchowieckim -

w Województwie Trockim, pod haską Marzatha  
Sinińskiego -

w Powiecie Starodubowskim pod haską Marzatha

w Powiecie Ormiańskim pod haską Marzatha  
Chomińskiego -

w Województwie Smoleńskim pod haską Marzatha

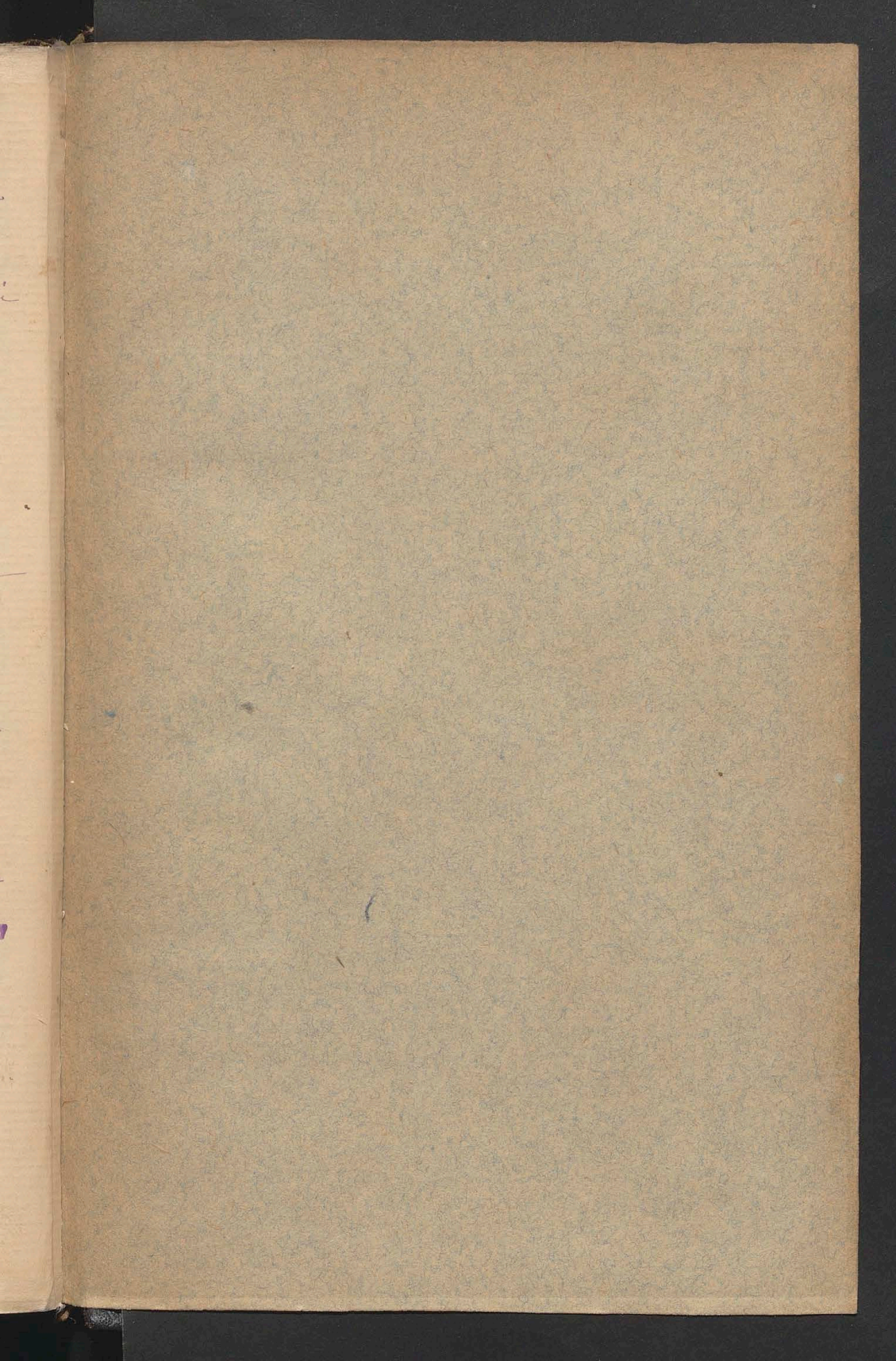
Siewkowskiego -  
w Powiecie Lidzkim pod wplywem Pina Marszałkowskiego

Biskupa Wileńskiego i haską Marzatha  
Karbotta -

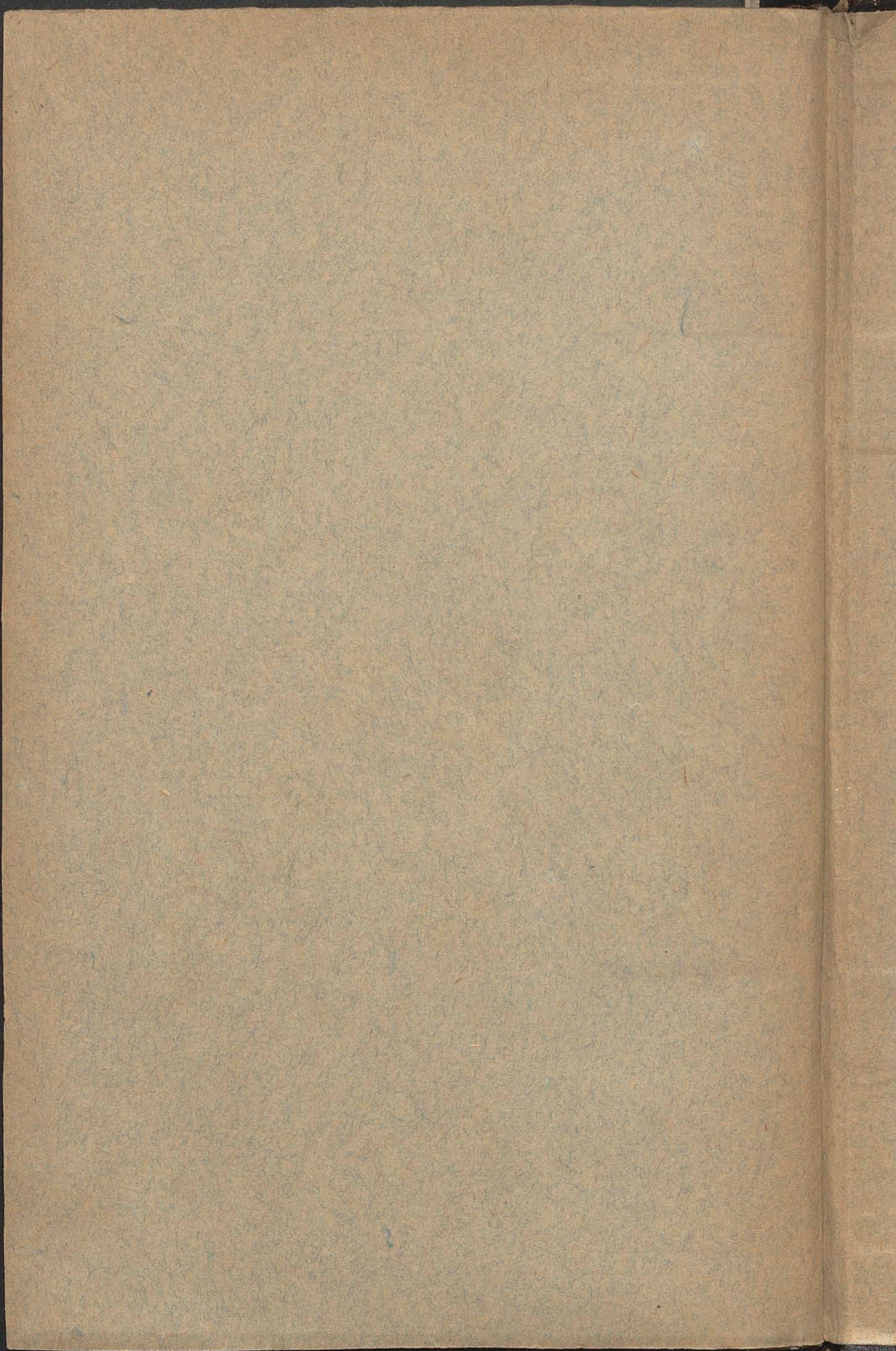




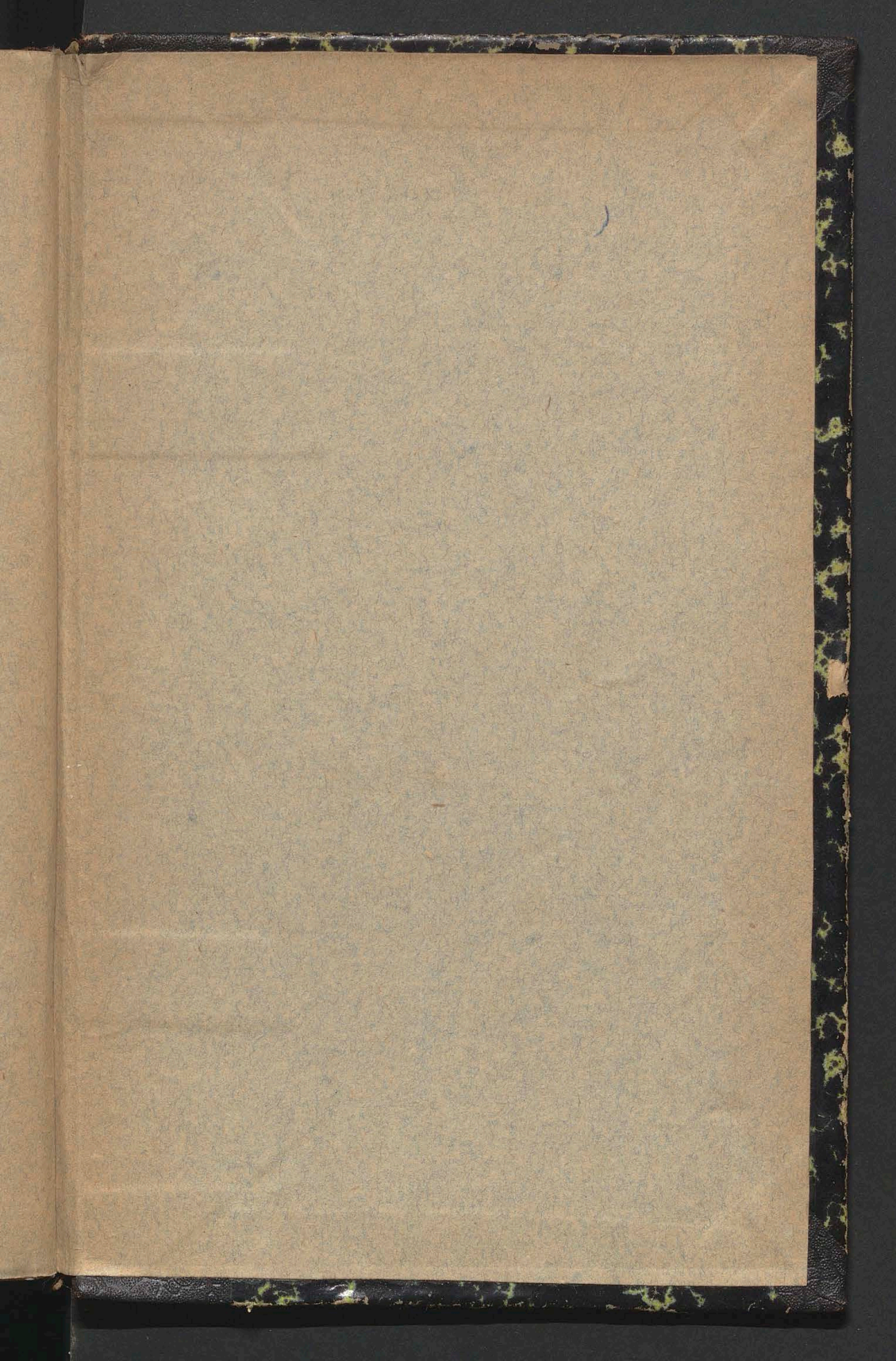




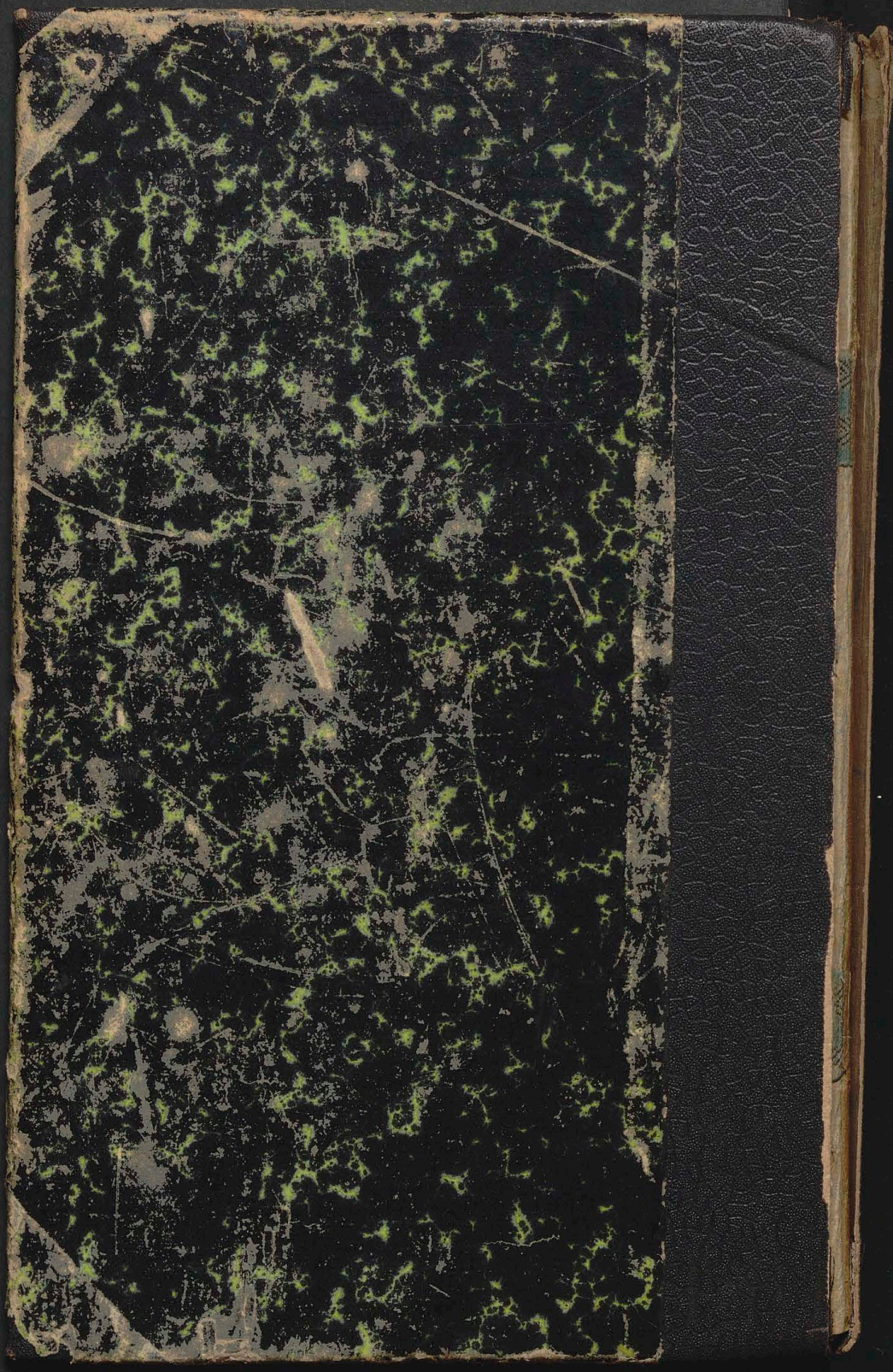














4436

I

